

2008

**Skonsolidowane
sprawozdanie finansowe
Grupy Kapitałowej
Banku Zachodniego WBK S.A.
za 2008 rok**

Szanowni Państwo,

Rok 2008 miał dwa oblicza. Pierwszych sześć miesięcy to okres dynamicznego wzrostu produktu krajowego brutto, który w pierwszych dwóch kwartałach osiągnął imponujący poziom 6 procent. Niestety, w drugiej połowie roku z każdym miesiącem nasilał się negatywny wpływ światowego kryzysu finansowego na polską gospodarkę. W efekcie, wzrost produktu krajowego brutto w ostatnim kwartale ubiegłego roku zmniejszył się do 3 procent. Wydarzenia drugiego półrocza miały bardzo negatywny wpływ na sektor bankowy i mocno odbiły się na wynikach wszystkich banków. Mimo tych przeciwności, w 2008 roku zysk brutto Grupy Banku Zachodniego WBK wyniósł 1 210,6 mln zł i jest jednym z najlepszych w naszej historii.

Najistotniejszym celem Banku Zachodniego WBK w 2008 roku było zwiększenie udziału w rynku. Udało nam się to osiągnąć przede wszystkim dzięki imponującej rozbudowie sieci naszych placówek. W minionym roku otworzyliśmy 95 nowych oddziałów, zlokalizowanych we wschodnich regionach Polski – gdzie wcześniej byliśmy nieobecni – ale także w najważniejszych centrach gospodarczych kraju, w tym między innymi w Warszawie, aglomeracji śląskiej, w Krakowie oraz na Pomorzu Gdańskim. Ponadto, w 2008 roku otworzyliśmy 30 nowych placówek BZ WBK Partner, siedem Centrów Bankowości Przedsiębiorstw i powołaliśmy dwa dedykowane najzamożniejszym klientom biura private banking. Tak więc rok 2008 był dla Banku Zachodniego WBK przełomowy – dzięki dużemu wysiłkowi inwestycyjnemu przerodził się z instytucji multiregionalnej w ogólnopolską, obejmującą swoim zasięgiem cały kraj.

Mimo trudnych warunków rynkowych w minionym roku daliśmy naszym klientom możliwość korzystania z szerszej niż w 2007 roku oferty produktowej. Znalazło się w niej nowatorskie konto Wydajesz & Zarabiasz, pakiet produktów dla firm rozpoczynających działalność gospodarczą oraz karty płatnicze działające w nieznanym wcześniej na polskim rynku technologii bezstykowej. Ogromnym sukcesem minionego roku był bezprecedensowy, sięgający 71 procent, wzrost sprzedaży kredytów gotówkowych. W 2008 roku nasi klienci mogli korzystać także z atrakcyjnej oferty oszczędnościowo-inwestycyjnej, między innymi nowych produktów strukturyzowanych, konta oszczędnościowego w euro i funcie brytyjskim oraz lokaty SzybkoZarabiającej. Tylko w ciągu minionych dwunastu miesięcy ilość kont oszczędnościowych klientów Banku Zachodniego WBK wzrosła aż o 65 procent, o 21 procent wzrosła ilość kart kredytowych, a o 19 procent – debetowych. Radykalnej zmianie uległa nasza oferta dla małych i średnich przedsiębiorstw, która idealnie trafiła w potrzeby tego tak istotnego dla polskiej gospodarki sektora. Istotnym ubiegłorocznym sukcesem było też wzmocnienie pozycji Banku Zachodniego WBK wśród Polaków pracujących zagranicą. Osiągnęliśmy to dzięki wprowadzeniu specjalnego systemu sprzedaży kredytów hipotecznych, możliwości zakładania konta oszczędnościowego w euro i funcie brytyjskim, a także poszerzeniu możliwości transferu gotówki z Wielkiej Brytanii. Szczególnie spektakularny sukces zanotowaliśmy w sprzedaży kredytów dla małych i średnich firm, kredytów gotówkowych i kart kredytowych, znacząco poprawiając nasze miejsce na tym trudnym rynku.

Ubiegły rok był szczególnie trudny dla spółek rynku kapitałowego, w tym także spółek z Grupy Banku Zachodniego WBK. Mimo trudnych warunków panujących na rynku, w ubiegłym roku BZ WBK AIB Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych rozszerzyło swoją ofertę o nowe fundusze, wśród nich o Arkę BZ WBK Energia FIO, Arkę BZ WBK Akcji Środkowej i Wschodniej Europy FIZ oraz Arkę BZ WBK Fundusz Nieruchomości 2 FIZ. Dzięki tej aktywności, BZ WBK AIB TFI obronił drugą pozycję na rynku i na końcu roku legitymował się udziałem w rynku na poziomie 11,3 procent.

Dom Maklerski BZ WBK przeprowadził w 2008 roku 6 ofert publicznych, w tym z powodzeniem zorganizował sprzedaż akcji na rynku pierwotnym największych prywatyzowanych w ubiegłym roku polskich firm – spółek Enea oraz Azoty Tarnów. Nasz Dom Maklerski podniósł swój udział w obrotach Giełdy Papierów Wartościowych na rynku akcji do 11,1%. Zwiększył także udział w rynku kontraktów terminowych, drugim pod względem wielkości rynku giełdowym w kraju, do 11,8%. W efekcie awansował w tym segmencie na drugą pozycję w Polsce.

Za udany mogą uznać ubiegły rok pozostałe nasze spółki zależne. Dobre wyniki zanotowały obie firmy leasingowe – BZ WBK Finanse & Leasing oraz BZ WBK Leasing – które poszerzyły i zmodernizowały swoją ofertę, a przede wszystkim BZ WBK Factor, którego wartość obrotów osiągniętych w ubiegłym roku była o 51 procent wyższa niż rok wcześniej.

Nie ma najmniejszej wątpliwości, że 2008 rok był najtrudniejszym w historii sektora bankowego ostatnich dwudziestu lat. Dlatego chcę bardzo serdecznie podziękować pracownikom Grupy BZ WBK, dzięki którym skończyliśmy ten rok dobrym wynikiem finansowym. To ich efektywna praca, kompetencje i zaangażowanie oraz wysiłek menadżerów wszystkich szczebli pozwoliły umocnić naszą pozycję na bankowej mapie Polski. Za wzorcową współpracę w minionym roku serdecznie dziękuję także wszystkim członkom Rad Nadzorczych spółek z Grupy Banku Zachodniego WBK.

Mateusz Morawiecki
Prezes Zarządu

Spis treści

1. Skonsolidowany rachunek zysków i strat	7
2. Skonsolidowany bilans	8
3. Skonsolidowane zestawienie zmian w kapitałach	9
4. Skonsolidowane sprawozdanie z przepływu środków pieniężnych	10
Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego	11
5. Informacja ogólna o emitencie	11
6. Zasady rachunkowości	14
7. Sprawozdawczość według segmentów biznesowych	39
8. Zarządzanie ryzykiem	44
9. Wynik z tytułu odsetek	70
10. Wynik z tytułu prowizji	70
11. Przychody z tytułu dywidend	71
12. Wynik handlowy i rewaluacja	71
13. Wynik na pozostałych instrumentach finansowych	71
14. Wynik na sprzedaży podmiotów zależnych i stowarzyszonych	71
15. Pozostałe przychody operacyjne	72
16. Odpisy netto z tytułu utraty wartości należności kredytowych	72
17. Koszty pracownicze	72
18. Koszty działania banku	72
19. Pozostałe koszty operacyjne	73
20. Obciążenie z tytułu podatku dochodowego	73
21. Zysk na akcje	73
22. Gotówka i operacje z bankiem centralnym	74
23. Należności od banków	74
24. Aktywa, zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	75
25. Pochodne instrumenty zabezpieczające	76
26. Należności od klientów	76
27. Inwestycyjne aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	77
28. Inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności	78
29. Inwestycje w podmioty stowarzyszone i wspólne przedsięwzięcia	79
30. Wartości niematerialne	81
31. Rzeczowy majątek trwały	83
32. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	85
33. Pozostałe aktywa	85
34. Zobowiązania wobec banku centralnego	86
35. Zobowiązania wobec banków	86
36. Zobowiązania wobec klientów	86
37. Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	87
38. Pasywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	87
39. Pozostałe pasywa	88
40. Kapitał akcyjny	89
41. Pozostałe kapitały	89
42. Kapitał z aktualizacji wyceny	90
43. Rachunkowość zabezpieczeń	91
44. Transakcje z przyrzeczeniem odkupu i odsprzedaży	93
45. Wartość godziwa	93
46. Zobowiązania warunkowe	95
47. Aktywa stanowiące zabezpieczenie	96
48. Działalność powiernicza	97
49. Leasing finansowy i operacyjny	97
50. Skonsolidowane sprawozdanie z przepływu środków pieniężnych – informacja dodatkowa	99
51. Podmioty powiązane	99

52. Informacje o liczbie oraz wartościach wystawionych przez Bank tytułów egzekucyjnych	107
53. Nabycia i sprzedaże podmiotów zależnych i stowarzyszonych.....	107
54. Wspólne przedsięwzięcia	108
55. Wydarzenia po dacie bilansu	108
56. Świadczenia na rzecz pracowników	110
57. Program motywacyjny w formie akcji.....	112
58. Informacje o przeciętnym zatrudnieniu, z podziałem na grupy zawodowe	114
59. Dywidenda na akcję	115

1. Skonsolidowany rachunek zysków i strat

	za okres	od 01.01.2008 do 31.12.2008	od 01.01.2007 do 31.12.2007
Przychody odsetkowe		3 232 124	2 098 865
Koszty odsetkowe		(1 597 019)	(812 215)
Wynik z tytułu odsetek	Nota 9	1 635 105	1 286 650
Przychody prowizyjne		1 622 524	1 785 990
Koszty prowizyjne		(232 854)	(241 001)
Wynik z tytułu prowizji	Nota 10	1 389 670	1 544 989
Przychody z tytułu dywidend	Nota 11	70 306	64 746
Wynik handlowy i rewaluacja	Nota 12	36 947	67 944
Wynik na pozostałych instrumentach finansowych	Nota 13	58 152	(25 475)
Wynik na sprzedaży podmiotów zależnych i stowarzyszonych	Nota 14	(196)	1 710
Pozostałe przychody operacyjne	Nota 15	67 999	51 180
Odpisy netto z tytułu utraty wartości należności kredytowych	Nota 16	(364 551)	(3 936)
Koszty operacyjne w tym:		(1 682 075)	(1 596 558)
<i>Koszty pracownicze i koszty działania banku</i>	Nota 17,18	<i>(1 547 174)</i>	<i>(1 424 740)</i>
<i>Amortyzacja</i>		<i>(107 331)</i>	<i>(134 602)</i>
<i>Pozostałe koszty operacyjne</i>	Nota 19	<i>(27 570)</i>	<i>(37 216)</i>
Wynik operacyjny		1 211 357	1 391 250
Udział w zysku (stracie) jednostek wycenianych metodą praw własności	Nota 29	(777)	194
Zysk przed opodatkowaniem		1 210 580	1 391 444
Obciążenie z tytułu podatku dochodowego	Nota 20	(256 294)	(280 767)
Zysk za okres		954 286	1 110 677
w tym:			
zysk należny udziałowcom jednostki dominującej		855 446	954 695
zysk należny udziałowcom mniejszościowym		98 840	155 982
Zysk na akcję	Nota 21		
Podstawowy (zł/akcja)		11,72	13,09
Rozwodniony (zł/akcja)		11,68	13,06

2. Skonsolidowany bilans

		na dzień:	
		31.12.2008	31.12.2007
AKTYWA			
Gotówka i operacje z bankiem centralnym	Nota 22	3 178 107	2 206 265
Należności od banków	Nota 23	1 364 543	2 576 878
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	Nota 24	3 224 867	1 251 653
Pochodne instrumenty zabezpieczające	Nota 25	347	35 851
Należności od klientów	Nota 26	35 137 202	23 949 714
Inwestycyjne aktywa finansowe	Nota 27,28	12 916 041	9 763 669
Inwestycje w podmioty stowarzyszone i wspólne przedsięwzięcia	Nota 29	47 221	13 378
Wartości niematerialne	Nota 30	173 934	115 280
Rzeczowy majątek trwały	Nota 31	637 486	543 226
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Nota 32	640 500	368 449
Pozostałe aktywa	Nota 33	517 826	494 373
Aktywa razem		57 838 074	41 318 736
PASYWA			
Zobowiązanie wobec banku centralnego	Nota 34	1 242 574	-
Zobowiązania wobec banków	Nota 35	4 095 477	4 483 526
Pochodne instrumenty zabezpieczające	Nota 25	68 562	2 054
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	Nota 24	3 153 932	990 274
Zobowiązania wobec klientów	Nota 36	42 810 727	29 765 687
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	Nota 37	153 918	352 961
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		13 638	49 115
Pasywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Nota 38	425 254	202 777
Pozostałe pasywa	Nota 39	681 800	895 641
Zobowiązania razem		52 645 882	36 742 035
Kapitały			
Kapitały własne należne udziałowcom jednostki dominującej		4 952 320	4 341 527
Kapitał akcyjny	Nota 40	729 603	729 603
Pozostałe kapitały	Nota 41	2 716 687	2 061 578
Kapitał z aktualizacji wyceny	Nota 42	335 507	362 963
Zyski zatrzymane		315 077	232 688
Wynik roku bieżącego		855 446	954 695
Kapitały mniejszości		239 872	235 174
Kapitały razem		5 192 192	4 576 701
Pasywa razem		57 838 074	41 318 736

3. Skonsolidowane zestawienie zmian w kapitałach

Zestawienie zmian w kapitałach skonsolidowanych	Kapitał akcyjny	Pozostałe kapitały	Kapitał z aktualizacji wyceny	Zyski zatrzymane oraz wynik roku bieżącego	Kapitały mniejszości	Razem
Kapitały według stanu na 31.12.2007	729 603	2 061 578	362 963	1 187 383	235 174	4 576 701
zwiększenia wartości netto inwestycji dostępnych do sprzedaży	-	-	37 096	-	-	37 096
zmniejszenia wartości netto inwestycji dostępnych do sprzedaży	-	-	(16 225)	-	(3 540)	(19 765)
wycena netto z tytułu zabezpieczeń przepływów pieniężnych	-	-	(24 673)	-	-	(24 673)
płatności w formie akcji	-	1 734	-	-	-	1 734
(zyski)/straty netto ujęte w rachunku zysków i strat	-	-	(23 654)	-	-	(23 654)
zysk za okres	-	-	-	855 446	98 840	954 286
Razem dochody w 2008 roku	-	1 734	(27 456)	855 446	95 300	925 024
odpis na dywidendy za 2007 rok	-	-	-	(218 881)	(90 155)	(309 036)
odpis na pozostałe kapitały rezerwowe	-	653 816	-	(653 816)	-	-
inne	-	(441)	-	391	(447)	(497)
Stan na 31.12.2008	729 603	2 716 687	335 507	1 170 523	239 872	5 192 192

W saldzie kapitału z aktualizacji wyceny w wysokości 335 507 tys. zł znajduje się wycena: dłużnych papierów wartościowych w wysokości (49 638) tys. zł, wycena kapitałowych papierów wartościowych w wysokości 409 818 tys. zł oraz wycena z tytułu zabezpieczeń przepływów pieniężnych w wysokości (24 673) tys. zł.

Zestawienie zmian w kapitałach skonsolidowanych	Kapitał akcyjny	Pozostałe kapitały	Kapitał z aktualizacji wyceny	Zyski zatrzymane oraz wynik roku bieżącego	Kapitały mniejszości	Razem
Kapitały według stanu na 31.12.2006	729 603	1 857 147	508 548	864 703	116 741	4 076 742
zwiększenia wartości netto inwestycji dostępnych do sprzedaży	-	-	14 470	-	165	14 635
zmniejszenia wartości netto inwestycji dostępnych do sprzedaży	-	-	(181 193)	-	-	(181 193)
płatności w formie akcji	-	10 474	-	-	-	10 474
(zyski)/straty netto ujęte w rachunku zysków i strat	-	-	21 138	-	-	21 138
zysk za okres	-	-	-	954 695	155 982	1 110 677
Razem dochody w 2007 roku	-	10 474	(145 585)	954 695	156 147	975 731
odpis na dywidendy za 2006 rok	-	-	-	(437 762)	(37 723)	(475 485)
odpis na pozostałe kapitały rezerwowe	-	193 908	-	(193 908)	-	-
inne	-	49	-	(345)	9	(287)
Stan na 31.12.2007	729 603	2 061 578	362 963	1 187 383	235 174	4 576 701

W saldzie kapitału z aktualizacji wyceny w wysokości 362 963 tys. zł znajduje się wycena: dłużnych papierów wartościowych w wysokości (83 848) tys. zł, wycena kapitałowych papierów wartościowych w wysokości 446 811 tys. zł.

4. Skonsolidowane sprawozdanie z przepływu środków pieniężnych

	od 01.01.2008 za okres: do 31.12.2008	od 01.01.2007 do 31.12.2007
Zysk przed opodatkowaniem	1 210 580	1 391 444
Korekty razem:	2 720 447	1 342 546
Udział w (zyskach) stratach netto jednostek wycenianych metodą praw własności	777	(194)
Amortyzacja	107 331	134 602
Odpisy z tytułu (odwrócenia) utraty wartości majątku	3 465	(350)
Strata z tytułu różnic kursowych	(9 828)	(3 497)
Odsetki i opłaty wyłączone z działalności operacyjnej	23 338	200
Przychody z tytułu dywidend	(70 306)	(64 746)
Zysk (Strata) z działalności inwestycyjnej	(60 229)	25 113
Zmiana stanu rezerw	(66 804)	71 922
Zmiana stanu aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu	292 457	588 057
Zmiana stanu należności od banków	1 206 119	591 115
Zmiana stanu należności od klientów	(11 177 660)	(6 333 073)
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków	214 416	1 031 787
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów	13 094 802	5 592 663
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	(99 510)	(10 925)
Zmiana stanu rozrachunków z tytułu odroczonego podatku dochodowego	(303)	2 089
Zmiana stanu pozostałych aktywów i pasywów	(405 323)	(10 095)
Podatek zapłacony	(333 749)	(274 982)
Inne korekty	1 454	2 860
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	3 931 027	2 733 990
Wpływy	2 441 177	2 942 028
Zbycie udziałów w podmiotach zależnych, stowarzyszonych i współkontrolowanych	3 021	17 159
Zbycie inwestycyjnych aktywów finansowych	2 350 787	2 854 007
Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	17 053	6 110
Dywidendy otrzymane	70 306	64 746
Inne wpływy inwestycyjne	10	6
Wydatki	(5 447 751)	(4 939 944)
Nabycie udziałów w podmiotach zależnych, stowarzyszonych i współkontrolowanych	(38 131)	-
Nabycie inwestycyjnych aktywów finansowych	(5 152 217)	(4 789 868)
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	(255 758)	(143 562)
Inne wydatki inwestycyjne	(1 645)	(6 514)
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(3 006 574)	(1 997 916)
Wpływy	974 792	1 376 263
Zaciągnięcia kredytów długoterminowych	974 792	1 319 425
Emisja dłużnych papierów wartościowych	-	56 838
Wydatki	(933 619)	(1 427 105)
Spłaty kredytów długoterminowych	(384 445)	(518 168)
Wykup dłużnych papierów wartościowych	(99 533)	(339 294)
Dywidendy i inne wypłaty na rzecz właścicieli	(309 036)	(475 485)
Inne wydatki finansowe	(140 605)	(94 158)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	41 173	(50 842)
Przepływy pieniężne netto - razem	965 626	685 232
Środki pieniężne na początek okresu	2 232 836	1 547 604
Środki pieniężne na koniec okresu	3 198 462	2 232 836

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

5. Informacja ogólna o emitencie

Bank Zachodni WBK S.A. jest bankiem mającym siedzibę w Polsce: 50-950 Wrocław, Rynek 9/11, NIP 896-000-56-73, REGON 930041341, zarejestrowanym w Sądzie Rejonowym dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu, VI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego z numerem KRS:0000008723.

Skonsolidowane sprawozdanie Banku Zachodniego WBK S.A. zawiera dane Banku oraz jego jednostek zależnych (razem zwanych Grupą) oraz udziały w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach. Jednostką dominującą dla Banku jest Allied Irish Bank plc.

W skład Grupy Kapitałowej Banku Zachodniego WBK S.A. wchodzi następujące podmioty zależne i stowarzyszone:

Podmioty zależne:

Podmioty zależne	Siedziba	Udział [%] w liczbie głosów na WZA na dzień 31.12.2008	Udział [%] w liczbie głosów na WZA na dzień 31.12.2007
1. BZ WBK Faktor Sp. z o.o.	Warszawa	100,00	100,00
2. BZ WBK Inwestycje Sp. z o.o.	Poznań	100,00	100,00
3. Dom Maklerski BZ WBK S.A.	Poznań	99,99	99,99
4. BZ WBK Finanse & Leasing S.A.	Poznań	99,99	99,99
5. BZ WBK Leasing S.A.	Poznań	99,99	99,99
6. BZ WBK Nieruchomości S.A.	Poznań	99,99	99,99
7. Brytyjsko Polskie Towarzystwo Finansowe WBK CU Sp. z o.o.	Poznań	-	60,00
8. BZ WBK AIB Asset Management S.A.*	Poznań	50,00	50,00
9. BZ WBK AIB Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.	Poznań	100% głosów należy do BZ WBK AIB Asset Management S.A.	100% głosów należy do BZ WBK AIB Asset Management S.A.

*W przypadku spółki BZ WBK AIB Asset Management S.A., Bank jest jej współwłaścicielem razem z AIB Capital Markets plc. Obaj właściciele spółki BZ WBK AIB Asset Management S.A. wchodzi w skład Grupy Allied Irish Banks i posiadają po 50% udziału w kapitale zakładowym. W praktyce, Bank Zachodni WBK S.A. sprawuje kontrolę nad spółką oraz jej podmiotem zależnym BZ WBK AIB Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A., ponieważ za jego pośrednictwem jednostka dominująca wyższego rzędu (Allied Irish Banks) realizuje swoją politykę w Polsce. W związku z tym, spółka jest traktowana jako zależna.

Podmioty stowarzyszone:

Podmioty stowarzyszone	Siedziba	Udział [%] w liczbie głosów na WZA na dzień 31.12.2008	Udział [%] w liczbie głosów na WZA na dzień 31.12.2007
1. POLFUND - Fundusz Poręczeń Kredytowych S.A.	Szczecin	50,00	50,00
2. METROHOUSE S.A.*	Warszawa	35,38	-
3. NFI Magna Polonia S.A.**	Warszawa	-	27,53

*Metrohouse S.A. jest spółką stowarzyszoną spółki zależnej BZ WBK Inwestycje Sp. z o.o.

**Bank Zachodni WBK S.A. dokonał częściowego zbycia udziałów w NFI Magna Polonia. Sprzedano pakiet akcji stanowiący 22,47% udziału w głosach na WZA. Pozostała część (5,06%) w związku z obniżeniem zaangażowania rozpoznana jest w portfelu aktywów inwestycyjnych.

Wspólne przedsięwzięcia:

Wspólne przedsięwzięcia		Siedziba	Udział [%] w liczbie głosów na WZA na dzień 31.12.2008	Udział [%] w liczbie głosów na WZA na dzień 31.12.2007
1.	BZ WBK - CU Towarzystwo Ubezpieczeń Ogólnych S.A.	Poznań	50,00	-
2.	BZ WBK - CU Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A.	Poznań	50,00	-

Bank Zachodni WBK S.A. jest uniwersalnym bankiem komercyjnym, oferującym szeroki zakres usług bankowych w obrocie krajowym i na międzybankowych rynkach zagranicznych, dla osób fizycznych i prawnych. Dodatkowo poprzez podmioty powiązane Grupa BZ WBK prowadzi usługi:

- pośrednictwa obrotu papierami wartościowymi,
- leasingu,
- faktoringu,
- zarządzania aktywami/funduszami,
- dystrybucji usług ubezpieczeniowych,
- handlu akcjami i udziałami spółek prawa handlowego.

W dniu 12.06.2008 r. Bank Zachodni WBK S.A. zawarł z Commercial Union Polska sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie umowę sprzedaży udziałów Brytyjsko-Polskiego Towarzystwa Finansowego WBK CU sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu. W wyniku umowy Bank Zachodni WBK SA dokonał sprzedaży wszystkich 420 udziałów Brytyjsko-Polskiego Towarzystwa Finansowego WBK-CU Sp. z o.o. o łącznej wartości nominalnej 210 000 zł, które stanowiły 60% udziału w kapitale zakładowym.

Jednostki współkontrolowane: BZ WBK - CU Towarzystwo Ubezpieczeń Ogólnych S.A oraz BZ WBK – CU Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A zostały utworzone przez Bank Zachodni WBK S.A. we współpracy z Aviva International Insurance Ltd. w I półroczu 2008 roku. Założyciele posiadają po 50% udziału w kapitale zakładowym każdego z przedsięwzięć i sprawują nad nimi współkontrolę. Głównym przedmiotem działalności spółek jest świadczenie usług ubezpieczeniowych na rzecz klientów banku. Oba podmioty otrzymały zezwolenie Komisji Nadzoru Finansowego na wykonywanie statutowych czynności w dniu 6 czerwca 2008 roku.

W lipcu 2008 roku spółka zależna Banku Zachodniego WBK S.A. - BZ WBK Inwestycje Sp. z o.o. nabyła akcje Spółki Metrohouse S.A. Cena nabycia wyniosła 4 600 000,00 zł. Ilość posiadanych akcji wynosi 2 300 000 sztuk co stanowi 35,38 % udziału w kapitale spółki.

Metrohouse S.A. został zakwalifikowany jako spółka stowarzyszona, i jest wyceniany w sprawozdaniu finansowym metodą praw własności.

Przedmiot działalności spółki obejmuje pośrednictwo w sprzedaży i kupnie oraz wynajmie nieruchomości mieszkaniowych, a także pośrednictwo finansowe.

WYBRANE DANE FINANSOWE		w tys. PLN		w tys. EUR	
		za okres:do 31.12.2008	do 31.12.2007	do 31.12.2008	do 31.12.2007
Dane dotyczące skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Banku Zachodniego WBK S.A.					
I	Przychody odsetkowe	3 232 124	2 098 865	915 071	555 726
II	Przychody prowizyjne	1 622 524	1 785 990	459 365	472 884
III	Wynik operacyjny	1 211 357	1 391 250	342 957	368 367
IV	Zysk przed opodatkowaniem	1 210 580	1 391 444	342 737	368 419
V	Zysk (strata) netto należny udziałowcom jednostki dominującej	855 446	954 695	242 192	252 779
VI	Przepływy pieniężne netto, razem	965 626	685 232	273 386	181 432
VII	Aktywa razem	57 838 074	41 318 736	13 862 064	11 535 102
VIII	Zobowiązania wobec banków	4 095 477	4 483 526	981 564	1 251 682
IX	Zobowiązania wobec klientów	42 810 727	29 765 687	10 260 456	8 309 795
X	Zobowiązania razem	52 645 882	36 742 035	12 617 650	10 257 408
XI	Kapitały razem	5 192 192	4 576 701	1 244 414	1 277 694
XII	Kapitały mniejszości	239 872	235 174	57 490	65 654
XIII	Zyski udziałowców mniejszościowych	98 840	155 982	27 983	41 300
XIV	Liczba akcji	72 960 284	72 960 284		
XV	Wartość księgowa na jedną akcję (w zł / EUR)	71,16	62,73	17,05	17,51
XVI	Współczynnik wypłacalności	10,74%	13,27%		
XVII	Zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł / EUR)	11,72	13,09	3,32	3,47
XVIII	Zysk (strata) rozwodniony na jedną akcję zwykłą (w zł / EUR)	11,68	13,06	3,31	3,46
XIX	Zadeklarowana lub wypłacona dywidenda na jedną akcję (w zł / EUR)	-	3,00	-	0,84

Dla celów ustalenia podstawowych wielkości w EUR zastosowano następujące kursy:

- dla pozycji bilansowych – 4,1724 kurs NBP z dnia 31.12.2008 oraz 3,5820 kurs NBP z dnia 31.12.2007
- dla pozycji rachunku zysków i strat na 31.12.2008 – 3,5321 kurs wyliczony jako średnia z kursów średnich NBP, obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca 2008 roku, 3,7768 kurs wyliczony jako średnia z kursów średnich NBP, obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca 2007 roku.

6. Zasady rachunkowości

Oświadczenie o zgodności

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy BZWBK S.A. za okres obrachunkowy zakończony 31 grudnia 2008 zostało sporządzone zgodnie z wymogami Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, a w zakresie nieuregulowanym powyższymi standardami zgodnie z wymogami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 roku, nr 76, poz. 694 z późniejszymi zmianami) i wydanych na jej podstawie przepisów wykonawczych jak również wymogami odnoszącymi się do emitentów papierów wartościowych dopuszczonych lub będących przedmiotem ubiegania się o dopuszczenie do obrotu na rynku oficjalnych notowań giełdowych.

Nowe standardy i interpretacje oraz zmiany do standardów lub interpretacji, które nie są jeszcze obowiązujące i nie zostały wcześniej zastosowane

Standard lub interpretacja	Charakter zmian	Obowiązujący od	Wpływ na Grupę BZWBK
Zaktualizowany MSR 1 <i>Prezentacja sprawozdań finansowych</i>	Zmieniono niektóre wymogi dotyczące prezentacji sprawozdań finansowych oraz wprowadzono wymóg ujawniania dodatkowych informacji w określonych okolicznościach ; wprowadza on również zmiany w kilku innych standardach rachunkowości	1 stycznia 2009	Zaktualizowany MSR 1 nie będzie miał istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe,
Zmiany do MSSF 2 <i>Płatności w formie akcji</i>	Doprecyzowanie kwestii wpływu warunków innych niż warunki nabywania uprawnień na wycenę instrumentów kapitałowych. Sprecyzowanie, czym są warunki nabycia uprawnień, w jaki sposób uwzględniać warunki inne niż warunki nabycia uprawnień oraz w jaki sposób uwzględniać anulowanie umów dotyczących płatności w formie akcji przez jednostkę lub kontrahenta.	1 stycznia 2009	Zmiany do MSSF2 nie będą miały istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.

Zaktualizowany MSSF 3 <i>Połączenia jednostek gospodarczych</i>	Do zakresu zaktualizowanego standardu włączono część dotychczas wyłączonych ze stosowania standardu połączeń jednostek gospodarczych. Doprecyzowano definicję przedsięwzięcia (business). Zawężono zakres zobowiązań warunkowych, do których można przypisać koszt połączenia jednostek gospodarczych. Wyłączono możliwość ujmowania kosztów transakcji w koszcie połączenia jednostek gospodarczych. Zmieniono zasady ujmowania korekt kosztu połączenia uwarunkowanych przyszłymi zdarzeniami. Wprowadzono możliwość wyceny udziałów mniejszości w wartości godziwej.	1 lipca 2009	Zaktualizowany MSSF 3 nie będzie miał istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.
MSSF 8 <i>Segmenty operacyjne</i>	Standard wymaga ujawnienia informacji o segmentach w oparciu o elementy składowe jednostki, które zarządzający monitorują w zakresie podejmowania decyzji operacyjnych. Segmenty operacyjne to elementy składowe jednostki, dla których oddzielna informacja finansowa jest dostępna i regularnie oceniana przez osoby podejmujące kluczowe decyzje odnośnie alokacji zasobów i oceniające działalność.	1 stycznia 2009	Grupa nie ukończyła jeszcze analizy dotyczącej wpływu zaktualizowanego MSSF 8 na sprawozdanie finansowe.
Zaktualizowany MSR 1 <i>Prezentacja sprawozdań finansowych</i>	Zaktualizowany standard wymaga agregacji informacji w sprawozdaniach finansowych w oparciu o kryterium cech wspólnych i wprowadza sprawozdanie z łącznych zysków (statement of comprehensive income). Pozycje przychodów i kosztów oraz pozycje składające się na pozostałe łączne zyski mogą być prezentowane albo w pojedynczym sprawozdaniu z łącznych zysków pokazującym sumy cząstkowe albo w dwóch oddzielnych sprawozdaniach (oddzielnie rachunek zysków i strat oraz sprawozdanie z zysków łącznych).	1 stycznia 2009	Zaktualizowany MSSF 1 nie będzie miał istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe

Zaktualizowany MSR 23 <i>Koszty finansowania zewnętrznego</i>	Zaktualizowany standard będzie wymagał aktywowania kosztów finansowania zewnętrznego odnoszących się do składników aktywów, które wymagają znacznego okresu czasu niezbędnego do przygotowania ich do użytkowania lub sprzedaży.	1 stycznia 2009	Zaktualizowany MSR 23 nie będzie miał istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.
Zmiany do MSR 27 <i>Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe</i>	W powiązaniu z aktualizacją MSSF 3 (powyżej), wprowadzono m.in. następujące zmiany do MSR 27: <ul style="list-style-type: none"> • zmiana definicji udziałów mniejszości; • uregulowanie sposobu ujmowania transakcji z udziałowcami mniejszościowymi; • zmiana ujęcia transakcji utraty kontroli nad jednostką; • nowe wymogi ujawnień. 	1 lipca 2009	Zmiany do MSR 27 nie będą miały istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.
Zmiany do MSR 32: <i>Instrumenty Finansowe - Prezentacja</i> i MSR 1: <i>Prezentacja Sprawozdań Finansowych – Instrumenty finansowe z opcją sprzedaży i obowiązki powstające przy likwidacji</i>	Zmiany wprowadzają zwolnienie od zasady wynikającej z MSR 32 odnośnie klasyfikacji instrumentów finansowych z opcją sprzedaży, dopuszczając klasyfikację niektórych z nich jako składnik kapitału. Zgodnie z wymogami wynikającymi ze zmian, określone instrumenty finansowe, reprezentujące udziały końcowe (rezydualne) w aktywach netto jednostki, które inaczej byłyby zaklasyfikowane jako zobowiązania finansowe, będą klasyfikowane jako składniki kapitału, jeśli zarówno te instrumenty finansowe, jak i ogólna struktura kapitałowa jednostki wystawiającej te instrumenty będą spełniały określone warunki.	1 stycznia 2009	Zmiany do MSR 32 nie będą miały istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.

KIMSF 13 „ Interpretacja KIMSF 13 Programy lojalnościowe	Eliminuje występujące obecnie w praktyce niespójności w sposobie ujmowania w księgach dóbr i usług przekazywanych nieodpłatnie lub sprzedawanych po obniżonej cenie w ramach programów lojalnościowych	1 stycznia 2009	KIMSF 13 nie będzie miał istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.
Zmiany do MSR 39 Instrumenty Finansowe: ujmowanie i wycena	Zmiany precyzują zastosowanie istniejących zasad ustalania czy określone ryzyko oraz ich części przepływów pieniężnych mogą zostać wyznaczone jako ryzyko zabezpieczone. Podczas wyznaczania powiązania zabezpieczającego powinno być możliwe wyodrębnienie oraz wiarygodna wycena ryzyka oraz części cash flow; inflacja wyłącznie w wyjątkowych warunkach może być wyznaczona jako pozycja podlegająca zabezpieczeniu.	1 lipca 2009	Zmiany do MSR 39 nie będą miały istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.
KIMSF 18 Aktywa otrzymane od odbiorców	Interpretacja dotyczy umów, na podstawie których jednostka otrzymuje od swojego odbiorcy środki trwałe, które następnie używa albo w celu przyłączenia klienta do sieci albo aby umożliwić mu ciągły dostęp do dóbr lub usług lub w obu tych celach. Interpretacja dotyczy również umów, na podstawie których jednostka otrzymuje od odbiorcy środki pieniężne, a środki te zostaną przeznaczone na wytworzenie lub nabycie składnika aktywów. Jednostka otrzymująca środki rozpoznaje składnik aktywów trwałych, jeżeli spełnia on definicję aktywa. Drugostronnie rozpoznaje się przychody. Moment rozpoznania przychodów jest zależny od szczegółowych warunków zawartej umowy.	1 lipca 2009	KIMSF 18 nie będzie miał istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.

Podstawy sporządzenia sprawozdania finansowego

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w złotych polskich, w zaokrągleniu do tysiąca złotych.

W sprawozdaniu zastosowano koncepcję wartości godziwej dla aktywów finansowych i zobowiązań finansowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, w tym instrumentów pochodnych oraz aktywów finansowych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, za wyjątkiem tych, dla których nie można wiarygodnie ustalić wartości godziwej. Pozostałe składniki aktywów finansowych i zobowiązań finansowych (w tym kredyty i pożyczki) wykazywane są w wartości zamortyzowanego kosztu ustalonego przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości lub cenie nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

Składniki aktywów trwałych zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży, wykazywane są w kwocie niższej z ich wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia.

Zasady rachunkowości przedstawione poniżej, zostały zastosowane dla wszystkich okresów sprawozdawczych zaprezentowanych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Zasady rachunkowości zostały zastosowane jednolicie przez poszczególne jednostki Grupy.

Zastosowanie szacunków

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga od kierownictwa dokonania subiektywnych ocen, estymacji i przyjęcia założeń, które wpływają na stosowane zasady rachunkowości oraz na prezentowane kwoty aktywów i pasywów oraz przychodów i kosztów.

Szacunki i założenia dokonywane są w oparciu o dostępne dane historyczne oraz szereg innych czynników, które są uważane za właściwe w danych warunkach. Wyniki tworzą podstawę do dokonywania szacunków odnośnie wartości bilansowych aktywów i pasywów, których nie da się określić w jednoznaczny sposób na podstawie innych źródeł.

Szacunki i założenia podlegają bieżącym przeglądom. Korekty w szacunkach są rozpoznawane w okresie, w którym dokonano zmiany szacunku pod warunkiem, że korekta dotyczy tylko tego okresu lub w okresie, w którym dokonano zmiany i okresach przyszłych, jeśli korekta wpływa zarówno na bieżący jak i przyszłe okresy.

Najistotniejsze szacunki dokonywane przez Grupę

Utrata wartości należności kredytowych

Szacowanie potencjalnej wartości strat kredytowych jest zawsze obarczone niepewnością i zależy pod względem ryzyka kredytowego od wielu czynników, w tym historycznych trendów w zakresie strat kredytowych, klasyfikacji należności, warunków ekonomicznych, sytuacji w poszczególnych branżach, wobec których Grupa BZ WBK S.A. ma zaangażowanie oraz innych czynników zewnętrznych, w tym wymagań prawnych i regulacyjnych. Na kredyty zagrożone tworzone są rezerwy, jeśli w ocenie kierownictwa szacowana spłata możliwa do uzyskania od dłużnika, łącznie z wartością posiadanych zabezpieczeń, może być niższa od kwoty pozostałej do spłaty ekspozycji. Wartość rezerw wykazanych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy BZ WBK S.A. ma na celu pokrycie różnicy pomiędzy wartością bilansową aktywów a wartością bieżącą szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej efektywnej stopy procentowej dla tych aktywów.

Proces identyfikacji kredytów, które wymagają utworzenia rezerw opiera się na kilku niezależnych poziomach weryfikacji. Jakość portfela należności kredytowych oraz rezerwy kredytowe są regularnie monitorowane na poziomie centralnym. W całej grupie istnieje jednolity system klasyfikacji należności na podstawie ustalonych kryteriów, a jego kluczowym celem jest wczesna identyfikacja zagrożonych kredytów, umożliwiającą odpowiednio szybkie podjęcie działań naprawczych. System klasyfikacji kredytowej odgrywa kluczową rolę przy ustalaniu poziomu rezerw w Grupie BZ WBK S.A.; na jego podstawie rozpoczynany jest proces, którego efektem jest utworzenie rezerwy dla poszczególnych zaangażowań cechujących się ryzykiem braku spłaty. Rezerwy IBNR (Incurred But Not Reported) są także wykorzystywane do pokrycia należności, które na dzień bilansowy uznaje się za objęte utratą wartości, lecz które nie zostały indywidualnie zidentyfikowane. Jak pokazuje doświadczenie, należności takie istnieją w każdym portfelu kredytowym.

Rezerwy IBNR (Incurred But Not Reported) utrzymywane są na poziomie adekwatnym do oceny przez kierownictwo następujących czynników: profili klasyfikacji kredytowej i zmian w tej klasyfikacji, historycznych wskaźników strat kredytowych, zmian w procesie zarządzania kredytami, procedurach, procesach i politykach, warunków ekonomicznych, sytuacji w poszczególnych branżach / profilu portfeli branżowych oraz bieżących szacunków co do straty na portfelu.

Szacunki dotyczące oczekiwanej straty opierają się na następujących kluczowych wskaźnikach:

- Prawdopodobieństwie niedotrzymania warunków (Probability of Default-PD), tj. prawdopodobieństwie, że klient nie zrealizuje swoich zobowiązań w ciągu kolejnych 12 miesięcy,
- Stracie w przypadku niedotrzymania warunków (Loss-Given Default-LGD), tj. tej części zaangażowania, które będzie uznana za straconą w przypadku wystąpienia zaniechania spłat,
- Okres ujawnienia straty, pomiędzy momentem zaistnienia zdarzenia implikującego zagrożenie utraty wartości a momentem powzięcia przez Grupę takiej informacji (Emergence Period-EP).

Systemy klasyfikacji kredytowej zostały opracowane wewnętrznie i są stale ulepszone, np. poprzez zewnętrzną analizę wskaźnikową pozwalającą na lepsze zastosowanie wyżej wymienionych wskaźników do oszacowania oczekiwanej straty.

Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości aktywów innych niż aktywa finansowe

Wartości bilansowe aktywów trwałych Grupy są przeglądane na dzień bilansowy w celu określenia, czy zaistniały przesłanki dokonania odpisu aktualizacyjnego z tytułu utraty wartości. Jeżeli istnieje taka przesłanka, należy określić wartość odzyskiwaną aktywów.

W przypadku wartości firmy oraz wartości niematerialnych, które nie są jeszcze dostępne do użytkowania, wartość odzyskiwalna jest szacowana na każdy dzień bilansowy.

Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości jest ujmowany, jeżeli wartość księgowa aktywa przekracza wartość odzyskiwalną. Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości jest ujmowany w rachunku zysków i strat.

W przypadku pozostałych należności odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości tworzy się do wysokości oszacowanych kwot możliwych do uzyskania, a dla pozostałych należności długoterminowych również z uwzględnieniem dyskontowania.

Aktywa do zbycia wycenia się według wartości mniejszej z wartości bilansowej oraz oszacowanej wartości godziwej pomniejszonej o oszacowane koszty sprzedaży.

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Niektóre instrumenty finansowe Grupy są wykazywane według wartości godziwej. Są to m.in. wszystkie instrumenty pochodne, pozostałe aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej poprzez rachunek zysków i strat oraz papiery wartościowe sklasyfikowane jako dostępne do sprzedaży. Instrumenty finansowe są wyceniane poprzez odniesienie do obowiązujących cen rynkowych dla danego instrumentu lub poprzez zastosowanie odpowiedniego modelu wyceny. W przypadku gdy wartość godziwa jest obliczana z wykorzystaniem modeli wyceny dla rynków finansowych, zgodnie z wykorzystywaną metodologią wylicza się szacowane przepływy pieniężne z danego kontraktu, a następnie dyskontuje się je do wartości bieżącej. Modele te opierają się na niezależnie określanych parametrach rynkowych, np. krzywych stóp procentowych, cenach papierów wartościowych i towarów, zmienności kwotowań cen opcji oraz kursów walutowych. Większość parametrów rynkowych ustalana jest na podstawie kwotowań lub wynika z cen instrumentów finansowych.

Wyliczenie wartości godziwej dla każdego instrumentu finansowego może wiązać się z koniecznością korekty obowiązujących cen lub modeli wyceny w celu odzwierciedlenia kosztów ryzyka kredytowego (jeśli nie uwzględniono go w danym modelu lub cenie).

Inne wartości szacunkowe

Rezerwy związane ze świadczeniami pracowniczymi po okresie zatrudnienia tj. rezerwy na odprawy emerytalne są wyceniane metodą aktuarialną. Wycena aktuarialna tych rezerw jest aktualizowana nie rzadziej niż raz w roku. Rezerwy na sprawy sporne zostały oszacowane przy uwzględnieniu prawdopodobnej kwoty do zapłaty.

Podstawy konsolidacji***Jednostki zależne***

Jednostkami zależnymi są te podmioty, które są kontrolowane przez BZWBK S.A. Kontrola ta istnieje wówczas, gdy Bank ma bezpośredni lub pośredni wpływ na politykę finansową i operacyjną podmiotu, który pozwala mu na osiąganie korzyści ekonomicznych z działalności tego podmiotu. Przyjmuje się, że jednostka dominująca sprawuje kontrolę, jeżeli posiada bezpośrednio lub pośrednio – poprzez swoje jednostki zależne – więcej niż połowę praw głosu w danej jednostce. O sprawowaniu kontroli można mówić również wtedy, gdy jednostka dominująca posiada połowę lub mniej praw głosu w danej jednostce gospodarczej i jeżeli:

- (a) dysponuje więcej niż połową praw głosu na mocy umowy z innymi inwestorami,
- (b) posiada zdolność kierowania polityką finansową i operacyjną jednostki gospodarczej na mocy statutu lub umowy,
- (c) posiada zdolność mianowania lub odwoływania większości członków zarządu lub odpowiadającego mu organu, gdzie taki zarząd lub organ sprawuje kontrolę nad jednostką lub
- (d) dysponuje większością głosów na posiedzeniach zarządu lub odpowiadającego mu organu, gdzie taki zarząd lub organ sprawuje kontrolę nad jednostką.

Sprawozdania finansowe jednostek zależnych są zawarte w sprawozdaniu skonsolidowanym od momentu przejścia kontroli do chwili jej ustania.

Metoda nabycia

Grupa BZWBK S.A. stosuje metodę nabycia przy rozliczaniu nabycia jednostek zależnych. W okresie sprawozdawczym Grupa nie dokonała tego typu transakcji.

Wspólne przedsięwzięcia

Wspólne przedsięwzięcia są to jednostki, nad którymi Grupa sprawuje współkontrolę na mocy zawartej umowy. W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wspólne przedsięwzięcia ujmowane są metodą praw własności.

Jednostki stowarzyszone

Jednostkami stowarzyszonymi są te jednostki, na które Grupa wywiera znaczący wpływ, ale nie są jednostkami zależnymi ani wspólnym przedsięwzięciem.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera udział Grupy w zyskach i stratach jednostki stowarzyszonej według wielkości posiadanych udziałów w kapitale własnym, począwszy od dnia rozpoczęcia wywierania znaczącego wpływu do dnia, w którym znaczący wpływ wygasa. W przypadku, gdy udział Grupy w stratach przewyższa wartość udziałów w jednostce stowarzyszonej, wartość bilansowa jest zredukowana do zera. Wówczas ujmowanie wszelkich dodatkowych strat jest zaniechane, za wyjątkiem strat wynikających z przyjęcia na siebie przez Grupę prawnych lub zwyczajowych obowiązków lub z faktu dokonania płatności w imieniu jednostki stowarzyszonej.

Transakcje podlegające wyłączeniu przy konsolidacji

Salda wewnątrzgrupowe oraz niezrealizowane zyski i straty lub przychody i koszty powstałe w wyniku transakcji wewnątrzgrupowych podlegają wyłączeniu podczas przygotowywania skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Waluty obce

Transakcje w walutach obcych

Transakcje w walutach obcych są przeliczane po kursie obowiązującym w dniu transakcji. Wynikające z tych transakcji aktywa i zobowiązania pieniężne denominowane w walutach obcych, przeliczane są po kursie obowiązującym w danym dniu bilansowym. Niepieniężne aktywa i zobowiązania denominowane w walutach obcych, prezentowane według kosztu historycznego, przeliczane są po kursie obowiązującym w dniu transakcji. Niepieniężne aktywa i zobowiązania denominowane w walutach obcych, prezentowane w wartości godziwej, przeliczane są na walutę, w której sporządzane jest sprawozdanie finansowe po kursie, który obowiązywał na dzień ustalenia ich wartości godziwej. Różnice kursowe powstające z przeliczenia rozpoznawane są w rachunku zysków i strat z wyjątkiem różnic kursowych powstających z przeliczenia instrumentów kapitałowych innych jednostek zaklasyfikowanych do kategorii aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, które odnoszone są w kapitał z aktualizacji wyceny.

Aktywa i zobowiązania finansowe

Klasyfikacja

Grupa klasyfikuje instrumenty finansowe do następujących kategorii:

- aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat,
- inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności,
- kredyty i należności,
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży,
- inne zobowiązania finansowe.

Składniki aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

Jest to składnik aktywów lub zobowiązań finansowych spełniający jeden z poniższych warunków:

- (a) Jest klasyfikowany jako przeznaczony do obrotu.
Składniki aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe kwalifikuje się jako przeznaczone do obrotu, jeśli są:
 - (i) nabyte lub zaciągnięte głównie w celu sprzedaży lub odkupienia w bliskim terminie;
 - (ii) częścią portfela określonych instrumentów finansowych, którymi zarządza się łącznie i dla których istnieje potwierdzenie aktualnego faktycznego wzoru generowania krótkoterminowych zysków;
 - (iii) instrumentami pochodnymi z wyjątkiem instrumentów pochodnych wyznaczonych i będących efektywnymi instrumentami zabezpieczającymi.
- (b) Przy początkowym ujęciu został wyznaczony przez Grupę jako wyceniany w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Aktualnie w Grupie nie występuje ta kategoria instrumentów finansowych.

Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności

Są to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami oraz o ustalonym terminie wymagalności, względem których Grupa ma stanowczy zamiar i jest w stanie utrzymać w posiadaniu do upływu terminu wymagalności. W przypadku sprzedaży lub przekwalifikowania inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności o wartości większej niż nieznaczną w stosunku do całkowitej kwoty inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności przed terminem wymagalności, cała kategoria inwestycji podlega przeklasyfikowaniu do kategorii aktywów dostępnych do sprzedaży. W takim przypadku przez okres 2 lat Grupa nie może kwalifikować do kategorii inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności żadnych aktywów finansowych.

Kredyty i należności

Kredyty i należności są aktywami finansowymi niebędącymi instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami, które nie są kwotowane na aktywnym rynku, inne niż:

- (a) aktywa finansowe, które jednostka zamierza sprzedać natychmiast lub w bliskim terminie, które kwalifikuje się jako przeznaczone do obrotu i te, które przy początkowym ujęciu zostały wyznaczone przez jednostkę jako wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat;
- (b) aktywa finansowe wyznaczone przez jednostkę przy początkowym ujęciu jako dostępne do sprzedaży;
- (c) aktywa finansowe, których posiadacz może nie odzyskać zasadniczo pełnej kwoty inwestycji początkowej z innego powodu niż pogorszenie obsługi kredytu, które kwalifikuje się jako dostępne do sprzedaży.

Do kategorii kredytów i należności należą kredyty i pożyczki udzielone innym bankom oraz klientom włączając skupione wierzytelności, inwestycje w instrumenty dłużne pod warunkiem, że nie są kwotowane na aktywnym rynku oraz należności z tytułu transakcji reverse repo. Kredyty i należności obejmują również należności z tytułu leasingu finansowego.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, które zostały wyznaczone jako dostępne do sprzedaży lub niebędące:

- (a) kredytami i należnościami;
- (b) inwestycjami utrzymywanymi do terminu wymagalności,
- (c) aktywami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Zobowiązania finansowe

Zobowiązania finansowe obejmują zobowiązania finansowe nienależące do kategorii zobowiązań finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Są to zobowiązania wyceniane według zamortyzowanego kosztu i obejmują: zobowiązania wobec banków, zobowiązania wobec klientów, zobowiązania z tytułu transakcji repo, wyemitowane dłużne instrumenty finansowe.

Ujmowanie

Grupa ujmuje składnik aktywów lub zobowiązanie finansowe w swoim bilansie wtedy i tylko wtedy, gdy staje się stroną umowy tego instrumentu.

Standaryzowaną transakcję kupna lub sprzedaży składnika aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, ujmuje się w bilansie na dzień rozliczenia transakcji. Metoda ta jest stosowana w sposób jednolity w stosunku do wszystkich transakcji kupna i sprzedaży aktywów finansowych.

Kredyty są rozpoznawane w bilansie w momencie wypłaty środków do kredytobiorcy. Kredyty są ujmowane na zobowiązaniach pozabilansowych w momencie podpisania umowy.

Wyłączenia

Składnik aktywów finansowych jest wyłączany z bilansu w momencie, gdy wygasają umowne prawa do przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych lub w momencie, gdy Grupa przenosi umowne prawa do otrzymania przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych w transakcji, w której Grupa przenosi zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane ze składnikiem aktywów finansowych. Grupa wyłącza ze swojego bilansu zobowiązanie finansowe (lub część zobowiązania finansowego) wtedy i tylko wtedy, gdy zobowiązanie wygasło - to znaczy, kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł.

Wycena

W momencie początkowego ujęcia składnik aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego wycenia się w wartości godziwej, powiększonej, w przypadku składnika aktywów lub zobowiązania finansowego niesklasyfikowanych jako wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego. Najlepszą podstawą do wyznaczenia wartości godziwej przy początkowym ujęciu jest cena transakcyjna (tj. wartość godziwa uiszczonej lub otrzymanej zapłaty) chyba, że wartość godziwa tego instrumentu jest udowodniona poprzez porównanie z innymi możliwymi do obserwacji bieżącymi transakcjami rynkowymi dla tego samego instrumentu (tj. bez modyfikacji) lub oparta jest na technice wyceny, której zmienne zawierają wyłącznie dane pochodzące z możliwych do obserwacji rynków.

Po początkowym ujęciu, Grupa wycenia aktywa finansowe, w tym instrumenty pochodne będące aktywami, w wartości godziwej, nie dokonując pomniejszenia o koszty transakcji, jakie mogą być poniesione przy sprzedaży lub innym sposobie wyzbycia się aktywów, za wyjątkiem:

- (a) kredytów i należności, które wycenia się według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej;
- (b) inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności, które wycenia się według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej;
- (c) inwestycji w instrumenty kapitałowe nieposiadające kwotowań cen rynkowych z aktywnego rynku i których wartość godziwa nie może być wiarygodnie zmierzona.

Po początkowym ujęciu zobowiązania finansowe są wyceniane według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, za wyjątkiem:

- (a) zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Takie zobowiązania, w tym instrumenty pochodne będące zobowiązaniami, wycenia się w wartości godziwej;
- (b) zobowiązań finansowych powstałych w wyniku przeniesienia składnika aktywów finansowych, które nie kwalifikuje się do wyłączenia z bilansu.

Aktywa i zobowiązania finansowe wyznaczone jako pozycje zabezpieczone podlegają wycenie zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń.

Zyski i straty wynikające z wyceny w terminie późniejszym

Zyski lub straty wynikające ze zmiany wartości godziwej składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego, niestanowiących części powiązania zabezpieczającego, ujmuje się w następujący sposób:

- zyski lub straty wynikające ze składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego, kwalifikowanego jako wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, ujmuje się w przychodach lub kosztach,
- zyski lub straty wynikające ze składnika aktywów finansowych zaliczonego do dostępnych do sprzedaży, z wyjątkiem odpisów z tytułu utraty wartości, ujmuje się bezpośrednio w kapitale własnym do momentu wyłączenia składnika aktywów finansowych z bilansu, kiedy skumulowane zyski lub straty poprzednio ujęte w kapitale własnym ujmuje się w rachunku zysków i strat. Jednakże odsetki wyliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej ujmuje się w rachunku zysków i strat. Dywidendy wynikające z instrumentów kapitałowych dostępnych do sprzedaży ujmuje się w rachunku zysków i strat w momencie, kiedy powstaje prawo jednostki do ich otrzymania.

Wartość godziwa instrumentów finansowych, dla których istnieje aktywny rynek, wynika z bieżących cen kupna. W przypadku braku aktywnego rynku dla danego instrumentu lub w przypadku nienotowanych papierów wartościowych, Grupa ustala wartość godziwą przy zastosowaniu technik wyceny, do których zalicza się wykorzystanie ostatnich transakcji rynkowych, analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych, modele wyceny opcji oraz inne techniki wyceny powszechnie używane przez uczestników rynku.

W przypadku braku możliwości uzyskania wiarygodnej wyceny wartości godziwej, instrumenty finansowe nienotowane ujmuje się w cenie nabycia i dokonuje okresowych weryfikacji na utratę wartości.

Kompensowanie instrumentów finansowych

Składnik aktywów finansowych i zobowiązanie finansowe kompensuje się i wykazuje w bilansie w kwocie netto wtedy i tylko wtedy, gdy łącznie spełnione są dwa warunki:

- istnieje ważny tytuł prawny do dokonania kompensaty ujętych kwot;
- oraz w przypadku, gdy rozliczenie ma zostać dokonane w kwocie netto albo realizacja składnika aktywów i wykonanie zobowiązania następuje jednocześnie.

Transakcje repo i reverse repo

Grupa pozyskuje/lokuje również środki poprzez sprzedaż/kupno instrumentów finansowych z przyrzeczeniem ich odkupu/odsprzedaży w przyszłości po z góry ustalonej cenie.

Papierów wartościowych sprzedanych z przyrzeczeniem ich odkupu ("repos") nie wyłącza się z bilansu na dzień bilansowy. Różnica pomiędzy ceną sprzedaży a ceną odkupu stanowi koszt odsetkowy i jest rozliczana w czasie przez okres życia kontraktu.

Papierów wartościowych kupionych z przyrzeczeniem ich odsprzedaży ("reverse repos") nie rozpoznaje się w bilansie na dzień bilansowy. Różnica pomiędzy ceną zakupu a ceną odsprzedaży stanowi przychód odsetkowy i jest rozliczana w czasie przez okres życia kontraktu.

Pochodne instrumenty finansowe

Pochodne instrumenty finansowe wycenia się w wartości godziwej bez uwzględniania kosztów transakcji, które będą poniesione przy ich sprzedaży. Podstawą do wyznaczenia wartości godziwej pochodnego instrumentu finansowego przy początkowym ujęciu jest cena transakcyjna, tj. wartość godziwa uiszczonej lub otrzymanej zapłaty.

Grupa wydziela wbudowane instrumenty pochodne od umowy zasadniczej i ujmuje je analogicznie jak pozostałe instrumenty pochodne, jeżeli cechy ekonomiczne i ryzyka związane z wbudowanymi instrumentami pochodnymi nie są ściśle powiązane z cechami ekonomicznymi i ryzykami właściwymi dla umowy zasadniczej oraz umowa zasadnicza nie jest wyceniana w wartości godziwej przez wynik finansowy. Wbudowane instrumenty finansowe wyceniane są w wartości godziwej, a jej zmiany są ujmovane w rachunku zysków i strat.

Grupa wykorzystuje pochodne instrumenty finansowe w celu zabezpieczenia przed ryzykiem walutowym oraz ryzykiem stóp procentowych wynikającymi z działalności Grupy. Instrumenty pochodne, które nie podlegają zasadom wyceny zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń, klasyfikowane są jako instrumenty przeznaczone do obrotu i wyceniane w wartości godziwej

Rachunkowość zabezpieczeń

Rachunkowość zabezpieczeń ujmuje wpływające na rachunek zysków i strat skutki kompensowania zmian wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego oraz pozycji zabezpieczanej.

W momencie ustanowienia zabezpieczenia formalnie wyznacza się i dokumentuje powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia. Dokumentacja zawiera identyfikację instrumentu zabezpieczającego, zabezpieczanej pozycji lub transakcji oraz charakter zabezpieczanego ryzyka. Grupa dokumentuje w momencie ustanowienia zabezpieczenia i na bieżąco ocenę efektywności instrumentu zabezpieczającego w kompensowaniu zmian wartości godziwej pozycji zabezpieczanej.

Grupa wykorzystuje pochodne instrumenty finansowe m.in. w celu zabezpieczenia przed ryzykiem stóp procentowych wynikających z działalności operacyjnej, finansowej i inwestycyjnej Grupy.

Grupa zaprzestaje stosowania rachunkowości zabezpieczeń w następujących sytuacjach:

- (a) zostało stwierdzone, że instrument pochodny nie jest lub przestał być efektywny dla zabezpieczenia danego ryzyka;
- (b) instrument pochodny wygasł, został sprzedany, zapadł lub został wykonany;
- (c) instrument zabezpieczany zapadł, został sprzedany lub spłacony.

Zabezpieczenie wartości godziwej

Jest to zabezpieczenie przed wpływem zmian wartości godziwej ujętego składnika aktywów, zobowiązania lub uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania, albo wyodrębnionej części takiego składnika aktywów, zobowiązania, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka i które może wpływać na rachunek zysków i strat.

Zabezpieczenie wartości godziwej ujmovane jest w następujący sposób: zyski lub straty wynikające z przeszacowania wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego (pochodnego instrumentu zabezpieczającego) wykazuje się w rachunku zysków i strat, zyski lub straty związane z pozycją zabezpieczaną, wynikające

z zabezpieczanego ryzyka, korygują wartość bilansową zabezpieczanej pozycji i są ujmowane w rachunku zysków i strat. Zasada ta ma zastosowanie do zabezpieczanej pozycji, którą w innych okolicznościach wycenia się według zamortyzowanego kosztu oraz będącej składnikiem aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych

Jest to zabezpieczenie przed zagrożeniem zmiennością przepływów pieniężnych, które

- (a) można przypisać konkretnemu rodzajowi ryzyka związanemu z ujętym składnikiem aktywów lub zobowiązaniem (takim, jak całość lub część przyszłych płatności odsetkowych od zadłużenia o zmiennym oprocentowaniu) lub z wysoce prawdopodobną planowaną transakcją, i które
- (b) mogłyby wpływać na rachunek zysków i strat.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych ujmowane jest w następujący sposób: część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym, który stanowi efektywne zabezpieczenie, ujmuje się bezpośrednio w kapitale własnym, zaś nieefektywną część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Przychody i koszty odsetkowe od instrumentów zabezpieczanych i zabezpieczających ujmowane są w rachunku zysków i strat w wyniku z tytułu odsetek.

Utrata wartości aktywów finansowych

Aktywa wyceniane według zamortyzowanego kosztu - kredyty i należności

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych oraz zobowiązań pozabilansowych. Składnik aktywów finansowych lub grupa aktywów finansowych a także zobowiązanie pozabilansowe utraciły wartość, a strata z tytułu utraty wartości została poniesiona wtedy i tylko wtedy, gdy istnieją obiektywne dowody utraty wartości wynikające z jednego lub więcej zdarzeń mających miejsce po początkowym ujęciu składnika aktywów (zdarzenie powodujące stratę), a zdarzenie (lub zdarzenia) powodujące stratę ma wpływ na oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne wynikające ze składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych, których wiarygodne oszacowanie jest możliwe. Wskazanie pojedynczego zdarzenia, powodującego utratę wartości może nie być możliwe. Utratę wartości może raczej spowodować złożony efekt kilku zdarzeń. Nie ujmuje się strat oczekiwanych w wyniku przyszłych zdarzeń bez względu na stopień prawdopodobieństwa ich zajścia. Do obiektywnych dowodów utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów zalicza się uzyskane informacje dotyczące następujących zdarzeń powodujących stratę:

- (a) znaczące trudności finansowe emitenta lub dłużnika;
- (b) niedotrzymanie warunków umowy, np. niespłacenia albo zalegania ze spłaceniem odsetek lub należności głównej;
- (c) przyznanie pożyczkobiorcy przez Grupę, ze względów ekonomicznych lub prawnych wynikających z trudności finansowych pożyczkobiorcy, udogodnienia, którego w innym wypadku Grupa by nie udzieliła;
- (d) wysoce prawdopodobna upadłość pożyczkobiorcy lub inna reorganizacja finansowa pożyczkobiorcy;
- (e) zanik aktywnego rynku na dany składnik aktywów finansowych ze względu na trudności finansowe; lub

- (f) pozyskane informacje wskazują na możliwy do zmierzenia spadek oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych związanych z grupą aktywów finansowych od momentu początkowego ich ujęcia, mimo że nie można jeszcze ustalić spadku dotyczącego pojedynczego składnika grupy aktywów finansowych, w tym:
- (i) negatywne zmiany dotyczące statusu płatności pożyczkobiorców w grupie lub
 - (ii) krajowa lub lokalna sytuacja gospodarcza, która ma związek z niespłacaniem aktywów w Grupie.

Jeśli istnieją obiektywne dowody, że została poniesiona strata z tytułu utraty wartości kredytów i należności, to kwota odpisu aktualizującego równa się różnicy pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów, a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej efektywnej stopy procentowej instrumentu finansowego (tj. efektywnej stopy procentowej ustalonej w momencie początkowego ujęcia). W przypadku, gdy pożyczka, należność jest instrumentem o zmiennej stopie procentowej, to stopa dyskontowa stosowana do oszacowania utraty wartości jest bieżącą efektywną stopą procentową ustaloną w ramach danego kontraktu. Wartość bilansową składnika aktywów obniża się poprzez rozpoznanie rezerwy. Kwotę straty ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Kalkulacja wartości bieżącej oszacowanych przepływów pieniężnych związanych z zabezpieczonym składnikiem aktywów, odzwierciedla przepływy pieniężne, które mogą powstać w wyniku egzekucji, pomniejszone o koszty związane z pozyskaniem i sprzedażą zabezpieczenia, niezależnie od tego, czy dokonanie egzekucji jest prawdopodobne.

Grupa okresowo przeprowadza analizę pod kątem występowania ekspozycji o zidentyfikowanym zagrożeniu utraty wartości.

Analiza utraty wartości jest przeprowadzana:

- w odniesieniu do indywidualnych ekspozycji kredytowych stanowiących istotne pozycje sprawozdawcze objętych klasyfikacją klientów komercyjnych, property i samorządów lokalnych,
- w odniesieniu do portfela ekspozycji kredytowych, które indywidualnie nie są istotne.

Dla indywidualnych ekspozycji kredytowych przegląd pod kątem utraty wartości przeprowadzany jest raz na kwartał lub częściej, jeżeli okoliczność tego wymaga. Utrata wartości dla portfela ocenianego łącznie poddawana jest weryfikacji w okresach miesięcznych.

Jeżeli Grupa stwierdzi, że nie istnieją obiektywne dowody utraty wartości indywidualnie ocenianego składnika aktywów finansowych, niezależnie od tego, czy jest on znaczący czy też nie, to włącza ten składnik do grupy aktywów finansowych o podobnej charakterystyce ryzyka kredytowego i łącznie ocenia je pod względem utraty wartości. Aktywa ocenione indywidualnie pod względem utraty wartości, w przypadku których Grupa dokonuje odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości lub postanawia taki odpis dalej ujmować, nie są uwzględniane w łącznej ocenie utraty wartości.

Dla celów łącznej oceny utraty wartości, aktywa finansowe są grupowane według podobnych charakterystyk ryzyka kredytowego, które wskazują na zdolność dłużnika do spłaty całości zobowiązania zgodnie z warunkami umowy (np. na podstawie oceny ryzyka kredytowego stosowanego przez Grupę lub procesu oceniania według przyjętej skali z uwzględnieniem typu składnika aktywów, branży, położenia geograficznego, rodzaju zabezpieczenia, opóźnienia w spłacie i innych istotnych czynników). Wybrane cechy charakterystyczne są istotne z punktu widzenia oceny przyszłych przepływów pieniężnych dla grup takich aktywów, gdyż wskazują, jaka jest

zdolność dłużników do spłaty wszystkich dłużnych kwot zgodnie z warunkami umowy dotyczącej składnika aktywów będącego przedmiotem oceny.

Przyszłe przepływy pieniężne w grupie aktywów finansowych, dla których utrata wartości oceniana jest łącznie, są szacowane na podstawie historii strat dla aktywów o podobnych charakterystykach ryzyka kredytowego do charakterystyki tych aktywów, które znajdują się w grupie. Dane historyczne dotyczące strat są korygowane na podstawie dostępnych bieżących danych tak, aby odzwierciedlić oddziaływanie bieżących warunków, które nie miały wpływu w okresie, na którym opierają się dane historyczne dotyczące strat, jak też, aby wyeliminować czynniki mające wpływ na dane historyczne, a niewystępujące obecnie.

Oszacowania zmian przyszłych przepływów pieniężnych odzwierciedlają i zasadniczo są zgodne ze zmianami powiązanych dostępnych danych w poszczególnych okresach (takich jak stopa bezrobocia, ceny nieruchomości, ceny towarów, status płatności oraz inne czynniki, które wskazują na poniesione w grupie straty i ich rozmiary). Grupa regularnie sprawdza metodologię i założenia przyjęte do oszacowania przyszłych przepływów pieniężnych w celu zmniejszenia rozbieżności pomiędzy stratami szacowanymi a rzeczywistymi.

Dla ekspozycji kredytowych, dla których nie wystąpiły przesłanki utraty wartości Grupa (Bank) przeprowadza analizę utraty wartości na podstawie koncepcji strat już poniesionych, ale jeszcze nie zaraportowanych związanych z utratą wartości kredytów (IBNR-Incurred But Not Reported)) szacowanych na podstawie doświadczeń historycznych strat dla kredytów o podobnym charakterze ryzyka oraz szacowanego okresu pomiędzy wystąpieniem utraty wartości a identyfikacją i udowodnieniem straty, oraz korekt danych historycznych analogicznie jak opisano powyżej.

Jeśli w następnym okresie strata z tytułu utraty wartości ulegnie zmniejszeniu, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu utraty wartości, to uprzednio ujętą stratę z tego tytułu odwraca się poprzez skorygowanie rezerwy. Odwrócenie nie może spowodować zwiększenia wartości bilansowej składnika aktywów finansowych ponad kwotę, która stanowiłaby zamortyzowany koszt tego składnika na dzień odwrócenia sytuacji, gdyby ujęcie utraty wartości w ogóle nie miało miejsca.

Kwotę odwróconej straty ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Kiedy prawdopodobieństwo odzyskania należności kredytowych z rozpoznaną utratą wartości się nie zwiększa, można dojść do przekonania, że odzyskanie tych należności jest w praktyce niemożliwe. W takiej sytuacji kwota należności kredytowej podlega spisaniu w ciężar utworzonej uprzednio rezerwy z tytułu utraty wartości. Kwoty należności spisanych, odzyskane w późniejszych okresach, pomniejszają wartość rezerw utworzonych z tytułu utraty wartości w rachunku zysków i strat.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Dla aktywów finansowych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, dla których występują obiektywne dowody, że nastąpiła utrata wartości, skumulowane straty ujęte dotychczas bezpośrednio w kapitale własnym wyksięgowuje się z kapitału własnego i ujmuje w rachunku zysków i strat. Kwota skumulowanych strat, która zostaje wyksięgowana z kapitału własnego i ujęta w rachunku zysków i strat, stanowi różnicę pomiędzy kosztem nabycia (pomniejszonym o wszelkie spłaty kapitału i amortyzację) i bieżącą wartością godziwą. Jeśli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po ujęciu straty z tytułu utraty wartości w rachunku zysków i strat, to kwotę odwracanego odpisu ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Jeśli występują obiektywne dowody, że nastąpiła utrata wartości nienotowanego instrumentu kapitałowego, który nie jest wyceniany według wartości godziwej, gdyż jego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, to kwotę straty z tytułu utraty wartości ustala się jako różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych oraz wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu dla podobnych aktywów finansowych.

Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności

Jeśli istnieją obiektywne dowody, że została poniesiona strata z tytułu utraty wartości inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności wycenianych w zamortyzowanym koszcie, to kwota odpisu aktualizującego równa się różnicy pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów, a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej efektywnej stopy procentowej instrumentu finansowego (tj. efektywnej stopy procentowej ustalonej w momencie początkowego ujęcia). W przypadku, gdy inwestycja jest instrumentem o zmiennej stopie procentowej, to stopa dyskontowa stosowana do oszacowania utraty wartości jest bieżącą efektywną stopą procentową ustaloną w ramach danego kontraktu. Wartość bilansową składnika aktywów obniża się poprzez rozpoznanie rezerwy. Kwotę straty ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Zobowiązania pozabilansowe

Grupa tworzy rezerwy na obarczone ryzykiem utraty wartości nieodwołalne zobowiązania warunkowe (nieodwołalne otwarte linie kredytowe, gwarancje finansowe, akredytywy, itp.). Wartość rezerwy wyznacza się jako różnicę pomiędzy szacunkiem dotyczącym wykorzystania zaangażowania warunkowego a wartością bieżącą spodziewanych przyszłych przepływów pieniężnych z tej ekspozycji są ujmowane w pozostałych pasywach.

Należności z tytułu umów leasingu finansowego

Umowy leasingowe, na mocy, których następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i pożytków wynikających z tytułu posiadania aktywów na leasingobiorcę, klasyfikowane są jako umowy leasingu finansowego. W bilansie ujmowana jest wartość należności w kwocie równej inwestycji leasingowej netto.

Ujmowanie przychodów z tytułu umów leasingu finansowego przebiega w sposób odzwierciedlający stałą okresową stopę zwrotu na inwestycji leasingowej netto dokonanej przez Grupę w ramach leasingu finansowego. Należności z tytułu umów leasingu finansowego prezentowane są w bilansie w pozycji należności od klientów.

Rzeczowe aktywa trwałe

Własne składniki rzeczowych aktywów trwałych

Składniki rzeczowych aktywów trwałych wykazywane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszone o wartość skumulowanej amortyzacji oraz odpisy z tytułu utraty wartości.

Aktywa będące przedmiotem umów leasingu

Umowy leasingowe, na mocy których Grupa przejmuje zasadniczo całość ryzyka i pożytków wynikających z tytułu posiadania aktywów, klasyfikowane są jako umowy leasingu finansowego. Aktywa pozyskane w ramach umowy

leasingu finansowego wykazywane są w wartości godziwej lub, jeśli mniejsza, w wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych ustalonej na dzień rozpoczęcia leasingu, pomniejszonej o wartość skumulowanej amortyzacji oraz odpisy z tytułu utraty wartości.

Późniejsze nakłady

Grupa ujmuje w wartości bilansowej pozycji rzeczowych aktywów trwałych koszty wymiany części tych pozycji w momencie ich poniesienia, jeśli istnieje prawdopodobieństwo, że Grupa uzyska przyszłe korzyści ekonomiczne związane ze składnikiem aktywów, a cenę nabycia lub koszt wytworzenia można wycenić w wiarygodny sposób. Pozostałe koszty są ujmowane w rachunku zysków i strat w momencie ich poniesienia.

Amortyzacja

Odpisy amortyzacyjne dokonywane są według metody liniowej przez okres użytkowania danego składnika rzeczowych aktywów trwałych i wykazywane są w rachunku zysków i strat.

Szacowane okresy użytkowania są następujące:

• budynki	40 lat
• budowle	22 lata
• maszyny i urządzenia	3 - 14 lat
• samochody	4 lata

Stawki amortyzacyjne są corocznie weryfikowane. Wnioski z tej weryfikacji mogą stanowić podstawę dla ewentualnej zmiany okresów amortyzacji.

Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

Na dzień klasyfikacji składnika aktywów trwałych jako aktywa przeznaczone do sprzedaży, Grupa wycenia taki składnik aktywów w kwocie niższej z jego wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży.

Ewentualne pomniejszenie wartości bilansowej aktywów przeznaczonych do sprzedaży na dzień ich początkowej klasyfikacji jak i późniejsze odpisy aktualizujące do poziomu wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży są ujmowane w rachunku zysków i strat.

Wartości niematerialne

Oprogramowanie komputerowe

Nabyte licencje na oprogramowanie komputerowe są aktywowane w wysokości poniesionych kosztów nabycia i jego zaimplementowania.

Nakłady, które są związane bezpośrednio z produkcją możliwych do zidentyfikowania i unikalnych programów komputerowych kontrolowanych przez Grupę i które prawdopodobnie będą generowały korzyści ekonomiczne przekraczające nakłady w okresie powyżej jednego roku, są wykazywane jako wartości niematerialne.

Pozostałe wartości niematerialne

Pozostałe wartości niematerialne nabywane przez Grupę, wykazuje się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i łączną kwotę odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości.

Późniejsze nakłady

Nakłady poniesione po początkowym ujęciu nabytego składnika wartości niematerialnych są aktywowane tylko w przypadku, gdy te nakłady zwiększają przyszłe korzyści ekonomiczne danego składnika. W pozostałych przypadkach nakłady te są ujmowane w rachunku zysków i strat jako koszty w momencie ich poniesienia.

Amortyzacja

Amortyzacja jest ujmowana w rachunku zysków i strat przy użyciu metody liniowej w szacowanym okresie użytkowania poszczególnych składników wartości niematerialnych. Szacowany okres użytkowania wynosi od 3 do 5 lat.

Stawki amortyzacyjne są corocznie weryfikowane. Wnioski z tej weryfikacji mogą stanowić podstawę dla ewentualnej zmiany okresów amortyzacji.

Pozostałe składniki bilansu***Pozostałe należności handlowe i inne należności***

Należności handlowe i inne należności są ujmowane w kwocie wymaganej zapłaty pomniejszonej o odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Otrzymane pożyczki

Pożyczki są początkowo ujmowane według wartości godziwej, będącej kwotą udostępnioną (wartość godziwa otrzymanej kwoty pożyczki) pomniejszoną o poniesione koszty transakcyjne. Pożyczki są następnie ujmowane według zamortyzowanego kosztu.

Zobowiązania

Zobowiązania, inne niż zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu, są ujmowane w kwocie wymagającej zapłaty.

Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości aktywów innych niż aktywa finansowe

Wartości bilansowe aktywów Grupy, innych niż aktywa finansowe, są przeglądane na dzień bilansowy w celu określenia, czy zaistniały przesłanki dokonania odpisu aktualizacyjnego z tytułu utraty wartości. Jeżeli istnieje taka przesłanka, należy określić wartość odzyskiwalną aktywów.

Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości jest ujmowany, jeżeli wartość księgowa aktywa przekracza wartość odzyskiwalną. Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości jest ujmowany w rachunku zysków i strat.

Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości może być odwrócony tylko do poziomu, przy którym wartość księgowa aktywa nie przekracza wartości księgowej, która pomniejszona o kwotę amortyzacji, została by wyznaczona, jeżeli nie zostałby ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości.

Kalkulacja wartości odzyskiwalnej

Wartość odzyskiwalna w przypadku innych aktywów jest wartością większą z: wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży lub wartości użytkowej. W celu wyznaczenia wartości użytkowej, oszacowane przyszłe przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy użyciu stopy dyskontowej przed opodatkowaniem, która odzwierciedla bieżące oczekiwania rynku, co do wartości pieniądza oraz specyficznego ryzyka w odniesieniu do danego aktywa.

Kapitały

Kapitały własne stanowią kapitały i fundusze tworzone zgodnie z obowiązującym prawem, właściwymi ustawami oraz ze statutem. Do kapitałów własnych zaliczane są także niepodzielone zyski i niepokryte straty z lat ubiegłych. Kapitał zakładowy wykazany jest w wysokości zgodnej ze statutem oraz wpisem do rejestru sądowego według wartości nominalnej.

Kapitał zapasowy tworzony jest z odpisów z zysku oraz premii emisyjnych uzyskanych z emisji akcji.

Kapitał rezerwowy tworzony jest z odpisów z zysku i przeznaczony jest na pokrycie strat bilansowych.

W kapitale rezerwowym ujmuje się efekt wyceny programu motywacyjnego realizowanego w formie akcji (MSSF2.53).

Na kapitał z aktualizacji wyceny odnosi się różnice z wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, różnice z wyceny instrumentów zabezpieczających stanowiących efektywne zabezpieczenie przepływów pieniężnych z uwzględnieniem odroczonego podatku dochodowego. Kapitał z aktualizacji wyceny nie podlega dystrybucji.

Na dzień wyłączenia z ksiąg rachunkowych całości lub części składnika aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży łączne skutki okresowej zmiany wartości godziwej odniesione na kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny zostają wyksięgowane (odwrócone). Całość lub odpowiednia część uprzednio dokonanej aktualizacji wyceny zwiększa lub zmniejsza wartość danego składnika aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży. Skutki zmian wartości godziwej są wyksięgowywane w korespondencji z rachunkiem zysków i strat.

Wynik finansowy netto roku obrotowego stanowi wynik z rachunku zysków i strat roku bieżącego skorygowanego obciążeniem z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych.

Dywidendy

Dywidendy za dany rok, które zostały zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy ale nie zostały wypłacone na dzień bilansowy, ujawnia się w pozycji zobowiązań z tytułu dywidendy w ramach pozostałych zobowiązań.

Świadczenia pracownicze

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze Grupy zawierają wynagrodzenia, premie, płatne urlopy oraz składki na ubezpieczenie społeczne i są ujmowane jako koszty w momencie poniesienia.

Długoterminowe świadczenia pracownicze

Zobowiązania Grupy z tytułu długoterminowych świadczeń pracowniczych są kwotą przyszłych korzyści, które pracownik otrzyma w zamian za świadczenie swoich usług w bieżącym i wcześniejszych okresach. Rezerwy na odprawy emerytalne są oszacowane na podstawie wyceny metodą aktuarialną. Wycena tych rezerw jest aktualizowana przynajmniej raz w roku.

Rozpoznawane zyski i straty aktuarialne obejmują: korekty założeń aktuarialnych ex post stanowiące różnicę pomiędzy poprzednimi założeniami aktuarialnymi, a tym co faktycznie nastąpiło oraz skutki zmian założeń aktuarialnych.

Program motywacyjny

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy BZWBK ujęto zobowiązanie z tytułu programu udziału w zyskach dla pracowników wybranych spółek zależnych, jako pozostałe długoterminowe zobowiązania wobec pracowników według MSR 19. Program ten formalnie oparty na emisji akcji i ich sprzedaży wybranym pracownikom spółek, ma charakter długoterminowego programu udziału w zyskach, ponieważ akcje są objęte warunkowym zobowiązaniem do odsprzedaży po cenie akcji różnej od ich wartości godziwej.

W wyniku przyjętej klasyfikacji programu Grupa BZWBK wykazuje w sprawozdaniu finansowym zobowiązania z tytułu programu w kwocie odpowiadającej oszacowanej wartości bieżącej przyszłych wypłat z uwzględnieniem adekwatnego okresu świadczenia usług w korespondencji z kosztami świadczeń pracowniczych. Wydatki związane z programem nie są wykazywane jako podział zysku netto.

Płatności w formie akcji

Grupa BZWBK wprowadziła program motywacyjny polegający na płatności w formie akcji. Dla praw do akcji przyznanych po 7 listopada 2002 roku (MSSF 2.53), wartość godziwa usług świadczonych przez pracowników jest mierzona w odniesieniu do wartości godziwej przyznanych praw według wartości na dzień przyznania. Koszty usług świadczonych przez pracowników w zamian za przyznane prawa są rozpoznawane w rachunku zysków

i strat w okresie, w którym uprawnieni je nabywają bezwarunkowo. Kwota ujęta w kosztach jest określona w odniesieniu do wartości godziwej przyznanych praw. Wartość godziwa praw jest ustalana w oparciu o modele wyceny płatności w formie akcji, które uwzględniają cenę wykonania, cenę akcji na dzień przyznania, stopę dyskontową - stopę wolną od ryzyka, oczekiwaną zmienność ceny akcji w okresie trwania programu oraz inne właściwe czynniki wpływające na wartość godziwą.

Warunki nabycia praw zawarte w warunkach przyznania nie są uwzględniane przy ustalaniu wartości godziwej, z wyjątkiem sytuacji, gdy warunki te są uzależnione od czynników rynkowych. Nierynkowe warunki nabycia praw są uwzględniane poprzez korygowanie liczby praw ujętych w wycenie dla potrzeb pomiaru kosztu usług świadczonych przez pracowników, w ten sposób, że ostatecznie kwota ujęta w rachunku zysków i strat odzwierciedla liczbę akcji, którą nabędą uprawnieni.

Koszty związane z płatnościami w formie akcji są odnoszone do kapitałów własnych. W przypadku gdy warunki planu płatności w formie akcji przewidują emisję nowych akcji, wpływy z emisji akcji zwiększają kapitał akcyjny oraz ewentualną nadwyżką kapitału zapasowego w momencie wykonania prawa.

Rezerwy

Rezerwę tworzy się wówczas, gdy na Grupie ciąży obecny obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych i prawdopodobne jest, że wypełnienie obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne. W przypadku, gdy kwota ta jest istotna, rezerwa jest szacowana poprzez zdyskontowanie oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych w oparciu o stopę dyskontową przed opodatkowaniem, która odzwierciedla bieżącą ocenę rynku odnośnie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko związane konkretnie z danym składnikiem zobowiązań.

W oparciu o powyższą zasadę rozpoznawane są rezerwy na zobowiązania pozabilansowe takie jak: gwarancje, akredytywy dokumentowe, nieodwołalne niewykorzystane linie kredytowe.

Wynik z tytułu odsetek

Przychody i koszty z tytułu odsetek dla wszystkich instrumentów finansowych są ujmowane w rachunku zysków i strat w wysokości wynikającej z wyceny wg zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej.

Efektywna stopa procentowa jest stopą, która dyskontuje oszacowane przyszłe pieniężne wpływy lub płatności dokonywane w oczekiwanym okresie do wygaśnięcia instrumentu finansowego, a w uzasadnionych przypadkach w okresie krótszym, do bilansowej wartości netto składnika aktywów lub zobowiązania finansowego.

Przy wyliczaniu efektywnej stopy procentowej Grupa dokonuje oszacowania przepływów pieniężnych, uwzględniając wszelkie postanowienia umowy instrumentu finansowego (na przykład: przedpłaty, opcje kupna i podobne), jednakże nie uwzględnia potencjalnych przyszłych strat związanych z nieściągalnością kredytów.

Wyliczenie obejmuje wszelkie płacone i otrzymywane przez strony umowy prowizje (np. za uruchomienie i przyznanie kredytu, uruchomienie transzy kredytu, prolongata kredytu, odnowienie kredytu, prowizja za restrukturyzację, aneksy powodujące zmiany w przepływach), koszty transakcji oraz wszelkie inne premie i dyskonta.

W przypadku aktywów finansowych, dla których dokonano odpisu z tytułu utraty wartości, przychody odsetkowe są naliczane od wartości bieżącej należności (to jest wartości pomniejszonej o odpis aktualizujący wartość) przy

zastosowaniu stopy procentowej użytej do zdyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych dla celów oszacowania straty z tytułu wartości.

Wynik z tytułu prowizji

Prowizje rozliczane z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej są opisane powyżej.

Prowizje od limitów kredytowych, kredytów rewalingowych, kart kredytowych i zobowiązań pozabilansowych rozliczane są liniowo do rachunku zysków i strat.

Pozostałe prowizje i opłaty, nie rozliczane z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej, zalicza się zgodnie z zasadą memoriału do rachunku zysków i strat.

Wynik z tytułu prowizji od walutowych transakcji z klientami w sieci oddziałów uwzględnia elementy rewaluacji.

Wynik handlowy i rewaluacja

Wynik handlowy i rewaluacja obejmuje wszelkie zyski i straty wynikające ze zmian wartości godziwej aktywów finansowych i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu i wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Przychody i koszty odsetkowe od instrumentów dłużnych są uwzględniane w wyniku odsetkowym.

Przychody z tytułu dywidend

Dywidendy zaliczane są do rachunku zysków i strat w momencie nabycia prawa do nich.

Wynik na sprzedaży podmiotów zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć

Wynik na sprzedaży akcji i udziałów w podmiotach zależnych ustalany jest jako różnica pomiędzy wartością aktywów netto a uzyskaną za nie ceną sprzedaży.

Wynik na sprzedaży podmiotów stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć ustalany jest jako różnica między wartością bilansową a uzyskaną ceną sprzedaży.

Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Do pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych zaliczane są koszty i przychody operacyjne nie związane bezpośrednio z działalnością statutową Grupy. Są to w szczególności przychody i koszty z tytułu sprzedaży i likwidacji środków trwałych, przychody z tytułu sprzedaży pozostałych usług, otrzymane i zapłacone odszkodowania, kary i grzywny.

Płatności z tytułu leasingu operacyjnego

Płatności dokonane z tytułu leasingu operacyjnego są ujmowane metodą liniową, jako koszty w rachunku zysków i strat przez okres leasingu.

Płatności z tytułu leasingu finansowego

Minimalne płatności leasingowe rozdziela się pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie niespłaconego salda zobowiązania. Koszty finansowe rozlicza się na poszczególne okresy objęte okresem leasingu w taki sposób, aby uzyskać stałą okresową stopę procentową w stosunku do niespłaconego salda zobowiązania.

Podatek dochodowy od osób prawnych

Podatek dochodowy od osób prawnych obejmuje podatek bieżący i podatek odroczony. Podatek dochodowy jest wykazywany w rachunku zysków i strat z wyjątkiem pozycji, które odniesiono na kapitał własny.

Podatek bieżący jest to kwota podatku podlegającego zapłacie od dochodu do opodatkowania za dany rok z zastosowaniem stawek podatkowych, które obowiązywały prawnie lub obowiązywały faktycznie na dzień bilansowy oraz uwzględniając wszelkie korekty podatku podlegającego zapłacie dotyczącego poprzednich lat.

Aktywa i pasywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmowane jest metodą bilansową, z tytułu różnic przejściowych pomiędzy wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową dla celów raportowania finansowego. Odroczony podatek dochodowy ustala się przy zastosowaniu stawek podatkowych obowiązujących prawnie lub faktycznie na dzień bilansowy, które zgodnie z oczekiwaniami będą obowiązywać w momencie realizacji określonych aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego lub uregulowania zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuje się, jeżeli jest prawdopodobne, że w przyszłości osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który umożliwi wykorzystanie różnic przejściowych. Wartość bilansowa aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i jest pomniejszana w zakresie, w jakim nie jest prawdopodobne zrealizowanie związanych z tymi aktywami korzyści podatkowych.

Odroczone i bieżące aktywa i zobowiązania finansowe kompensuje się tylko wtedy, gdy dotyczą tego samego tytułu rozliczeń podatkowych oraz gdy istnieje ważny tytuł prawny i intencja dokonania rozliczenia w kwocie netto albo realizacji składnika aktywów i wykonania zobowiązania jednocześnie.

7. Sprawozdawczość według segmentów biznesowych

Działalność operacyjną Grupy BZ WBK S.A. podzielono na cztery segmenty branżowe: Segment Usług Bankowych i Korporacyjnych, Segment Skarbu, Segment Bankowości Inwestycyjnej, oraz Segment Usług Leasingowych:

- Segment Usług Bankowych i Korporacyjnych obejmuje transakcje dokonywane za pomocą sieci oddziałów Banku, Bankowości Korporacyjnej oraz współpracującej z nimi internetowej sieci obsługi i dystrybucji produktów,
- Segment Skarbu obejmuje transakcje walutowe, międzybankowe, instrumentami pochodnymi i dłużnymi papierami wartościowymi,
- Segment Bankowości Inwestycyjnej obejmuje działalność inwestycyjną i maklerską BZ WBK S.A. oraz zarządzanie aktywami,
- Segment Usług Leasingowych grupuje działalność leasingową Grupy.

Przychody i koszty segmentu to przychody i koszty osiągane ze sprzedaży zewnętrznym klientom lub z transakcji innymi segmentami Grupy. Wykazywane są one w rachunku zysków i strat Grupy i dają się przyporządkować w oparciu o racjonalne przesłanki, do danego segmentu branżowego.

Aktywa i pasywa segmentu są aktywami i pasywami operacyjnymi wykorzystywanymi przez segment działalności operacyjnej. Dają się one przyporządkować bezpośrednio lub w oparciu o racjonalne przesłanki do danego segmentu.

Segmentowe zyski oraz aktywa określono przed dokonaniem wyłączeń międzysegmentowych. Ceny sprzedaży pomiędzy segmentami są zbliżone do cen rynkowych. Koszty i przychody operacyjne odpowiednio alokuje się do właściwego segmentu. Koszty i przychody, których nie można racjonalnie przyporządkować prezentuje się w pozycjach „nieprzypisane koszty” i „nieprzypisane przychody”. Aktywa i pasywa, w przypadku których nie możliwe jest przyporządkowanie do wyodrębnionych segmentów ujmowane są w pozycjach „nieprzypisane aktywa” i „nieprzypisane pasywa”.

Działalność Grupy BZ WBK S.A. prowadzona jest wyłącznie na terenie Polski. Nie zostały zidentyfikowane istotne różnice w ryzyku wynikającym z geograficznego umiejscowienia jej placówek. W związku z tym, emitent zrezygnował z prezentacji sprawozdań finansowych w podziale na segmenty geograficzne.

Skonsolidowany rachunek wyników w podziale na segmenty branżowe

31.12.2008	Segment Usług Bankowych i Korporacyjnych	Segment Skarbu	Segment Bankowości Inwestycyjnej	Segment Usług Leasingowych	Wyłączenia	Razem
1. Przychody segmentu ogółem	4 498 257	664 230	697 681	254 450	(1 097 068)	5 017 550
Przychody segmentu (zewnątrzne)	3 880 751	263 454	621 699	251 646		5 017 550
Przychody segmentu (wewnętrzne)	617 506	400 776	75 982	2 804	(1 097 068)	-
2. Koszty segmentu ogółem	(3 387 819)	(529 376)	(372 891)	(198 383)	1 097 068	(3 391 401)
Koszty segmentu (zewnątrzne)	(2 909 303)	(50 297)	(269 953)	(161 848)		(3 391 401)
Koszty segmentu (wewnętrzne)	(478 516)	(479 079)	(102 938)	(36 535)	1 097 068	-
3. Przychody z tytułu dywidend	-	-	70 306	-	-	70 306
4. Zmiana stanu odpisów netto z tytułu utraty wartości należności kredytowych	(352 746)	-	-	(11 805)	-	(364 551)
5. Udział w wyniku jednostek wycenianych metodą praw własności	-	-	(777)	-	-	(777)
6. Wynik segmentu	757 692	134 854	394 319	44 262	-	1 331 127
7. Przychody pozostałe (nieprzypisane)						-
8. Koszty pozostałe (nieprzypisane)						(120 547)
9. Zysk przed opodatkowaniem						1 210 580
10. Podatek dochodowy						(256 294)
11. Zysk akcjonariuszy mniejszościowych						(98 840)
12. Zysk za okres						855 446

Informacja dodatkowa

31.12.2008	Segment Usług Bankowych i Korporacyjnych	Segment Skarbu	Segment Bankowości Inwestycyjnej	Segment Usług Leasingowych	Razem
1. Aktywa segmentu	32 136 018	19 323 689	912 525	3 161 299	55 533 531
2. Inwestycje w jednostki stowarzyszone i wspólne przedsięwzięcia			47 221		47 221
3. Pozostałe aktywa (nieprzypisane)					2 257 322
Aktywa ogółem	32 136 018	19 323 689	959 746	3 161 299	57 838 074
1. Zobowiązania segmentu	39 136 964	9 551 795	629 188	2 453 321	51 771 268
2. Pozostałe zobowiązania (nieprzypisane)					874 614
3. Kapitały własne					5 192 192
Pasywa ogółem	39 136 964	9 551 795	629 188	2 453 321	57 838 074
1. Amortyzacja	92 008	1 821	6 638	2 554	103 021
2. Nakłady inwestycyjne	229 763	2 502	14 871	3 511	250 647

Skonsolidowany rachunek wyników w podziale na segmenty branżowe

31.12.2007	Segment Usług Bankowych i Korporacyjnych	Segment Skarbu	Segment Bankowości Inwestycyjnej	Segment Usług Leasingowych	Wyłączenia	Razem
1. Przychody segmentu ogółem	3 227 569	636 789	1 039 042	168 114	(1 091 300)	3 980 214
Przychody segmentu (zewnątrzne)	2 588 575	259 515	965 617	166 507		3 980 214
Przychody segmentu (wewnętrzne)	638 994	377 274	73 425	1 607	(1 091 300)	-
2. Koszty segmentu ogółem	(2 478 318)	(496 392)	(524 613)	(127 954)	1 091 300	(2 535 977)
Koszty segmentu (zewnątrzne)	(2 028 110)	(44 095)	(352 033)	(111 739)		(2 535 977)
Koszty segmentu (wewnętrzne)	(450 208)	(452 297)	(172 580)	(16 215)	1 091 300	-
3. Przychody z tytułu dywidend	-	-	64 746	-	-	64 746
4. Zmiana stanu odpisów z tytułu utraty wartości należności kredytowych	470	-	-	(4 406)	-	(3 936)
5. Udział w wyniku jednostek wycenianych metodą praw własności	-	-	194	-	-	194
6. Wynik segmentu	749 721	140 397	579 369	35 754	-	1 505 241
7. Przychody pozostałe (nieprzypisane)						-
8. Koszty pozostałe (nieprzypisane)						(113 797)
9. Zysk przed opodatkowaniem						1 391 444
10. Podatek dochodowy						(280 767)
11. Zysk akcjonariuszy mniejszościowych						(155 982)
12. Zysk za okres						954 695

Informacja dodatkowa

31.12.2007	Segment Usług Bankowych i Korporacyjnych	Segment Skarbu	Segment Bankowości Inwestycyjnej	Segment Usług Leasingowych	Razem
1. Aktywa segmentu	21 833 198	14 308 118	1 142 983	2 476 918	39 761 217
2. Inwestycje w jednostki stowarzyszone i wspólne przedsięwzięcia			13 378		13 378
3. Pozostałe aktywa (nieprzypisane)					1 544 141
Aktywa ogółem	21 833 198	14 308 118	1 156 361	2 476 918	41 318 736
1. Zobowiązania segmentu	28 689 452	4 230 720	1 258 929	1 747 449	35 926 550
2. Pozostałe zobowiązania (nieprzypisane)					815 485
3. Kapitały własne					4 576 701
Pasywa ogółem	28 689 452	4 230 720	1 258 929	1 747 449	41 318 736
1. Amortyzacja	118 517	1 611	4 401	2 417	126 946
2. Nakłady inwestycyjne	124 657	172	8 921	2 060	135 810

8. Zarządzanie ryzykiem

Grupa BZ WBK jest narażona na szereg ryzyk związanych z bieżącą działalnością. Obejmują one między innymi ryzyko kredytowe, rynkowe, płynności i operacyjne. Celem zarządzania ryzykiem jest zapewnienie, iż BZWBK powiększając wartość dla akcjonariuszy będzie podejmował ryzyko w sposób świadomy i kontrolowany. Polityki zarządzania ryzykiem są opracowywane w celu identyfikacji i pomiaru podejmowanego ryzyka, a także dla regularnego ustalania odpowiednich limitów ograniczających skalę narażania się na te ryzyka. BZWBK na bieżąco modyfikuje i poszerza sposoby zarządzania ryzykiem dla uwzględnienia zmian na rynku, produktów, środowiska regulacyjnego oraz rozwijających się dobrych praktyk branżowych.

Na Zarządzie Banku spoczywa odpowiedzialność za wdrożenie i nakreślenie struktury zarządzania ryzykiem. Zarząd Banku zatwierdza polityki i strategie biznesowe, dokonuje przeglądu wyników finansowych Grupy, sposobów zarządzania i kontroli ryzyk. Zarząd Banku powołał szereg Komitetów bezpośrednio odpowiedzialnych za rozwijanie i monitorowanie ryzyk w określonych obszarach: Komitet ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami (ALCO), Komitet ds. Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym (ORMCo) i Komitety Kredytowe.

Prezes Banku przewodniczy posiedzeniom ALCO odpowiedzialnemu za działalność związaną z kapitałami, finansowaniem, płynnością, ryzykiem rynkowym i strukturalnym ryzykiem bilansu. Na podstawie rekomendacji ALCO Zarząd Banku zatwierdza strategie i polityki dotyczące zarządzania ryzykiem płynności, rynkowym, strukturalnym bilansu wraz z limitami definiującymi maksymalny, akceptowany poziom ekspozycji na dany rodzaj ryzyka.

Zarządzanie ryzykiem odbywa się w ramach zatwierdzonego przez Zarząd Banku profilu ryzyka wynikającego z przyjętego ogólnego poziomu akceptacji ryzyka.

Ryzyko operacyjne

Grupa BZ WBK przyjęła definicję ryzyka operacyjnego w brzmieniu ustalonym przez Komitet Bazylejski ds. Nadzoru Bankowego: Ryzyko operacyjne jest to możliwość straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, ludzi i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych

Ryzyko operacyjne dotyczy wszystkich procesów biznesowych podejmowanych przez Grupę, w tym czynności realizowanych przez podmioty zewnętrzne w ramach outsourcingu oraz wykonywanych we współpracy ze stronami trzecimi. Każda jednostka organizacyjna w Grupie ponosi pełną odpowiedzialność za identyfikację oraz zarządzanie ryzykiem operacyjnym w zakresie swojej działalności. Celem zarządzania ryzykiem operacyjnym jest minimalizacja prawdopodobieństwa wystąpienia i/lub ograniczenie skutków niespodziewanych niekorzystnych zdarzeń.

W Grupie BZWBK obowiązuje Polityka zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz Zasady zarządzania ryzykiem operacyjnym. Ponadto stosowane są szczegółowe procedury i wytyczne opisujące sposób identyfikowania, szacowania, monitorowania i ograniczania ryzyka.

Powołany przez Zarząd Banku Komitet Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym (ORMCo) wyznacza kierunek działań strategicznych z zakresu ryzyka operacyjnego, m.in. w obszarze ciągłości biznesowej, bezpieczeństwa informacji i zapobiegania przestępstwom. Komitet ORMCo stanowi forum, na którym prowadzi się oficjalne dyskusje na temat problematyki ryzyka operacyjnego, określa i monitoruje cele zarządzania ryzykiem operacyjnym, a także ustala priorytety w sprawach wysokiego ryzyka. Wyniki tych prac przekazywane są Zarządowi Banku.

Niżej wymienione procesy mają na celu zapewnienie, że ryzyko operacyjne jest odpowiednio zarządzane i najważniejsze zagrożenia są zidentyfikowane:

- Identyfikacja i szacowanie ryzyka operacyjnego

Jednostki organizacyjne, stosując samoocenę ryzyka operacyjnego, identyfikują ryzyka występujące w ich procesach, systemach lub produktach, szacują ryzyka pod kątem prawdopodobieństwa i konsekwencji wystąpienia potencjalnych zagrożeń (na poziomie inherentnym i rezydualnym), opisują stosowane mechanizmy kontrolne. W ramach przeglądu samooceny dokonywana jest analiza potencjalnych zagrożeń mających wpływ na działalność banku. Dla zidentyfikowanych w procesie samooceny ryzyk z wysoką wyceną rezydualną, opracowywane są odpowiednie plany działań, które podlegają kwartalnemu przeglądowi na posiedzeniach Komitetu ORMCo.

- Raportowanie i wyciąganie wniosków ze zdarzeń operacyjnych

Każda jednostka organizacyjna ma obowiązek informowania - w cyklu miesięcznym - o zaistniałych incydentach operacyjnych. Zebrane dane wykorzystywane są do analizy przyczyn oraz skutków wystąpienia zdarzeń operacyjnych, co umożliwia wyciąganie wniosków na przyszłość oraz podejmowanie działań naprawczych i prewencyjnych. Proces wyciągania wniosków ze strat operacyjnych jest narzędziem wzmacniającym i usprawniającym zarządzanie ryzykiem operacyjnym. Zapewnia też zdecydowaną reakcję po zaistnieniu zdarzeń, których skutkiem są lub mogłyby być straty.

- Analiza wskaźników ryzyka

Wskaźniki ryzyka składają się z mierników finansowych i operacyjnych, które dają obraz poziomu ryzyka występującego w Grupie. Wskaźniki te pełnią rolę sygnałów wczesnego ostrzegania przed pojawiającymi się zagrożeniami i stratami operacyjnymi.

- Plany utrzymania ciągłości biznesowej (BCM)

Każda jednostka organizacyjna ma obowiązek przygotowania i aktualizowania swojego planu BCM w celu zapewnienia nieprzerwanej realizacji krytycznych procesów biznesowych na wypadek ich nieplanowego zakłócenia. Plany te uwzględniają też przypadek niedostępności pracowników. Plan BCM musi być przynajmniej raz w roku testowany przez każdą jednostkę organizacyjną, aby upewnić się, że gwarantuje odtworzenie krytycznych procesów biznesowych na wymaganym poziomie usług i w ustalonych ramach czasowych. Bank dysponuje lokalizacjami zapasowymi do realizacji procesów krytycznych, gdzie w przypadku wystąpienia incydentu możliwe jest odtworzenie działalności.

- Okresowa sprawozdawczość dla zarządu i rady nadzorczej banku

Sprawozdawczość dotyczy zagadnień związanych z ryzykiem operacyjnym, obejmuje m.in.: raport ze zdarzeń operacyjnych, wskaźniki ryzyka, analizę samooceny ryzyka operacyjnego.

- Ubezpieczenie

Bank oraz Spółki posiadają m.in. polisy ubezpieczenia ryzyk bankowych, przestępstw elektronicznych, odpowiedzialności cywilnej zawodowej i majątkowej.

Bank Zachodni WBK S.A. współpracuje z Grupą AIB w zakresie tworzenia i wdrażania strategii i polityki zarządzania ryzykiem operacyjnym, wyboru i implementacji narzędzi wspomagających zarządzanie ryzykiem operacyjnym, w celu wypełnienia wymogów Nowej Umowy Kapitałowej.

Ryzyko kredytowe

Działalność kredytowa Banku Zachodniego WBK S.A. koncentruje się na wzroście portfela kredytowego przy zagwarantowaniu jego wysokiej jakości, dobrej rentowności oraz satysfakcji klienta.

Ryzyko kredytowe oznacza możliwość poniesienia straty w wyniku niespłacenia w terminie przez dłużnika banku zaciągniętego kredytu wraz z odsetkami i innymi opłatami. Ryzyko kredytowe przejawia się także w postaci spadku wartości aktywów kredytowych i udzielonych zobowiązań warunkowych, będącego następstwem pogorszenia oceny jakości kredytowej dłużnika. Pomiar ryzyka kredytowego opiera się na oszacowaniu wielkości aktywów kredytowych ważonych ryzykiem, przy czym stosowane wagi ryzyka uwzględniają zarówno prawdopodobieństwo zaniechania spłat, jak i wielkość możliwej do poniesienia straty w przypadku niedotrzymania warunków umowy przez kredytobiorcę.

Ryzyko kredytowe banku wynika głównie z działalności kredytowej na rynku detalicznym, korporacyjnym i międzybankowym. Jest ono zarządzane w ramach polityki ustalonej przez zarząd na bazie przyjętych procedur kredytowych oraz poprzez system limitów kompetencyjnych dostosowanych do wiedzy i doświadczenia kadry zarządzającej. Stosowany przez bank wewnętrzny system monitoringu oraz klasyfikacji kredytów umożliwia wczesne wykrywanie sytuacji groźących pogorszeniem jakości portfela kredytowego.

Zarządzając ryzykiem kredytowym Bank podejmuje działania na podstawie bieżącej analizy otoczenia makroekonomicznego w którym działa oraz wewnętrznych analiz poszczególnych portfeli kredytowych. Stosowane zaawansowane narzędzia do oceny ryzyka kredytowego pozwalają na podjęcie działań zaradczych w przypadku pojawienia się pierwszych sygnałów zmian w jakości czy strukturze portfela kredytowego. W drugiej połowie 2008 roku, ze względu na dużą zmienność rynku oraz nadchodzące symptomy pogorszonej koniunktury gospodarczej Bank zweryfikował podejście do zarządzania ryzykiem kredytowym, dostosowując metody oceny ryzyka do nowych parametrów i zacieśniając dotychczasowe konserwatywne polityki kredytowe. Wysoka jakość portfela kredytowego potwierdza skuteczność podejmowanych działań.

Forum Polityk Kredytowych

W ramach zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku Zachodnim WBK S.A. funkcjonuje Forum Polityk Kredytowych, którego podstawowym celem jest tworzenie i zatwierdzanie najlepszych praktyk branżowych, analiz sektorowych, polityk kredytowych oraz systemów klasyfikacji i wyceny ryzyka zmierzających do zapewnienia zrównoważonego wzrostu portfela kredytowego adresowanych do sieci oddziałów Banku i jednostek organizacyjnych Centrum Wsparcia Biznesu bezpośrednio odpowiedzialnych za rozwój i wsparcie biznesu.

Polityki kredytowe

Polityki kredytowe zawierają wytyczne w zakresie określania obszarów występowania specyficznych rodzajów ryzyka, ich pomiaru, a także metod ich minimalizacji do poziomu akceptowanego przez bank (np. ryzyko kursowe w przypadku kredytów walutowych).

Jednocześnie, prowadzony w ramach standardowego procesu, okresowy przegląd polityk kredytowych ma na celu ich aktualizację i dostosowanie do bieżących potrzeb banku w powyższym zakresie.

Klasyfikacja kredytowa

Grupa dynamicznie rozwija stosowane narzędzia do oceny ryzyka kredytowego, dostosowując je do rekomendacji Komitetu Bazylejskiego oraz Międzynarodowych Standardów Rachunkowości/ Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej .

Działania te prowadzone są w oparciu o doświadczenie i dobre praktyki Grupy AIB przy istotnym wsparciu zewnętrznych firm doradczych o międzynarodowej reputacji.

Modele oceny ryzyka kredytowego wykorzystywane są przez Grupę dla najistotniejszych portfeli kredytowych, w tym klientów korporacyjnych, MSP, kredytów mieszkaniowych, portfela na finansowanie nieruchomości dochodowych, kredytów gotówkowych, kart kredytowych i limitów w kontaktach osobistych.

Grupa prowadzi okresowy monitoring klasyfikacji kredytowej według zasad opisanych w Podręcznikach Kredytowych. Dodatkowo dla wybranych modeli realizowany jest automatyczny proces weryfikacji klasy ryzyka w oparciu o długość opóźnienia w spłacie lub analizę danych behawioralnych klienta. Zmiana klasyfikacji następuje również w przypadku podejmowania kolejnych decyzji kredytowych lub w przypadku pojawienia się okoliczności uzasadniających jej zmianę, rozpoznanych w ramach bieżącego monitoringu.

Tworzenie rezerw

Zarówno w Banku Zachodnim WBK S.A. jak i w spółkach zależnych rezerwy tworzone są według zasad Międzynarodowych Standardów Rachunkowości/Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (MSR/MSSF). Odzwierciedlają one utratę wartości aktywów kredytowych, która zostaje uznana w przypadku, gdy Grupa posiada obiektywny dowód na to, że nie będzie w stanie odzyskać należności zgodnie z zawartą umową kredytową. Obiektywne przesłanki utraty wartości zostały zdefiniowane zgodnie z rekomendacjami Komitetu Bazylejskiego oraz według Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (MSR39), które to zostały opisane w sekcji dotyczącej wyceny aktywów według kosztu zamortyzowanego.

Utrata wartości mierzona jest na podstawie szacunkowej, możliwej do odzyskania kwoty. Analizując możliwą utratę wartości należności kredytowych, bank stosuje podejście indywidualne oraz portfelowe.

Za realizację polityki banku w zakresie utrzymywania adekwatnego poziomu rezerw odpowiedzialny jest Komitet Rezerw.

Testy warunków skrajnych ryzyka kredytowego

Testy warunków skrajnych są jednym z elementów procesu zarządzania ryzykiem kredytowym, służącym do oceny potencjalnego wpływu na sytuację Banku zdarzeń zachodzących w jego otoczeniu, a także możliwych

zmian we wskaźnikach finansowych i makroekonomicznych, bądź zmian w profilu ryzyka. W ramach testów przeprowadzana jest ocena potencjalnych zmian jakości kredytowej portfeli kredytowych, w sytuacji wystąpienia niekorzystnych zdarzeń. Proces ten dostarcza także informacji zarządczej o adekwatności ustalonych limitów i alokowanego kapitału wewnętrznego.

Zwrot z ryzyka

Grupa rozwija i udoskonala oparte na ryzyku metody wyceny kredytów, alokacji kapitału oraz pomiaru efektywności. Aktualnie, dla wszystkich istotnych portfeli kredytowych wdrażane są kolejno modele wyceny ryzyka oparte o metodologię EVA (Economic Value Added).

Proces podejmowania decyzji kredytowych

Proces podejmowania decyzji kredytowych, jako element zarządzania ryzykiem, opiera się na systemie Indywidualnych Kompetencji Kredytowych dostosowanych do wiedzy i doświadczenia pracowników oraz obszarów działalności kredytowej banku (bankowość detaliczna, korporacyjna oraz MSP). Zaangażowania powyżej 25 mln zł akceptowane są przez Komitet Kredytowy, w skład którego wchodzi przedstawiciele kierownictwa najwyższego szczebla.

Grupa BZ WBK stale podejmuje działania mające na celu dostarczanie najwyższej jakości usług kredytowych przy jednoczesnym dostosowaniu ich do oczekiwań kredytobiorców i zapewnieniu bezpieczeństwa portfela kredytowego. W tym celu, funkcje zatwierdzania ryzyka transakcji i funkcje sprzedażowe zostały rozdzielone. Funkcje związane z podejmowaniem decyzji kredytowych oraz funkcje sprzedażowe łączone są tylko na poziomie Bankowości Oddziałowej i ograniczają się do ściśle określonych kwot zaangażowań. Podejmowanie decyzji kredytowej oraz nadzór nad jakością portfela kredytowego pozostają w kompetencjach Głównego Oficera Kredytowego oraz podległych mu menedżerów.

W celu lepszego zarządzania ryzykiem, Bank wdrożył techniki scoringowe dla klientów detalicznych, klientów sektora MSP oraz kredytów mieszkaniowych. Wdrożone techniki scoringowe są stale udoskonalane co wpływa na polepszenie zarządzania ryzykiem oraz przyspieszenie procesów decyzyjnych.

Przeglądy kredytowe

Grupa dokonuje regularnych przeglądów mających na celu ustalenie rzeczywistej jakości portfela kredytowego, właściwej klasyfikacji i adekwatności rezerw oraz pozwala na obiektywną ocenę profesjonalizmu w zarządzaniu kredytami. Przeglądy dokonywane są przez Departament Przeglądów Specjalistycznych i Departament Przeglądów Oddziałowych, które są niezależne od jednostek podejmujących ryzyko kredytowe w ramach swoich kompetencji.

Koncentracja ryzyka kredytowego

Grupa Banku Zachodniego WBK S.A. przestrzega norm wynikających z Ustawy Prawo Bankowe określających wielkości koncentracji wierzytelności obciążonych ryzykiem jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie. Według danych na dzień 31.12.2008 maksymalne limity dla Banku zgodnie z art. 71 Ustawy Prawo Bankowe wynosiły:

- 948 714 tys. zł (według przepisów 20% funduszy własnych Grupy) w przypadku zaangażowania w podmioty zależne lub dominujące, lub zależne od podmiotu dominującego wobec Banku,
- 1 185 892 tys. zł (według przepisów 25% funduszy własnych Grupy) w pozostałych przypadkach.

Realizowana przez Grupę polityka ma na celu minimalizowanie ryzyka koncentracji wierzytelności, m. in. poprzez stosowanie w powyższym zakresie bardziej rygorystycznych zasad niż ustawowe, określonych w Polityce Dużych Zaangażowań. Efektem tej polityki jest stałe utrzymywanie wysokiego poziomu dywersyfikacji zaangażowań wobec poszczególnych klientów.

Przeprowadzona na dzień 31.12.2008 analiza koncentracji zaangażowań, wykazała, że Bank nie posiada zaangażowań, które przekraczałyby limity wyznaczone przez ustawodawcę.

Na koniec grudnia 2008 r. Grupa posiadała zaangażowanie kredytowe (łącznie bilansowe i pozabilansowe) przekraczające 10% funduszy własnych wobec 4 podmiotów, stanowiące łącznie 56,3% funduszy własnych (wobec 800% dopuszczalnej normy).

Lista 20 największych kredytobiorców Grupy Banku Zachodniego WBK S.A. (kredyty pracujące) stan na 31.12.2008 (łącznie z zaangażowaniem poszczególnych klientów w spółkach zależnych).

Lp.	Symbol PKD	Łączna kwota brutto	Kredyt wykorzystany łącznie z zaangażowaniem w spółkach zależnych	Otwarta linia kredytowa + Gwarancje + Limity skarbowe i inwestycje kapitałowe
1	68.00	778 558	730 891	47 667
2	68.00	739 376	664 461	74 915
3	68.00	704 508	293 348	411 160
4	68.00	485 726	266 084	219 642
5	41.00	367 666	181 266	186 400
6	41.00	363 697	286 947	76 750
7	68.00	325 527	212 679	112 848
8	68.00	313 764	169 548	144 216
9	11.00	310 000	213 586	96 414
10	68.00	305 127	289 627	15 500
11	68.00	301 923	-	301 923
12	16.00	281 050	121 837	159 213
13	41.00	271 206	158 247	112 959
14	68.00	270 792	194 217	76 575
15	68.00	262 785	166 189	96 596
16	41.00	237 153	237 153	-
17	43.41	220 944	166 085	54 859
18	41.00	211 950	189 467	22 483
19	68.00	209 049	147 268	61 781
20	70.20	197 517	174 214	23 303
Razem brutto		7 158 318	4 863 114	2 295 204

Zarządzanie ryzykiem kredytowym

Grupa BZ WBK zarządza ryzykiem kredytowym za pomocą ratingów wewnętrznych, dla potrzeb prezentacyjnych pogrupowanych w klasy ryzyka uzależnione od wskaźnika pokrycia rezerwą.

Poniższe tabele przedstawiają ekspozycje Grupy BZ WBK na ryzyko kredytowe.

Ekspozycje na ryzyko kredytowe wg klas

Niniejsza tabela przedstawia podział instrumentów finansowych Grupy BZWBK na klasy odpowiadające różnym poziomom utraty wartości aktywów. Wyróżnia się osobne progi procentowe dla portfela bez utraty wartości (zarówno przeterminowanego jak i nieprzeterminowanego) oraz dla portfeli, na których zidentyfikowane zostały przesłanki utraty wartości (jednakowe dla portfela analizowanego indywidualnie jak i kolektywnie).

tys. zł	Wskaźnik pokrycia rezerwą	Należności od klientów		Należności od banków		Inwestycyjne aktywa finansowe		Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu*	
		31.12.2008	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2007
Portfel oceniany indywidualnie -z utratą wartości									
klasa ryzyka 5	do 50 %	305 165	112 672						
klasa ryzyka 6	50% - 70%	96 352	7 634						
klasa ryzyka 7	70% - 85%	26 284	16 147						
klasa ryzyka 8	powyżej 85 %	170 799	168 273	5 969	5 969				
Wartość brutto		598 600	304 726	5 969	5 969	-	-	-	-
Utrata wartości		(299 339)	(198 381)	(5 969)	(5 969)				
Wartość netto		299 261	106 345	-	-	-	-	-	-
Portfel oceniany kolektywnie- z utratą wartości									
klasa ryzyka 5	do 50 %	147 395	141 451						
klasa ryzyka 6	50% - 70%	73 444	59 422						
klasa ryzyka 7	70% - 85%	109 216	102 947						
klasa ryzyka 8	powyżej 85 %	108 522	82 850						
Wartość brutto		438 577	386 670	-	-	-	-	-	-
Utrata wartości		(271 774)	(241 164)						
Wartość netto		166 803	145 506	-	-	-	-	-	-
Portfel bez utraty wartości (przeterminowany i nieprzeterminowany)									
klasa ryzyka 1	do 0,10 %	7 873 787	4 209 542	1 364 543	2 576 878	12 916 041	9 763 669	3 224 867	1 251 653
klasa ryzyka 2	0,10% - 0,30%	9 678 028	4 605 418						
klasa ryzyka 3	0,30% - 0,65%	6 999 737	7 400 169						
klasa ryzyka 4	powyżej 0,65 %	9 930 962	7 582 646						
Wartość brutto		34 482 514	23 797 775	1 364 543	2 576 878	12 916 041	9 763 669	3 224 867	1 251 653
Utrata wartości		(318 170)	(145 423)						
Wartość netto		34 164 344	23 652 352	1 364 543	2 576 878	12 916 041	9 763 669	3 224 867	1 251 653
Pozostałe należności		506 794	45 511	-	-	-	-	-	-
Ekspozycje pozabilansowe									
Udzielone zobowiązania finansowe		9 528 754	7 832 652						
Udzielone zobowiązania gwarancyjne		901 717	680 245						
Nominały instrumentów pochodnych - zakupione							115 462 833	114 996 492	
Całkowita ekspozycja pozabilansowa		10 430 471	8 512 897	-	-	-	115 462 833	114 996 492	

*wartość aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu uwzględnia korektę wyceny do wartości godziwej jak opisano w Nocie 24

Portfel objęty utratą wartości IBNR

	Należności od klientów	
	31.12.2008	31.12.2007
Portfel nieprzeterminowany	33 175 381	23 009 533
Portfel przeterminowany	1 307 133	788 242
<i>0-30 dni</i>	1 068 200	643 313
<i>30-60 dni</i>	180 260	110 570
<i>60-90 dni</i>	55 101	31 966
<i>>90 dni</i>	3 572	2 393
Wartość brutto	34 482 514	23 797 775

Rezerwy wg klas

	Wskaźnik pokrycia rezerwą	Należności od klientów		Należności od banków	
		31.12.2008	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2007
Utrata wartości oceniana indywidualnie					
<i>klasa ryzyka 5</i>	<i>do 50 %</i>	(51 924)	(16 382)		
<i>klasa ryzyka 6</i>	<i>50% - 70%</i>	(56 840)	(2 439)		
<i>klasa ryzyka 7</i>	<i>70% - 85%</i>	(20 942)	(12 016)		
<i>klasa ryzyka 8</i>	<i>powyżej 85 %</i>	(169 633)	(167 544)	(5 969)	(5 969)
Suma utraty wartości ocenianej indywidualnie		(299 339)	(198 381)	(5 969)	(5 969)
Utrata wartości oceniana kolektywnie					
<i>klasa ryzyka 5</i>	<i>do 50 %</i>	(33 345)	(39 901)		
<i>klasa ryzyka 6</i>	<i>50% - 70%</i>	(44 336)	(37 048)		
<i>klasa ryzyka 7</i>	<i>70% - 85%</i>	(87 211)	(81 867)		
<i>klasa ryzyka 8</i>	<i>powyżej 85 %</i>	(106 882)	(82 348)		
Suma utraty wartości ocenianej kolektywnie		(271 774)	(241 164)		
Odpis na poniesione niezidentyfikowane straty					
<i>klasa ryzyka 1</i>	<i>do 0,10 %</i>	(4 346)	(3 221)		
<i>klasa ryzyka 2</i>	<i>0,10% - 0,30%</i>	(19 795)	(8 728)		
<i>klasa ryzyka 3</i>	<i>0,30% - 0,65%</i>	(32 718)	(36 488)		
<i>klasa ryzyka 4</i>	<i>powyżej 0,65 %</i>	(261 311)	(96 986)		
Całkowity odpis na poniesione niezidentyfikowane straty		(318 170)	(145 423)		
Całkowita utrata wartości		(889 283)	(584 968)	(5 969)	(5 969)

Na dzień 31.12.2008 r., w związku z istotnymi zmianami w otoczeniu gospodarczym, Grupa dokonała szacunkowych korekt poziomu rezerw na poniesione niezidentyfikowane straty. W celu uwzględnienia aktualnych czynników wpływających na poziom ryzyka kredytowego, które nie są odzwierciedlone w wartości parametrów obliczonych w oparciu o dane historyczne, zgodnie z MSR 39.62 Grupa wprowadziła stosowne korekty.

Zabezpieczenia

Poniższe tabele przedstawiają typy zabezpieczeń, które mogą być przyjmowane pod kredyty i pożyczki udzielone klientom nie będącym podmiotami bankowymi:

Klienci indywidualni

Rodzaj kredytu	Rodzaj zabezpieczenia
gotówkowy	weksel, poręczenie, ubezpieczenie
pod aktywa płynne	kaucja, blokada na rachunku bankowym, fundusze inwestycyjne
studencki	poręczenie
mieszaniowy	hipoteka, ubezpieczenie, przelew wierzytelności
należności leasingowe	weksel, poręczenie wekslowe, cesja prawa do rachunku bankowego, sądowy zastaw rejestrowy na ruchomościach, przewłaszczenie na zabezpieczenie; hipoteka kaucyjna; zobowiązanie dostawcy przedmiotu leasingu do jego odkupu tzw. gwarancja odkupu;

Podmioty gospodarcze

Rodzaj kredytu	Rodzaj zabezpieczenia
obrotowy	kaucja, zastaw rejestrowy, weksel
rewolwingowy	cesja, weksel, poręczenie, zastaw rejestrowy
na nieruchomości	hipoteka
inwestycyjny	hipoteka, poręczenie, gwarancja
dotowane i z dopłatami	poręczenie, gwarancje
należności leasingowe	weksel, poręczenie wekslowe, cesja prawa do rachunku bankowego, sądowy zastaw rejestrowy na ruchomościach, przewłaszczenie na zabezpieczenie; hipoteka kaucyjna; zobowiązanie dostawcy przedmiotu leasingu do jego odkupu tzw. gwarancja odkupu;

Grupa w ramach procesu zarządzania wierzytelnościami prowadzi między innymi działania związane z realizacją zabezpieczeń. Wybór odpowiedniego zakresu i sposobu działań w celu zaspokojenia roszczeń Grupy z zabezpieczenia jest uzależniony od jego rodzaju (wyróżniamy dwie podstawowe kategorie zabezpieczeń: osobiste i rzeczowe). Zasadniczo Grupa dąży do polubownej (dobrowolnej) realizacji zabezpieczeń w procesie negocjacyjnym. W przypadku braku woli współpracy ze strony dostawcy zabezpieczenia uprawnienia Grupy w tym zakresie są realizowane zgodnie z przepisami prawa oraz przepisami wewnętrznymi Banku w drodze postępowań egzekucyjnych i upadłościowych.

Koncentracja branżowa

Polityka kredytowa Grupy Banku Zachodniego WBK zakłada angażowanie akcji kredytowej w branże o niskim poziomie ryzyka i zmniejszanie zaangażowania w branże o ryzyku podwyższonym i wysokim. Grupa w celu utrzymania odpowiednio zdywersyfikowanego portfela kredytowego i kontrolowania w ten sposób ryzyka związanego ze zbyt wysokim udzieleniem kredytów podmiotom jednej branży zakłada kredytowanie branż oraz grup i jednostek kapitałowych reprezentujących różne gałęzie przemysłu. Według stanu na dzień 31 grudnia 2008 roku największy poziom koncentracji zanotowano dla branży „obsługa nieruchomości” (19% portfela Grupy BZ WBK), dla sektora produkcyjnego (15%) oraz "budownictwo" (14%).

Grupy PKD w podziale na sektory :

Sektor	Zaangażowanie bilansowe	
	31.12.2008	31.12.2007
Obsługa nieruchomości	6 899 004	5 780 776
Sektor produkcyjny	5 354 777	4 238 176
Budownictwo	4 933 238	1 101 586
Dystrybucja	3 880 783	2 984 259
Sektor rolniczy	933 993	796 894
Transport	973 486	796 499
Sektor finansowy	590 741	464 494
Sektor energetyczny	349 332	313 533
Pozostałe sektory	2 328 043	1 896 737
A Razem podmioty gospodarcze	26 243 397	18 372 954
B Ludność (w tym kredyty hipoteczne)	9 171 187	6 043 147
A+B PORTFEL Grupy BZ WBK	35 414 584	24 416 101
C Pozostałe należności (obligacje kom., reverse repo)	466 232	22 504
A+B+C CAŁKOWITY PORTFEL GRUPY BZ WBK	35 880 816	24 438 605

Portfel w wartości nominalnej skorygowany o nierozliczone prowizje kredytowe.

*) Wzrost kredytów w sektorze Budownictwo wynika ze znacznego wzrostu kredytów na finansowanie nieruchomości dochodowych oraz zmiany ich klasyfikacji PKD w kwietniu 2008 r. z sektora Obsługa nieruchomości do sektora Budownictwo.

Koncentracja geograficzna

Grupa BZ WBK S.A. jest skoncentrowana na prowadzeniu działalności kredytowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej - zaangażowania wobec nierezydentów stanowią znikomy odsetek portfela Banku.

W ramach Rzeczypospolitej Polskiej działalność kredytowa jest prowadzona na obszarze całego kraju z koncentracją w dużych miastach (Warszawa, Poznań, Wrocław, Gdańsk, Kraków, Łódź), co wynika z lokalizacji jednostek biznesowych Grupy - oddziałów, Centrów Bankowości Korporacyjnej oraz Centrów Bankowości Przedsiębiorstw.

W ramach Grupy wydzielono 12 regionów: Poznań, Wielkopolska Północ, Wielkopolska Południe, Pomorsko-Kujawski, Pomorsko-Lubuski, Warszawa, Łódzki, Wrocław, Śląski, Dolnośląsko-Opolski, Dolnośląski Zachód oraz

Małopolsko-Podkarpacki. Zaangażowanie kredytowe w Regionie Warszawa stanowiło 37% całego zaangażowania kredytowego Grupy, w Regionie Poznań 9%, a Wrocław 7%.

	31.12.2008	31.12.2007
Grupa BZ WBK*	36 043 552	24 546 141
Region Warszawa***	13 271 498	7 828 540
Region Poznań	3 138 899	2 358 403
Region Wrocław	2 692 062	1 860 117
Region Pomorsko-Lubuski	2 306 439	1 801 839
Region Wielkopolska Południe	2 190 377	1 731 855
Region Pomorsko-Kujawski	2 175 797	1 940 905
Region Dolnośląsko-Opolski	1 883 640	1 453 776
Region Dolnośląski Zachód	1 702 078	1 303 195
Region Małopolsko-Podkarpacki	1 652 878	1 042 339
Region Wielkopolska Północ	1 424 907	1 030 384
Region Śląski	1 305 792	852 612
Region Łódzki	1 107 553	589 920
Karty kredytowe i inne**	1 191 632	752 256

* Wartość nominalna kapitału kredytowego

**Nieprzypisane do regionów

***w danych za 2008 r. pozycja zawiera kredyty gospodarcze zarządzane przez CBK Warszawa pochodzące z różnych oddziałów (także spoza Warszawy)

W wyniku reorganizacji regionów i likwidacji makroregionów we wrześniu 2008 r., następujące regiony weszły w skład innych: lubuski, zachodniopomorski i pomorsko-mazurski. Dane za 2007 rok dotyczące tych regionów zostały odpowiednio przyporządkowane.

Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe jest definiowane jako możliwość negatywnego wpływu na wynik zmian rynkowych poziomów stóp procentowych, kursów walutowych, kursów akcji, indeksów giełdowych itp. Występuje zarówno w działalności handlowej jak i biznesowej (produkty walutowe, produkty na stopę procentową, produkty powiązane z indeksami giełdowymi).

Ogólne zasady zarządzania ryzykiem rynkowym

Podstawowym celem prowadzonej przez Grupę polityki w obszarze ryzyka rynkowego jest ograniczenie wpływu zmienności czynników rynkowych (np. stóp procentowych, kursów walutowych) na rentowność Grupy - dążąc do zwiększenia dochodów w ramach ściśle określonych parametrów ryzyka przy jednoczesnym zachowaniu płynności Grupy oraz jej wartości rynkowej. Działalność i strategie związane z ryzykiem rynkowym podlegają bezpośredniemu nadzorowi ALCO, które także rekomenduje do zatwierdzenia polityki i strategii Zarządowi Banku. Przyjęte przez BZWBK polityki w zakresie ryzyka rynkowego wyznaczają szereg parametrów pomiaru i ograniczania ryzyka w postaci limitów i wskaźników zarówno obligatoryjnych jak i obserwacyjnych. Kluczowe limity ryzyka rynkowego są kwantyfikowane w odniesieniu do posiadanych zasobów kapitałowych, które mogą być wykorzystane do pokrycia ewentualnych strat. Metodologia pomiaru i jednocześnie wyznaczania limitów jest przedstawiona poniżej. Limity ryzyka podlegają okresowym przeglądom w celu dostosowania ich do strategii i bieżących celów Grupy.

Ryzyka stopy procentowej i walutowe generowane na działalności bankowej przez jednostki biznesowe są transferowane do Pionu Skarbu BZWBK S.A., gdzie wykwalifikowany personel przy pomocy odpowiednich systemów i mechanizmów kontrolnych zarządza nimi operacyjnie w scentralizowany sposób.

W celu ograniczenia ryzyka struktury bilansu i zapewnienia stabilnego strumienia dochodów w bilansie Grupy BZWBK został określony fundusz (pula pasywów netto) niewrażliwy na wahania stóp procentowych, który jest inwestowany w określony portfel dłużnych papierów wartościowych. Zgodnie z Polityką zatwierdzoną przez Zarząd, wszelkie decyzje dotyczące wartości i struktury powyższego portfela podejmowane są przez ALCO. Pion Skarbu – jako jednostka, która na bieżąco zarządza scentralizowaną ekspozycją BZWBK na ryzyko rynkowe, jest także odpowiedzialna za pozyskiwanie finansowania, zarządzanie płynnością i dokonywanie transakcji w imieniu ALCO. Dlatego też w ramach limitów wynikających z polityk dotyczących ryzyka rynkowego występuje limit operacyjny Pionu Skarbu, wyznaczany przez Dyrektora Banku nadzorującego ten Pion. Limit ten jest wyznaczany w oparciu o strategię biznesową Pionu Skarbu i jest zatwierdzany na szczeblu całej Grupy Kapitałowej AIB.

Dodatkowo, w celu ograniczenia strat na portfelu handlowym wprowadzono mechanizm „stop-loss”, który skutkuje zamknięciem pozycji handlowych w wypadku odnotowania straty, przekraczającej ustalony limit.

W ramach Pionu Skarbu powołano jednostkę kontroli ryzyka odpowiedzialną za zapewnienie odpowiednich metodologii pomiaru podejmowanego ryzyka, monitorowanie i wdrażanie procedur kontroli ryzyka.

Ryzyko rynkowe generowane przez instrumenty rynku kapitałowego (akcje, indeksy giełdowe) - występujące w portfelu Domu Maklerskiego BZWBK S.A. (DM) - jest zarządzane przez DM i nadzorowane przez Komitet Ryzyka Rynkowego.

Metodologie pomiaru

Grupa BZ WBK wykorzystuje kilka metod pomiaru ekspozycji ryzyka rynkowego, są to: Wartość Zagrożona (VaR), pomiar wrażliwości i testy scenariuszy skrajnych.

VaR ustala się jako różnicę między wyceną rynkową pozycji opartą na bieżących cenach/stawkach rynkowych a wyceną opartą o zmianę stawek w „najgorszym przypadku”. VaR jest wyznaczany oddzielnie dla ryzyka stopy procentowej, walutowego i instrumentów kapitałowych.

Mając na uwadze ograniczenia wynikające z metodologii VaR (między innymi VaR nie prognozuje maksymalnego poziomu strat, prognozuje przyszłość na bazie historycznych danych, zakłada stałą ekspozycję ryzyka poprzez zakładany okres utrzymywania pozycji co wynika z założeń co do prawdopodobnego przyszłego spreadu i prawdopodobnych zmian stawek rynkowych), BZWBK wspiera metodologię VaR poprzez pomiar wrażliwości, który wskazuje zmianę wartości pozycji przy danej zmianie cen/rentowności. Wrażliwość jest mierzona na poziomie produktu, waluty, desk-u, ekonomicznego przeznaczenia transakcji (handlowa, inwestycyjna, zabezpieczająca). Pomiar te mogą być wykorzystywane do wsparcia decyzji zabezpieczających. Może być także podjęta decyzja o zamknięciu pozycji w wypadku gdy poziom wrażliwości połączony z prawdopodobną zmianą stawek wskazuje na zbyt wysokie potencjalne straty na wartości rynkowej. VaR i pomiary wrażliwości szacują prawdopodobne, maksymalne straty przy założeniu normalnej sytuacji na rynku. Testy warunków skrajnych uzupełniają powyższe miary o szacunek potencjalnych strat przy wystąpieniu skrajnych warunków na rynku.

Ryzyko stopy procentowej

Jest to ryzyko niekorzystnego wpływu zmian poziomów stóp procentowych na dochody i wartość aktywów oraz pasywów BZWBK. Głównym źródłem ryzyka przeszacowania są transakcje zawierane w oddziałach, centrach korporacyjnych Banku oraz transakcje zawierane na rynku pieniężnym przez Pion Skarbu. Dodatkowo ryzyko stopy procentowej może być generowane przez transakcje zawierane przez inne jednostki np. objęcie emisji papierów komunalnych i komercyjnych, pożyczki uzyskane przez Bank poza rynkiem międzybankowym. Jednakże wszystkie pozycje generujące ryzyko przeszacowania są przekazywane przez system kontraktów wewnętrznych i tym samym scentralizowane w Pionie Skarbu, gdzie dealerzy Banku ponoszą odpowiedzialność za inwestowanie środków nadwyżki Banku w portfel instrumentów, tak by zapewnić optymalizację stosunku ryzyka do korzyści płynących z ryzyka stopy procentowej, charakteryzującego bilans bankowy i portfel instrumentów.

Spółki zależne Banku także ograniczają narażenie na ryzyko stopy procentowej – w wypadku wystąpienia niedopasowania pomiędzy przeszacowaniem aktywów i pasywów spółka zawiera odpowiednie transakcje za pośrednictwem typowych rachunków bankowych prowadzonych w BZWBK S.A. lub dokonywane są transakcje pochodne z Bankiem, który od dnia zawarcia transakcji zarządza tym ryzykiem w ramach limitu zatwierzonego przez Zarząd Banku.

Ryzyko stopy procentowej jest zarządzane w oparciu o limit na VaR otwartych pozycji Pionu Skarbu. VaR ustala się jako różnicę między wyceną rynkową transakcji na stopę procentową, opartą o bieżące krzywe rentowności a wyceną opartą o krzywą rentowności „najgorszego przypadku”, która jest oparta o zmienności stóp procentowych wyznaczanych przy 99% poziomie ufności i na bazie 3-letniej historii. Zmienność jest oparta o 1-miesięczny okres utrzymywania pozycji. VAR jest wyznaczany wspólnie dla portfela handlowego i portfela bankowego. Z pomiaru jest wyłączony portfel papierów wartościowych zarządzany przez ALCO i dedykowany do zabezpieczenia strukturalnego ryzyka bilansu. Dodatkowo mechanizm „stop-loss” jest wykorzystywany do zarządzania ryzykiem poniesienia strat na pozycjach objętych zasadami wyceny do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Testy warunków skrajnych uzupełniają powyższe miary o szacunek potencjalnych strat przy wystąpieniu skrajnych warunków na rynku. Są one oparte o raport wrażliwości i scenariusze skrajnych ruchów stawek rynkowych, wyznaczanych na bazie największych dziennych i miesięcznych zmian stóp procentowych, zanotowanych w okresie ostatnich 7 lat.

Zamieszczona poniżej tabela ilustruje miary ryzyka w 2007 i 2008 roku (obie miary zakładają miesięczny okres utrzymywania pozycji):

Ryzyko Stopy Procentowej (tys. zł.)	VaR		Scenariusz skrajny	
	2008	2007	2008	2007
Miesięczny okres utrzymywania pozycji				
Średni	20 995	19 380	142 177	100 767
Maksymalny	28 596	26 096	177 608	148 326
Minimalny	12 698	8 944	101 898	38 148
31 grudnia	20 059	18 253	102 707	119 289

Pion Skarbu działa w ramach limitu operacyjnego, który na koniec 2008 roku wynosił 62 586 tys. zł (15 000 tys. EUR). W 2008 roku nastąpiło zwiększenie limitu (z 10 000 tys. EUR) w wyniku dynamicznych zmian w bilansie Banku.

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej jest scentralizowane w celu osiągnięcia najwyższej jego efektywności, jednakże jest oddzielone od jednostek odpowiedzialnych za pomiar i kontrolę ryzyka.

Dla celów zarządzania ryzykiem wyróżnia się działalność handlową i bankową/inwestycyjną. Portfel handlowy zawiera papiery wartościowe i instrumenty pochodne zawarte w celach handlowych przez Pion Skarbu. Każdego dnia są one rewaluowane do rynku i jakiegokolwiek zmiany ich wartości są natychmiast odnotowane w wyniku. Portfel bankowy BZWBK zawiera oddziałowe kredyty i depozyty, portfel inwestycyjny Pionu Skarbu i instrumenty pochodne dedykowane do rachunkowości zabezpieczeń.

Zamieszczone poniżej tabele zawierają informację o wrażliwości portfeli handlowego i bankowego na koniec 2008 roku i w okresie porównywalnym:

Ryzyko Stopy Procentowej (tys. zł.)	<i>Wrażliwość 31-12-2008</i>		
Wzrost krzywej rentowności o 1 pkt bazowy	Portfel handlowy	Portfel bankowy	Razem
<i>0-3m</i>	12	30	42
<i>3m-1R</i>	5	(71)	(66)
<i>1R-5L</i>	(25)	(280)	(305)
<i>powyżej 5L</i>	2	(15)	(13)
Razem	(6)	(336)	(342)

Ryzyko Stopy Procentowej (tys. zł.)	<i>Wrażliwość 31-12-2007</i>		
Wzrost krzywej rentowności o 1 pkt bazowy	Portfel handlowy	Portfel bankowy	Razem
<i>0-3m</i>	(62)	(61)	(123)
<i>3m-1R</i>	138	(32)	106
<i>1R-5L</i>	(38)	(325)	(363)
<i>powyżej 5L</i>	(7)	(16)	(23)
Razem	31	(434)	(403)

Strukturalne ryzyko bilansu jest definiowane jako narażenie Banku na wahania dochodów z działalności niehandlowej spowodowanych zmianami poziomu stóp procentowych. Zmienność stóp procentowych wpływa na dochody Banku wynikające z różnicy pomiędzy wielkością aktywów i pasywów nieoprocentowanych. W tej różnicy nazywanej (NIRIL - net interest rate insensitive liabilities - pasywa netto niewrażliwe na zmiany stóp procentowych) zawiera się m.in. nadwyżka kapitałów i funduszy własnych nad majątkiem trwałym, nieoprocentowane rachunki bieżące. Głównym celem polityki NIRIL jest zapewnienie w dłuższym okresie stabilnego dochodu odsetkowego netto z powyższych inwestycji.

ALCO jest odpowiedzialne za nadzór powyższego ryzyka. Poziom ryzyka jest monitorowany i aktywnie zarządzany przez specjalnie wydzielony portfel (portfel NIRIL): nadwyżki kapitałowej (finansowane z nadwyżki kapitału nad majątkiem trwałym) i nadwyżki biznesowej (finansowany przez nieoprocentowane pasywa). Portfel ten składa się z bezpiecznych i płynnych aktywów, które są dodatkowo traktowane jako rezerwa płynności. ALCO podejmuje decyzje dotyczące inwestycji do tego portfela, a Pion Skarbu je egzekwuje w imieniu ALCO.

Poniższe tabele przedstawiają wrażliwość portfela NIRIL na koniec 2008 i 2007 roku:

Ryzyko Stopy Procentowej (tys. zł.)	Wrażliwość 31-12-2008		
Wzrost krzywej rentowności o 1 pkt bazowy	Portfel Nadwyżki Kapitałowej	Portfel Nadwyżki Biznesowej	Razem
<i>0-3m</i>	-	-	-
<i>3m-1R</i>	(52)	(26)	(78)
<i>1R-5L</i>	(1 036)	(590)	(1 626)
<i>powyżej 5L</i>	-	(471)	(471)
<i>Razem</i>	(1 088)	(1 087)	(2 175)

Ryzyko Stopy Procentowej (tys. zł.)	Wrażliwość 31-12-2007		
Wzrost krzywej rentowności o 1 pkt bazowy	Portfel Nadwyżki Kapitałowej	Portfel Nadwyżki Biznesowej	Razem
<i>0-3m</i>	-	-	-
<i>3m-1R</i>	(40)	(20)	(60)
<i>1R-5L</i>	(952)	(402)	(1 354)
<i>powyżej 5L</i>	(61)	(448)	(509)
<i>Razem</i>	(1 053)	(870)	(1 923)

Ryzyko walutowe

Ryzyko walutowe jest to niekorzystny (skutkujący stratami) wpływ zmian kursów walutowych na wyniki. Ryzyko jest zarządzane w oparciu o limit na VaR otwartych pozycji walutowych Banku. VaR jest wyznaczany poprzez zastosowanie procesu modelowania statystycznego. VaR określa potencjalną stratę na otwartych pozycjach walutowych przy 99% poziomie ufności i utrzymywaniu otwartych pozycji przez okres 10 dni roboczych. Parametry statystyczne są wyznaczane na bazie 3-letniej historii kursów walutowych. Testy warunków skrajnych uzupełniają powyższą miarę o szacunek potencjalnych strat przy wystąpieniu skrajnych warunków na rynku. Są one oparte o ekspozycję walutową i scenariusze założonych skrajnych ruchów kursów walutowych, bazujących na największych wahaniami kursów zanotowanych w okresie ostatnich 3 lat (kalkulacje są prowadzone dla dziennego i 10-cio dniowego okresu utrzymywania pozycji). Dodatkowo mechanizm "stop-loss" jest wykorzystywany do zarządzania ryzykiem poniesienia strat na pozycjach handlowych. Zgodnie z polityką Grupa nie utrzymuje otwartych pozycji na opcjach walutowych. Transakcje zawierane z klientami są natychmiast zamykane na rynku międzybankowym, stąd Grupa ma ograniczoną ekspozycję na ryzyko rynkowe. W związku z gwałtownymi zmianami kursów walutowych szczegółowo analizowano indywidualne ekspozycje klientów wobec banku i przeprowadzono stress-testy oddzielnie dla ekspozycji wobec kontrahentów międzybankowych i komercyjnych/korporacyjnych. Po szczegółowych analizach ekspozycji i standingu klientów dokonano stosownych korekt wartości godziwej wybranych ekspozycji, w celu odzwierciedlenia ryzyka nie rozliczenia części transakcji.

Otwarte pozycje w spółkach zależnych są nieistotne i nie są włączane do dziennego pomiaru ryzyka.

Zamieszczona poniżej tabela ilustruje miary ryzyka w 2008 i 2007 roku (obie miary są skalowane do miesięcznego okresu utrzymywania pozycji w celu uzyskania porównywalności ryzyk zarządzanych przez Pion Skarbu):

Ryzyko walutowe (tys. zł.)	VaR		Scenariusz skrajny	
	2008	2007	2008	2007
Miesięczny okres utrzymywania pozycji				
Średni	897	882	4 370	3 501
Maksymalny	3 240	2 483	14 706	7 343
Minimalny	160	44	842	303
31 grudnia	886	322	6 228	3 139

Pion Skarbu działa w ramach limitu operacyjnego, który wynosił 2 950 tys. zł. (707 tys. EUR). Jednorazowe przekroczenie limitu zostało zgłoszone odpowiednim jednostkom w Banku.

Zarządzanie ryzykiem walutowym jest scentralizowane w celu osiągnięcia najwyższej jego efektywności, jednakże jest oddzielone od jednostek odpowiedzialnych za pomiar i kontrolę ryzyka.

W poniższych tabelach przedstawiono główne pozycje walutowe Grupy - na dzień 31 grudnia 2008 roku i 31 grudnia 2007.

31.12.2008	PLN	EUR	CHF	POZOSTAŁE	RAZEM
AKTYWA					
Gotówka i operacje z bankiem centralnym	2 798 697	256 638	7 954	114 818	3 178 107
Należności od banków	1 086 308	135 771	2 982	139 482	1 364 543
Należności od klientów	22 834 828	9 086 764	2 425 021	790 589	35 137 202
Inwestycyjne aktywa finansowe	12 177 768	655 240	-	83 033	12 916 041
Wybrane aktywa	38 897 601	10 134 413	2 435 957	1 127 922	52 595 893
PASYWA					
Zobowiązanie wobec banku centralnego	1 242 574	-	-	-	1 242 574
Zobowiązania wobec banków	1 928 298	1 949 447	56 040	161 692	4 095 477
Zobowiązania wobec klientów	38 608 995	2 945 022	41 642	1 215 068	42 810 727
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	153 918	-	-	-	153 918
Wybrane pasywa	41 933 785	4 894 469	97 682	1 376 760	48 302 696

31.12.2007	PLN	EUR	CHF	POZOSTAŁE	RAZEM
AKTYWA					
Gotówka i operacje z bankiem centralnym	1 969 933	153 718	1 976	80 638	2 206 265
Należności od banków	1 911 971	410 030	29 834	225 043	2 576 878
Należności od klientów	17 847 631	5 157 446	563 175	381 462	23 949 714
Inwestycyjne aktywa finansowe	8 892 098	677 159	-	194 412	9 763 669
Wybrane aktywa	30 621 633	6 398 353	594 985	881 555	38 496 526
PASYWA					
Zobowiązania wobec banków	2 600 897	1 478 237	29 840	374 552	4 483 526
Zobowiązania wobec klientów	25 791 413	2 700 746	30 182	1 243 346	29 765 687
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	352 961	-	-	-	352 961
Wybrane pasywa	28 745 271	4 178 983	60 022	1 617 898	34 602 174

W ciągu roku nastąpiło zwiększenie luki w bilansie EUR i CHF, wynikające w głównej mierze z działalności kredytowej. Pozycje te zostały zamknięte poprzez transakcje pozabilansowe typu forward i swap dwuwalutowe w celu zapewnienia finansowania tych pozycji oraz wyeliminowania wpływu kursów walutowych na wyniki Grupy.

Ryzyko ceny instrumentów kapitałowych

Podmiotem odpowiedzialnym za zarządzanie ryzykiem ceny instrumentów kapitałowych jest Dom Maklerski BZWBK S.A. (DM). Źródłem powyższego ryzyka są transakcje własne Domu Maklerskiego zawierane poprzez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie i MS CTO (akcje, kontrakty Futures).

Powyższe ryzyko jest mierzone poprzez branżowy standard wartości zagrożonej (VaR), który ustala się jako różnicę między wyceną rynkową otwartych pozycji w portfelu DM a wyceną opartą o stawki „najgorszego przypadku”. W październiku 2008 metodę pomiaru ryzyka opartą o model wariancji-kowariancji zastąpiono metodą analizy historycznej. W tej metodzie wartość VaR jest wyznaczana z rozkładu 250 historycznych zmian wartości bieżącego portfela. Zmienność wyznaczana jest jako odpowiedni percentyl rozkładu. Zaletą nowej metody jest dokładniejszy pomiar ryzyka, w tym uwzględnianie spreadu pomiędzy poszczególnymi pozycjami terminowymi w portfelu. Metoda historyczna jest uzupełniana testowaniem napięć.

Proces zarządzania ryzykiem rynkowym w Domu Maklerskim został poddany nadzorowi ze strony nowopowstałego Komitetu Ryzyka Rynkowego Grupy BZ WBK, którego Przewodniczącym jest Prezes Banku. Komitet odpowiada m.in. za przyznawanie limitu VAR dla Domu Maklerskiego oraz akceptację zmian w metodologii pomiaru ryzyka i nadzoruje proces zarządzania tym ryzykiem.

Zamieszczona poniżej tabela ilustruje miary ryzyka w 2008 roku i okresie porównywalnym:

Ryzyko instrumentów kapitałowych (tys. zł.)	VaR		Scenariusz skrajny	
Dzienny okres utrzymywania pozycji	2008*	2007	2008	2007
Średni	1 172	101	2 076	76
Maksymalny	3 217	346	6 784	1 252
Minimalny	43	6	55	27
31 grudnia	143	267	544	152

*) wartości wyliczone przy pomocy nowej metody pomiaru ryzyka (analiza historyczna)

DM działa w ramach limitu operacyjnego VAR, którego maksymalna wartość w 2008 roku wyniosła 4mln zł. Jednorazowe przekroczenie limitu zostało zgłoszone odpowiednim jednostkom w Banku. Limit został podniesiony do poziomu jak wyżej.

Ryzyko płynności

Ogólną odpowiedzialność za nadzorowanie ryzyka płynności posiada ALCO, które doradza Zarządowi odpowiednie taktyki i polityki w zakresie strategicznego zarządzania płynnością i wpływem środków. W 2008 roku z rekomendacji ALCO Zarząd zatwierdził nową Politykę Płynności (uwzględniająca wymogi Uchwały nr 09/2007 Komisji Nadzoru Bankowego) oraz Strategię Finansowania Aktywów Długoterminowych.

W zakresie płynności krótkoterminowej Polityka Grupy stanowi ograniczanie przewidywanych wpływów środków do poziomu, który zostanie pokryty przez przewidywane wpływy i/lub aktywa płynne (głównie papiery wartościowe), które mogą być sprzedane lub zastawione w ramach transakcji repo lub kredytu lombardowego, zaciągniętego w NBP.

Bank jest zobligowany do posiadania niezbędnych środków finansowych do realizacji oczekiwanych wypłat związanych z lokatami, środkami bieżącymi, uruchomieniami kredytów, realizacją gwarancji, rozliczeniami.

Płynność jest mierzona za pomocą modyfikowanej luki płynności, która jest konstruowana oddzielnie dla pozycji złotych i w walutach obcych. Raportowane pozycje kontraktowe podlegają - zgodnie z przyjętą Polityką Płynności - szeregowi modyfikacji opartych na: badaniach statystycznych zachowań bazy depozytowej i kredytowej, ocenach możliwości upłynnienia papierów wartościowych Skarbu Państwa poprzez ich sprzedaż lub zastawienie w transakcjach repo lub kredycie lombardowym z NBP, ocenach rolowania transakcji na rynku międzybankowym. Tak urealniona luka płynności służy do wyznaczenia wskaźników płynności, czyli stosunku prognozowanych skonsolidowanych wpływów do prognozowanych wpływów w danym przedziale czasowym. Polityka Płynności określa minimalne wartości wskaźników dla terminów do tygodnia i miesiąca. Wskaźniki są wyznaczane dla PLN i pozostałych walut. W wypadku „niedoboru” PLN lub walut możliwa jest konwersja nadwyżek złotych/walut do pokrycia niedoboru walut/złotych, jednakże wartość takiej konwersji jest limitowana na bazie oceny możliwości ich wymiany na rynku hurtowym.

Uchwalona przez Zarząd Polityka Płynności obliguje do posiadania środków na pokrycie całości przewidywanych wpływów w horyzoncie do 1 miesiąca. W 2008 roku Bank spełniał powyższe wymogi. Dodatkowo do wskazanych powyżej limitów ustalany jest codziennie szereg wskaźników obserwacyjnych (m.in. wskaźnik kredytów udzielonych do depozytów, wskaźnik uzależnienia od finansowania na rynku hurtowym) wspierających proces zarządzania płynnością. W zakresie płynności długoterminowej Bank wprowadził limit tożsamy z limitem regulacyjnym, który wymaga aby kapitał i stabilne źródła finansowania w całości pokryły wartość portfela kredytowego i aktywów niepłynnych (np. majątek trwałe).

Od początku roku Bank jest zobligowany do kalkulacji regulacyjnych płynnościowych miar płynności, które były utrzymywane na wymaganym poziomie.

W poniższych tabelach przedstawiono profil płynności Banku - na dzień 31 grudnia 2008 roku i 31 grudnia 2007 roku - oparty o raport zarządczy Pionu Skarbu.

Ryzyko płynności (tys. zł.)	<1T	<1M	>1M
31-12-2008			
<i>Aktywa płynne</i>	11 382 962	566 552	1 300 540
<i>Wpływy Pion Skarbu</i>	2 476 074	6 961 845	12 223 334
<i>Pozostałe wpływy</i>	629 768	249 314	36 286 296
<i>Wyływy Pion Skarbu</i>	(2 263 818)	(7 564 051)	(14 016 408)
<i>Pozostałe wyływy</i>	(5 284 241)	(516 776)	(42 431 390)
Luka	6 940 744	(303 117)	(6 637 627)
Luka skumulowana	6 940 744	6 637 627	-

W wyniku prowadzonej kampanii sprzedażowej Grupa pozyskała znaczną wartość depozytów, z których część posłużyła do sfinansowania aktywów płynnych (papiery wartościowe). Była to główna przyczyna zmian w profilu luki modyfikowanej.

Ryzyko płynności (tys. zł.)	<1T	<1M	>1M
31-12-2007			
<i>Aktywa płynne</i>	7 723 242	638 616	4 320
<i>Wpływy Pion Skarbu</i>	4 812 733	3 428 689	14 187 238
<i>Pozostałe wpływy</i>	1 596 578	103 828	25 646 786
<i>Wyływy Pion Skarbu</i>	(5 345 371)	(3 292 012)	(14 135 866)
<i>Pozostałe wyływy</i>	(7 526 877)	(738 332)	(27 103 570)
Luka	1 260 304	140 789	(1 401 093)
Luka skumulowana	1 260 304	1 401 093	-

Zamieszczone poniżej tabele przedstawiają zestawienie luki opartej o kontraktowe terminy zapadalności i wymagalności na dzień 31 grudnia 2008 roku i w okresie porównywalnym. W przeciągu roku nastąpił znaczny wzrost funduszy pozyskanych od klientów Grupy na okres do 3 miesięcy. Jednakże dotychczasowe zachowania bazy depozytowej wskazują, iż znaczna część tych funduszy pozostanie w Grupie. W związku z odnawianiem depozytów ta pozycja pasywów stanowi stabilne źródło finansowania aktywów i w modyfikowanej luce płynności (przedstawionej powyżej) jest odzwierciedlona w dalszych terminach wymagalności. Jednocześnie Grupa utrzymuje znaczną wartość papierów wartościowych, stanowiących źródło zabezpieczenia płynności (sprzedaż, zastaw w ramach transakcji repo lub kredytu lombardowego).

31.12.2008	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesiąca	od 3 do 12 miesiąca	od 1 do 3 lat	od 3 do 5 lat	powyżej 5 lat	nieokreślone	Razem
Należności od banków	1 220 602	141 342	-	8 568	-	-	(5 969)	1 364 543
Instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu	396 879	580 752	1 589 727	408 857	106 242	139 768	2 642	3 224 867
Należności od klientów	2 022 186	2 369 861	7 818 786	9 408 624	5 037 030	9 369 998	(889 283)	35 137 202
Inwestycyjne aktywa finansowe	15 956	599 846	2 604 010	3 441 705	4 080 804	1 518 129	655 591	12 916 041
Pozostałe pozycje aktywów							5 195 421	5 195 421
Pozycja długa	3 655 623	3 691 801	12 012 523	13 267 754	9 224 076	11 027 895	4 958 402	57 838 074
Zobowiązania wobec Banku Centralnego i banków	2 036 229	1 318 739	526 526	1 338 669	107 914	9 974	-	5 338 051
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	739 379	569 451	1 153 673	515 704	92 033	83 692	-	3 153 932
Zobowiązania wobec klientów	30 705 400	8 841 754	2 682 976	433 786	146 799	12	-	42 810 727
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	-	69 142	84 974	-	-	-	(198)	153 918
Pozostałe pozycje pasywów	-	-	-	-	-	-	6 381 446	6 381 446
Pozycja krótka	33 481 008	10 799 086	4 448 149	2 288 159	346 746	93 678	6 381 248	57 838 074
Luka – bilans	(29 825 385)	(7 107 285)	7 564 374	10 979 595	8 877 330	10 934 217	(1 422 846)	
Pozabilansowe zobowiązania udzielone								
Finansowe	286 259	665 912	3 736 426	2 870 291	649 283	1 330 152	(9 569)	9 528 754
Gwarancyjne	63 263	120 909	263 998	312 785	137 475	5 694	(2 407)	901 717
Instrumenty pochodne rozliczane brutto								
Wpływy	6 825 726	3 473 051	5 673 685	1 254 096	44 325	215 983	-	17 486 866
Wypływy	7 076 843	3 601 837	5 783 481	1 411 690	38 059	191 366	-	18 103 276
Luka – pozabilans	(600 639)	(915 607)	(4 110 220)	(3 340 670)	(780 492)	(1 311 229)	11 976	

31.12.2007	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesiąca	od 3 do 12 miesiąca	od 1 do 3 lat	od 3 do 5 lat	powyżej 5 lat	nieokreślone	Razem
Należności od banków	2 292 151	263 050	10 000	11 828	5 818	-	(5 969)	2 576 878
Instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu	232 903	216 124	456 246	89 478	68 788	73 184	114 930	1 251 653
Należności od klientów	964 883	1 701 851	5 706 943	6 801 828	3 007 568	6 351 607	(584 966)	23 949 714
Inwestycyjne aktywa finansowe	149 319	59 316	1 068 492	1 522 473	4 366 091	1 886 404	711 574	9 763 669
Pozostałe pozycje aktywów	-	-	-	-	-	-	3 776 822	3 776 822
Pozycja długa	3 639 256	2 240 341	7 241 681	8 425 607	7 448 265	8 311 195	4 012 391	41 318 736
Zobowiązania wobec Banku Centralnego i banków	2 799 153	191 140	477 316	880 085	83 217	52 615	-	4 483 526
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	214 402	172 032	523 713	32 036	16 439	31 652	-	990 274
Zobowiązania wobec klientów	25 461 412	1 937 726	2 122 437	145 100	99 012	-	-	29 765 687
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	25 472	15 285	162 469	153 035	-	-	(3 300)	352 961
Pozostałe pozycje pasywów	-	-	-	-	-	-	5 726 288	5 726 288
Pozycja krótka	28 500 439	2 316 183	3 285 935	1 210 256	198 668	84 267	5 722 988	41 318 736
Luka – bilans	(24 861 183)	(75 842)	3 955 746	7 215 351	7 249 597	8 226 928	(1 710 597)	
Pozabilansowe zobowiązania udzielone								
Finansowe	1 481 624	557 118	2 649 100	1 711 641	537 635	895 534	-	7 832 652
Gwarancyjne	55 518	76 126	214 185	176 834	152 658	6 040	(1 116)	680 245
Instrumenty pochodne rozliczane brutto								
Wpływy	5 884 227	4 782 798	7 967 289	845 429	-	409 099	-	19 888 842
Wypływy	5 930 012	4 754 684	7 910 548	791 417	-	409 210	-	19 795 871
Luka – pozabilans	(1 582 927)	(605 130)	(2 806 544)	(1 834 463)	(690 293)	(901 685)	1 116	

Zarządzanie ryzykiem płynności jest scentralizowane w Pionie Skarbu, natomiast funkcje kontrolne i pomiaru ryzyka płynności są wykonywane niezależnie od źródeł powstawania ryzyka płynności.

Każda ze spółek zależnych jest odpowiedzialna za utrzymywanie płynności. Jednakże dla celów zarządzania płynnością krótko- i średnioterminową spółki wykorzystują rachunki bieżące i terminowe (jeśli jest taki wymóg) założone w spółce matce. Oznacza to, iż wszystkie przepływy spółek są scentralizowane w Banku. Średnio- i długoterminowe finansowanie działalności spółek – zwłaszcza leasingowych – podlega ścisłemu nadzorowi spółki matki. BZWBK wspiera spółki w wypadku gdy zawierają one długoterminowe transakcje.

W przypadku wystąpienia niespodziewanych trudności płynnościowych - spowodowanych czy to zewnętrznymi czy też wewnętrznymi czynnikami - Bank posiada opracowany i zatwierdzony przez Zarząd scenariuszowy plan działań awaryjnych.

Pochodne transakcje finansowe związane z ryzykami rynkowymi

Grupa zawiera transakcje na pochodne instrumenty finansowe zarówno dla celów handlowych jak i ograniczających/ zabezpieczających ryzyka rynkowe.

W głównej mierze transakcje te są związane z ryzykiem stopy procentowej i ryzykiem walutowym, jednakże Bank zawiera także transakcje pochodne w celu finansowania aktywów walutowych, ograniczając ryzyko utraty płynności.

Charakterystyka poszczególnych transakcji przedstawiona jest poniżej:

Transakcje walutowe

Terminowe transakcje walutowe (forward) to umowa kupna lub sprzedaży jednej waluty za drugą w określonej przyszłości i po określonej wcześniej cenie.

Dla tej samej pary walut złożenie bieżącej transakcji kupna/sprzedaży i terminowej transakcji odkupu/odsprzedaży stanowi zawarcie transakcji typu swap.

Grupa zawiera powyższe transakcje z klientami i na rynku międzybankowym. Są one wykorzystywane do celów handlowych lub do zarządzania płynnością.

Walutowe transakcje opcyjne to sprzedaż lub kupno prawa do dokonania w przyszłości wymiany walut po określonym z góry kursie i określonym terminie rozliczenia. Wyróżnia się transakcje typu call i put. Pierwsze dają posiadaczowi prawo do zakupu określonej w umowie wartości danej waluty za określoną wartość innej waluty natomiast drugie dają posiadaczowi prawo do sprzedaży określonej w umowie wartości danej waluty za określoną wartość innej waluty. Należy podkreślić, iż nabywca opcji ma prawo, ale nie obowiązek zawarcia transakcji, natomiast wystawiający opcje jest zobowiązany do zawarcia transakcji w wypadku, gdy nabywca skorzysta z przysługującego mu prawa.

Nabycie wspomnianych powyżej praw kupna/sprzedaży związane jest z opłaceniem premii dla wystawcy opcji.

Bank zawiera transakcje opcyjne z klientami i jednocześnie zamyka je na rynku międzybankowym, tym samym nie ma otwartych pozycji opcyjnych narażonych na ryzyko rynkowe

Transakcje na stopę procentową

Grupa zawiera następujące transakcje na stopy procentowe:

- swapy stopy procentowej (Interest Rate Swap – IRS),
- walutowe swapy na stopę procentową (Cross-currency Interest Rate Swap – CIRS),
- terminowe transakcje na stopę procentową (Forward Rate Agreement - FRA)
- opcje na stopę procentową typu CAP

Transakcje IRS to wymiana przyszłych przepływów odsetkowych opartych o ustalone z góry nominały (najczęściej dokonuje się wymiany płatności odsetkowych opartych o stałą stopę na płatności oparte o stopy referencyjne rynku pieniężnego np. WIBOR). Transakcje te są zawierane na rynku międzybankowym i z klientami Banku. Służą do zabezpieczenia/niwelowania otwartych pozycji stopy procentowej, a także dla celów handlowych.

CIRS to wymiana płatności odsetkowych wyrażonych w dwóch różnych walutach. Transakcje te mogą także skutkować wymianą nominalów. W Banku wykorzystywane są przede wszystkim w celach płynnościowych – zapewniają średnioterminowe finansowanie walutowych aktywów Banku.

Transakcje FRA to umowa na ustaloną z góry stopę procentową, obowiązująca na ustalony okres czasu, rozliczana w przyszłym terminie (generalnie nie mniejszym niż 1 miesiąc) i naliczana od sprecyzowanego w umowie nominalu. Kwota rozliczenia jest określana na podstawie nominalu i różnicy pomiędzy aktualną na dzień rozliczenia stopą rynkową (np. WIBOR) a stopą kontraktu. Kupujący kontrakt FRA zabezpiecza się przed wzrostem stóp w przyszłości, natomiast sprzedający kontrakt FRA ma na celu ochronę przed spadkiem stóp w przyszłości. Instrument ten służy także do spekulacji przy oczekiwaniach zmian stóp procentowych.

W Banku instrument ten jest głównie wykorzystywany w portfelu handlowym.

Transakcja CAP daje prawo nabywcy do otrzymania środków, gdy określona, rynkowa stopa procentowa przewyższa stopę bazową, ustaloną w umowie opcyjnej (różnica między stopami jest odnoszona do nominalu określonego w umowie). Bank zawiera transakcje opcyjne z klientami i jednocześnie zamyka je na rynku międzybankowym, tym samym nie ma otwartych pozycji opcyjnych narażonych na ryzyko rynkowe.

Zarządzanie kapitałem własnym

Wprowadzenie

Zgodnie z obowiązującym w Polsce Prawem Bankowym banki są zobligowane do utrzymywania kapitałów własnych w wielkości adekwatnej do poziomu ponoszonego ryzyka.

Do pomiaru adekwatności kapitałowej stosowany jest współczynnik wypłacalności wskazujący relację pomiędzy wymogami kapitałowymi z tytułu określonych ryzyk do posiadanych kapitałów ujmowanych zgodnie z przepisami Komisji Nadzoru Bankowego¹ po uwzględnieniu obowiązkowych pomniejszeń.

¹ Zmienione uchwały, w brzmieniu zatwierdzonym przez Komisję Nadzoru Finansowego, obowiązują od dnia 1 stycznia 2009r. Przy sporządzaniu sprawozdania finansowego za rok 2008 uwzględniono obowiązujące na dzień sprawozdawczy uchwały Komisji Nadzoru Bankowego.

Od 1 kwietnia 2007 roku zaczęły obowiązywać Uchwały Komisji Nadzory Bankowego wdrażające postanowienia Nowej Umowy Kapitałowej Bazylejskiego Komitetu ds. Nadzoru Bankowego (Basel II). Nowa Umowa Kapitałowa została zbudowana na bazie trzech wzajemnie uzupełniających się filarów:

Filar 1: Minimalne wymogi kapitałowe - ustala całkowity wymóg kapitałowy z tyt. ryzyka kredytowego, rynkowego i operacyjnego

Filar 2: Proces przeglądu i oceny nadzorczej - obejmuje wewnętrzny proces przeglądu adekwatności kapitałowej instytucji (ICAAP) uwzględniający wszystkie rodzaje ryzyk, nie tylko te wynikające z Filaru 1

Filar 3: Dyscyplina rynkowa - stanowi, iż instytucje są zobowiązane do ujawniania dodatkowych informacji uczestnikom rynku;

W porównaniu do metodologii Basel I, Nowa Umowa Kapitałowa wprowadziła nowe sposoby pomiaru i szacowania minimalnego wymogu kapitałowego (kapitału regulacyjnego) oraz kapitału wewnętrznego poprzez:

- Uwzględnienie przy szacowaniu minimalnych wymogów kapitałowych w ramach Filara 1 dodatkowego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego
- Zmianę parametrów stosowanych w metodzie standardowej do szacowania wymogów kapitałowych
- Możliwość zastosowania, po uzyskaniu zgody ze strony właściwych władz nadzorczych, bardziej zaawansowanych modeli wewnętrznych do obliczania adekwatności kapitałowej i bieżącego zarządzania ryzykiem

Do końca 2007 roku Bank korzystał z okresu przejściowego zezwalającego na stosowanie zasad Basel I do wyliczania aktywów ważonych ryzykiem i współczynnika wypłacalności. Od 1 stycznia 2008 Bank podlega zasadom określonym w Uchwale KNB nr 1/2007 w sprawie adekwatności kapitałowej.

Ryzyka filara 1 oraz wielkość wymaganego kapitału na ich pokrycie oceniane są w sposób ilościowy. Bank stosuje nadzorcze metody pomiaru tych ryzyk, które za pomocą ściśle określonych reguł i przy użyciu odpowiednich parametrów prowadzą do wyliczenia wielkości niezbędnego kapitału na pokrycie tych ryzyk. W 2008 roku w odniesieniu do ryzyka:

- a) Kredytowego – Bank stosował metodę standardową dla wszystkich portfeli,
- b) Operacyjnego – Bank stosował metodę standardową,
- c) Rynkowego – Bank stosował podstawowe metody pomiaru.

Ustalony wymóg kapitałowy dla poszczególnych ryzyk jest bezpośrednio sumowany w celu określenia łącznego minimalnego wymogu kapitałowego (Filar 1). Tak ustalony łączny wymóg kapitałowy jest podstawą do oszacowania kapitału wewnętrznego, po uwzględnieniu dodatkowego wymogu kapitałowego (Filar 2) oraz zasad jego agregowania.

Polityka kapitałowa

Współczynnik wypłacalności stanowi podstawową miarę stosowaną w Banku Zachodnim WBK S.A. do zarządzania kapitałem.

Minimalna – wymagana przez Prawo Bankowe - wielkość współczynnika adekwatności kapitałowej nie może być niższa niż 8% zarówno na poziomie Banku jak i Grupy Kapitałowej.

Prowadzona polityka zarządzania kapitałem Banku Zachodniego WBK S.A. zakłada docelowy poziom współczynnika wypłacalności w wysokości 10% zarówno dla Banku jak i Grupy Kapitałowej. Zarząd Banku delegował uprawnienia do bieżącego zarządzania kapitałem na Komitet ALCO/ICAAP Forum. Komitet bieżąco monitoruje wielkość posiadanego oraz wymaganego kapitału, a także inicjuje transakcje mające wpływ na wielkość posiadanych funduszy własnych (np. rekomendując wysokość wypłaty dywidendy). Jednakże wszelkie decyzje dotyczące podniesienia lub uwolnienia kapitału, są ostatecznie podejmowane zgodnie z obowiązującym prawem oraz Statutem Banku przez odpowiednie Organy Banku.

Decyzje dotyczące wielkości kapitałów i funduszy spółek zależnych są koordynowane przez Komitet ALCO/ICAAP Forum.

Współczynnik wypłacalności

W poniższych tabelach przedstawiono kalkulację współczynnika wypłacalności dla Grupy Kapitałowej na dzień 31 grudnia 2008 roku i 31 grudnia 2007 roku.

		31.12.2008	31.12.2007
I	Wymóg kapitałowy ogółem (Ia+Ib+Ic+Id)	3 532 896	2 278 681
	Z tego:		
Ia	- z tytułu ryzyka kredytowego	3 001 689	2 226 953
Ib	- z tytułu ryzyka rynkowego	20 830	30 261
	- z tytułu ryzyka rozliczenia -	116 691	21 467
Ic	dostawy/kontrahenta		
Id	- z tytułu ryzyka operacyjnego	393 686	
II	Ogółem kapitały i fundusze	4 886 845	4 441 216
III	Pomniejszenia	143 276	660 540
IV	Kapitały i fundusze po pomniejszeniach (II+III)	4 743 569	3 780 676
V	Współczynnik wypłacalności (IV/(I*12.5))	10,74%	13,27%

Od 1 stycznia 2008 Bank podlega zasadom określonym w Uchwale KNB nr 1/2007 w sprawie adekwatności kapitałowej i przy wyliczaniu współczynnika wypłacalności stosuje zasady Nowej Umowy Kapitałowej zarówno w zakresie kapitałów jak i przy wyliczaniu wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych ryzyk. Do końca 2007 roku Grupa korzystała z okresu przejściowego zezwalającego na stosowanie zasad Basel I do wyliczania aktywów ważonych ryzykiem i współczynnika wypłacalności (Uchwała KNB nr 1/2007, załącznik 21). Od 1 stycznia Grupa podlega zasadom określonym w Basel II (Uchwała KNB nr 1/2007 w sprawie adekwatności kapitałowej, pozostałe załączniki)".

Kapitał wewnętrzny

Kluczowym zadaniem wynikającym z Filaru 2 Nowej Umowy Kapitałowej jest przeprowadzenie procesu oceny adekwatności kapitału wewnętrznego (ICAAP). W ramach procesu ICAAP Bank szacuje (ustala), alokuje i utrzymuje odpowiedni poziom kapitału wewnętrznego, zapewniający bezpieczeństwo prowadzonej działalności

bankowej, z uwzględnieniem profilu ryzyka Banku, wynikającego z przyjętej deklaracji akceptowalnego poziomu ryzyka.

Podstawowym celem procesu ICAAP jest powiązanie profilu ryzyka, zarządzania ryzykiem, sposobu ograniczania ryzyka oraz wielkości kapitału wewnętrznego. Bank posiada odpowiedni proces oceny, obejmujący wszystkie kluczowe elementy planowania i zarządzania kapitałem (w tym agregacja kapitału z tytułu różnych rodzajów ryzyka) oraz prowadzący do generowania odpowiedniego poziomu kapitału na pokrycie tych ryzyk.

Proces szacowania kapitału wewnętrznego jest adekwatny do rodzaju, skali i złożoności działalności Banku.

Szacując łączną wielkość kapitału wewnętrznego określa się i uwzględnia istniejące zależności pomiędzy poszczególnymi ryzykami i ich wzajemną korelację, o ile można je wiarygodnie ustalić.

Przyjęte przez BZWBK rozwiązania w tym zakresie zakładają, że początkowo korelacja ryzyk będzie mierzona w sposób uproszczony, przyjmując brak korelacji tam, gdzie nie można wskazać wyraźnych tendencji i związków pomiędzy poszczególnymi ryzykami. W związku z tym, obecnie stosowane podejście do agregacji zakłada sumowanie kapitału na pokrycie ryzyk Filara 1, a następnie dodanie oszacowanej wielkości kapitału na pokrycie wszystkich innych ryzyk Filara 2, na jakie jest lub może być narażony Bank. Obecnie przyjmowany jest brak jednoznacznej korelacji. Metoda ta jest bardzo ostrożnościowa, gdyż zakłada utrzymywanie wyższego kapitału niż miałyby to miejsce przy uwzględnieniu korelacji.

9. Wynik z tytułu odsetek

Przychody odsetkowe z tytułu	01.01-31.12.2008	01.01-31.12.2007
Należności od klientów instytucjonalnych	1 400 209	853 906
Należności od klientów indywidualnych, w tym:	742 834	439 815
<i>Kredytów mieszkaniowych</i>	299 277	177 642
Dłużnych papierów wartościowych w tym:	602 740	434 991
<i>w portfelu inwestycyjnym dostępnym do sprzedaży</i>	487 932	421 586
<i>w portfelu handlowym</i>	24 556	13 405
<i>w portfelu inwestycyjnym utrzymywanym do terminu zapadalności</i>	90 252	-
Należności leasingowych	232 151	152 534
Należności od banków	174 861	173 472
Należności z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu	42 907	17 563
Należności sektora budżetowego	32 296	30 398
Odsetki od IRS -zabezpieczających	4 126	(3 814)
Razem	3 232 124	2 098 865
Koszty odsetkowe z tytułu	01.01-31.12.2008	01.01-31.12.2007
Depozytów klientów indywidualnych	(798 347)	(275 366)
Depozytów klientów instytucjonalnych	(401 981)	(257 979)
Depozytów banków	(174 809)	(101 456)
Zobowiązań z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	(107 823)	(83 008)
Depozytów sektora budżetowego	(98 338)	(64 538)
Wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	(15 721)	(29 868)
Razem	(1 597 019)	(812 215)
Wynik z tytułu odsetek	1 635 105	1 286 650

Na dzień 31 grudnia 2008 przychody odsetkowe zawierają naliczone odsetki od kredytów nieregularnych w kwocie 52 705 tys. zł (31 grudnia 2007 - 33 302 tys. zł)

10. Wynik z tytułu prowizji

Przychody prowizyjne	01.01-31.12.2008	01.01-31.12.2007
Prowizje i opłaty za zarządzanie aktywami	429 135	690 344
Obszar eBiznes & Płatności	313 145	246 895
Prowizje walutowe	250 869	211 412
Obsługa rachunków i obrót pieniężny	232 504	221 070
Prowizje maklerskie	126 932	173 552
Prowizje od kredytów w tym factoring	80 643	59 003
Prowizje ubezpieczeniowe	74 737	48 449
Karty kredytowe	54 733	36 699
Pozostałe opłaty dystrybucyjne	20 190	-
Opłaty dystrybucyjne związane z funduszami inwestycyjnymi	15 846	74 469
Gwarancje i poręczenia	12 550	10 863
Organizowanie emisji	8 557	10 439
Prowizje od umów leasingowych	800	847
Pozostałe prowizje	1 883	1 948
Razem	1 622 524	1 785 990
Koszty prowizyjne	01.01-31.12.2008	01.01-31.12.2007
Obszar eBiznes & Płatności	(76 470)	(53 361)
Opłaty dystrybucyjne	(53 147)	(77 605)
Prowizje za pośrednictwo w udzielaniu kredytów	(25 829)	(12 191)
Prowizje, opłaty i inne koszty związane z zarządzaniem aktywami	(25 816)	(40 725)
Prowizje maklerskie	(20 704)	(28 534)
Karty Kredytowe	(8 054)	(4 989)
Prowizje od umów leasingowych	(6 593)	(4 858)
Prowizje ubezpieczeniowe	(2 640)	(5 976)
Pozostałe	(13 601)	(12 762)
Razem	(232 854)	(241 001)
Wynik z tytułu prowizji	1 389 670	1 544 989

Powyższe zestawienie obejmuje przychody prowizyjne z tytułu kredytów, kart kredytowych, gwarancji i poręczeń oraz od umów leasingowych w kwocie 148 726 tys. zł /107 412 tys. zł za 2007/ i koszty prowizyjne z tytułu pośrednictwa w udzielaniu kredytów, kart kredytowych oraz od umów leasingowych w kwocie (40 476) tys. zł / (22 038) tys. zł za 2007/ (inne niż objęte kalkulacją efektywnej stopy procentowej), które odnoszą się do aktywów i zobowiązań finansowych nie wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

11. Przychody z tytułu dywidend

Przychody z tytułu dywidend	01.01-31.12.2008	01.01-31.12.2007
Przychody z tytułu dywidend od podmiotów portfela inwestycyjnego	68 249	63 534
Przychody z tytułu dywidend od podmiotów portfela handlowego	2 057	1 212
Razem	70 306	64 746

12. Wynik handlowy i rewaluacja

Wynik handlowy i rewaluacja	01.01-31.12.2008	01.01-31.12.2007
Dochód z walutowych operacji międzybankowych	59 177	18 792
Operacje pochodnymi instrumentami finansowymi	(40 875)	33 092
Wynik na działalności animatora rynku	9 298	9 115
Pozostałe handlowe dochody z transakcji walutowych	7 138	6 145
Operacje dłużnymi instrumentami finansowymi	2 209	800
Razem	36 947	67 944

W pozycji wynik handlowy i rewaluacja zawarta jest korekta wyceny instrumentów pochodnych z tytułu ryzyka kontrahenta w kwocie (80 996) tys. zł.

13. Wynik na pozostałych instrumentach finansowych

Wynik na inwestycyjnych aktywach finansowych	01.01-31.12.2008	01.01-31.12.2007
Wynik na instrumentach kapitałowych	67 196	3 248
Wynik na instrumentach dłużnych	(11 735)	(28 877)
Utrata wartości	(110)	350
Razem wynik na sprzedaży instrumentów finansowych	55 351	(25 279)
Zmiana wartości godziwej instrumentów zabezpieczających	(34 388)	11 456
Zmiana wartości godziwej instrumentów zabezpieczanych	37 189	(11 652)
Razem wynik na instrumentach zabezpieczających i zabezpieczanych	2 801	(196)
Razem	58 152	(25 475)

14. Wynik na sprzedaży podmiotów zależnych i stowarzyszonych

Wynik na sprzedaży podmiotów zależnych i stowarzyszonych	01.01-31.12.2008	01.01-31.12.2007
Sprzedaż podmiotów zależnych	520	-
Sprzedaż podmiotów stowarzyszonych	(716)	1 710
Razem	(196)	1 710

Szczegółowe informacje znajdują się w nocie 53.

15. Pozostałe przychody operacyjne

Pozostałe przychody operacyjne	01.01-31.12.2008	01.01-31.12.2007
Przychody z tytułu sprzedaży usług	32 926	11 803
Rozwiązania rezerw na zobowiązania sporne oraz inne aktywa	9 440	14 904
Sprzedaż składników majątku trwałego i aktywów do zbycia	6 831	1 059
Przychody z tytułu odzyskanych należności (przedawnionych, umorzonych i nieściągalnych)	2 610	4 120
Przychody z tytułu zwrotów na rzecz BFG	1 657	1 312
Otrzymane odszkodowania, kary i grzywny	1 388	1 225
Premia za finansowanie od EBOR	1 351	2 514
Przychody z tytułu zwrotu kosztów komorniczych	860	1 446
Pozostałe	10 936	12 797
Razem	67 999	51 180

16. Odpisy netto z tytułu utraty wartości należności kredytowych

Odpisy netto z tytułu utraty wartości należności kredytowych	01.01-31.12.2008	01.01-31.12.2007
Odpis na poniesione zidentyfikowane straty (indywidualne i portfelowe)	(192 276)	7 226
Odpis na poniesione niezidentyfikowane straty (IBNR)	(176 061)	(40 557)
Przychód z tytułu należności odzyskanych	10 205	27 350
Odpis na kredytowe zobowiązania pozabilansowe	(6 419)	2 045
Razem	(364 551)	(3 936)

17. Koszty pracownicze

Koszty pracownicze	01.01-31.12.2008	01.01-31.12.2007
Wynagrodzenia i premie	(735 771)	(692 653)
Narzuć na wynagrodzenia	(104 310)	(101 979)
Koszty szkoleń	(24 062)	(24 411)
Koszty świadczeń socjalnych	(21 208)	(17 040)
Rezerwa na odprawy emerytalne i niewykorzystane urlopy oraz inne świadczenia pracownicze	(11 041)	(6 758)
Razem	(896 392)	(842 841)

18. Koszty działania banku

Koszty działania banku	01.01-31.12.2008	01.01-31.12.2007
Koszty utrzymania i wynajmu budynków	(159 423)	(124 498)
Marketing i reprezentacja	(105 275)	(124 986)
Eksploatacja systemów informacyjnych	(89 943)	(73 132)
Opłaty pocztowe i telekomunikacyjne	(54 402)	(46 843)
Koszty konsultacji i doradztwa	(37 617)	(44 259)
Koszty pozostałych usług obcych	(33 848)	(26 498)
Samochody i usługi transportowe oraz transport wartości	(31 922)	(22 928)
Materiały eksploatacyjne, druki, czek, karty	(24 841)	(23 569)
Koszty remontów maszyn	(18 095)	(15 881)
Podatki i opłaty	(18 069)	(15 497)
Transmisja danych	(16 825)	(16 248)
Koszty ponoszone na rzecz BFG, KNF i KDPW	(16 429)	(6 106)
Koszty zabezpieczenia banku	(12 511)	(12 043)
Rozliczenia KIR, SWIFT, itd.	(11 776)	(10 663)
Pozostałe	(19 806)	(18 748)
Razem	(650 782)	(581 899)

19. Pozostałe koszty operacyjne

Pozostałe koszty operacyjne	01.01-31.12.2008	01.01-31.12.2007
Zawiązania rezerw na zobowiązania sporne i inne aktywa	(5 482)	(9 728)
Odpisy z tyt. utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	(3 827)	(1 608)
Koszty rozliczeń błędnie zawartych transakcji giełdowych	(3 562)	(6 074)
Wartość zlikwidowanych wartości niematerialnych	(1 765)	-
Udzielone darowizny	(1 645)	(6 514)
Koszty windykacji	(1 540)	(2 132)
Zapłacone odszkodowania, kary i grzywny	(1 536)	(3 396)
Koszty z tytułu należności przedawnionych	(1 106)	(636)
Koszty postępowań sądowych	(1 066)	(662)
Pozostałe	(6 041)	(6 466)
Razem	(27 570)	(37 216)

20. Obciążenie z tytułu podatku dochodowego

Obciążenie z tytułu podatku dochodowego	01.01-31.12.2008	01.01-31.12.2007
Część bieżąca	(298 295)	(315 504)
Część odroczone	42 001	34 737
Razem	(256 294)	(280 767)

Uzgodnienie obciążenia wyniku finansowego przed opodatkowaniem	01.01-31.12.2008	01.01-31.12.2007
Zysk przed opodatkowaniem	1 210 580	1 391 444
Stawka podatku	19%	19%
Obciążenie podatkowe od zysku przed opodatkowaniem	(230 010)	(264 374)
koszty niepodatkowe	(12 464)	(18 840)
strata na sprzedaży wierzytelności	(6 958)	(6 373)
przychody niepodatkowe ("dywidendy")	397	12 420
Inne obciążenia:		
- odpisania wierzytelności	(1 128)	(3 458)
- pozostałe koszty niepodatkowe	(4 494)	(1 192)
- inne obciążenia	(1 637)	1 050
Ogółem obciążenie wyniku brutto	(256 294)	(280 767)

Podatek odroczone ujęty bezpośrednio w kapitale własnym	31.12.2008	31.12.2007
--	-------------------	-------------------

Na dzień 31 grudnia kwota podatku odroczonego ujętego bezpośrednio w kapitałach wynosi:

Związany z instrumentami kapitałowymi dostępnymi do sprzedaży	(97 298)	(104 846)
Związany z dłużnymi instrumentami dostępnymi do sprzedaży	13 604	19 657
Związany z rachunkowością zabezpieczeń przepływów pieniężnych	5 787	-
	(77 907)	(85 189)

21. Zysk na akcję

Zysk na akcję	01.01-31.12.2008	01.01-31.12.2007
Zysk za okres przypadający na akcje zwykłe	855 446	954 695
Średnio ważona liczba akcji zwykłych	72 960 284	72 960 284
Podstawowy zysk na akcję (zł)	11,72	13,09
Zysk za okres przypadający na akcje zwykłe	855 446	954 695
Średnio ważona liczba akcji zwykłych	72 960 284	72 960 284
Średnio ważona liczba potencjalnych akcji zwykłych	298 400	161 995
Rozwodniony zysk na akcję (zł)	11,68	13,06

22. Gotówka i operacje z bankiem centralnym

Gotówka i operacje z bankiem centralnym	31.12.2008	31.12.2007
Rachunek bieżący w banku centralnym	2 004 861	1 365 131
Gotówka	1 173 243	840 924
Pozostałe ekwiwalenty gotówki	3	210
Razem	3 178 107	2 206 265

Podmiot dominujący Grupy utrzymuje na rachunku bieżącym w Narodowym Banku Polskim rezerwę obowiązkową w wysokości 3,5% wartości miesięcznego średniego stanu depozytów otrzymanych przez Bank. Kwota naliczonej rezerwy pomniejszona jest o równowartość 500 tys. EUR.

23. Należności od banków

Należności od banków	31.12.2008	31.12.2007
Lokaty i kredyty	831 331	1 787 616
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	518 826	768 659
Rachunki bieżące	20 355	26 572
Należności brutto	1 370 512	2 582 847
Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości	(5 969)	(5 969)
Razem	1 364 543	2 576 878

Wartość godziwą "Należności od banków" przedstawia nota 45.

Zmiana stanu odpisów z tytułu utraty wartości należności od banków	31.12.2008	31.12.2007
Stan na 1 stycznia	(5 969)	(6 284)
umorzenia i spisania rezerw na należności nieściągalne	-	315
Koniec okresu sprawozdawczego	(5 969)	(5 969)

W prezentowanych okresach sprawozdawczych lokaty jednodniowe zostały zaklasyfikowane do lokat i kredytów.

24. Aktywa, zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu

Wartości godziwe pochodnych instrumentów finansowych uzyskuje się na podstawie notowań cen rynkowych, modeli zdyskontowanych przepływów środków pieniężnych oraz modeli wyceny opcji, zależnie od tego, które rozwiązanie jest w danej sytuacji odpowiednie.

Kontrakty opcyjne wyceniane są do wartości godziwej na podstawie notowań cen rynkowych oraz modeli wyceny opcji zależnie od tego, które rozwiązanie jest w danej sytuacji odpowiednie.

Aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	31.12.2008		31.12.2007	
	Aktywa	Pasywa	Aktywa	Pasywa
Pochodne instrumenty finansowe o charakterze handlowym	2 353 619	3 153 932	965 566	990 274
Transakcje stopy procentowej	906 590	884 101	180 703	302 499
Opcje	8	8	22	22
Swap stopy procentowej (IRS)	664 182	637 919	151 109	276 970
Konkragt na przyszłą stopę procentową (FRA)	242 400	246 174	29 572	25 507
Transakcje związane z kapitałowymi papierami wartościowymi	-	-	33	-
Opcje	-	-	33	-
Transakcje walutowe	1 447 029	2 269 831	784 830	687 775
Swap walutowo-procentowy (CIRS)	63 259	410 610	159 701	29 003
Forward	352 024	210 347	45 146	91 469
Swap walutowy (FX Swap)	683 470	1 259 958	550 176	537 708
Spot	4 182	3 787	1 103	891
Opcje	344 094	385 129	28 704	28 704
Dłużne i kapitałowe papiery wartościowe	871 248	-	286 087	-
Dłużne papiery wartościowe	868 605	-	171 157	-
Papiery wartościowe Skarbu Państwa:	868 583	-	171 135	-
- bony	549 120	-	60 202	-
- obligacje	319 463	-	110 933	-
Pozostałe papiery wartościowe:	22	-	22	-
- obligacje	22	-	22	-
Kapitałowe papiery wartościowe:	2 643	-	114 930	-
- notowane	2 643	-	114 930	-
Razem aktywa/zobowiązania finansowe	3 224 867	3 153 932	1 251 653	990 274

Przychody odsetkowe z instrumentów dłużnych oraz innych instrumentów o stałej stopie dochodu są ujmowane w pozycji przychodów z tytułu odsetek.

Zyski i straty powstające z tytułu zmian wartości godziwej aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu są ujmowane w wyniku handlowym i rewaluacji skonsolidowanego rachunku zysków i strat.

W pozycji "Pochodne instrumenty walutowe" została zawarta korekta wyceny instrumentów pochodnych z tytułu ryzyka kontrahenta.

Wszystkie aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat zostały zakwalifikowane do tej kategorii w związku z handlowym charakterem zawieranych transakcji. Na dzień sprawozdawczy 31.12. 2008 oraz w okresach porównywalnych przy początkowym ujęciu nie wystąpiły przypadki desygnacji do wyżej wymienionej kategorii aktywów finansowych.

Poniższa tabela przedstawia nominały instrumentów pochodnych wykazywanych jako pozycje pozabilansowe.

Nominały instrumentów pochodnych	31.12.2008	31.12.2007
1. Transakcje pochodne –terminowe (zabezpieczające)	2 704 674	995 377
a) Swap stopy procentowej jednowalutowy (IRS)	1 854 674	995 377
b) Swap stopy procentowej zabezpieczający przepływy pieniężne	850 000	-
2. Transakcje pochodne-terminowe (handlowe)	139 222 595	136 395 163
a) Transakcje stopy procentowej	91 494 888	92 970 752
- Swap stopy procentowej jednowalutowy (IRS)	47 134 667	63 161 797
- Kontrakt na przyszłą stopę procentową (FRA)	44 350 000	29 800 000
- Opcje na stopę procentową	10 221	8 955
b) Transakcje walutowe	47 727 707	43 424 411
- Swap walutowy (FX Swap)-kwoty zakupione	14 425 872	15 734 024
- Swap walutowy (FX Swap)-kwoty sprzedane	14 983 627	15 716 085
- Forward kupiony	3 696 166	2 505 026
- Forward sprzedany	3 538 979	2 556 651
- Swap stopy procentowej dwuwalutowy (CIRS)-kwoty zakupione	2 500 262	1 996 794
- Swap stopy procentowej dwuwalutowy (CIRS)-kwoty sprzedane	2 849 197	1 869 125
- Opcje walutowe kupione	2 866 802	1 523 353
- Opcje walutowe sprzedane	2 866 802	1 523 353
3. Bieżące operacje walutowe	957 290	532 872
Spot - zakupiony	478 844	266 543
Spot - sprzedany	478 446	266 329
4. Transakcje związane z kapitałowymi papierami wartościowymi	928	127 867
Kontrakty terminowe	928	127 867
5. Opcje na euroindex	-	8 733
opcje kupione	-	8 733
Razem	142 885 487	138 060 012

Nominały instrumentów pochodnych dla transakcji jednowalutowych (IRS, FRA, forward, opcje nie będące opcjami walutowymi) zostały zaprezentowane wyłącznie jako kwoty nabyte.

25. Pochodne instrumenty zabezpieczające

Zabezpieczające pochodne instrumenty finansowe	31.12.2008		31.12.2007	
	Aktywa	Pasywa	Aktywa	Pasywa
IRS zabezpieczające wartość godziwą	347	31 700	35 851	2 054
IRS zabezpieczające przepływy pieniężne	-	36 862	-	-
Ogółem zabezpieczające instrumenty finansowe	347	68 562	35 851	2 054

26. Należności od klientów

Należności od klientów	31.12.2008	31.12.2007
Należności od podmiotów gospodarczych	23 289 013	15 945 318
Należności od klientów indywidualnych, w tym:	9 239 641	6 109 738
<i>Należności z tytułu finansowania nieruchomości</i>	<i>5 450 515</i>	<i>3 644 937</i>
Należności z tytułu leasingu finansowego	2 959 037	2 313 783
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	441 783	29
Należności od podmiotów sektora publicznego	85 668	159 341
Pozostałe należności	11 343	6 473
Należności brutto	36 026 485	24 534 682
Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości	(889 283)	(584 968)
Razem	35 137 202	23 949 714

Na dzień 31.12.2008 korekta do wartości godziwej z tytułu zabezpieczanego ryzyka kredytów objętych rachunkowością zabezpieczeń wyniosła 1 607 tys. zł, (31.12.2007 - (105) tys. zł). Szczegóły należności z tytułu leasingu finansowego przedstawia nota 49. Wartość godziwą "Należności od klientów" przedstawia nota 45.

Zmiana stanu odpisów z tytułu utraty wartości należności od klientów	31.12.2008	31.12.2007
Utrata wartości oceniana indywidualnie i portfelowo		
Stan na 31 grudnia roku poprzedniego	(439 545)	(539 022)
Odpis/rozwiązanie bieżącego okresu	(192 276)	7 226
Umorzenia i spisania rezerw na należności nieściągalne	65 646	91 381
Transfer	480	-
Różnice kursowe	(5 418)	870
Stan na koniec okresu	(571 113)	(439 545)
Odpis na poniesione niezidentyfikowane straty		
Stan na 31 grudnia roku poprzedniego	(145 423)	(107 276)
Odpis/rozwiązania bieżącego okresu	(176 061)	(40 557)
Transfer	3 723	-
Różnice kursowe	(409)	2 410
Stan na koniec okresu	(318 170)	(145 423)
Utrata wartości należności kredytowych razem	(889 283)	(584 968)

27. Inwestycyjne aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Inwestycyjne aktywa dostępne do sprzedaży	31.12.2008	31.12.2007
Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży wyceniane według wartości godziwej	6 527 764	9 763 669
Dłużne papiery wartościowe	5 872 173	9 052 095
Papiery wartościowe Skarbu Państwa:	5 092 878	8 207 781
- bony	1 369 842	263 047
- obligacje	3 723 036	7 944 734
Papiery wartościowe banku centralnego:	599 731	591 379
- obligacje	599 731	591 379
Komercyjne papiery wartościowe:	179 564	252 935
- obligacje	179 564	252 935
Kapitałowe papiery wartościowe	606 319	629 309
- notowane	22 014	26 138
- nienotowane	584 305	603 171
Certyfikaty inwestycyjne	49 272	82 265
Razem	6 527 764	9 763 669

Według stanu na 31.12.2008 roku dłużne papiery wartościowe wyceniane do wartości godziwej o stałej stopie procentowej wynoszą 4 244 739 tys. zł, natomiast papiery o zmiennej stopie wynoszą 1 627 434 tys. zł.

Według stanu na 31.12.2007 roku dłużne papiery wartościowe wyceniane do wartości godziwej o stałej stopie procentowej wynoszą 7 648 962 tys. zł, natomiast papiery o zmiennej stopie wynoszą 1 403 133 tys. zł.

Na dzień 31.12.2008 korekta do wartości godziwej z tytułu zabezpieczonego ryzyka wartości godziwej obligacji objętych rachunkowością zabezpieczeń wyniosła 27 300 tys. zł (31.12.2007: (12 100) tys. zł).

Na dzień 31 grudnia 2008 roku BZWBK dokonał przeglądu wartości godziwej nienotowanych instrumentów finansowych sklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży. W wyniku przeglądu nie zidentyfikowano istotnych różnic w stosunku do ujawnionej wartości bilansowej. Wycena do wartości godziwej inwestycji w podmioty Grupy Commercial Union Polska została dokonana z wykorzystaniem modelu wyceny bazującym na metodzie mnożnikowej (C/Z i C/WK), dla której mnożniki zostały wyliczone jako średnia dla: (i) grupy notowanych podmiotów porównywalnych lub (mniejsza z) (ii) ostatnich dostępnych transakcji rynkowych. Pozostałe nienotowane kapitałowe instrumenty finansowe nie są wyceniane do wartości godziwej ze względu na brak aktywnego rynku oraz brak możliwości wiarygodnego oszacowania ich wartości godziwej.

Zmiana stanu inwestycyjnych aktywów dostępnych do sprzedaży	Dłużne papiery wartościowe	Kapitałowe papiery wartościowe	Razem
Stan na 1 stycznia 2008	9 052 095	711 574	9 763 669
Zwiększenia	5 127 467	32 649	5 160 116
Transfery	-	975	975
Zmniejszenia (sprzedaż i zapadalność)	(2 261 845)	(85 413)	(2 347 258)
Wycena do wartości godziwej	78 801	(4 915)	73 886
Zmiana stanu odsetek naliczonych	134 149	-	134 149
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	-	(125)	(125)
Różnice kursowe	148 079	846	148 925
Przekwalifikowanie*	(6 406 573)	-	(6 406 573)
Stan na 31 grudnia 2008	5 872 173	655 591	6 527 764

*W październiku 2008 roku bank dokonał zmiany klasyfikacji obligacji Skarbu Państwa z kategorii „dostępne do sprzedaży” do kategorii „utrzymywane do terminu zapadalności”. Wartość bilansowa przeklasyfikowanych instrumentów finansowych wyniosła 6 406 573 tys. zł. Zmiana klasyfikacji skutkuje przyjęciem zasad wyceny, których wpływ na wynik i kapitały własne banku jest zgodny z przeznaczeniem ww. instrumentów finansowych. Podstawowym celem utrzymywania tej grupy instrumentów finansowych jest zarządzanie strukturą bilansu, z uwzględnieniem pozycji kapitałów własnych i nieoprocentowanych rachunków bieżących. Intencją banku jest utrzymywanie tych instrumentów do terminu zapadalności.

Zmiana stanu inwestycyjnych aktywów dostępnych do sprzedaży	Dłużne papiery wartościowe	Kapitałowe papiery wartościowe	Razem inwestycyjne
Stan na 1 stycznia 2007	7 395 066	626 223	8 021 289
Zwiększenia	4 718 568	71 300	4 789 868
Zmniejszenia (sprzedaż i zapadalność)	(2 876 411)	(3 225)	(2 879 636)
Wycena do wartości godziwej	(206 596)	20 679	(185 917)
Zmiana stanu odsetek naliczonych	100 466	-	100 466
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	-	350	350
Różnice kursowe	(78 998)	(3 753)	(82 751)
Stan na 31 grudnia 2007	9 052 095	711 574	9 763 669

28. Inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności

Inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności	31.12.2008	31.12.2007
Papiery wartościowe Skarbu Państwa:	6 388 277	-
- obligacje	6 388 277	-
Razem	6 388 277	-

Zmiana stanu inwestycji utrzymywanych do terminu zapadalności	31.12.2008
Stan na 1 stycznia 2008	-
Przekwalifikowanie*	6 406 573
Amortyzacja wartości godziwej na skutek reklasyfikacji	(3 049)
Zmiana stanu odsetek naliczonych	(15 247)
Stan na 31 grudnia 2008	6 388 277

*W październiku 2008 roku bank dokonał zmiany klasyfikacji obligacji Skarbu Państwa z kategorii „dostępne do sprzedaży” do kategorii „utrzymywane do terminu zapadalności”. Wartość bilansowa przeklasyfikowanych instrumentów finansowych wyniosła 6 406 573 tys. zł. Zmiana klasyfikacji skutkuje przyjęciem zasad wyceny, których wpływ na wynik i kapitały własne banku jest zgodny z przeznaczeniem ww. instrumentów finansowych. Podstawowym celem utrzymywania tej grupy instrumentów finansowych jest zarządzanie strukturą bilansu, z uwzględnieniem pozycji kapitałów własnych i nieoprocentowanych rachunków bieżących. Intencją banku jest utrzymywanie tych instrumentów do terminu zapadalności.

29. Inwestycje w podmioty stowarzyszone i wspólne przedsięwzięcia

Inwestycje w podmioty stowarzyszone i wspólne przedsięwzięcia	31.12.2008	31.12.2007
Stan na 1 stycznia	13 378	36 201
Udział w zysku/ (stracie)	(777)	194
Dywidenda wypłacona	-	(7 267)
Transfer	975	-
Nabycie/sprzedaż	33 645	(15 750)
Stan na koniec okresu	47 221	13 378

Wartość godziwą inwestycji w podmioty stowarzyszone i wspólne przedsięwzięcia przedstawia nota 45.

Inwestycje w podmioty stowarzyszone i wspólne przedsięwzięcia wg stanu na 31.12.2008

Nazwa jednostki (ze wskazaniem formy prawnej)	POLFUND - Fundusz Poręczeń Kredytowych S.A.*	BZ WBK CU Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A.*	BZ WBK CU Towarzystwo Ubezpieczeń Ogólnych S.A.*	Metrohouse S.A.*	Razem
Siedziba	Szczecin	Poznań	Poznań	Warszawa	
Wartość bilansowa	10 964	17 082	15 032	4 143	47 221
Aktywa jednostki razem	75 781	104 209	61 354	3 362	244 706
Kapitał własny jednostki, w tym:	21 929	30 064	34 164	2 285	88 442
kapitał zakładowy	16 000	21 750	27 000	500	65 250
pozostały kapitał własny, w tym:	5 929	8 314	7 164	1 785	23 192
niepodzielony zysk (niepokryta strata) z lat ubiegłych	2 638	-	-	(756)	1 882
zysk (strata) netto	2 817	1 049	(1 854)	(460)	1 552
Zobowiązania jednostki, w tym:	53 851	4 038	2 919	1077	61 885
krótkoterminowe	125	4 038	2 919	737	7 819
długoterminowe i warunkowe	53 726	-	-	340	54 066
Przychody	5 961	58 090	42 428	4 342	110 821
Koszty	2 163	57 041	44 283	4 802	108 289
Procent posiadanego kapitału**	50,00	50,00	50,00	35,38	

* wybrane dane finansowe według stanu na koniec 30.11.2008

** stanowi jednocześnie udział w wyniku jednostki stowarzyszonej oraz wspólnego przedsięwzięcia

Nazwa jednostki (ze wskazaniem formy prawnej)	Rodzaj działalności
POLFUND - Fundusz Poręczeń Kredytowych S.A.	udzielanie poręczeń kredytowych, lokowanie powierzonych spółce środków pieniężnych i zarządzanie nimi
BZ WBK CU Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A.*	działalność ubezpieczeniowa, ubezpieczenia na życie
BZ WBK CU Towarzystwo Ubezpieczeń Ogólnych S.A.*	działalność ubezpieczeniowa, ubezpieczenia osobowe oraz majątkowe
Metrohouse S.A.	pośrednictwo w sprzedaży i kupnie oraz wynajmie nieruchomości mieszkaniowych, pośrednictwo finansowe

Inwestycje w podmioty stowarzyszone wg stanu na 31.12.2007

Nazwa jednostki (ze wskazaniem formy prawnej)	POLFUND - Fundusz Poręczeń Kredytowych S.A.*	Grupa NFI Magna Polonia S.A. **	Razem
Siedziba	Szczecin	Warszawa	
Wartość bilansowa	9 867	3 511	13 378
Aktywa jednostki razem	68 272	122 301	190 573
Kapitał własny jednostki, w tym:	19 734	12 758	32 492
kapitał zakładowy	16 000	1 518	17 518
pozostały kapitał własny, w tym:	3 734	11 240	14 974
niepodzielony zysk (niepokryta strata) z lat ubiegłych	1 325	(16 234)	(14 909)
zysk (strata) netto	2 049	(1 192)	857
Kapitał mniejszości	-	1 494	1 494
Zobowiązania jednostki, w tym:	46 232	29 635	75 867
krótkoterminowe	94	29 635	29 729
długoterminowe i warunkowe	46 138	0	46 138
Przychody	1 333	7 708	9 041
Koszty	1 670	5 391	7 061
Procent posiadanego kapitału***	50,00	27,53	

* wybrane dane finansowe według stanu na 30.11.2007

** Kapitał własny spółki NFI Magna Polonia opublikowany przez spółkę w sprawozdaniu za III kwartał 2007 w wysokości 91 172 tys zł, został pomniejszony o zadeklarowaną dywidendę 25 260 tys zł oraz wartość akcji własnych skupionych w celu umorzenia w wysokości 53 154 tys zł.

*** stanowi jednocześnie udział w wyniku jednostki stowarzyszonej

Nazwa jednostki (ze wskazaniem formy prawnej)	Rodzaj działalności
POLFUND - Fundusz Poręczeń Kredytowych S.A.	udzielanie poręczeń kredytowych, lokowanie powierzonych spółce środków pieniężnych i zarządzanie nimi
Grupa NFI Magna Polonia S.A.	nabywanie papierów wartościowych emitowanych przez Skarb Państwa, nabywanie bądź obejmowanie udziałów lub akcji podmiotów zarejestrowanych i działających w Polsce, nabywanie innych papierów wartościowych emitowanych przez te podmioty

30. Wartości niematerialne

Wartości niematerialne Rok 2008	Licencje, patenty, koncesje i podobne wartości	Pozostałe (know-how)	Nakłady	Razem
Wartość w cenie nabycia na początek okresu	508 575	8 030	56 399	573 004
Zwiększenia z tytułu:				
-zakupu	-	-	87 182	87 182
-przeniesienia z nakładów	49 580	2	-	49 582
Zmniejszenia z tytułu:				
-likwidacji	(6 153)	-	-	(6 153)
-przeniesienia z nakładów	-	-	(49 582)	(49 582)
-transferów	-	-	(365)	(365)
-inne	(3)	-	-	(3)
Wartość w cenie nabycia na koniec okresu	551 999	8 032	93 634	653 665
Skumulowana amortyzacja na początek okresu	(450 003)	(7 721)	-	(457 724)
Zwiększenia/zmniejszenia z tytułu:				
-amortyzacji bieżącego okresu	(22 438)	(132)	-	(22 570)
-likwidacji	4 389	-	-	4 389
-inne	1	-	-	1
Odpisy/odwrócenie z tytułu utraty wartości	-	-	(3 827)	(3 827)
Skumulowana amortyzacja na koniec okresu	(468 051)	(7 853)	(3 827)	(479 731)
Wartość księgowa				
Wartość wg cen nabycia	551 999	8 032	93 634	653 665
Skumulowana amortyzacja	(468 051)	(7 853)	(3 827)	(479 731)
Stan na 31 grudnia 2008	83 948	179	89 807	173 934

Wartości niematerialne Rok 2007	Licencje, patenty, koncesje i podobne wartości	Pozostałe (know-how)	Nakłady	Razem
Wartość w cenie nabycia na początek okresu	501 629	8 029	40 430	550 088
Zwiększenia z tytułu:				
-zakupu	-	-	48 522	48 522
-przeniesienia z nakładów	30 801	1	-	30 802
			-	
Zmniejszenia z tytułu:				
-likwidacji	(23 855)	-	-	(23 855)
-przeniesienia z nakładów	-	-	(30 802)	(30 802)
-transferów	-	-	(1 751)	(1 751)
Wartość w cenie nabycia na koniec okresu	508 575	8 030	56 399	573 004
Skumulowana amortyzacja na początek okresu	(407 465)	(7 591)	-	(415 056)
Zwiększenia/zmniejszenia z tytułu:				
-amortyzacji bieżącego okresu	(68 139)	(130)	-	(68 269)
-likwidacji	23 855	-	-	23 855
Odpisy/Odwrócenie z tytułu utraty wartości	1746	-	-	1746
Skumulowana amortyzacja na koniec okresu	(450 003)	(7 721)	-	(457 724)
Wartość księgowa				
Wartość wg cen nabycia	508 575	8 030	56 399	573 004
Skumulowana amortyzacja	(450 003)	(7 721)	-	(457 724)
Stan na 31 grudnia 2007	58 572	309	56 399	115 280

31. Rzeczowy majątek trwały

Rzeczowy majątek trwały Rok 2008	Nierucho- mości	Sprzęt informaty- czny	Środki transportu	Pozostały majątek trwały	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość w cenie nabycia na początek okresu	572 424	291 697	37 337	254 089	55 556	1 211 103
Zwiększenia z tytułu:						
-zakupu	-	-	-	-	168 576	168 576
-leasingu	-	-	20 998	-	-	20 998
-przeniesienia ze środków trwałych w budowie	52 961	44 866	480	45 945	-	144 252
-transferów	-	21	219	267	371	878
Zmniejszenia z tytułu:						
-sprzedaży, likwidacji, darowizny	(12 805)	(24 638)	(10 686)	(8 671)	(110)	(56 910)
-przeniesienia ze środków trwałych w budowie	-	-	-	-	(144 252)	(144 252)
-transferów	-	(8)	-	-	-	(8)
-inne	(46)	(8)	(69)	(90)	-	(213)
Wartość w cenie nabycia na koniec okresu	612 534	311 930	48 279	291 540	80 141	1 344 424
Skumulowana amortyzacja na początek okresu	(225 716)	(250 493)	(17 194)	(174 474)	-	(667 877)
Zwiększenia/zmniejszenia z tytułu:						
-amortyzacji bieżącego okresu	(24 323)	(25 640)	(9 936)	(24 862)	-	(84 761)
-sprzedaży, likwidacji, darowizny	4 008	24 116	10 217	8 322	-	46 663
-transferów	-	4	(1 421)	(80)	-	(1 497)
-inne	3	6	55	75	-	139
Odpisy/Odwrócenie odpisów z tytułu utraty wartości	-	-	-	395	-	395
Skumulowana amortyzacja na koniec okresu	(246 028)	(252 007)	(18 279)	(190 624)	-	(706 938)
Wartość księgowa						
Wartość wg cen nabycia	612 534	311 930	48 279	291 540	80 141	1 344 424
Skumulowana amortyzacja	(246 028)	(252 007)	(18 279)	(190 624)	-	(706 938)
Stan na 31 grudnia 2008	366 506	59 923	30 000	100 916	80 141	637 486

Rzeczowy majątek trwały Rok 2007	Nierucho- mości	Sprzęt informaty- czny	Środki transportu	Pozostały majątek trwały	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość w cenie nabycia na początek okresu	547 981	356 214	30 215	247 451	26 796	1 208 657
Zwiększenia z tytułu:						
-zakupu	-	-	-	-	95 040	95 040
-leasingu	-	-	12 430	31	-	12 461
-darowizny	-	48	-	-	-	48
-przeniesienia ze środków trwałych w budowie	16 462	30 424	316	20 568	-	67 770
-transferów	20 106	8	268	3 634	1 510	25 526
Zmniejszenia z tytułu:						
-sprzedaży,likwidacji,darowizny	(12 125)	(94 971)	(5 892)	(17 539)	-	(130 527)
-przeniesienia ze środków trwałych w budowie	-	-	-	-	(67 770)	(67 770)
-transferów	-	(26)	-	(56)	(20)	(102)
Wartość w cenie nabycia na koniec okresu	572 424	291 697	37 337	254 089	55 556	1 211 103
skumulowana amortyzacja na początek okresu	(201 923)	(331 332)	(14 694)	(167 051)	-	(715 000)
Zwiększenia/zmniejszenia z tytułu:						
-amortyzacji bieżącego okresu	(22 871)	(14 104)	(7 065)	(22 293)	-	(66 333)
-sprzedaży,likwidacji,darowizny	7 221	94 948	5 685	17 077	-	124 931
-transferów	(8 143)	(5)	(1 120)	(1 918)	-	(11 186)
Odpisy/odwrócenie odpisów z tytułu utraty wartości	-	-	-	(289)	-	(289)
Skumulowana amortyzacja na koniec okresu	(225 716)	(250 493)	(17 194)	(174 474)	-	(667 877)
Wartość księgowa						
Wartość wg cen nabycia	572 424	291 697	37 337	254 089	55 556	1 211 103
Skumulowana amortyzacja	(225 716)	(250 493)	(17 194)	(174 474)	-	(667 877)
Stan na 31 grudnia 2007	346 708	41 204	20 143	79 615	55 556	543 226

32. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Aktywa z tytułu podatku odroczonego	31.12.2007	Zwiększenia	Zmniejszenia	31.12.2008
Niezrealizowane zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych	71 460	211 801	-	283 261
Rezerwy na kredyty i zobowiązania pozabilansowe obciążone ryzykiem kredytowym	102 138	47 975	-	150 113
Inne rezerwy nie będące kosztem podatkowym	75 946	4 291	(17 930)	62 307
Różnica między bilansową a podatkową wartością portfela leasingowego	32 876	16 465	-	49 341
Przychody przyszłych okresów	31 166	14 089	-	45 255
Koszty niezrealizowane z tytułu odsetek od lokat	13 670	19 102	(649)	32 123
Dodatkowy składnik aktywów podatkowych wynikający z art. 38 a Ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych	11 358	-	(3 959)	7 399
Koszty niezrealizowane z tytułu odsetek od papierów wartościowych	22 480	608	(22 473)	615
Strata podatkowa	792	-	(792)	-
Pozostałe	6 563	3 583	(60)	10 086
Razem	368 449	317 914	(45 863)	640 500

Na dzień 31.12.2008 w wyliczeniu aktywów z tytułu podatku odroczonego nie uwzględniono skupionych wierzytelności w kwocie 20 216 tys. zł, i rezerw na kredyty, które nie staną się kosztem podatkowym w kwocie 41 698 tys. zł.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego	31.12.2006	Zwiększenia	Zmniejszenia	31.12.2007
Rezerwy na kredyty i zobowiązania pozabilansowe obciążone ryzykiem kredytowym	104 509	-	(2 371)	102 138
Inne rezerwy nie będące kosztem podatkowym	61 196	19 290	(4 540)	75 946
Niezrealizowane zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych	119 265	-	(47 805)	71 460
Różnica między bilansową a podatkową wartością portfela leasingowego	28 171	4 705	-	32 876
Przychody przyszłych okresów	26 448	4 718	-	31 166
Koszty niezrealizowane z tytułu odsetek od papierów wartościowych	19 228	3 252	-	22 480
Koszty niezrealizowane z tytułu odsetek od lokat	11 271	2 399	-	13 670
Dodatkowy składnik aktywów podatkowych wynikający z art. 38 a Ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych	14 195	-	(2 837)	11 358
Strata podatkowa	-	792	-	792
Pozostałe	8 184	2 945	(4 566)	6 563
Razem	392 467	38 101	(62 119)	368 449

Na dzień 31.12.2007 w wyliczeniu aktywów z tytułu podatku odroczonego nie uwzględniono skupionych wierzytelności w kwocie 21 498 tys. zł, i rezerw na kredyty, które nie staną się kosztem podatkowym w kwocie 18 046 tys. zł.

33. Pozostałe aktywa

Pozostałe aktywa	31.12.2008	31.12.2007
Dłużnicy różni	261 583	243 525
Rozrachunki międzybankowe i międzyoddziałowe	175 679	75 805
Rozrachunki z tytułu transakcji giełdowych	40 994	135 397
Czynne rozliczenia międzyokresowe	36 108	36 429
Aktywa do zbycia	2 502	2 502
Pozostałe	960	715
Razem	517 826	494 373

Aktywa do zbycia wyodrębnione z majątku Grupy Kapitałowej BZWBK

31 grudnia 2008	Wartość brutto	Umorzenie	Wartość netto
Nieruchomości	4 224	(1 815)	2 409
Pozostały majątek trwały	436	(343)	93
Razem	4 660	(2 158)	2 502

31 grudnia 2007	Wartość brutto	Umorzenie	Wartość netto
Nieruchomości	4 224	(1 815)	2 409
Pozostały majątek trwały	436	(343)	93
Razem	4 660	(2 158)	2 502

34. Zobowiązania wobec banku centralnego

Zobowiązania wobec banku centralnego	31.12.2008	31.12.2007
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	1 242 574	-
Razem	1 242 574	-

W listopadzie Bank Zachodni WBK skorzystał z oferty NBP pożyczki pod zastaw skarbowych papierów wartościowych na okres 91 dni.

35. Zobowiązania wobec banków

Zobowiązania wobec banków	31.12.2008	31.12.2007
Kredyty otrzymane od banków	2 127 825	1 337 922
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	1 358 084	1 756 121
Lokaty	568 972	1 350 278
Rachunki bieżące	40 596	39 205
Razem	4 095 477	4 483 526

Na dzień 31.12.2008 r. korekta do wartości godziwej z tytułu zabezpieczonego ryzyka depozytów objętych rachunkowością zabezpieczeń wyniosła 5 245 tys. zł. (31.12.2007 - 2 165 tys. zł).
Wartość godziwą "Zobowiązań wobec banków" przedstawia nota 45.

W prezentowanych okresach sprawozdawczych lokaty jednodniowe zostały zaklasyfikowane do lokat.

36. Zobowiązania wobec klientów

Zobowiązania wobec klientów	31.12.2008	31.12.2007
Zobowiązania wobec klientów indywidualnych	24 239 092	15 142 934
- depozyty terminowe	13 135 776	6 151 805
- w rachunku bieżącym	11 029 970	8 935 062
- transakcje z przyrzeczeniem odkupu	1 927	-
- pozostałe	71 419	56 067
Zobowiązania wobec podmiotów gospodarczych	15 066 460	12 211 484
- depozyty terminowe	10 608 820	7 154 283
- w rachunku bieżącym	4 146 018	4 679 548
- kredyty i pożyczki	26 352	76 348
- transakcje z przyrzeczeniem odkupu	1 827	5 269
- pozostałe	283 443	296 036
Zobowiązania wobec podmiotów sektora publicznego	3 505 175	2 411 269
- depozyty terminowe	1 958 735	971 803
- w rachunku bieżącym	1 545 909	1 438 879
- pozostałe	531	587
Razem	42 810 727	29 765 687

Na dzień 31.12.2008 roku depozyty stanowiące zabezpieczenie należności kredytowych wynoszą 232 239 tys. zł. (31.12.2007 r. - 190 306 tys. zł.).

Wartość godziwą "Zobowiązań wobec klientów" przedstawia nota 45.

W prezentowanych okresach sprawozdawczych lokaty jednodniowe zostały zaklasyfikowane do depozytów terminowych.

37. Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	Średnie oprocentowanie emisji		Wartość nominalna	
	31.12.2008	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2007
Obligacje 3 letnie-3S0308	- stałe; 5,55%	-	-	14 985
Obligacje 3 letnie-3S0508	- stałe; 5,25%	-	-	22 031
Obligacje 3 letnie-3S0608	- stałe; 5,15%	-	-	7 283
Obligacje 3 letnie-3S0608	- stałe; 4,4%	-	-	3 049
Obligacje 3 letnie-3S0108	- stałe; 6,25%	-	-	24 943
Obligacja 5-letnia 5S1108	- stałe; 5,75%	-	-	9 953
Obligacja 5-letnia 5S1208	- stałe; 6,00%	-	-	61 874
Obligacja 5-letnia 5S1008	- stałe; 5,25%	-	-	7 092
Obligacje 3 letnie-3S1008	- stałe; 4,2%	-	-	12 765
Obligacje 3 letnie-3S1108	- stałe; 4,6%	-	-	14 288
	WIBOR 1M +	WIBOR 1M +		
Obligacje 3 letnie-3Z0209	0,44%	0,44%	35 000	35 000
Obligacje 3 letnie-3S0809	stałe; 4,9%	stałe; 4,9%	58 244	58 276
Obligacja 2-letnia-2S0209	stałe; 5,00%	stałe; 5,00%	32 296	32 310
Obligacja 2-letnia-2S0409	stałe; 5,00%	stałe; 5,00%	10 169	10 188
Obligacja 2-letnia-2Z0809	WIBOR 6M	WIBOR 6M	14 296	14 315
Wartość nominalna			150 005	328 352
Wartość bilansowa			153 918	352 961

Według stanu na 31.12.2008 r. wartość nominalna została powiększona o odsetki efektywne w kwocie 4 111 tys. zł oraz wpływ wyceny z tytułu rachunkowości zabezpieczeń w kwocie (198) tys. zł.

Według stanu na 31.12.2007 r. wartość nominalna została powiększona o odsetki efektywne w kwocie 27 907 tys. zł oraz wpływ wyceny z tytułu rachunkowości zabezpieczeń w kwocie (3 298) tys. zł.

38. Pasywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Pasywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	31.12.2007	Zwiększenia	Zmniejszenia	31.12.2008
Niezrealizowane należności od instrumentów pochodnych	49 236	211 181	-	260 417
Wycena instrumentów finansowych	85 189	-	(7 282)	77 907
Dochód niezrealizowany z tytułu odsetek od kredytów	15 640	18 614	-	34 254
Dochód niezrealizowany z tytułu odsetek od papierów wartościowych i lokat międzybankowych	34 952	130	(13 980)	21 102
Rezerwa z tyt. zastosowania ulgi inwestycyjnej	3 258	-	(291)	2 967
Pozostałe	14 502	14 361	(256)	28 607
Razem	202 777	244 286	(21 809)	425 254

Pasywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	31.12.2006	Zwiększenia	Zmniejszenia	31.12.2007
Wycena instrumentów finansowych	119 290	1 024	(35 125)	85 189
Niezrealizowane należności od instrumentów pochodnych	123 513	-	(74 277)	49 236
Dochód niezrealizowany z tytułu odsetek od papierów wartościowych i lokat międzybankowych	18 164	17 102	(314)	34 952
Dochód niezrealizowany z tytułu odsetek od kredytów	10 567	5 073	-	15 640
Rezerwa z tyt. zastosowania ulgi inwestycyjnej	2 883	375	-	3 258
Pozostałe	19 112	5 395	(10 005)	14 502
Razem	293 529	28 969	(119 721)	202 777

39. Pozostałe pasywa

Pozostałe pasywa	31.12.2008	31.12.2007
Rezerwy, w tym:	179 363	246 167
<i>Rezerwy pracownicze</i>	<i>140 745</i>	<i>215 849</i>
<i>Rezerwa na sprawy sporne</i>	<i>26 642</i>	<i>29 202</i>
<i>Rezerwa na zobowiązania pozabilansowe obarczone ryzykiem kredytowym</i>	<i>11 976</i>	<i>1 116</i>
Wierzyciele różni	148 637	176 322
Rozrachunki międzybankowe i międzyoddziałowe	131 255	203 000
Rozliczenia międzyokresowe bierne	85 218	99 779
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	43 112	43 924
Rozrachunki z tytułu transakcji giełdowych	41 056	73 560
Rozliczenia publiczno-prawne	35 880	34 356
Zobowiązania wobec kontrahentów leasingowych	16 431	17 303
Pozostałe	848	1 230
Razem	681 800	895 641

Zmiana stanu rezerw	31.12.2008	31.12.2007
Stan na początek okresu	246 167	174 245
Rezerwy pracownicze	215 849	142 335
Rezerwa na sprawy sporne	29 202	28 672
Rezerwa na zobowiązania pozabilansowe obarczone ryzykiem kredytowym	1 116	3 238
Zawiązania rezerw	172 429	211 641
Rezerwy pracownicze	141 687	201 918
Rezerwa na sprawy sporne	1 793	8 247
Rezerwa na zobowiązania pozabilansowe obarczone ryzykiem kredytowym	28 949	1 476
Wykorzystania rezerw	(212 785)	(129 087)
Rezerwy pracownicze	(212 476)	(125 143)
Rezerwa na sprawy sporne	(547)	(3 867)
Rezerwa na zobowiązania pozabilansowe obarczone ryzykiem kredytowym	238	(77)
Rozwiązania rezerw	(30 651)	(10 632)
Rezerwy pracownicze	(4 315)	(3 261)
Rezerwa na sprawy sporne	(3 806)	(3 850)
Rezerwa na zobowiązania pozabilansowe obarczone ryzykiem kredytowym	(22 530)	(3 521)
Transfer	4 203	-
Rezerwa na zobowiązania pozabilansowe obarczone ryzykiem kredytowym	4 203	-
Rezerwy pracownicze	-	-
Rezerwa na sprawy sporne	-	-

Stan na koniec okresu	179 363	246 167
Rezerwy pracownicze	140 745	215 849
Rezerwa na sprawy sporne	26 642	29 202
Rezerwa na zobowiązania pozabilansowe obciążone ryzykiem kredytowym	11 976	1 116

Grupa tworzy rezerwy wynikające z istniejącego obowiązku, na prawne lub zwyczajowo oczekiwane, pewne lub w dużym stopniu prawdopodobne, zobowiązania, których kwotę można w sposób wiarygodny oszacować. Zobowiązania te wynikają z przeszłych zdarzeń i prawdopodobny jest wpływ środków w celu ich zaspokojenia.

Na rezerwy pracownicze składają się kategorie wymienione w nocie 56.

40. Kapitał akcyjny

Seria	Emisja	Rodzaj uprzywilejowania akcji	Rodzaj ograniczenia praw do akcji	Liczba akcji	Wartość serii wg ceny nominalnej
A	na okaziciela	brak	brak	5 120 000	51 200
B	na okaziciela	brak	brak	724 073	7 241
C	na okaziciela	brak	brak	22 155 927	221 559
D	na okaziciela	brak	brak	1 470 589	14 706
E	na okaziciela	brak	brak	980 393	9 804
F	na okaziciela	brak	brak	2 500 000	25 000
G	na okaziciela	brak	brak	40 009 302	400 093
				72 960 284	729 603

Wartość nominalna jednej akcji wynosi 10 zł. Wszystkie wyemitowane akcje są w pełni opłacone. W bieżącym okresie sprawozdawczym nie wystąpiły żadne zmiany stanu kapitału akcyjnego.

Według danych posiadanych przez Zarząd Banku, akcjonariuszem posiadającym co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku Zachodniego WBK S.A. na dzień 31 grudnia 2008 roku był AIB European Investments Ltd. z siedzibą w Dublinie (spółka zależna od AIB plc).

41. Pozostałe kapitały

Pozostałe kapitały	31.12.2008	31.12.2007
Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	529 810	529 810
Premia akcyjna	261 699	261 699
Inne kapitały rezerwowe	1 925 178	1 270 069
Razem	2 716 687	2 061 578

Pozostałe kapitały:

Premia akcyjna (emisyjna) - powstaje z nadwyżki nad wartością nominalną sprzedanych akcji po odjęciu kosztów emisji akcji i stanowi kapitał rezerwowy Banku.

Na "inne kapitały rezerwowe" składają się kapitał rezerwowy w wysokości 1 725 080 tys. zł (w tym: efekt planu opcyjnego w wysokości 15 882 tys. zł,) oraz kapitał zapasowy w wysokości 200 098 tys. zł. W okresie porównywalnym na "inne kapitały rezerwowe" składają się kapitał rezerwowy w wysokości 1 096 952 tys. zł (w tym efekt planu opcyjnego w wysokości 14 148 tys. zł) oraz kapitał zapasowy 173 117 tys. zł.

Statutowy kapitał zapasowy tworzony jest z odpisów z zysku netto zgodnie z obowiązującym statutem Banku. Kapitał ten nie podlega podziałowi. Tworzony jest na pokrycie strat bilansowych. Coroczne odpisy na kapitał zapasowy z zysku netto powinny wynosić co najmniej 8 % zysku netto i dokonywane są od czasu osiągnięcia przez kapitał zapasowy wysokości co najmniej jednej trzeciej kapitału zakładowego Banku. Wysokość odpisu uchwalana jest przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy.

Kapitał rezerwowy tworzony jest z odpisów z zysku po opodatkowaniu, w wysokości uchwalonej przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy. Kapitał rezerwowy przeznaczony jest na pokrycie strat bilansowych, jeżeli ich wysokość przewyższa kapitał zapasowy. Decyzje o wykorzystaniu kapitału rezerwowego podejmuje Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy.

42. Kapitał z aktualizacji wyceny

Kapitał z aktualizacji wyceny	31.12.2008
Kapitały według stanu na 31 grudnia 2007 r.	362 963
Zmiana wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży będących w portfelu na początek okresu i zakupionych w trakcie okresu, w tym:	21 905
-Dłużnych aktywów będących w portfelu na początek okresu	32 435
-Kapitałowych aktywów będących w portfelu na początek okresu	(1 483)
-Dłużnych aktywów zakupionych/otrzymanych w trakcie okresu	(9 162)
-Kapitałowych aktywów zakupionych/otrzymanych w trakcie okresu	(28)
-Aktywów przeniesionych z podmiotów stowarzyszonych	143
Wycena brutto z tytułu zabezpieczeń przepływów pieniężnych	(30 460)
Zmiana wyceny aktywów zapadłych w trakcie okresu	3 031
Przeniesienie z kapitału z aktualizacji wyceny do rachunku wyników z tytułu sprzedaży	(29 203)
Wpływ odpisów z tytułu odroczonego podatku dochodowego	7 271
Stan na 31.12.2008	335 507

Na kapitał z aktualizacji wyceny odnosi się różnice z wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, różnice z wyceny instrumentów zabezpieczających stanowiących efektywne zabezpieczenie przepływów pieniężnych z uwzględnieniem odroczonego podatku dochodowego. Kapitał z aktualizacji wyceny nie podlega dystrybucji.

Stan kapitału z aktualizacji wyceny na dzień 31.12.2008r. zawiera wycenę do wartości godziwej instrumentów finansowych przeniesionych w trakcie okresu sprawozdawczego z kategorii "dostępne do sprzedaży" do kategorii "utrzymywane do terminu zapadalności" (jak ujawniono w notcie 27) w kwocie (38 942) tys. zł skorygowanej o amortyzację w kwocie 3 049 tys. zł.

Kapitał z aktualizacji wyceny	31.12.2007
Kapitały według stanu na 31 grudnia 2006 r.	508 548
Zmiana wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży będących w portfelu na początek okresu i zakupionych w trakcie okresu, w tym:	(174 041)
-Dłużnych aktywów będących w portfelu na początek okresu	(123 178)
-Kapitałowych aktywów będących w portfelu na początek okresu	(1 100)
-Dłużnych aktywów zakupionych w trakcie okresu	(67 627)
-Kapitałowych aktywów zakupionych w trakcie okresu	17 864
Zmiana wyceny aktywów zapadłych w trakcie okresu	(31 741)
Przeniesienie z kapitału z aktualizacji wyceny do rachunku wyników z tytułu sprzedaży	26 096
Wpływ odpisów z tytułu odroczonego podatku dochodowego	34 101
Stan na 31.12.2007	362 963

Kapitał z aktualizacji wyceny obejmuje wpływ wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży. Kapitał z aktualizacji wyceny nie podlega dystrybucji. Na dzień wyłączenia z ksiąg rachunkowych całości lub części składnika aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży łączne skutki okresowej zmiany wartości godziwej odniesione na kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny zostają wyksięgowane (odwrócone). Całość lub odpowiednia część uprzednio dokonanego odpisu aktualizującego zwiększa lub zmniejsza wartość danego składnika aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży.

43. Rachunkowość zabezpieczeń

Grupa BZWBK S.A. stosuje rachunkowość zabezpieczeń zgodnie z założeniami zarządzania ryzykiem opisanymi w punkcie 8 skonsolidowanego sprawozdania rocznego.

Zabezpieczenie wartości godziwej

Transakcje zabezpieczające aranżowane są przy użyciu swapów na stopę procentową. Mają one za zadanie eliminować ryzyko zmiany wartości godziwej instrumentów zabezpieczanych wynikające ze zmian rynkowych stóp procentowych. Transakcje te nie zabezpieczają przed zmianami wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego. Grupa BZWBK S.A. stosuje rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej, w okresie bieżącym oraz porównywalnym, w odniesieniu do następujących klas instrumentów finansowych:

- Wyemitowane obligacje własne w złotych o stałym oprocentowaniu, które stanowią grupę zobowiązań finansowych. Z każdym składnikiem w ramach tej grupy wiąże się ryzyko zmian międzybankowych stóp procentowych w zł.,
- Udzielony kredyt złotówkowy o stałym oprocentowaniu stanowiący aktyw finansowe, wiąże się z nim ryzyko zmian międzybankowych stóp procentowych w zł.,
- Udzielone kredyty walutowe o stałym oprocentowaniu stanowiące portfel aktywów,
- Dłużne papiery wartościowe o stałym oprocentowaniu stanowiące grupę aktywów z zabezpieczanym ryzykiem stopy procentowej.

Pozycje zabezpieczające wyceniane są do wartości godziwej. Pozycje zabezpieczane wyceniane są według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem korekty do wartości godziwej z tytułu zabezpieczanego ryzyka.

Szczegóły dotyczące poszczególnych grup transakcji zabezpieczających na 31 grudnia 2008 i w okresie porównywalnym zawiera poniższa tabela:

31 grudnia 2008	IRS zabezpieczające kredyty korporacyjne	IRS zabezpieczające obligacje
Wartość nominalna instrumentu zabezpieczanego	287 674 tys. zł	1 567 000 tys. zł
Korekta do wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego należność/(zobowiązanie)	(1 545) tys. zł	(24 979) tys. zł
Korekta do wartości godziwej instrumentu zabezpieczanego z tytułu zabezpieczanego ryzyka należność/(zobowiązanie)	1 607 tys. zł	27 300 tys. zł
Ryzyko zabezpieczane	Zmiany wartości godziwej instrumentu wynikające ze zmian rynkowych stóp procentowych	
Okres przez jaki instrumenty mają wpływ na wynik Banku	2008-2011	2008-2017

31 grudnia 2007	IRS zabezpieczające obligacje	IRS zabezpieczające kredyty korporacyjne	IRS zabezpieczające depozyty	IRS zabezpieczające obligacje skarbowe i NBP
Wartość nominalna instrumentu zabezpieczanego	78 918 tys. zł	280 277 tys. zł	146 100 tys. zł	490 000 tys. zł
Korekta do wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego należność/(zobowiązanie)	(538) tys. zł	134 tys. zł	24 tys. zł	11 660 tys. zł
Korekta do wartości godziwej instrumentu zabezpieczanego z tytułu zabezpieczanego ryzyka należność/(zobowiązanie)	557 tys. zł	(105) tys. zł	(48) tys. zł	(12 100) tys. zł
Ryzyko zabezpieczane	Zmiany wartości godziwej instrumentu wynikające ze zmian rynkowych stóp procentowych			
Okres przez jaki instrumenty mają wpływ na wynik Banku	2007-2008	2007-2011	2007-2008	2007-2017

Dodatkowo podmioty zależne BZ WBK Finanse & Leasing S.A. i BZ WBK Leasing S.A. zawarły następujące transakcje IRS z zamiarem zabezpieczania wartości godziwej wybranych składników bilansu. Szczegóły zawartych transakcji przedstawia poniższa tabela.

31 grudnia 2008	BZ WBK Leasing S.A.	BZ WBK Finanse&Leasing S.A
Wartość nominalna instrumentu zabezpieczanego	469 919 tys. zł	298 244 tys. zł
Korekta do wartości godziwej instrumentu zabezpieczanego z tytułu zabezpieczanego ryzyka należność/(zobowiązanie)	2 922 tys. zł	2 323 tys. zł
Ryzyko zabezpieczane	Zmiany wartości godziwej emisji obligacji i kredytów wynikające ze zmian rynkowych stóp procentowych	
Okres przez jaki instrumenty mają wpływ na wynik Spółki	2008-2009	2008-2009

31 grudnia 2007	BZ WBK Leasing S.A.	BZ WBK Finanse&Leasing S.A
Wartość nominalna instrumentu zabezpieczanego	142 884 tys. zł	106 831 tys. zł
Korekta do wartości godziwej instrumentu zabezpieczanego z tytułu zabezpieczanego ryzyka należność/(zobowiązanie)	1 187 tys. zł	930 tys. zł
Ryzyko zabezpieczane	Zmiany wartości godziwej emisji obligacji i kredytów wynikające ze zmian rynkowych stóp procentowych	
Okres przez jaki instrumenty mają wpływ na wynik Spółki	2007-2009	2007-2009

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych

W roku 2008, Grupa BZWBK S.A. zastosowała rachunkowość zabezpieczenia przyszłych przepływów pieniężnych w ujęciu portfelowym. Transakcje zabezpieczające konstruowane są przy użyciu swapów na stopę procentową. Mają one za zadanie eliminować ryzyko zmiany przyszłych przepływów pieniężnych generowanych przez grupę

instrumentów zabezpieczanych wynikające ze zmian rynkowych stóp procentowych. Zabezpieczenie przepływów pieniężnych stosowane jest w odniesieniu do depozytów złotówkowych o zmiennym oprocentowaniu z uwzględnieniem rolowania.

Pozycje zabezpieczane wyceniane są według zamortyzowanego kosztu. Pozycje zabezpieczające wyceniane są do wartości godziwej. Przy spełnionych warunkach efektywności rachunkowości zabezpieczeń zmiana wartości godziwej instrumentów zabezpieczających ujmowana jest w kapitałach własnych. Na dzień 31 grudnia 2008 wartość nominalna pozycji zabezpieczającej i zabezpieczanej wynosi 850 000 tys. zł. Zmiana wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego wynosi (30 460) tys. zł, ta sama kwota po pomniejszeniu o podatek odroczonej rozpoznana jest w kapitałach własnych Grupy, w pozycji kapitał z aktualizacji wyceny. Instrumenty zabezpieczające zostały zawarte na okres do roku 2015.

44. Transakcje z przyrzeczeniem odkupu i odsprzedaży

Grupa Kapitałowa BZ WBK S.A. pozyskuje fundusze poprzez sprzedaż instrumentów finansowych z przyrzeczeniem ich odkupu w przyszłości po z góry ustalonej cenie.

Na dzień 31 grudnia 2008 w bilansie zobowiązania z klauzulą przyrzeczenia odkupu wynoszą 2 604 412 tys. zł (31 grudnia 2007 – 1 761 390 tys. zł).

Jednocześnie po stronie aktywów zostały zablokowane papiery wartościowe (bony i obligacje skarbowe) w kwocie (31 grudnia 2008r. 2 655 853 tys. zł (31 grudnia 2007 – 1 757 811 tys. zł).

Na dzień 31 grudnia 2008 w bilansie należności z klauzulą przyrzeczenia odsprzedaży wynoszą 960 609 tys. zł (31 grudnia 2007 – 768 688 tys. zł), które zostały zabezpieczone w kwocie 1 017 970 tys. zł na 31.12.2008 r. oraz w kwocie 767 271 tys. zł na 31.12.2007 r.

W przypadku transakcji z przyrzeczeniem odkupu wszelkie koszty oraz ryzyka związane z posiadaniem aktywów oraz możliwość ich sprzedaży pozostaje po stronie Grupy.

Instrumenty finansowe stanowiące zabezpieczenie dla transakcji z przyrzeczeniem odkupu (reverse repo) mogą podlegać sprzedaży lub obciążeniu w ramach standardowo zawartych umów, ale podlegają zwrotowi w dacie zapadalności transakcji. Na dzień 31.12.2008 instrumenty finansowe o wartości nominalnej 10 000 tys. zł. (wg stanu na 31.12.2007 w wysokości 5 000 tys. zł) przyjęte jako zabezpieczenie stanowiły podstawę dla zawartych transakcji z przyrzeczeniem odkupu (repo), których termin zapadalności jest krótszy lub równy od terminu zapadalności transakcji pierwotnej.

45. Wartość godziwa

Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych

Wartość godziwa to kwota, za jaką składnik aktywów mógłby być wymieniony, lub zobowiązanie wykonane, pomiędzy dobrze poinformowanymi i zainteresowanymi stronami w bezpośrednio zawartej transakcji, innej niż sprzedaż pod przymusem lub likwidacja i jest najlepiej odzwierciedlona przez cenę rynkową, jeśli jest dostępna.

Poniżej znajduje się podsumowanie wartości bilansowych i godziwych dla poszczególnych grup aktywów i pasywów.

w tysiącach złotych	31.12.2008		31.12.2007	
	Wartość bilansowa	Wartość godziwa	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
Aktywa				
Gotówka i operacje z bankiem centralnym	3 178 107	3 178 107	2 206 265	2 206 265
Należności od banków	1 364 543	1 364 704	2 576 878	2 577 034
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	3 224 867	3 224 867	1 251 653	1 251 653
Pochodne instrumenty zabezpieczające	347	347	35 851	35 851
Należności od klientów	35 137 202	34 400 683	23 949 714	23 968 795
Inwestycyjne aktywa finansowe	12 916 041	12 974 506	9 763 669	9 763 669
Inwestycje w podmioty zależne, stowarzyszone i wspólne przedsięwzięcia	47 221	47 221	13 378	13 378
Pasywa				
Zobowiązania wobec banku centralnego	1 242 574	1 242 574	-	-
Zobowiązania wobec banków	4 095 477	4 095 029	4 483 526	4 484 173
Pochodne instrumenty zabezpieczające	68 562	68 562	2 054	2 054
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	3 153 932	3 153 932	990 274	990 274
Zobowiązania wobec klientów	42 810 727	42 808 299	29 765 687	29 765 499
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	153 918	153 918	352 961	352 961

Poniżej znajduje się podsumowanie głównych metod i założeń wykorzystywanych podczas szacowania wartości godziwych instrumentów finansowych z powyższej tabeli.

Należności od banków: Wartością godziwą lokat o zmiennym oprocentowaniu i depozytów over-night jest ich wartość bilansowa. Wartość godziwa depozytów oprocentowanych według stałej stopy procentowej jest szacowana w oparciu o zdyskontowane przepływy przy zastosowaniu bieżących stóp procentowych rynku pieniężnego dla należności o podobnym ryzyku kredytowym i pozostającym terminie do wykupu.

Należności od klientów: Są wykazywane w wartości netto po uwzględnieniu odpisów aktualizujących z tytułu rezerw. Wartość godziwa zostaje wyliczona jako zdyskontowana wartość oczekiwanych przyszłych płatności kapitału i odsetek. Zakłada się, że spłaty kredytów i pożyczek następować będą w terminach uzgodnionych w umowach. Oszacowana wartość godziwa kredytów i pożyczek odzwierciedla zmianę w poziomie ryzyka kredytowego od czasu udzielenia kredytu oraz zmiany poziomu stóp procentowych.

W okresie porównywalnym Grupa przyjmowała, że w przypadku należności o zmiennym oprocentowaniu oraz w przypadku braku istotnych zmian w ryzyku kredytowym, wartość godziwa jest w przybliżeniu równa wartości bilansowej

Na dzień 31.12.2008, z uwagi na istotne zmiany ryzyka kredytowego Grupa dokonała szacunku wartości godziwej dla należności o zmiennym oprocentowaniu zgodnie z ujawnieniami w tabeli powyżej.

Inwestycyjne aktywa finansowe: W przypadku aktywów finansowych wartość godziwą dla instrumentów notowanych ustalono jako wartość rynkową. Dla wybranych kapitałowych papierów wartościowych nie notowanych Grupa nie była w stanie sporządzić wiarygodnego oszacowania wartości godziwej przy pomocy

metod alternatywnych i dla potrzeb wyceny bilansowej przyjęto cenę nabycia (instrumenty z prawem do kapitału) skorygowane o odpisy aktualizacyjne z tytułu utraty wartości.

Inwestycje w podmioty stowarzyszone i wspólne przedsięwzięcia: W przypadku aktywów finansowych stanowiących udziały w podmiotach stowarzyszonych zastosowano wycenę metodą praw własności. Zdaniem Zarządu jednostki dominującej jest to najlepsze możliwe do ustalenie przybliżenie wartości godziwej dla tych instrumentów.

Zobowiązania wobec banków i wobec klientów: W przypadku depozytów wypłacanych na żądanie i depozytów bez ustalonej daty wymagalności, za wartość godziwą przyjmowana jest kwota, która byłaby wypłacona na żądanie na dzień bilansowy. Wartość godziwą depozytów o ustalonym terminie zapadalności, w tym certyfikatów depozytowych, oszacowano na podstawie przepływów pieniężnych zdyskontowanych bieżącymi stopami procentowymi właściwymi dla depozytów o zbliżonych terminach wymagalności. W przypadku depozytów o terminie wymagalności do 6 miesięcy, zakłada się, że ich wartość godziwa nie różni się istotnie od wartości bilansowej. Znaczenie długoterminowej współpracy z depozytariuszami nie jest brane pod uwagę w procesie szacowania wartości godziwej tych instrumentów.

46. Zobowiązania warunkowe

Informacja o wszczętych postępowaniach sądowych

Na dzień 31 grudnia 2008 roku nie występowały postępowania przed sądem lub organami administracji państwowej dotyczące zobowiązań lub wierzytelności Banku oraz spółek zależnych, których wartość stanowiłaby, co najmniej 10% kapitałów własnych Grupy.

Łącznie wartość wszystkich prowadzonych spraw sądowych wynosi 245 807 tys. zł, co stanowi 4,73 % kapitałów własnych Grupy. W kwocie tej 54 896 tys. zł to wartość przedmiotu sporu w sprawach z powództwa (wniosku) Banku, 55 511 tys. zł to wartość przedmiotu sporu w sprawach, w których Bank jest pozwany, natomiast 135 400 tys. zł to wartość wierzytelności Banku w sprawach o układ lub upadłość.

Na dzień 31 grudnia 2007 roku nie występowały postępowania przed sądem lub organami administracji państwowej dotyczące zobowiązań lub wierzytelności Banku oraz spółek zależnych, których wartość stanowiłaby, co najmniej 10% kapitałów własnych Grupy.

Łącznie wartość wszystkich prowadzonych spraw sądowych wyniosła 282 843 tys. zł, co stanowi 6,51 % kapitałów własnych Grupy. W kwocie tej 56 665 tys. zł to wartość przedmiotu sporu w sprawach z powództwa (wniosku) Banku, 64 309 tys. zł to wartość przedmiotu sporu w sprawach, w których Bank jest pozwany, natomiast 161 869 tys. zł to wartość wierzytelności Banku w sprawach o układ lub upadłość.

Zobowiązania pozabilansowe

Grupa posiada zobowiązania do udzielania kredytów. Na zobowiązania te składają się zatwierdzone kredyty, limity na kartach kredytowych oraz kredyty w rachunku bieżącym.

Grupa wystawia gwarancje i akredytywy, które stanowią zabezpieczenie wywiązania się klientów Banku ze swoich zobowiązań wobec podmiotów trzecich.

Wartości zobowiązań warunkowych oraz transakcji pozabilansowych z podziałem na kategorie zostały zaprezentowane poniżej. Wartości gwarancji i akredytyw pokazane w poniższej tabeli odzwierciedlają maksymalną możliwą do poniesienia stratę, jaka byłaby ujawniona na dzień bilansowy, gdyby klienci w całości nie wywiązali się ze swoich zobowiązań.

Zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane	31.12.2008	31.12.2007
Zobowiązania udzielone	10 430 471	8 512 897
- finansowe:	9 528 754	7 832 652
- linie kredytowe	8 406 859	6 572 568
- kredyty z tyt. kart płatniczych	879 874	651 041
- depozyty terminowe z przyszłym terminem rozpoczęcia okresu depozytu	182 000	547 834
- akredytywy importowe	60 021	61 209
- gwarancyjne:	901 717	680 245
Zobowiązania otrzymane	2 495 217	2 549 435
Razem	12 925 688	11 062 332

Gwarancje udzielone/otrzymane spółkom zależnym (wynoszące według stanu na 31.12.2008 – 100 549 tys. zł, według stanu na 31.12.2007 – 229 621 tys. zł) BZ WBK Finanse & Leasing S.A. oraz BZ WBK Leasing S.A., Dom Maklerski BZWBK S.A., BZWBK TFI S.A. oraz BZWBK Nieruchomości S.A. oraz linie kredytowe udzielone/utrzymane spółkom zależnym BZ WBK Finanse & Leasing S.A. oraz BZ WBK Leasing S.A., Dom Maklerski BZWBK S.A. i BZWBK Faktor Sp. z o.o. (wynoszące według stanu na 31.12.2008 – 1 111 020 tys. zł, według stanu na 31.12.2007 – 1 434 799 tys. zł) zostały wyeliminowane w ramach transakcji wzajemnych.

Najczęściej udzielane rodzaje gwarancji to: gwarancja zapłaty, gwarancja dobrego wykonania kontraktu, gwarancja przetargowa (wadialna), gwarancja zwrotu zaliczki, gwarancja spłaty kredytu, gwarancja celna.

Powyższe zobowiązania warunkowe obciążone są pozabilansowym ryzykiem kredytowym z tego względu, iż jedynie prowizje za przyznanie finansowania oraz rezerwy na prawdopodobne straty są ujawniane w bilansie do momentu wywiązania się ze zobowiązania bądź wygaśnięcia zobowiązania. Wiele z przyznaných zobowiązań warunkowych wygaśnie zanim zostanie w całości lub częściowo wypłacone. Z tego powodu ich wartości nie odzwierciedlają przewidywanych przyszłych przepływów pieniężnych.

47. Aktywa stanowiące zabezpieczenie

Aktywa stanowiące zabezpieczenie na pokrycie funduszu ochrony środków gwarantowanych BFG stanowią dłużne papiery wartościowe.

Bank Zachodni WBK S.A. przyjął do wyliczenia wysokości funduszu ochrony środków gwarantowanych wynikającą ze zmiany przepisów stawkę procentową w wysokości 0,4%, stąd aktywa stanowiące zabezpieczenie według

stanu na 31.12.2008 r wynoszą 150 561 tys. zł, natomiast w analogicznym okresie roku ubiegłego wynosiły 64 335 tys. zł.

W 2008 roku założona została lokata w wysokości 182 306 tys. zł (w 2007 roku założona została lokata w wysokości 12 322 tys. zł) stanowiąca zabezpieczenie działalności operacyjnej Skarbu.

Dodatkowe aktywa stanowiące zabezpieczenie przedstawione są w nocie 44.

48. Działalność powiernicza

Do końca 2007 roku Grupa BZWBK wykonywała czynności powiernicze na podstawie zezwolenia Komisji Papierów Wartościowych i Giełd z dnia 9 sierpnia 1999 roku. Adresatem oferty banku były krajowe osoby fizyczne i prawne (w tym fundusze inwestycyjne), a także zagraniczni inwestorzy instytucjonalni obecni na polskim rynku kapitałowym. Zakres wykonywanych usług obejmował m.in. prowadzenie rachunków papierów wartościowych, rozliczanie transakcji na papierach wartościowych, obsługę zobowiązań emitentów wobec właścicieli papierów wartościowych, prowadzenie rejestrów aktywów funduszy inwestycyjnych, wyliczanie wartości aktywów netto przypadających na jednostki uczestnictwa obsługiwanych funduszy inwestycyjnych. Bank pełnił też obowiązki depozytariusza dla czterech funduszy inwestycyjnych, którymi zarządza BZ WBK AIB Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.

Według stanu na koniec grudnia 2007 roku wartość aktywów przechowywanych na rachunkach papierów wartościowych w Grupie BZWBK S.A. wyniosła 7 950 350 tys. zł.

Rok 2007 był ostatnim rokiem działalności powierniczej. W roku 2008 aktywa znajdujące się na rachunkach zostały przetransferowane do innych Banków – Depozytariuszy.

49. Leasing finansowy i operacyjny

Leasing finansowy

Umowy leasingu, w których Grupa jest leasingodawcą

Grupa Banku Zachodniego WBK S.A. prowadzi działalność leasingową poprzez dwie spółki, które specjalizują się w finansowaniu odrębnych kategorii przedmiotowych. BZ WBK Finanse & Leasing S.A. koncentruje się na leasingu maszyn i urządzeń oraz komputerów i sprzętu biurowego dla przedsiębiorstw, natomiast BZ WBK Leasing S.A. specjalizuje się w usługach finansowania pojazdów i środków transportu na rzecz firm oraz osób fizycznych. Pozycja aktywów „Należności od klientów” zawiera następujące wartości dotyczące należności z tytułu leasingu finansowego:

Należność brutto z tytułu leasingu finansowego wg terminów zapadalności	31.12.2008	31.12.2007
poniżej 1 roku	1 185 293	956 350
poniędzy 1 a 5 lat	2 126 247	1 688 281
powyżej 5 lat	137 902	54 788
Razem	3 449 442	2 699 419

Wartość bieżąca należnych minimalnych rat leasingowych wg terminów zapadalności	31.12.2008	31.12.2007
do 1 roku	1 133 217	728 346
poniędzy 1 a 5 lat	1 760 913	1 530 820
powyżej 5 lat	64 907	54 617
Razem	2 959 037	2 313 783

Uzgodnienie różnic między należnościami z tytułu leasingu finansowego a wartością bieżącą należnych minimalnych rat leasingowych	31.12.2008	31.12.2007
Należności (brutto) z tytułu leasingu finansowego	3 449 442	2 699 419
Niezrealizowane przychody finansowe	(490 405)	(385 636)
Utrata wartości od należności leasingowych	(37 887)	(28 214)
Wartość bieżąca minimalnych rat leasingowych netto	2 921 150	2 285 569

Umowy leasingu, w których Grupa jest leasingobiorcą

Podmioty Grupy BZWBK posiadają również umowy leasingu finansowego, w których stanowią stronę finansowaną, jednak ze względu na to, że zostały one zawarte pomiędzy jednostkami powiązаныmi zostały one wyeliminowane ze skonsolidowanych pozycji bilansu oraz rachunku zysków i strat.

Leasing operacyjny

Grupa Banku Zachodniego WBK S.A. leasinguje powierzchnię biurową, zgodnie z umowami leasingu operacyjnego. Standardowo umowy zawarte są na 5 do 10 lat. Nieznacząca część powierzchni jest subleasingowana poza Bank. W ciągu roku 2008 i 2007 Grupa poniosła opłaty z tytułu czynszów w wysokości odpowiednio 100 273 tys. zł i 72 571 tys. zł. Opłaty te zostały ujęte w rachunku zysku i strat w pozycji „koszty działania”.

Całkowite zobowiązania z tytułu wszystkich umów z tytułu nieodwołalnego leasingu operacyjnego (łącznie z wartością wieczystego użytkowania gruntów) prezentuje poniższa tabela.

Płatności leasigowe wg terminów zapadalności	31.12.2008	31.12.2007
poniżej 1 roku	119 302	90 999
poniędzy 1 a 5 lat	374 372	299 244
powyżej 5 lat	311 110	239 658
Razem	804 784	629 901

50. Skonsolidowane sprawozdanie z przepływu środków pieniężnych – informacja dodatkowa

Poniższa tabela zawiera informacje na temat komponentów środków pieniężnych w sprawozdaniu z przepływów Grupy BZWBK S.A.

Komponenty środków pieniężnych	31.12.2008	31.12.2007
Rachunek bieżący w banku centralnym	2 004 861	1 365 131
Gotówka	1 173 243	840 924
Rachunki bieżące w innych bankach	20 355	26 571
Pozostałe ekwiwalenty gotówki	3	210
Razem	3 198 462	2 232 836

51. Podmioty powiązane

Poniżej zostały zaprezentowane informacje o transakcjach BZ WBK S.A. oraz jednostek zależnych z podmiotami powiązanymi. Większość transakcji dotyczy operacji bankowych dokonywanych w ramach działalności biznesowej. Obejmują one głównie kredyty, depozyty, gwarancje, leasing. Transakcje wzajemne dokonywane w ramach Grupy Kapitałowej między emitentem i jednostkami zależnymi zostały wyeliminowane ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Należności i zobowiązania z tytułu transakcji z jednostkami powiązanymi

31.12.2008

Aktywa	z jednostkami zależnymi	z jednostkami stowarzyszonymi i wspólnymi przedsięwzięciami	z podmiotem dominującym (Grupa AIB)	Razem
Należności od banków	1 128 384	-	254 035	1 382 419
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	335	-	187 878	188 213
Pochodne instrumenty zabezpieczające	99 355	-	-	99 355
Należności od klientów	857 055	-	-	857 055
Inwestycyjne aktywa finansowe	19	-	129 164	129 183
Pozostałe aktywa	16 263	-	4 068	20 331
Razem	2 101 411	-	575 145	2 676 556

Pasywa	z jednostkami zależnymi	z jednostkami stowarzyszonymi i wspólnymi przedsięwzięciami	z podmiotem dominującym (Grupa AIB)	Razem
Zobowiązania wobec banków	852 810	-	1 885 144*	2 737 954
Pochodne instrumenty zabezpieczające	154	-	1 489	1 643
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	99 356	-	671 136	770 492
Zobowiązania wobec klientów	1 103 157	121 191	-	1 224 348
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	180	-	-	180
Pozostałe pasywa	45 735	-	15 123	60 858
Razem	2 101 392	121 191	2 572 892	4 795 475

* W tym: kredyty udzielone przez podmiot dominujący AIB spółkom zależnym BZWBK w kwocie 834 572 tys. zł, transakcje z przyrzeczeniem odkupu w kwocie 588 159 tys. zł oraz lokaty w kwocie 462 413 tys. zł.

Różnica w wysokości 19 tys. zł na transakcjach wzajemnych z jednostkami zależnymi wynika z rozliczenia międzyokresowego kosztów ujętych w rachunku zysków i strat.

31.12.2007

Aktywa	z jednostkami zależnymi	z jednostkami stowarzyszonymi	z podmiotem dominującym (Grupa AIB)	Razem
Należności od banków	1 555 104	-	174 250	1 729 354
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	5 648	-	41 053	46 701
Pochodne instrumenty zabezpieczające	95 636	-	1 380	97 016
Należności od klientów	804 004	-	-	804 004
Inwestycyjne aktywa finansowe	102	-	208 575	208 677
Pozostałe aktywa	18 728	-	-	18 728
Razem	2 479 222	-	425 258	2 904 480

Pasywa	z jednostkami zależnymi	z jednostkami stowarzyszonymi	z podmiotem dominującym (Grupa AIB)	Razem
Zobowiązania wobec banków	801 155	-	1 130 077*	1 931 232
Pochodne instrumenty zabezpieczające	97 079	-	-	97 079
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	3 914	-	58 206	62 120
Zobowiązania wobec klientów	1 537 448	58 568	-	1 596 016
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	290	-	-	290
Pozostałe pasywa	39 234	-	14 788	54 022
Razem	2 479 120	58 568	1 203 071	3 740 759

* W tym: kredyty udzielone przez podmiot dominujący AIB spółkom zależnym BZWBK w kwocie 179 208 tys. zł, transakcje z przyrzeczeniem odkupu w kwocie 645 887 tys. zł oraz lokaty w kwocie 304 982 tys. zł.

Różnica w wysokości 102 tys. zł na transakcjach wzajemnych z jednostkami zależnymi wynika z rozliczenia międzyokresowego kosztów ujętych w rachunku zysków i strat.

Przychody i koszty z tytułu transakcji z jednostkami powiązanimi**01.01-31.12.2008**

Przychody	z jednostkami zależnymi	z jednostkami stowarzyszonymi i wspólnymi przedsiębiorcami	z podmiotem dominującym (Grupa AIB)	Razem
Przychody odsetkowe	122 987	-	19 057	142 044
Przychody prowizyjne	146 952	4	33	146 989
Pozostałe przychody operacyjne	7 973	-	17 206	25 179
Wynik handlowy i rewaluacja	7 493	-	-	7 493
Razem	285 405	4	36 296	321 705

Koszty	z jednostkami zależnymi	z jednostkami stowarzyszonymi i wspólnymi przedsiębiorcami	z podmiotem dominującym (Grupa AIB)	Razem
Koszty odsetkowe	127 821	5 073	67 912	200 806
Koszty prowizyjne	146 852	-	288	147 140
Wynik handlowy i rewaluacja	-	-	340 410	340 410
Wynik na pozostałych instrumentach finansowych	-	-	8 365	8 365
Koszty operacyjne w tym:	10 713	-	30 264	40 977
koszty działania banku	10 653	-	30 264	40 917
pozostałe	60	-	-	60
Razem	285 386	5 073	447 239	737 698

01.01-31.12.2007

Przychody	z jednostkami zależnymi	z jednostkami stowarzyszonymi	z podmiotem dominującym (Grupa AIB)	Razem
Przychody odsetkowe	88 565	-	22 326	110 891
Przychody prowizyjne	250 126	2	-	250 128
Pozostałe przychody operacyjne	5 251	-	-	5 251
Wynik na pozostałych instrumentach finansowych	-	-	357	357
Wynik handlowy i rewaluacja	-	-	24 408	24 408
Razem	343 942	2	47 091	391 035

Koszty	z jednostkami zależnymi	z jednostkami stowarzyszonymi	z podmiotem dominującym (Grupa AIB)	Razem
Koszty odsetkowe	82 981	3 913	(7 463)	79 431
Koszty prowizyjne	249 409	-	-	249 409
Wynik handlowy i rewaluacja	4 631	-	-	4 631
Wynik na sprzedaży podmiotów zależnych i stowarzyszonych	43	-	-	43
Koszty operacyjne w tym:	6 776	-	31 853	38 629
koszty działania banku	6 657	-	31 853	38 510
pozostałe	119	-	-	119
Razem	343 840	3 913	24 390	372 143

31.12.2008

Transakcje wzajemne -zobowiązania warunkowe udzielone/otrzymane oraz nominały instrumentów pochodnych	z jednostkami zależnymi	z podmiotem dominującym (Grupa AIB)
1. Zobowiązania warunkowe udzielone:	605 784	188 563
-finansowe	555 510	165 000
-gwarancyjne	50 274	23 563
2. Zobowiązania warunkowe otrzymane:	605 784	188 563
-finansowe	555 510	165 000
-gwarancyjne	50 274	23 563
3. Nominały instrumentów pochodnych, w tym:	2 674 910	13 161 424
-swap stopy procentowej dwuwalutowy (CIRS) - kwoty kupione	1 124 026	480 590
-swap stopy procentowej dwuwalutowy (CIRS) - kwoty sprzedane	1 305 961	590 082
-swap stopy procentowej jednowalutowy (IRS)	244 923	3 954 781
-kontrakt na przyszłą stopę procentową (FRA)	-	150 000
-opcje na stopę procentową	-	10 221
-swap walutowy (FX Swap) - kwoty kupione	-	2 441 470
-swap walutowy (FX Swap) - kwoty sprzedane	-	2 465 307
-opcje walutowe kupione	-	1 226 585
-opcje walutowe sprzedane	-	1 761 203
-spot kupiony	-	39 224
-spot sprzedany	-	41 961
Razem	3 886 478	13 538 550

31.12.2007

Transakcje wzajemne -zobowiązania warunkowe udzielone/otrzymane oraz nominały instrumentów pochodnych	z jednostkami zależnymi	z podmiotem dominującym (Grupa AIB)
1. Zobowiązania warunkowe udzielone:	832 210	497 860
-finansowe	717 400	497 860
-gwarancyjne	114 810	-
2. Zobowiązania warunkowe otrzymane:	832 210	497 860
-finansowe	717 400	497 860
-gwarancyjne	114 810	-
3. Nominały instrumentów pochodnych, w tym:	1 039 158	5 278 114
-forward walutowy kupiony	6 415	-
-forward walutowy sprzedany	6 428	-
-swap stopy procentowej dwuwalutowy (CIRS) - kwoty kupione	367 850	125 578
-swap stopy procentowej dwuwalutowy (CIRS) - kwoty sprzedane	358 200	151 627
-swap stopy procentowej jednowalutowy (IRS)	300 265	3 039 916
-opcje na stopę procentową	-	17 688
-swap walutowy (FX Swap) - kwoty kupione	-	177 884
-swap walutowy (FX Swap) - kwoty sprzedane	-	180 724
-opcje walutowe kupione	-	639 964
-opcje walutowe sprzedane	-	883 389
-spot kupiony	-	30 667
-spot sprzedany	-	30 677
Razem	2 703 578	6 273 834

W listopadzie 2008 r. Bank Zachodni WBK S.A. zawarł szereg krótkoterminowych transakcji typu buy-sell-back z następującymi funduszami będącymi w zarządzaniu BZ WBK AIB Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.:

Arka BZ WBK Zrównoważony Fundusz Inwestycyjny Otwarty,
 Arka BZ WBK Stabilnego Wzrostu Fundusz Inwestycyjny Otwarty,
 Arka BZ WBK Ochrony Kapitału Fundusz Inwestycyjny Otwarty,

Według stanu na 31.12.2008 r. saldo wyżej wymienionych transakcji wynosi 427 572 tys. zł. Zabezpieczenie stanowią obligacje Skarbu Państwa.

Dochód uzyskany w 2008 roku z powyższych transakcji wynosi 3 216 tys. zł.

TRANSAKCJE Z PERSONELEM ZARZĄDCZYM**WYNAGRODZENIA CZŁONKÓW ZARZĄDU I RADY NADZORCZEJ BANKU ZACHODNIEGO WBK S.A.****31.12.2008**

Wynagrodzenie Członków Rady Nadzorczej Banku Zachodniego WBK S.A.

Imię i nazwisko	stanowisko	kwota (w tys. zł)
Aleksander Szwarz	Przewodniczący	201,7
Waldemar Frąckowiak	Członek Rady	177,2
Aleksander Galos	Członek Rady	163,0
Jacek Ślotąła	Członek Rady	119,0
John Power	Członek Rady	214,8
James O'Leary	Członek Rady	93,6

Następujący członkowie Rady Nadzorczej zrezygnowali z pobierania wynagrodzenia z tytułu pełnionej funkcji: Gerry Byrne i Maeliosa OhOgartaigh.

Wynagrodzenie oraz wszelkie dodatkowe korzyści uzyskane przez Członków Zarządu Banku Zachodniego WBK S.A.

Imię i nazwisko	stanowisko	okres	wynagrodzenia	dodatkowe korzyści
Mateusz Morawiecki	Prezes Zarządu	01.01.2008-31.12.2008	1 214,64	638,10
Paul Barry*	Członek Zarządu	01.10.2008-31.12.2008	189,37	272,73
Andrzej Burliga	Członek Zarządu	01.01.2008-31.12.2008	566,47	59,56
Declan Flynn*	Członek Zarządu	01.01.2008-31.12.2008	995,91	792,85
Michał Gajewski	Członek Zarządu	01.01.2008-31.05.2008	415,29	29,02
Justyn Konieczny	Członek Zarządu	01.01.2008-31.12.2008	854,28	69,99
Janusz Krawczyk	Członek Zarządu	01.01.2008-31.12.2008	762,57	45,30
Jacek Marcinowski	Członek Zarządu	01.01.2008-31.12.2008	729,29	56,24
James Murphy*	Członek Zarządu	01.01.2008-30.09.2008	518,58	439,00
Marcin Prell	Członek Zarządu	01.01.2008-31.12.2008	729,02	70,83
Mirosław Skiba	Członek Zarządu	22.07.2008-31.12.2008	252,28	17,80
Feliks Szyszkowski	Członek Zarządu	01.01.2008-31.12.2008	732,45	64,20

* Dotyczy Panów Flynn, Barry, Murphy (oddelegowanych do pracy w BZWBK z Allied Irish Banks plc, Dublin, Irlandia), których warunki oddelegowania obejmują wypłatę wynagrodzenia w walucie obcej. Ponadto warunki oddelegowania obejmują zwrot kosztów ponoszonych przez Allied Irish Banks plc w zakresie składki emerytalnej, ubezpieczenia medycznego, schematu podziału zysku Allied Irish Banks plc oraz innych świadczeń. W określonych przypadkach BZWBK pokrywa także koszt zakwaterowania i opłat szkolnych.

Nikt z Członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej Banku Zachodniego WBK S.A. nie pobierał w roku 2008 wynagrodzenia od jednostek zależnych i stowarzyszonych.

Członkowie Zarządu mają zawarte umowy o zakazie konkurencji po zaprzestaniu pełnienia funkcji w Zarządzie Banku. W przypadku nie powołania na nową kadencję lub odwołania Członkom Zarządu przysługuje jednorazowa odprawa. Odprawa nie przysługuje w przypadku przyjęcia propozycji dalszego zatrudnienia w strukturach Banku.

31.12.2007

Wynagrodzenie Członków Rady Nadzorczej Banku Zachodniego WBK S.A.

Imię i nazwisko	stanowisko	kwota (w tys. zł)
Aleksander Szwarc	Przewodniczący	183,2
Kieran Crowley*	Członek Rady	32,6
Waldemar Frąckowiak	Członek Rady	144,7
Aleksander Galos	Członek Rady	140,7
James O'Leary	Członek Rady	58,1
John Power	Członek Rady	152,4
Jacek Ślotała	Członek Rady	96,7

*Pan Kieran Crowley był członkiem Rady do 17.04.2007

Następujący członkowie Rady Nadzorczej zrezygnowali z pobierania wynagrodzenia z tytułu pełnionej funkcji: Gerry Byrne i Maeliosa OhOgartaigh.

Wynagrodzenia oraz wszelkie dodatkowe korzyści uzyskane przez Członków Zarządu Banku Zachodniego WBK S.A.

Imię i nazwisko	stanowisko	okres	wynagrodzenia	dodatkowe korzyści
Mateusz Morawiecki*	Prezes Zarządu	16.05.2007-31.12.2007	1 011,98	13,52
Jacek Kseń	Prezes Zarządu	01.01.2007-30.04.2007	437,27	3 785,61
Andrzej Burliga	Członek Zarządu	24.07.2007-31.12.2007	273,33	6,10
Declan Flynn**	Członek Zarządu	01.01.2007-31.12.2007	1 299,89	825,35
Michał Gajewski	Członek Zarządu	01.01.2007-31.12.2007	798,56	57,48
Justyn Konieczny	Członek Zarządu	01.01.2007-31.12.2007	798,75	66,79
Janusz Krawczyk	Członek Zarządu	01.01.2007-31.12.2007	712,73	43,19
Jacek Marcinowski	Członek Zarządu	01.01.2007-31.12.2007	681,63	55,25
James Murphy**	Członek Zarządu	01.01.2007-31.12.2007	752,49	614,87
Marcin Prell	Członek Zarządu	01.01.2007-31.12.2007	680,13	61,70
Feliks Szyszowski	Członek Zarządu	01.01.2007-31.12.2007	679,56	50,83

* Pan Mateusz Morawiecki został mianowany na stanowisko Prezesa Zarządu w dniu 16 maja 2007. Wcześniej pełnił on funkcję Członka Zarządu.

** Dotyczy Panów Flyna i Murphy'ego (oddelegowanych do pracy w BZWBK z Allied Irish Banks plc, Dublin, Irlandia), których warunki oddelegowania obejmują wypłatę wynagrodzenia w walucie obcej. Ponadto warunki oddelegowania obejmują zwrot kosztów ponoszonych przez Allied Irish Banks plc w zakresie składki emerytalnej, ubezpieczenia medycznego, schematu podziału zysku Allied Irish Banks plc oraz innych świadczeń. W określonych przypadkach BZWBK pokrywa także koszt zakwaterowania i opłat szkolnych.

Nikt z Członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej Banku Zachodniego WBK S.A. nie pobierał w roku 2007 wynagrodzenia od jednostek zależnych i stowarzyszonych.

31.12.2008

Według stanu na dzień 31 grudnia 2008 roku członkowie Zarządu Banku Zachodniego WBK S.A. korzystali z leasingu udzielonego przez jednostki zależne i stowarzyszone w wysokości 30 tys. zł.

Stan pożyczek z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych udzielonych Członkom Zarządu wyniósł zero złotych.

Kredyty i pożyczki udzielone Członkom Zarządu BZ WBK S.A. oraz ich krewnym przez Bank według stanu na dzień 31 grudnia 2008 roku wyniosły 8 769 tys. zł.

Kredyty i pożyczki zostały udzielone na warunkach ogólnie obowiązujących.

31.12.2007

Według stanu na dzień 31 grudnia 2007 roku członkowie Zarządu Banku Zachodniego WBK S.A. korzystali z pożyczek, kredytów i gwarancji udzielonych przez jednostki zależne i stowarzyszone w wysokości 47 tys. zł.

Stan pożyczek z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych udzielonych Członkom Zarządu wyniósł 0 złotych.

Kredyty i pożyczki udzielone Członkom Zarządu BZ WBK S.A. oraz ich krewnym przez Bank według stanu na dzień 31 grudnia 2007 roku wyniosły 3 143 tys. zł.

Kredyty i pożyczki zostały udzielone na warunkach ogólnie obowiązujących.

Program motywacyjny

W roku 2006 wybrane jednostki z Grupy BZWBK wprowadziły dla kluczowej kadry kierowniczej plan motywacyjny w formie długoterminowego programu udziału w zyskach, zgodnie z MSR 19. Program formalnie został oparty na emisji akcji, nabywanych przez uprawnionych pracowników. Z uwagi na charakter programu został on sklasyfikowany jako długoterminowy program udziału w zyskach i ujęty jako zobowiązanie w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Akcje wyemitowane w ramach programu są pozbawione prawa głosu, mają istotnie ograniczone prawo zbywalności oraz są objęte warunkowym zobowiązaniem do odsprzedaży po cenie akcji różnej od ich wartości godziwej.

Wobec powyższego Grupa oszacowała wartość bieżącą oczekiwanych przyszłych wypłat z tytułu praw nabytych w programie odpowiadających okresowi świadczenia usług przez osoby uprawnione do udziału w programie.

Wartość zobowiązania z tytułu programu na dzień 31.12.2008 wynosi 17 712 tysięcy złotych, a kwota ujęta w kosztach pracowniczych z tego tytułu w okresie sprawozdawczym wyniosła 20 309 tys. złotych.

Wartość zobowiązania z tytułu programu na dzień 31.12.2007 wynosiła 27 186 tys. złotych, a kwota ujęta w kosztach pracowniczych z tego tytułu w okresie sprawozdawczym wyniosła 26 087 tys. złotych.

TRANSAKCJE Z PRACOWNIKAMI**31.12.2008**

Stan zadłużenia pracowników Banku Zachodniego WBK S.A. na dzień 31 grudnia 2008 roku wyniósł 396 263 tys. zł. (w tym zadłużenie wykazywane na rachunkach wspólnych wyniosło 30 893 tys. zł), natomiast stan zadłużenia pracowników spółek zależnych i stowarzyszonych wobec Banku wyniósł 41 123 tys. zł.

Stan pożyczek z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych udzielonych pracownikom Banku Zachodniego WBK S.A. na dzień 31 grudnia 2008 roku wyniósł 15 151 tys. zł.

Kredyty i pożyczki zostały udzielone na warunkach ogólnie obowiązujących.

Na rachunkach bieżących oraz depozytach terminowych pracownicy Banku utrzymują saldo w wysokości 191 443 tys. zł, (w tym saldo wykazywane na rachunkach wspólnych wynosiło łącznie 37 720 tys. zł), natomiast pracownicy spółek zależnych i stowarzyszonych utrzymują saldo 20 242 tys. zł.

31.12.2007

Stan zadłużenia pracowników Banku Zachodniego WBK S.A. na dzień 31 grudnia 2007 roku wyniósł 319 542 tys. zł. (w tym zadłużenie wykazywane na rachunkach wspólnych wyniosło 34 947 tys. zł), natomiast stan zadłużenia pracowników spółek zależnych i stowarzyszonych wobec Banku wyniósł 29 911 tys. zł.

Stan pożyczek z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych udzielonych pracownikom Banku Zachodniego WBK S.A. na dzień 31 grudnia 2007 roku wyniósł 15 709 tys. zł.

Kredyty i pożyczki zostały udzielone na warunkach ogólnie obowiązujących.

Na rachunkach bieżących oraz depozytach terminowych pracownicy Banku utrzymują saldo w wysokości 135 268 tys. zł, (w tym saldo wykazywane na rachunkach wspólnych wynosiło łącznie 22 027 tys. zł), natomiast pracownicy spółek zależnych i stowarzyszonych utrzymują saldo 12 286 tys. zł.

52. Informacje o liczbie oraz wartościach wystawionych przez Bank tytułów egzekucyjnych

W 2008 roku wystawiono 17 731 tytułów egzekucyjnych o wartości 125 800 tys. zł., w tym:

- kredyty gotówkowe i limity w koncie – 11 975 sztuk na kwotę 81 001 tys. zł.
- kredyty gospodarcze – 172 sztuki na kwotę 22 451 tys. zł.
- karty kredytowe – 5 521 sztuk na kwotę 15 628 tys. zł.
- kredyty hipoteczne - 63 sztuk na kwotę 6 720 tys. zł.

W roku 2007 wystawiono 5 224 tytułów egzekucyjnych na kwotę 67 330 tys. zł w tym:

- kredyty gotówkowe i limity w koncie – 3 381 sztuk na kwotę 19 604 tys. zł
- kredyty gospodarcze - 33 sztuki na kwotę 40 424 tys. zł
- karty kredytowe – 1 801 sztuk na kwotę 5 269 tys. zł
- kredyty hipoteczne - 9 sztuk na kwotę 2 033 tys. zł

53. Nabycia i sprzedaże podmiotów zależnych i stowarzyszonych

NABYCIA

W lipcu 2008 roku spółka zależna Banku Zachodniego WBK S.A. - BZ WBK Inwestycje Sp. z o.o. nabyła akcje Spółki Metrohouse S.A. Cena nabycia wyniosła 4 600 000,00 zł. Ilość posiadanych akcji wynosi 2 300 000 sztuk co stanowi 35,38 % udziału w kapitale spółki.

Metrohouse S.A. został zakwalifikowany jako spółka stowarzyszona, i jest wyceniany w sprawozdaniu finansowym metodą praw własności.

Metrohouse S.A jest spółką powołaną w celu budowy największej sieciowej agencji nieruchomości w Polsce. Oferuje usługi pośrednictwa w kupnie/sprzedaży oraz wynajmie nieruchomości w aglomeracji warszawskiej, Gdańsku i Olsztynie oraz usługi pośrednictwa kredytowego. Nabycie akcji nastąpiło w ramach budowania portfela inwestycji własnych o charakterze pre-IPO.

SPRZEDAŻE

	Wartość aktywów netto	Przychód ze sprzedaży	Wynik na sprzedaży
Sprzedaże w 2008			
Brytyjsko-Polskie Towarzystwo Finansowe WBK CU sp. z o.o.	680	1 200	520
NFI Magna Polonia	2 537	1 821	(716)
Razem	3 217	3 021	(196)

	Wartość aktywów netto	Przychód ze sprzedaży	Wynik na sprzedaży
Sprzedaże w 2007			
NFI Magna Polonia	15 449	17 159	1 710
BZWBK Nieruchomości S.A. i Wspólnicy Spółka Komandytowa	27 073	27 073	-
Razem	42 522	44 232	1 710

Bank Zachodni WBK S.A. dokonał częściowego zbycia udziałów w NFI Magna Polonia. Sprzedano pakiet akcji stanowiący 22,47% udziału w głosach na WZA. Pozostała część (5,06%) w związku z obniżeniem zaangażowania rozpoznana jest w portfelu aktywów inwestycyjnych.

Z dniem 27 lutego 2007 nastąpiło rozwiązanie spółki BZWBK Nieruchomości S.A. i Wspólnicy Spółka Komandytowa.

54. Wspólne przedsięwzięcia

W dniu 30 lipca 2008 r. zostały zarejestrowane dwie spółki: BZ WBK-CU Towarzystwo Ubezpieczeń Ogólnych Spółka Akcyjna i BZ WBK-CU Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie Spółka Akcyjna.

Bank objął w :

- spółce BZWBK-CU Towarzystwo Ubezpieczeń Ogólnych S.A. – 13 500 akcji zwykłych imiennych serii A o wartości nominalnej 1 000 zł każda, po cenie emisyjnej jednej akcji wynoszącej 1 334 zł, co stanowi 50% w kapitale zakładowym i 50% liczby posiadanych głosów na walnym zgromadzeniu. Wartość ewidencyjna akcji objętych przez bank wynosi 17 082 tys. zł,
- spółce BZWBK-CU Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A. – 10 875 akcji zwykłych imiennych serii A o wartości 1 000 zł każda, po cenie emisyjnej jednej akcji wynoszącej 1 334 zł, co stanowi 50% w kapitale zakładowym i 50% liczby posiadanych głosów na walnym zgromadzeniu. Wartość ewidencyjna akcji objętych przez bank wynosi 15 031 tys. zł

Nabycie przez Bank akcji w powyższych spółkach ma charakter długoterminowej inwestycji i zostało dokonane ze środków własnych.

Inwestycje zostały zaklasyfikowane do portfela dostępnego do sprzedaży i zostały wycenione metodą praw własności.

55. Wydarzenia po dacie bilansu

Nabycie udziałów i rejestracja nowej spółki zależnej Banku Zachodniego WBK S.A.

W dniu 14 stycznia 2009 r. została zarejestrowana nowa spółka BZ WBK Finanse Sp. z o.o.

Bank objął w spółce BZ WBK Finanse Sp. z o.o. 1000 udziałów o wartości nominalnej 50 zł każdy co stanowi 100% w kapitale zakładowym i 100% liczby posiadanych głosów na Zgromadzeniu Wspólników. Bank objął udziały za łączną kwotę 50 tys. zł.

Głównym przedmiotem działalności spółki będzie działalność holdingu finansowego.

Nabycie przez Bank udziałów w spółce BZ WBK Finanse Sp. z o.o. ma charakter długoterminowej inwestycji i zostało dokonane ze środków własnych Banku.

Dodatkowo dniu 23 lutego 2009 roku pomiędzy Bankiem a nowo założoną spółką została zawarta umowa dotycząca przeniesienia własności akcji i udziałów wybranych spółek zależnych od Banku.

Zgodnie z Umową Bank przeniósł na BZ WBK Finanse własność:

1. 1.216.919 sztuk akcji BZ WBK Leasing S.A., o łącznej wartości nominalnej 121 691 900,00 zł stanowiących 99,99 % w kapitale zakładowym i głosach posiadanych na walnym zgromadzeniu tej spółki

o łącznej wartości równej wartości ewidencyjnej w księgach Banku w kwocie 61.257.096,09 zł. Wartość akcji w księgach BZ WBK Finanse będzie wynosić 61.257.096,09 zł;

2. 100 udziałów w BZ WBK Faktor Sp. z o.o. o łącznej wartości nominalnej 50 000,00 zł stanowiących 100% w kapitale zakładowym i głosach posiadanych na zgromadzeniu wspólników tej spółki, o łącznej wartości równej wartości ewidencyjnej w księgach Banku w kwocie 6.200.073,20 zł. Wartość udziałów w księgach BZ WBK Finanse będzie wynosić 6.200.073,20 zł.

Powyższe akcje i udziały stanowią wkład niepieniężny Banku do kapitału spółki BZ WBK Finanse o łącznej wartości 67 457 169,29 zł., w zamian za który Bank z chwilą rejestracji podwyższenia kapitału zakładowego obejmie 11 436 nowych udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym BZ WBK Finanse.

Zmiana w składzie Zarządu Banku Zachodniego WBK S.A. od dnia 1 lutego 2009

Michael McCarthy obejmie nowe stanowisko członka Zarządu od 1 lutego 2009 roku i będzie nadzorował Pion Bankowości Biznesowej w związku z uchwałą Rady Nadzorczej z dnia 16.12.2008 r.

Fitch obniżył rating podmiotu BZ WBK do „BBB+”; perspektywa ratingu jest Stabilna

W komunikacie z dnia 15 stycznia 2009 roku, agencja potwierdziła rating indywidualny „C” (adequate bank) dla Banku Zachodniego WBK S.A., obniżając jednocześnie rating podmiotu („Long-term IDR”) z „A+” do „BBB+” oraz krótkoterminowy rating podmiotu („Short-term IDR”) z „F1” do „F2”. Perspektywę ratingu podmiotu oceniono jako stabilną. Ponadto, obniżono rating wsparcia dla banku z „1” do „2”.

Fitch obniżył perspektywę ratingu BZ WBK do Negatywnej; a rating wsparcia do „3”

Dnia 13 lutego 2009 Fitch Ratings obniżył perspektywę rating podmiotu („Long-term IDR”) dla Banku Zachodniego WBK („BZ WBK”) do Negatywnej ze Stabilnej. Rating wsparcia został obniżony do „3” z „2”. Decyzja ratingowa wynika z obniżenia ratingu indywidualnego do „D” z „C” dla dominującego akcjonariusza BZ WBK – Allied Irish Banks („AIB”).

Pozostałe ratingi dla BZ WBK zostały potwierdzone.

Zmiana w kursach walut

Po końcu roku nastąpiła znaczna deprecjacja kursu złotego w stosunku do innych głównych walut:

z PLN 4.1724 /EUR na dzień 31.12.2008 do PLN 4.6780 /EUR na dzień 24.02.2009.

z PLN 2.9618 /CHF na dzień 31.12.2008 do PLN 3.1657 /CHF na dzień 24.02.2009.

z PLN 2.8014 /USD na dzień 31.12.2008 do PLN 3.6602 /USD na dzień 24.02.2009.

Taka zmiana w kursie walut może mieć istotny wpływ na wartość oraz profil ryzyka aktywów, zobowiązań oraz pozabilansowych instrumentów finansowych w walutach obcych.

Zatwierdzenie skonsolidowanego sprawozdania Grupy Kapitałowej Banku Zachodniego WBK S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Banku Zachodniego WBK SA zostało zatwierdzone przez Zarząd do publikacji 24 lutego 2009 r. Ostateczne zatwierdzenie sprawozdania finansowego nastąpi przez Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy.

56. Świadczenia na rzecz pracowników

Świadczenia pracownicze obejmują następujące kategorie:

- Świadczenia krótkoterminowe (wynagrodzenia i składki, płatne urlopy wypoczynkowe, wypłaty z zysku i premie, świadczenia niepieniężne przekazywane nieodpłatnie lub subsydiowane),
- Świadczenia po okresie zatrudnienia (odprawy emerytalne i podobne świadczenia, ubezpieczenia na życie lub opieka medyczna po okresie zatrudnienia),

W obrębie wymienionych kategorii podmioty Grupy BZ WBK tworzą następujące rodzaje rezerw:

Rezerwa na niewykorzystane urlopy wypoczynkowe

Zobowiązanie z tytułu niewykorzystanych urlopów jest wyceniane w kwocie oczekiwanej do zapłaty (na podstawie bieżących zarobków) bez uwzględnienia dyskontowania.

Rezerwa na premie pracownicze

Zobowiązania z tytułu przyjętego systemu premiowego w stosunku do zysku jest wyceniane w kwocie prawdopodobnej wypłaty bez uwzględnienia dyskontowania.

Rezerwa na odprawy emerytalne

Zobowiązanie z tytułu świadczeń w formie odpraw emerytalnych jest ustalone z wykorzystaniem metod aktuarialnych (obejmujących dyskontowanie).

Pozostałe rezerwy pracownicze

Obejmują one rezerwy z tytułu płatności na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i odprawy pieniężne oraz rezerwę na godziny nadliczbowe, oraz szkolenia. Zobowiązania te wyceniane są w kwocie oczekiwanej do zapłaty bez uwzględnienia dyskontowania.

Stany wymienionych rodzajów rezerw prezentuje poniższa tabela:

Tytuł rezerwy	31.12.2008	31.12.2007
Rezerwa na niewykorzystane urlopy wypoczynkowe	22 166	18 652
Rezerwa na premie pracownicze	79 220	163 863
Rezerwa na odprawy emerytalne	34 056	29 076
Pozostałe rezerwy pracownicze	5 303	4 258
Razem	140 745	215 849

Szczegółowo ruchy na rezerwach pracowniczych zostały zaprezentowane w nocie 39.

Nagrody za rok 2006 dla Członków Zarządu Banku Zachodniego WBK S.A., wypłacone w roku 2007

Imię i nazwisko	stanowisko	okres	nagrody za rok 2006
Mateusz Morawiecki	Prezes Zarządu	01.01.2007-31.12.2007	633,60
Jacek Kseń	Prezes Zarządu	01.01.2007-30.04.2007	1 440,00
Andrzej Burliga	Członek Zarządu	24.07.2007-31.12.2007	0,00
Declan Flynn	Członek Zarządu	01.01.2007-31.12.2007	1 292,19
Michał Gajewski	Członek Zarządu	01.01.2007-31.12.2007	660,00
Justyn Konieczny	Członek Zarządu	01.01.2007-31.12.2007	660,00
Janusz Krawczyk	Członek Zarządu	01.01.2007-31.12.2007	549,44
Jacek Marcinowski	Członek Zarządu	01.01.2007-31.12.2007	549,44
James Murphy	Członek Zarządu	01.01.2007-31.12.2007	779,94
Marcin Prell	Członek Zarządu	01.01.2007-31.12.2007	549,44
Feliks Szyszkowiak	Członek Zarządu	01.01.2007-31.12.2007	549,44

Nagrody za rok 2007 dla Członków Zarządu Banku Zachodniego WBK S.A., wypłacone w roku 2008

Imię i nazwisko	stanowisko	okres	nagrody za rok 2007
Mateusz Morawiecki	Prezes Zarządu	01.01.2008-31.12.2008	1 440,00
Paul Barry	Członek Zarządu	01.10.2008-31.12.2008	0,00
Andrzej Burliga	Członek Zarządu	01.01.2008-31.12.2008	540,00
Declan Flynn	Członek Zarządu	01.01.2008-31.12.2008	1 015,60
Michał Gajewski	Członek Zarządu	01.01.2008-31.05.2008	840,00
Justyn Konieczny	Członek Zarządu	01.01.2008-31.12.2008	840,00
Janusz Krawczyk	Członek Zarządu	01.01.2008-31.12.2008	684,00
Jacek Marcinowski	Członek Zarządu	01.01.2008-31.12.2008	504,00
James Murphy	Członek Zarządu	01.01.2008-30.09.2008	555,99
Marcin Prell	Członek Zarządu	01.01.2008-31.12.2008	504,00
Mirosław Skiba	Członek Zarządu	22.07.2008-31.12.2008	0,00
Feliks Szyszkowiak	Członek Zarządu	01.01.2008-31.12.2008	648,00

57. Program motywacyjny w formie akcji

W 2006 roku Grupa BZWBK wprowadziła program motywacyjny na warunkach zatwierdzonych przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy. Program ma na celu stworzenie opartych o warunki rynkowe zasad motywowania dla wyższej kadry kierowniczej, w kontekście wymagających długoterminowych celów dla wzrostu w ciągu 3 kolejnych okresów finansowych. Warunkowe prawo do nabycia akcji może zostać zrealizowane po dacie nabycia praw, będącej datą zatwierdzenia przez WZA sprawozdania finansowego za ostatni okres obowiązywania planu, jedynie w formie objęcia akcji.

Uprawnienie nabędą prawo do nabycia od 25% do 100% według liniowej skali w zależności od wzrostu wskaźnika EPS skorygowanego o inflację. Przedział wzrostu EPS skorygowanego o inflację wynosi od 5% do 12% dla edycji 2006 oraz od 8% do 16% dla edycji 2007 i 2008.

W 2006 i 2007 roku warunkowe prawo do nabycia akcji przyznano uprawnionym w liczbie nie większej niż 100 osób. W 2008 przyznano prawa do nabycia akcji uprawnionym w liczbie nie większej niż 600 osób.

Do wyceny planu wykorzystano model Black'a-Scholes'a na dzień przyznania praw. Oczekiwana zmienność wartości akcji została oparta na historycznej zmienności cen akcji z okresu 160 sesji poprzedzających datę przyznania praw. Poniższa tabela przedstawia szczegółowe założenia użyte dla potrzeb określenia wartości godziwej wynikającej z przyjętego modelu wyceny.

Prawa przyznane w roku:

	2008	2007	2006
Liczba akcji	288 112	78 341	132 476
Cena akcji	149,00	292,50	171,50
Cena wykonania w zł	10	10	10
Okres nabywania praw	3 lata	3 lata	3 lata
Oczekiwana zmienność cen akcji	40,82 %	40,69 %	37,38 %
Okres trwania planu	3 lata	3 lata	3 lata
Stopa dyskontowa - stopa wolna od ryzyka	6,87 %	4,90 %	4,60 %
Wartość godziwa 1 prawa do akcji	133,01 zł	267,53 zł	150,60 zł
Stopa dywidendy	2,01%	2,05%	2,25%

Poniższa tabela podsumowuje zmiany w planie w trakcie bieżącego okresu sprawozdawczego.

	12 miesięcy 2008	12 miesięcy 2007
	Liczba praw	Liczba praw
Stan na dzień 1 stycznia	200 722	128 223
Przyznane	288 112	78 341
Wykonane	-	-
Utracone	(11 905)	(5 842)
Wygasłe	-	-
Stan na dzień 31 grudnia	476 929	200 722
Uprawnione do wykonania na dzień 31 grudnia	-	-

Dla praw pozostających do wykonania na dzień 31 grudnia 2008 i 2007 pozostały okres do wykonania wynosi w przybliżeniu odpowiednio 1,6 roku i 1,6 roku.

Poniższe tabele przedstawiają szczegóły na temat liczby nagród warunkowych (obligacji zamiennych na akcje) przyznanych Członkom Zarządu BZWBK.

Liczba sztuk	2007
Stan na 1 stycznia	23 494
Przyznane	17 849
Uzyskane przed objęciem funkcji Członka Zarządu	1 606
Stan na 31 grudnia	42 949
Uprawnione do wykonania na dzień 31 grudnia 2007	-

<i>Imię i nazwisko</i>	<i>Stan na 01.01.2007</i>	<i>Uzyskane przed objęciem funkcji Członka Zarządu</i>	<i>Przyznane w ciągu 2007</i>	<i>Stan na 31.12.2007</i>
Mateusz Morawiecki	3 591	-	2 558	6 149
Jacek Kseń	-	-	-	-
Andrzej Burliga	-	1 606	1 085	2 691
Declan Flynn*	-	-	-	-
Michał Gajewski	3 591	-	2 665	6 256
Justyn Konieczny	3 591	-	2 665	6 256
Janusz Krawczyk	3 397	-	2 219	5 616
Jacek Marcinowski	3 397	-	2 219	5 616
James Murphy*	-	-	-	-
Marcin Prell	2 530	-	2 219	4 749
Feliks Szyszkowiak	3 397	-	2 219	5 616
Razem	23 494	1 606	17 849	42 949

*Członkowie Zarządu oddelegowani do pracy w BZWBK z Allied Irish Banks plc nie uczestniczą w programie płatności w formie akcji BZWBK.

Liczba sztuk	2008
Stan na 1 stycznia	42 949
Przyznane	35 535
Uzyskane przed objęciem funkcji Członka Zarządu	2 538
Utracone	(6 256)
Stan na 31 grudnia	74 766
Uprawnione do wykonania na dzień 31 grudnia 2008	-

<i>Imię i nazwisko</i>	<i>Stan na 01.01.2008</i>	<i>Utracone</i>	<i>Uzyskane przed objęciem funkcji Członka Zarządu</i>	<i>Przyznane w ciągu 2008</i>	<i>Stan na 31.12.2008</i>
Mateusz Morawiecki	6 149			7403	13 552
Paul Barry*					
Andrzej Burliga	2 691			3332	6 023
Declan Flynn*					
Michał Gajewski	6 256	(6 256)			-
Justyn Konieczny	6 256			5182	11 438
Janusz Krawczyk	5 616			4442	10 058
Jacek Marcinowski	5 616			4442	10 058
Marcin Prell	4 749			4442	9 191
Mirosław Skiba			2538	1850	4 388
Feliks Szyszkowiak	5 616			4442	10 058
Razem	42 949	(6 256)	2538	35535	74 766

*Członkowie Zarządu oddelegowani do pracy w BZWBK z Allied Irish Banks plc nie uczestniczą w programie płatności w formie akcji BZWBK.

Łączny koszt rozpoznany w rachunku zysków i strat oraz korespondujący z nim wzrost kapitałów własnych (kapitału rezerwowego) w okresie 12 miesięcy 2008 i 2007 roku wynosi odpowiednio 1 734 tys. zł. oraz 10 474 tys. zł.

Koszty programu motywacyjnego ujęte w poszczególnych okresach uwzględniają szacunek prawdopodobieństwa wypełnienia kryteriów niezbędnych do realizacji poszczególnych edycji programu.

58. Informacje o przeciętnym zatrudnieniu, z podziałem na grupy zawodowe

Na dzień 31 grudnia 2008 roku zatrudnienie w Banku Zachodnim WBK S.A. wyniosło 9 590 osób, co stanowiło 9 515 etatów.

W spółkach zależnych zatrudnionych było 718 osób (w tym 54 osoby pracujące w Banku), co stanowiło 706 etatów.

Przeciętne zatrudnienie w Banku Zachodnim WBK S.A. za rok 2008 ukształtowało się na poziomie 9 073 etatów.

Przeciętne zatrudnienie w spółkach zależnych Banku Zachodniego WBK S.A. konsolidowanych metodą pełną za roku ukształtowało się na poziomie 686 etatów.

Wykształcenie	Liczba osób	Struktura %
Wyższe	6 858	66,9
Średnie	3 179	31,0
Zawodowe	28	0,3
Inne	189	1,8
Razem	10 254	100,0

Na dzień 31 grudnia 2007 roku zatrudnienie w Banku Zachodnim WBK S.A. wyniosło 8 521 osób, co stanowiło 8 469 etatów.

W spółkach zależnych zatrudnionych było 638 osób (w tym 37 osoby pracujące w Banku), co stanowiło 617 etatów.

Przeciętne zatrudnienie w Banku Zachodnim WBK S.A. za rok 2007 ukształtowało się na poziomie 7 834 etatów. Przeciętne zatrudnienie w spółkach zależnych Banku Zachodniego WBK S.A. konsolidowanych metodą pełną za 2007 roku ukształtowało się na poziomie 544 etatów.

Poniższa tabela prezentuje strukturę zatrudnienia w Grupie Banku Zachodniego WBK S.A. według wykształcenia:

Wykształcenie	Liczba osób	Struktura %
Wyższe	5 744	63,0
Średnie	3 164	34,7
Zawodowe	30	0,3
Inne	184	2,0
Razem	9 122	100,0

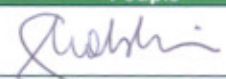
59. Dywidenda na akcję

Bank Zachodni WBK S.A. nie planuje wypłaty dywidendy za rok 2008.

Bank Zachodni WBK S.A. wypłacił dywidendę za 2007 rok dla akcjonariuszy w wysokości 218 880 852 złote, co stanowiło 27,04% zysku netto Banku oraz 22,93% zysku należnego udziałowcom jednostki dominującej. Kwota w wysokości 590 593 185,45 złotych została przeznaczona na pozostałe kapitały rezerwowe.

Wartość dywidendy na jedną akcję wyniosła 3,00 zł.

PODPISY			
Podpisy wszystkich Członków Zarządu			
Data	Imię i nazwisko	Stanowisko/Funkcja	Podpis
24-02-2009	Mateusz Morawiecki	Prezes Zarządu	
24-02-2009	Paul Barry	Członek Zarządu	
24-02-2009	Andrzej Burliga	Członek Zarządu	
24-02-2009	Dedlan Flynn	Członek Zarządu	
24-02-2009	Justyn Konieczny	Członek Zarządu	
24-02-2009	Janusz Krawczyk	Członek Zarządu	
24-02-2009	Jacek Marcinowski	Członek Zarządu	
24-02-2009	Michael McCarthy	Członek Zarządu	
24-02-2009	Marcin Prell	Członek Zarządu	
24-02-2009	Mirosław Skiba	Członek Zarządu	
24-02-2009	Feliks Szyszkowiak	Członek Zarządu	

Podpis osoby, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych			
Data	Imię i nazwisko	Stanowisko/Funkcja	Podpis
24-02-2009	Wojciech Skalski	Dyrektor Obszaru Rachunkowości Finansowej	

2008

**Sprawozdanie
Zarządu z działalności
Grupy Kapitałowej
Banku Zachodniego WBK S.A.
w 2008 roku**

Spis treści

I.	Przegląd działalności w skrócie	3
II.	Sytuacja makroekonomiczna w 2008 r.	5
III.	Podstawowe informacje.....	7
	1. Historia i zakres działalności Banku Zachodniego WBK S.A.	7
	2. Kapitał zakładowy, akcjonariat i notowania akcji.....	9
	3. Ocena wiarygodności finansowej	11
	4. Jednostki powiązane z Bankiem Zachodnim WBK S.A.	12
	5. Pozostałe inwestycje kapitałowe	15
IV.	Sytuacja finansowa w 2008 r.	16
	1. Rachunek zysków i strat.....	16
	2. Wielkości bilansowe	20
	3. Podstawowe wskaźniki finansowe	24
	4. Oprocentowanie kredytów i depozytów	24
V.	Rozwój działalności w 2008 r.	25
	1. Główne kierunki rozwoju - przegląd	25
	2. Rozwój działalności Banku Zachodniego WBK S.A.	27
	3. Rozwój kanałów dystrybucji Banku Zachodniego WBK S.A.	38
	4. Rozwój działalności kluczowych spółek zależnych	40
VI.	Perspektywy dalszego rozwoju.....	44
	1. Kierunki strategiczne na lata 2009-2011	44
	2. Przewidywane warunki rozwoju działalności w 2009 r.	47
VII.	Zarządzanie ryzykiem	49
	1. Zarządzanie ryzykiem finansowym	50
	2. Zarządzanie ryzykiem operacyjnym	54
	3. Zarządzanie kapitałem	56
VIII.	Zasoby ludzkie i kultura organizacji	58
	1. Zarządzanie zasobami ludzkimi	58
	2. Elementy kultury organizacyjnej	60
	3. Realizacja obowiązków społecznych	61
IX.	Ład korporacyjny	62
	1. Przestrzeganie dobrych praktyk	62
	2. Organy władzy	62
	3. System kontroli sprawozdań finansowych	66
X.	Nagrody i wyróżnienia	68
XI.	Pozostałe wydarzenia	71
	1. Zmiany w organizacji zarządzania	71
	2. Nakłady inwestycyjne	71
	3. Pozostałe przedsięwzięcia.....	72
XII.	Informacje dodatkowe.....	73
XIII.	Oświadczenia Zarządu	77

I. Przegląd działalności w skrócie

W 2008 roku, w warunkach bezprecedensowej zmienności rynków finansowych i wyraźnego spowolnienia gospodarki, Grupa Kapitałowa Banku Zachodniego WBK S.A. osiągnęła wzrost dochodów ogółem o 8,9% r/r (3 258 mln zł). Jest to efekt szybkiego rozwoju kluczowych linii biznesowych. Przy znacznych inwestycjach w przyszłość, skonsolidowany zysk przed opodatkowaniem wyniósł (1 210,6 mln zł) i był niższy od historycznego rekordu z 2007 roku o 13%.

Wyniki finansowe

• Najważniejsze wielkości finansowe i zmiany w ujęciu rocznym:

- zysk przed opodatkowaniem wyniósł 1 210,6 mln zł i zmniejszył się r/r o 13%;
- zysk należny udziałowcom jednostki dominującej wyniósł 855,5 mln zł i zmniejszył się r/r o 10,4%;
- rentowność kapitału własnego powyżej 20% (ROE na poziomie 20,9% wobec 28,2% na koniec grudnia 2007 r.);
- współczynnik wypłacalności na poziomie 10,74%;
- wzrost dochodów ogółem o 8,9% r/r, w tym wyniku z tytułu odsetek o 27,1% r/r;
- koszty ogółem wyższe o 5,4% przy dynamicznym rozwoju kanałów dystrybucji i infrastruktury informatycznej;
- poprawa wskaźnika efektywności operacyjnej C/I (z 53,4% za 2007 r. do 51,6% za 2008 r.);
- stabilny poziom wskaźnika kredytów niepracujących (2,9% na koniec grudnia 2008 r. wobec 2,8% na koniec grudnia 2007 r.) przy wyższej relacji odpisów z tytułu utraty wartości do średniego stanu należności kredytowych (1,23% na koniec grudnia 2008 r. wobec 0,02% na koniec grudnia 2007 r.).

Główne czynniki kształtujące wyniki i działalność Grupy Kapitałowej

• Zdywersyfikowana działalność biznesowa:

- dynamiczny wzrost wolumenów kredytowych: kredytów gotówkowych (+71% r/r), kredytów dla klientów indywidualnych na finansowanie nieruchomości (+49,5% r/r), kredytów dla przedsiębiorstw (+46,1% r/r), należności leasingowych (+27,9% r/r);
- znaczny przyrost bazy depozytów (+43,8% r/r), w tym lokat terminowych o 80% r/r;
- stosunek kredytów do depozytów utrzymany na poziomie zapewniającym odpowiednią płynność i dostęp do źródeł finansowania (82,1% na 31 grudnia 2008 r. wobec 80,5% na 31 grudnia 2007 r.); po skorygowaniu salda zobowiązań wobec klientów na koniec 2008 r. o kwotę krótkoterminowych dużych depozytów podmiotów instytucjonalnych (2 786 mln zł), wskaźnik ten wyniósł 88%;
- wprowadzenie nowych produktów inwestycyjnych dla klientów, w tym funduszy zamkniętych oraz rozwiązań strukturyzowanych;
- dalszy rozwój perspektywicznych linii biznesowych, takich jak produkty bancassurance i obsługa instytucji finansowych;
- wzrost ilości użytkowników serwisu bankowości elektronicznej BZWBK24 o 23% r/r;
- rozbudowa bazy kart debetowych (+19% r/r) i kredytowych (+21% r/r) dzięki szerokiej ofercie i usługom dodatkowym;

- spadek w stosunku rocznym wartości aktywów funduszy inwestycyjnych oraz portfeli indywidualnych (-63% r/r) w związku z umorzeniami i głęboką przeceną akcji;
- zarządzanie portfelem inwestycji kapitałowych, wysoka aktywność w zakresie doradztwa oraz obsługi papierów wartościowych.

● **Stały nacisk na efektywne zarządzanie ryzykiem i kosztami:**

- optymalizacja i centralizacja procesów kredytowych;
- dostosowywanie parametrów kredytowych do warunków rynkowych;
- kontrolowany wzrost kosztów w warunkach rosnącej skali działalności Grupy Banku Zachodniego WBK S.A. oraz konsekwentnej realizacji projektów rozwojowych.

● **Szybki rozwój kanałów dystrybucji:**

- realizacja koncepcji rozwoju banku poprzez wzrost organiczny;
- szeroki zakres dywersyfikacji i specjalizacji oraz wyższa efektywność sprzedaży kanałów dystrybucji;
- rozwój funkcjonalności w ramach bankowości elektronicznej i bezpośredniej; rosnąca integracja tych kanałów z zasobami informatycznymi tradycyjnych placówek.

● **Dynamiczne zmiany warunków zewnętrznych w II poł. roku, w tym:**

- rozprzestrzeniający się ogólnoświatowy kryzys finansowy i gospodarczy;
- wyhamowanie tempa wzrostu gospodarczego w Polsce (do ok. 3% w IV kw. z 5,9% w I poł. 2008 r.);
- stagnacja na rynku międzybankowym, kryzys zaufania i płynności w sektorze;
- silna presja na marże odsetkowe w związku ze wzrostem kosztów finansowania działalności kredytowej banków w warunkach ostrej konkurencji cenowej na rynku depozytów klientów;
- pogorszenie wyników finansowych firm;
- pogłębiająca się dekonjunktura na rynku giełdowym i jej przełożenie na rynek funduszy inwestycyjnych;
- większy nacisk klientów na bezpieczeństwo produktów inwestycyjno-oszczędnościowych i instytucji finansowych;
- zakończenie cyklu podwyżek stóp procentowych i znaczne obniżki pod koniec roku;
- gwałtowne osłabienie kursu złotego wobec głównych walut obcych;
- odwrócenie pozytywnych tendencji na rynku pracy.

Inne zdarzenia

- Utworzenie dwóch nowych towarzystw ubezpieczeniowych we współpracy z Aviva International Insurance Ltd.
- Wprowadzenie trzeciej edycji programu motywacyjnego dla kluczowej kadry banku i spółek zależnych.
- Wdrożenie Programu Aktywizacji Sprzedaży w sieci dystrybucyjnej banku.
- Uruchomienie Procesu Zarządzania Portfelem Strategicznym banku w celu stworzenia optymalnych warunków realizacji przedsięwzięć o znaczeniu strategicznym.
- Modyfikacja modelu zarządzania siecią oddziałów.
- Przygotowanie koncepcji zmian w organizacji zarządzania strukturami odpowiedzialnymi za obsługę biznesu banku.
- Zmiana marki placówek agencyjnych na Bank Zachodni WBK Partner.
- Uzyskanie certyfikatu zgodności z ISO 20000 dla Systemu Zarządzania Usługami IT.
- Zakończony sukcesem audyt zgodności z wymogami ISO 27001 dla Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji.
- Zewnętrzny przegląd funkcji audytu wewnętrznego w Grupie Kapitałowej Banku Zachodniego WBK S.A.

II. Sytuacja makroekonomiczna w 2008 r.

Wzrost gospodarczy

Rok 2008 był okresem głębokich zmian w gospodarce światowej, które wywarły istotny wpływ na gospodarkę polską. I połowa 2008 roku była okresem kontynuacji dynamicznego rozwoju krajowej gospodarki (wzrost PKB w dwóch pierwszych kwartałach bliski 6% r/r), jednak w II półroczu nastąpiło znaczące pogorszenie koniunktury i wyhamowanie wzrostu gospodarczego. Punktem zwrotnym dla sytuacji ekonomicznej w kraju i na świecie był przełom III i IV kwartału, kiedy po bankructwie amerykańskiego banku Lehman Brothers nastąpiło gwałtowne zaostrzenie kryzysu finansowego, wzrost awersji do ryzyka i zamrożenie aktywności na rynkach międzybankowych.

Wzrost PKB w Polsce w całym roku wyniósł 4,8%, przy czym - zgodnie z szacunkami - w ostatnim kwartale zbliżył się do 3% r/r. Głównym źródłem wzrostu gospodarczego w 2008 roku był popyt krajowy, w tym wzrost nakładów inwestycyjnych, który wyniósł 7,9% oraz wzrost konsumpcji prywatnej na poziomie 5,4%. Wpływ handlu zagranicznego netto na wzrost PKB był ujemny i w całym roku wyniósł -0,2 pkt. proc.

Przez pierwsze trzy kwartały 2008 roku wzrost polskiego eksportu (wyrażonego w euro) utrzymywał się na bardzo wysokim poziomie, średnio ok. 20% r/r, jednak w IV kwartale nastąpiło gwałtowne załamanie w reakcji na spadek popytu zagranicznego. W efekcie, obroty eksportu zanotowały w ostatnim kwartale spadek o ponad 7% r/r. Deficyt na rachunku obrotów bieżących powiększył się w ciągu roku do ok. 5,3% PKB z poziomu 4,7% PKB w 2007 roku.

Stopa bezrobocia rejestrowanego spadła w III kwartale poniżej 9%, do najniższego poziomu od 1991 roku. Wzrost zatrudnienia stopniowo spowalniał, jednak przez większą część roku był wystarczająco silny, aby - przy ograniczonej podaży specjalistów w niektórych branżach - spowodować wyraźny wzrost dynamiki wynagrodzeń. Wzrost płac w sektorze przedsiębiorstw przyspieszył w połowie roku do ok. 12% r/r, czego efektem było wyraźne przyspieszenie wzrostu jednostkowych kosztów pracy (w II i III kwartale do ok. 10% r/r), rodzące ryzyko wzrostu presji inflacyjnej.

Inflacja i poziom stóp procentowych

Tempo wzrostu cen było wysokie od początku roku, w dużej mierze za sprawą rekordowo wysokich cen paliw i żywności na rynkach światowych, a także znacznych podwyżek cen kontrolowanych w kraju i przyspieszającego wzrostu cen usług. W sierpniu roczna stopa inflacji osiągnęła maksimum na poziomie 4,8% r/r, znacznie przekraczając cel inflacyjny. Wzrosła również inflacja bazowa (CPI po wyłączeniu cen żywności, paliw i energii) z 1,3% r/r w grudniu 2007 roku do 2,9% w III kwartale 2008 roku. W reakcji na utrzymujący się szybki wzrost gospodarczy (oparty na popycie krajowym) i wysoką presję inflacyjną, Rada Polityki Pieniężnej kontynuowała w pierwszej połowie roku cykl zacieśniania polityki monetarnej, dokonując trzech podwyżek stóp procentowych o 25 pb w I kwartale oraz czwartej podwyżki w czerwcu. W efekcie, stopa referencyjna NBP znalazła się na poziomie 6,0% wobec 5,0% w grudniu 2007 roku. Dopiero w ostatnim kwartale, wraz z nagłym pogorszeniem ogólnej koniunktury gospodarczej, nastąpiło wyraźne odwrócenie tendencji na rynku pracy. Przedsiębiorstwa zaczęły redukować zatrudnienie, co przełożyło się na mocne wyhamowanie wzrostu płac i kosztów pracy oraz obniżenie presji inflacyjnej. Dynamika CPI wyhamowała do 3,3% r/r w grudniu, do czego przyczyniły się również mocne spadki cen żywności, paliw i surowców. W odpowiedzi na zmiany zachodzące w gospodarce krajowej oraz na świecie, Rada Polityki Pieniężnej obniżyła stopy procentowe o 25 pb w listopadzie i o 75 pb w grudniu, do poziomu 5,0% na koniec 2008 roku.

Rynki finansowe

Pomimo wzrostu krajowych stóp procentowych, pierwsze trzy kwartały roku były okresem kontynuacji szybkich wzrostów na rynku kredytowym. Sytuacja uległa zasadniczej zmianie w ostatnim kwartale roku, kiedy pod wpływem kryzysu na rynkach światowych i mocnego pogorszenia perspektyw gospodarczych nastąpiło wyraźne zaostrzenie polityki kredytowej w bankach oraz wyhamowanie akcji kredytowej w walutach obcych. W całym roku zadłużenie gospodarstw domowych zwiększyło się o 44,5% r/r, a zadłużenie przedsiębiorstw wzrosło o 29,2% r/r. Znaczny wpływ na ten wynik miało osłabienie złotego w końcówce roku, wpływające na wartość udzielonych kredytów walutowych. Dekoniunktura na giełdzie oraz relatywnie wysokie oprocentowanie lokat bankowych spowodowało znaczny napływ depozytów gospodarstw domowych, których wartość w grudniu 2008 roku wzrosła o 26,4% r/r. Wzrost depozytów firm był znacznie skromniejszy i wyniósł 4,9% r/r.

Sytuacja na rynkach finansowych przez większą część roku charakteryzowała się wysoką niepewnością i awersją do ryzyka. Wydarzeniem o kluczowym znaczeniu było dramatyczne pogorszenie nastrojów i kryzys zaufania na rynkach światowych po bankructwie Lehman Brothers, czego efektem była wyjątkowo duża zmienność kursów i cen w ostatnich miesiącach roku. Na koniec grudnia kurs EUR/PLN wyniósł 4,17, osłabiając się o 16,5% wobec poziomu z końca 2007 roku, natomiast USD/PLN wyniósł 2,96, po osłabieniu o prawie 22% w ciągu roku.

Zaostrzenie kryzysu na światowych rynkach finansowych - wraz z upadkiem Lehman Brothers - spowodowało mocne zaburzenia w funkcjonowaniu rynku międzybankowego. Wzrost awersji do ryzyka doprowadził do wyraźnego wzrostu ceny pieniądza i problemów z płynnością na rynkach międzybankowych, ponieważ drastycznie spadła skłonność instytucji finansowych do pożyczania sobie wzajemnie środków w obawie o pojawienie się kolejnych ofiar kryzysu bankowego. Zmniejszyła się znacząco dostępność finansowania w walutach obcych dla polskich instytucji finansowych. Mimo podjętych przez światowe banki centralne działań zasilających rynki w płynność na dużą skalę, dostępność międzybankowych pożyczek dla polskich banków pozostała bardzo ograniczona. Narodowy Bank Polski ogłosił tzw. pakiet zaufania dla banków w celu poprawy funkcjonowania rynku międzybankowego oraz rozpoczął prowadzenie operacji zasilających w płynność, w tym również w walutach obcych.

Na rynku obligacji, po znacznym wzroście rentowności w ciągu roku z kulminacją w październiku (w momencie największej paniki na rynkach), nastąpił spadek oprocentowania w reakcji na malejącą presję inflacyjną i oczekiwania znacznych obniżek stóp procentowych przez bank centralny.

III. Podstawowe informacje

1. Historia i zakres działalności Banku Zachodniego WBK S.A.

Geneza banku

Bank Zachodni WBK S.A. powstał w wyniku fuzji Banku Zachodniego S.A. z Wielkopolskim Bankiem Kredytowym S.A. Nowy podmiot z siedzibą we Wrocławiu został wpisany do rejestru przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 13 czerwca 2001 roku, a od 23 czerwca 2001 roku stanowi przedmiot obrotu na Warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych.

Obaj poprzednicy Banku Zachodniego WBK S.A. to banki wyłonione ze struktur Narodowego Banku Polskiego w 1989 roku, a następnie sprywatyzowane i włączone do Grupy AIB przez wspólnego inwestora, tj. spółkę AIB European Investments Ltd. z siedzibą w Dublinie, która jest jednostką zależną w stosunku do Banku AIB (Allied Irish Banks, p.l.c). Po sfinalizowaniu połączenia, Bank AIB objął pakiet 70,5% akcji nowo powstałego Banku Zachodniego WBK S.A. i utrzymuje go do dzisiaj w niezmięnionej wysokości.

Zakres działalności

Bank uniwersalny

Bank Zachodni WBK S.A. jest bankiem uniwersalnym świadczącym pełen zakres usług na rzecz klientów indywidualnych, małych i średnich firm oraz dużych przedsiębiorstw. Oferta banku jest nowoczesna, kompleksowa i zaspokaja różnorodne potrzeby klientów w zakresie rachunków bieżących/osobistych, produktów kredytowych, oszczędnościowo-inwestycyjnych, rozliczeniowych, ubezpieczeniowych i kartowych. Bank dostosowuje konstrukcję swoich produktów do wymogów poszczególnych segmentów klientów i łączy je w pakiety skoncentrowane wokół rachunków bieżących/osobistych, zapewniając docelowym odbiorcom precyzyjnie zdefiniowaną, adekwatną do oczekiwań i wszechstronną obsługę (pakiet Konta<30, pakiet Konta24 Prestiż, pakiet Konta24 VIP, pakiet walutowego Konta24, pakiet Konta Wydajesz & Zarabiasz, Biznes Pakiet, Agro Pakiet, Pakiet dla Wolnych Zawodów). Usługi finansowe Banku Zachodniego WBK S.A. obejmują też obsługę handlu zagranicznego, operacje finansowe na rynku kapitałowym, pieniężnym, dewizowym oraz transakcji pochodnych. Ofertę własną banku uzupełniają specjalistyczne produkty spółek powiązanych z nim kapitałowo, takich jak: Dom Maklerski BZ WBK S.A., BZ WBK AIB Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A., BZ WBK AIB Asset Management S.A., BZ WBK Leasing S.A., BZ WBK Finanse & Leasing S.A. oraz BZ WBK Faktor Sp. z o.o., BZ WBK - CU Towarzystwo Ubezpieczeń Ogólnych S.A. oraz BZ WBK - CU Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A. W ramach współpracy z wymienionymi podmiotami, bank umożliwia swoim klientom dostęp do usług maklerskich, jednostek uczestnictwa/certyfikatów funduszy inwestycyjnych, produktów ubezpieczeniowych, leasingowych i faktoringowych.

Bank Zachodni WBK jest piątym co do wielkości sumy bilansowej bankiem w Polsce z około 5% udziałem w aktywach sektora (wg stanu na koniec września 2008 r.).

Podstawowe składniki oferty

Dzięki bogatej ofercie banku, klienci mogą dywersyfikować portfele swoich oszczędności zgodnie z indywidualnymi preferencjami i celami inwestycyjnymi, wybierając spośród takich produktów jak: depozyty bieżące i terminowe, konto oszczędnościowe, fundusze inwestycyjne oraz produkty strukturyzowane.

Potrzeby klientów w zakresie finansowania zaspokaja szeroka gama kredytów. Lista produktów kredytowych dla firm obejmuje m.in. kredyty w rachunku bieżącym, obrotowe, płatnicze, rewolwingowe, inwestycyjne, deweloperskie, na finansowanie nieruchomości dochodowych, preferencyjne, leasing oraz uniwersalny kredyt Biznes Ekspres. Dodatkowo, bank udostępnia finansowanie w ramach programów UE, utrzymując silną pozycję na rynku funduszy unijnych.

Wszelchstronność charakteryzuje również ofertę kredytową dla klientów indywidualnych, której trzon stanowią atrakcyjnie skonstruowane kredyty gotówkowe i hipoteczne.

Wydawane przez bank karty płatnicze reprezentują dwa główne systemy rozliczeniowe tj. Visa i MasterCard. Wybór kart kredytowych, debetowych i przedpłaconych jest w stanie zadowolić najbardziej wymagających klientów ze względu na różnorodność produktów oraz ich dostosowanie do potrzeb i potencjału poszczególnych segmentów rynku. Bank posiada w ofercie karty bezstykowe (debetowe, kredytowe i przedpłacone) dostosowane do nowoczesnej technologii PayPass, które umożliwiają dokonywanie płatności zbliżeniowych (poprzez zbliżenie karty do odpowiedniego czytnika). Wszystkie wydawane karty wyposażone są w mikroprocesor zapewniający najwyższy poziom bezpieczeństwa transakcji kartowych zgodnie ze standardem EMV (EuroPay, MasterCard, Visa).

Kanały dystrybucji

Zgodnie ze stanem z dnia 31 grudnia 2008 roku, Bank Zachodni WBK S.A. prowadził działalność operacyjną za pośrednictwem 505 placówek (406 na koniec grudnia 2007 r.). W efekcie dynamicznej ekspansji prowadzonej w latach 2007-2008, sieć oddziałów banku obejmuje wszystkie województwa kraju. Największa koncentracja placówek znajduje się w Wielkopolsce, na Dolnym i Górnym Śląsku, na Mazowszu oraz w dużych ośrodkach miejskich w pozostałych regionach kraju, takich jak: Kraków, Łódź, Trójmiasto, Szczecin, Bydgoszcz. Oddziały banku wspiera Sprzedaż Mobilna, którą tworzą samozatrudnieni doradcy finansowi prowadzący sprzedaż wybranych produktów.

Bank stawia na dywersyfikację i specjalizację kanałów dystrybucji. W 2008 roku obsługa klientów korporacyjnych odbywała w się za pośrednictwem 6 Centrów Bankowości Korporacyjnej, usytuowanych w Warszawie, Poznaniu, Wrocławiu, Krakowie, Gdańsku i Łodzi, a dla przedstawicieli średniego biznesu uruchomiono 8 Centrów Bankowości Przedsiębiorstw z siedzibą w Warszawie, Poznaniu, Wrocławiu, Gdańsku, Krakowie, Łodzi, Szczecinie i Chorzowie. Ponadto klienci dysponujący aktywami płynnymi o znacznej wysokości mogli korzystać z kompleksowej oferty inwestycyjnej biur Private Banking w Warszawie i Poznaniu (od początku 2009 roku usługi udostępniono również we Wrocławiu).

Z myślą o klientach wymagających prostej, taniej i szybkiej obsługi, utworzono sieć placówek agencyjnych działających pod nazwą „minibank”. Na dzień 31 grudnia 2008 roku funkcjonowało 56 agencji ulokowanych blisko docelowego odbiorcy, tj. w małych miejscowościach i na terenie osiedli mieszkaniowych dużych miast. W związku z decyzją o zmianie nazwy „minibank” na łatwiej kojarzącą się z marką Banku Zachodniego WBK S.A., do końca marca 2009 roku wszystkie placówki agencyjne zostaną przemianowane na „Bank Zachodni WBK Partner”.

Nowoczesne Centrum Sprzedaży Telefonicznej i Elektronicznej - wyposażone w specjalistyczną infrastrukturę teleinformatyczną - udziela informacji o produktach i usługach banku, umożliwia klientom dokonywanie operacji przez telefon (w tym zakup konta osobistego, ubezpieczeń, kart kredytowych, kredytów gotówkowych i limitów kredytowych w koncie osobistym) oraz prowadzi obsługę posprzedażową.

Bank Zachodni WBK S.A. dysponuje szeroką siecią bankomatów rozmieszczonych w dogodnych dla klientów i często odwiedzanych miejscach. Na dzień 31 grudnia 2008 roku składało się na nią 1 004 urządzenia (674 na koniec grudnia 2007 r.).

Usługi bankowości elektronicznej

Bank Zachodni WBK S.A. posiada w ofercie nowoczesny pakiet usług bankowości elektronicznej BZWBK24, który umożliwia klientom indywidualnym oraz firmom wygodny i bezpieczny dostęp do produktów przez internet, telefon stacjonarny i komórkowy. W ramach serwisu BZWBK24 firmy mają do wyboru pakiet standardowy lub „Moja firma Plus” z szeregiem dodatkowych funkcji i wysokim limitem realizowanych transakcji.

Serwis BZWBK24 zmierza w kierunku wielofunkcyjnego „wirtualnego oddziału”. Jego funkcjonalność obejmuje zakładanie kont oszczędnościowych i lokat, otwieranie rejestrów funduszy Arka, uzyskiwanie

informacji o limitach kredytowych dostępnych w ramach uproszczonej procedury wnioskowania o kredyt, a także możliwość doładowania telefonów GSM i obsługi kart debetowych.

Bank zapewnia najwyższy poziom bezpieczeństwa usług elektronicznych dzięki zastosowaniu metody autoryzacji transakcji z wykorzystaniem usługi smsKod lub tokena oraz logowania do BZWBK24 przy użyciu hasła maskowanego. Dodatkowo, klienci mają możliwość monitorowania adresów IP, z których wykonywane są logowania do systemu BZWBK24, jak również zabezpieczenia - dokonywanych przez internet transakcji kartowych - w technologii 3D-Secure (potwierdzanie płatności przy użyciu tokena lub SmsKodu).

Poza serwisami BZWBK24, klienci instytucjonalni mogą korzystać z Minibank24 czyli systemu typu pc-banking, który charakteryzuje się szeroką funkcjonalnością i wysokim stopniem bezpieczeństwa operacji bankowych.

Segmentacja i zarządzanie relacjami z klientami (CRM)

Przyjęta w Banku Zachodnim WBK S.A. koncepcja CRM opiera się na wewnętrznej segmentacji klientów i przewiduje dwa modele obsługi w zależności od poziomu wymagań klientów w zakresie produktów i usług bankowych.

W przypadku klientów, którzy korzystają ze skomplikowanych produktów i oczekują indywidualnego podejścia, bank inicjuje wzajemne kontakty w celu lepszego rozpoznania ich potrzeb oraz pogłębienia współpracy. Bezpośrednie relacje klienta z wyznaczonym doradcą pozwalają zindywidualizować obsługę, zaspokoić różnorodne wymagania klienta oraz nawiązać relacje budujące zaufanie i lojalność.

Klienci, których zapotrzebowanie ogranicza się do podstawowych usług i produktów, obsługiwani są w kanałach elektronicznych lub placówkach banku zgodnie z najwyższymi standardami jakości. Bank inicjuje kontakty z przedstawicielami tej grupy głównie w ramach kampanii sprzedażowych, wykorzystując w tym celu wszystkie dostępne kanały komunikacji.

Zastosowana w banku segmentacja pozwala z większą skutecznością rozpoznawać potrzeby klientów o zbliżonym profilu, dobierać najbardziej adekwatną dla nich formę obsługi oraz analizować skłonności do korzystania z określonych produktów i usług. Wśród klientów indywidualnych, bank wyróżnia m.in. segment ludzi młodych (między 13 a 30 rokiem życia), klientów Prestż i VIP, natomiast w bankowości przedsiębiorstw wyodrębniono przedsiębiorstwa micro, małe, średnie oraz korporacyjne.

Bank wzmacnia lojalność klientów, dostarczając im motywacji do podtrzymywania współpracy oraz zakupu kolejnych produktów i usług. Na bieżąco monitoruje ilość klientów odchodzących i tracących aktywność oraz podejmuje działania zmierzające do ograniczenia wskaźnika utraty klientów.

Proaktywne kontakty z klientem oraz kampanie sprzedażowe wymagają wsparcia specjalistycznej infrastruktury informatycznej, która jest sukcesywnie dostosowywana do wymogów informacyjnych wynikających z przyjętego modelu segmentacji i CRM. Szczególnie istotnym ułatwieniem w procesie zarządzania relacjami z klientami jest bieżący dostęp do aktualnych danych w ramach Centralnego Systemu Informacji o Kliencie.

2. Kapitał zakładowy, akcjonariat i notowania akcji

Struktura własnościowa kapitału zakładowego

Według stanu na 31 grudnia 2008 roku kapitał zakładowy Banku Zachodniego WBK S.A. wynosił 729 602 840 zł i był podzielony na 72 960 284 akcje na okaziciela o wartości nominalnej 10 zł każda.

Według danych w posiadaniu Zarządu Banku Zachodniego WBK S.A. na dzień 24 lutego 2009 roku, akcjonariuszem posiadającym co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy banku był AIB European Investments Ltd. z siedzibą w Dublinie, tj. jednostka zależna w 100% od Banku AIB (Allied Irish Banks, p.l.c.). Udział spółki w kapitale zakładowym oraz w głosach na

Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy Banku Zachodniego WBK S.A. wynosi 70,5%. Pozostałe akcje znajdują się w wolnym obrocie giełdowym.

Właściciel akcji	Liczba posiadanych akcji	Udział akcji w kapitale zakładowym	Liczba głosów na WZA	Udział w ogólnej liczbie głosów na WZA
AIB European Investments Ltd.	51 413 790	70,5%	51 413 790	70,5%
Pozostali	21 546 494	29,5%	21 546 494	29,5%
Razem	72 960 284	100%	72 960 284	100%

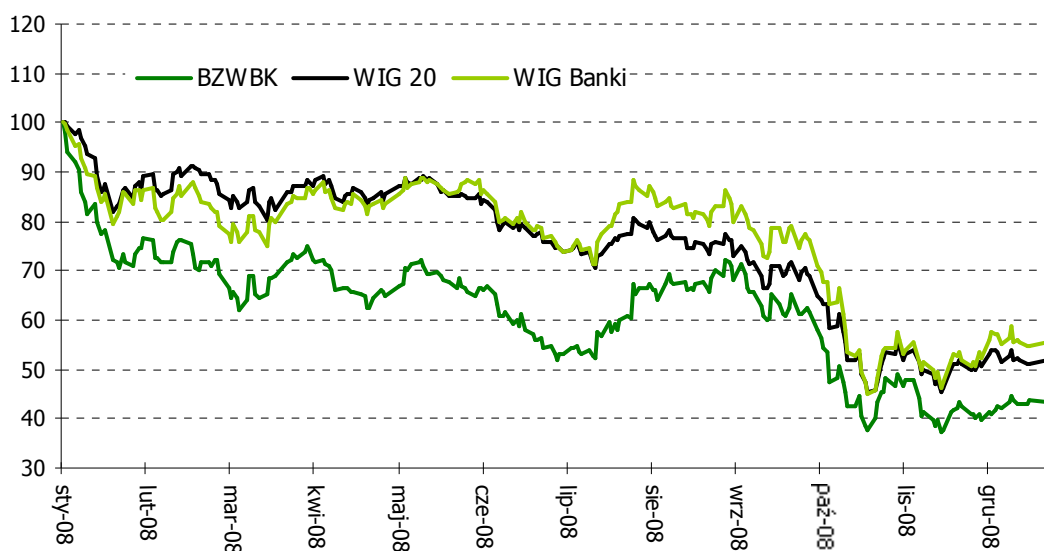
Na dzień zatwierdzenia raportu, Zarząd Banku Zachodniego WBK S.A. nie posiadał informacji na temat umów, w wyniku których mogłyby w przyszłości nastąpić zmiany w proporcjach akcji posiadanych przez dotychczasowych akcjonariuszy.

Kurs akcji

Sytuacja panująca na warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych w 2008 roku była odzwierciedleniem nastrojów dominujących na światowych rynkach kapitałowych w wyniku globalnego kryzysu finansowego (kryzys na rynku kredytów sub-prime, upadłość banków amerykańskich, paraliż rynku międzybankowego, zawirowania na europejskim rynku bankowym) oraz rozprzestrzeniającej się recesji w gospodarce światowej (potwierdzonej przez dane ekonomiczne opublikowane w IV kwartale 2008 r.). Załamanie koniunktury na giełdach światowych przełożyło się na fale wyprzedaży na rynku lokalnym, szczególnie silne w październiku i listopadzie.

W tych warunkach, w 2008 roku kurs akcji Banku Zachodniego WBK S.A. spadł o 55,6% (z poziomu 249,80 zł z 2 stycznia 2008 roku do 110,80 zł na dzień 31 grudnia 2008 roku) wobec spadku indeksu sektorowego WIG Banki o 43,8% oraz indeksu WIG 20 o 47,7%.

Notowania akcji Banku Zachodniego WBK S.A. i indeksów
(z dnia 02-01-2008 = 100)

3. Ocena wiarygodności finansowej

Bank Zachodni WBK S.A. współpracuje z agencją ratingową Fitch Ratings Ltd., która dokonuje oceny jego wiarygodności finansowej w oparciu o dwustronną umowę.

W komunikacie z dnia 15 stycznia 2009 roku, agencja potwierdziła rating indywidualny „C” (adequate bank) dla Banku Zachodniego WBK S.A., obniżając jednocześnie rating podmiotu („Long-term IDR”) z „A+” do „BBB+”, krótkoterminowy rating podmiotu („Short-term IDR”) z „F1” do „F2” oraz rating wsparcia („Support rating”) z „1” do „2”. Perspektywę ratingu podmiotu oceniono jako stabilną. Obniżenie ratingów wynikało ze zmiany oceny wiarygodności kredytowej dominującego akcjonariusza (AIB) i odzwierciedlało niższą zdolność tego banku do zapewnienia ewentualnego wsparcia Bankowi Zachodniemu WBK S.A. Obniżenie ratingu indywidualnego dla AIB z „B” na „C” wiązało się z przewidywanym spadkiem jakości aktywów oraz wyników finansowych irlandzkiego sektora bankowego w następstwie pogorszenia sytuacji makroekonomicznej i perspektyw rozwoju gospodarczego Republiki Irlandii.

W komunikacie z dnia 13 lutego 2009 roku, agencja potwierdziła rating podmiotu („Long-term IDR”) „BBB+”, rating krótkoterminowy („Short-term IDR”) „F2” i rating indywidualny „C” dla Banku Zachodniego WBK S.A. Zweryfikowała natomiast perspektywę ratingu ze stabilnej na negatywną oraz rating wsparcia („Support rating”) z „2” na „3”. Zmiana perspektywy ratingu oraz ratingu wsparcia wynika z niskiej oceny prawdopodobieństwa uzyskania wsparcia ze strony jednostki dominującej w efekcie obniżenia ratingu indywidualnego AIB z „C” na „D” w związku z przewidywanym pogorszeniem jakości aktywów tego banku w miarę pogłębiania się recesji w Irlandii. Perspektywa ratingu Banku Zachodniego WBK S.A. odzwierciedla ponadto pogarszające się warunki działania polskich banków, które skutkować może presją na poziom przychodów oraz wzrostem kosztu rezerw.

Przyznany Bankowi Zachodniemu WBK S.A. rating podmiotu i rating krótkoterminowy opiera się na wewnętrznej sile Banku Zachodniego WBK S.A., tj. jego stabilnej pozycji rynkowej, solidnej strukturze bilansu, rentowności i płynności oraz odpowiednim poziomie kapitałów.

Podsumowanie trzech kolejnych komunikatów Fitch Ratings dot. BZWBK			
Rodzaj ratingu	Ocena bieżąca z dnia 13-02-2009	Ocena z dnia 15-01-2009	Ocena z dnia 04-07-2007
Rating podmiotu IDR (Long-term Issuer Default Rating)	BBB+	BBB+	A+
Rating krótkoterminowy IDR	F2	F2	F1
Perspektywa utrzymania oceny długoterminowej i krótkoterminowej	negatywna	stabilna	stabilna
Rating indywidualny	C	C	C
Rating wsparcia	3	2	1

4. Jednostki powiązane z Bankiem Zachodnim WBK S.A.

Skład Grupy Kapitałowej Banku Zachodniego WBK S.A.

Bank Zachodni WBK S.A. tworzy grupę kapitałową z ośmioma jednostkami zależnymi, które zgodnie z MSR 27 podlegają konsolidacji z bankiem metodą pełną. Są to:

- 1) BZ WBK AIB Asset Management S.A.
- 2) BZ WBK AIB Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. - podmiot zależny od BZ WBK Asset Management S.A.
- 3) BZ WBK Inwestycje Sp. z o.o.
- 4) BZ WBK Faktor Sp. z o.o.
- 5) BZ WBK Finanse & Leasing S.A.
- 6) BZ WBK Leasing S.A.
- 7) BZ WBK Nieruchomości S.A.
- 8) Dom Maklerski BZ WBK S.A.

Podmioty skupione wokół banku to głównie instytucje finansowe prowadzące wyspecjalizowaną działalność w zakresie pośrednictwa obrotu papierami wartościowymi, leasingu, zarządzania aktywami/funduszami, świadczenia usług faktoringowych oraz handlu akcjami i udziałami spółek prawa handlowego. Skład grupy kapitałowej, wielowymiarowa współpraca między jej członkami oraz dobra koordynacja działań zapewnia wysoki poziom synergii w ramach całej struktury, zwiększając efektywność poszczególnych jednostek. Poza wieloma innymi formami współdziałania, bank oferuje jednostkom zależnym dostęp do rozległej sieci placówek bankowych, co znacznie rozszerza zasięg ich oddziaływania. Z drugiej strony, usługi i produkty spółek zależnych stanowią ważne uzupełnienie oferty banku i podnoszą jego konkurencyjność na rynku usług finansowych. Niektóre z nich, tj. fundusze inwestycyjne, leasing oraz usługi maklerskie zostały uwzględnione w strategii korporacyjnej realizowanej przez bank w ścisłej współpracy z jednostkami zależnymi.

W porównaniu z końcem grudnia 2007 roku, skład Grupy Kapitałowej Banku Zachodniego WBK S.A. zmniejszył się o jedną spółkę w rezultacie umowy z 12 czerwca 2008 roku zawartej z Commercial Union Polska Sp. z o.o. w sprawie sprzedaży wszystkich posiadanych przez bank udziałów w Brytyjsko-Polskim Towarzystwie Finansowym WBK-CU Sp. z o.o. (więcej szczegółów w rozdz. V. „Produkty bankowości inwestycyjnej”).

Wspólne przedsięwzięcia i jednostki stowarzyszone

W skonsolidowanym sprawozdaniu Banku Zachodniego WBK S.A. za 2008 rok następujące jednostki ujmowane są metodą praw własności w oparciu o MSR 28:

Wspólne przedsięwzięcia:

- 1) BZ WBK - CU Towarzystwo Ubezpieczeń Ogólnych S.A.
- 2) BZ WBK - CU Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A.

Spółki stowarzyszone:

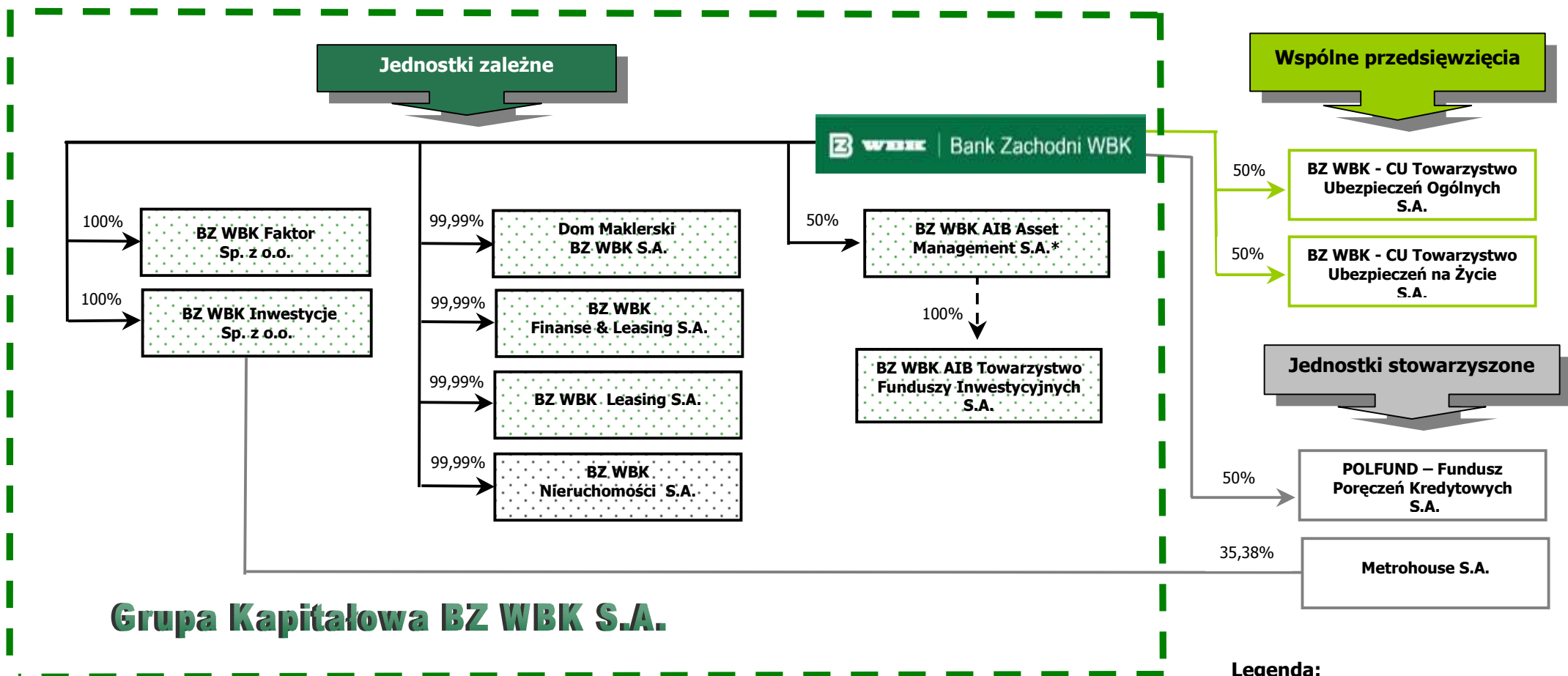
- 1) Metrohouse S.A. – podmiot stowarzyszony z BZ WBK Inwestycje Sp. z o.o.
- 2) POLFUND - Fundusz Poręczeń Kredytowych S.A.

Dwie pierwsze jednostki zostały utworzone przez Bank Zachodni WBK S.A. we współpracy z Aviva International Insurance Ltd. z siedzibą w Londynie w 2008 roku. Założyciele posiadają po 50% udziału w kapitale zakładowym każdego z przedsięwzięć i sprawują nad nimi współkontrolę. Głównym przedmiotem działalności spółek jest świadczenie usług ubezpieczeniowych na rzecz klientów banku. Oba podmioty otrzymały zezwolenie Komisji Nadzoru Finansowego na wykonywanie stosownych czynności w dniu 6 czerwca 2008 roku.

Poza spółką stowarzyszoną POLFUND - Fundusz Poręczeń Kredytowych S.A., która stanowi wieloletnią inwestycję banku, wycenie metodą praw własności podlega także Metrohouse S.A. W lipcu 2008 roku jednostka zależna BZ WBK Inwestycje Sp. z o.o. nabyła 2,3 mln sztuk akcji tej spółki, stanowiących 35,38% w kapitale zakładowym. Spółka została zaklasyfikowana jako podmiot stowarzyszony ze względu na istotny wpływ banku na jej działalność. Nabycie spółki nastąpiło w ramach budowania portfela inwestycji własnych o charakterze „pre-IPO” (przygotowywanych do pierwszej oferty publicznej). Metrohouse S.A. jest sieciową agencją nieruchomości, oferującą usługi pośrednictwa w kupnie, sprzedaży i najmie nieruchomości w aglomeracji warszawskiej, Gdańsku i Olsztynie, a także usługi pośrednictwa finansowego.

W porównaniu z końcem grudnia 2007 roku, lista podmiotów stowarzyszonych z bankiem nie obejmuje spółki NFI Magna Polonia S.A. Powodem jest zmiana statusu tej spółki w portfelu inwestycyjnym banku z jednostki stowarzyszonej na udział mniejszościowy w wyniku przeniesienia własności akcji należących do Banku Zachodniego WBK S.A. (stanowiących 13,38% w kapitale zakładowym spółki oraz 22,47% w głosach na WZA) na BBI Capital NFI S.A. w ramach realizacji postanowień umownych z marca 2008 roku (więcej szczegółów w rozdz. V. „Produkty bankowości inwestycyjnej”).

Schemat jednostek powiązanych z Bankiem Zachodnim WBK S.A.

* Bank Zachodni WBK jest współwłaścicielem spółki BZ WBK AIB Asset Management S.A. razem z AIB Capital Markets plc. Obaj właściciele wchodzić w skład Grupy AIB i posiadają po 50% udziału w kapitale zakładowym spółki. W praktyce, Bank Zachodni WBK S.A. sprawuje kontrolę nad spółką oraz jej podmiotem zależnym BZ WBK AIB Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A., ponieważ za jego pośrednictwem jednostka dominująca wyższego rzędu (AIB) realizuje swoją politykę w Polsce. W związku z powyższym, spółka jest traktowana jako zależna.

Legenda:

- jednostki zależne
- - - → jednostka zależna jednostki zależnej
- wspólne przedsięwzięcia
- jednostki stowarzyszone
- - - Grupa Kapitałowa BZWBK S.A.
- jednostki objęte konsolidacją pełną z BZWBK S.A.
- % udział w głosach na WZA

5. Pozostałe inwestycje kapitałowe

Na dzień 31 grudnia 2008 roku portfel inwestycji kapitałowych Banku Zachodniego WBK S.A. zawierał udziały mniejszościowe w 27 spółkach. Poniżej wymieniono podmioty, w których bank posiadał udział w wysokości przekraczającej 5% kapitału zakładowego.

Nazwa spółki	Udział akcji w kapitale zakładowym	Udział akcji w ogólnej liczbie głosów na WZA
Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.	11,48%	11,48%
Commercial Union Powszechne Towarzystwo Emerytalne BPH CU WBK S.A.	10%	10%
Commercial Union Polska Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A.	10%	10%
Commercial Union Polska Towarzystwo Ubezpieczeń Ogólnych S.A.	10%	10%
ARKA BZ WBK Fundusz Rynku Nieruchomości 2 Specjalistyczny FIZ	6,48%	-
AWSA Holland II B.V.	5,44%	5,44%
Biuro Informacji Kredytowej S.A.	5,14%	5,14%
NFI Magna Polonia S.A.	5,06%	5,06%

IV. Sytuacja finansowa w 2008 r.

1. Rachunek zysków i strat

Poniższa tabela przedstawia zmiany, jakie zaszły w podstawowych wielkościach skonsolidowanego rachunku zysków i strat Grupy Kapitałowej Banku Zachodniego WBK S.A. w 2008 roku w porównaniu z rokiem poprzednim.

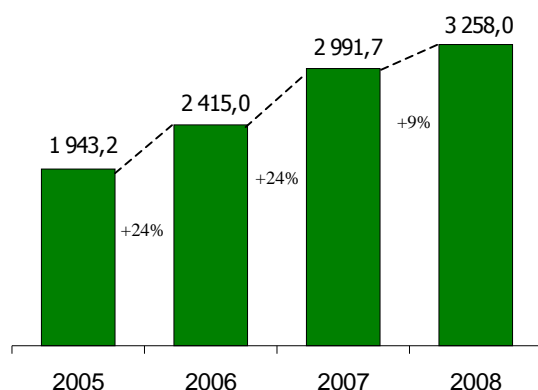
mln zł

Rachunek zysków i strat	2008	2007	Zmiana
Dochody ogółem	3 258,0	2 991,7	+8,9%
Koszty ogółem	(1 682,1)	(1 596,6)	+5,4%
Odpisy z tytułu utraty wartości należności	(364,6)	(3,9)	-
Zysk przed opodatkowaniem*	1 210,6	1 391,4	-13%
Zysk za okres	954,3	1 110,7	-14,1%
- Zysk należny udziałowcom jednostki dominującej	855,5	954,7	-10,4%
- Zysk należny udziałowcom mniejszościowym	98,8	156,0	-36,7%

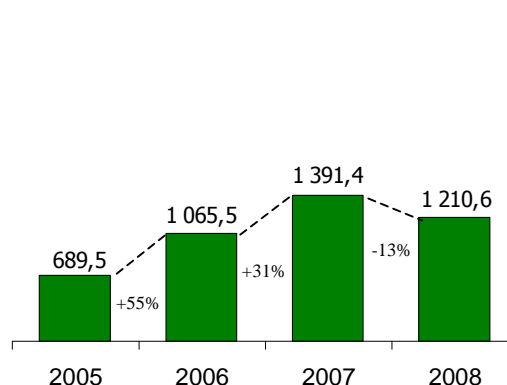
* zawiera udział w zyskach/stratach jednostek wycenianych metodą praw własności (- 0,8 mln zł w 2008 r. wobec 0,2 mln zł w 2007 r.)

W 2008 roku Grupa Kapitałowa Banku Zachodniego WBK S.A. wypracowała zysk przed opodatkowaniem w wysokości 1 210,6 mln zł, tj. na poziomie niższym niż w 2007 roku o 13%. Zysk należny udziałowcom Banku Zachodniego WBK S.A. wyniósł 855,5 mln zł i zmniejszył się o 10,4% w stosunku rocznym. Wygenerowano go w okresie pogłębiającego się kryzysu na rynkach finansowych oraz spowolnienia gospodarczego, kontynuując inwestycje związane z rozwojem organicznym banku, rozszerzaniem infrastruktury informatycznej oraz realizacją intensywnych działań marketingowych. Osiągnięty poziom zysku jest efektem dywersyfikacji strumieni przychodów, dynamicznego wzrostu wielu istotnych linii biznesowych oraz rozbudowy potencjału sprzedażowego Grupy.

Dochody ogółem Grupy BZ WBK w latach 2005-2008 (w mln zł)

Zysk przed opodatkowaniem Grupy BZ WBK w latach 2005-2008 (w mln zł)

Dochody

W 2008 roku Grupa Kapitałowa Banku Zachodniego WBK S.A. wypracowała dochód ogółem w wysokości 3 258 mln zł, co oznacza wzrost o 8,9% w porównaniu z poprzednim rokiem. Głównym motorem wzrostu dochodów były rosnące wolumeny biznesowe w ramach działalności podstawowej, zwłaszcza w obszarze kredytów, depozytów oraz produktów i usług towarzyszących.

mln zł

Dochody ogółem	2008	2007	Zmiana
Wynik z tytułu odsetek	1 635,1	1 286,7	+27,1%
Wynik z tytułu prowizji	1 389,7	1 545,0	-10,1%
Przychody z tytułu dywidend	70,3	64,7	+8,7%
Wynik handlowy i rewaluacja	36,9	67,9	-45,7%
Wynik na sprzedaży podmiotów zależnych i stowarzyszonych oraz na pozostałych instrumentach finansowych	58,0	(23,8)	-
Pozostałe przychody operacyjne	68,0	51,2	+32,8%
Razem	3 258,0	2 991,7	+8,9%

Wynik z tytułu odsetek

Wynik z tytułu odsetek ukształtował się na poziomie 1 635,1 mln zł i był wyższy o 27,1% r/r pod wpływem szybkiego wzrostu bazy depozytowo-kredytowej Grupy. Składające się na tę pozycję przychody odsetkowe wykazywały dość równomierny przyrost w okresie całego roku, odzwierciedlając zrównoważone tempo wzrostu portfeli kredytowych, w tym kredytów dla przedsiębiorstw, kredytów gotówkowych i hipotecznych. Dynamika wzrostu kosztów odsetkowych wyraźnie przyspieszyła pod koniec roku wraz z napływem środków na atrakcyjnie oprocentowane lokaty krótkoterminowe.

Uwzględniając dochody o charakterze odsetkowym, wygenerowane przez transakcje FX Swap oraz Basis Swap (91,2 mln zł w 2008 roku oraz 21,5 mln w okresie porównywalnym), które ujmowane są w pozycji „wynik handlowy i rewaluacja”, wynik z tytułu odsetek zwiększył się o 32% r/r.

Wynik z tytułu prowizji

mln zł

Wynik z tytułu prowizji	2008	2007	Zmiana
Dystrybucja funduszy i zarządzanie aktywami	366,0	646,5	-43,4%
Prowizje walutowe	250,9	211,4	+18,7%
Bankowość elektroniczna*	236,7	193,5	+22,3%
Obsługa rachunków i obrót pieniężny	232,5	221,1	+5,2%
Prowizje kredytowe**	108,3	85,4	+26,8%
Prowizje maklerskie	106,2	145,0	-26,8%
Prowizje ubezpieczeniowe (bancassurance)	72,1	42,5	+69,6%
Pozostałe ***	17,0	(0,4)	-
Razem	1 389,7	1 545,0	-10,1%

* zawiera prowizje dot. płatności (zagranicznych, masowych, transferów Western Union, trade finance), kart debetowych, obsługi instytucji zewnętrznych oraz innych usług elektronicznych;

** zawiera prowizje dot. kredytów, leasingu, faktoringu, pośrednictwa kredytowego, gwarancji i poręczeń (bez dochodów traktowanych jako odsetkowe);

*** pozostałe dochody za 2008 r. obejmują opłaty z tytułu dystrybucji produktów strukturyzowanych.

Wynik z tytułu prowizji osiągnął wartość 1 389,7 mln zł i zmniejszył się w skali roku o 10,1%. Jest to w znacznej mierze efekt niekorzystnej sytuacji na polskim rynku kapitałowym, która przełożyła się bezpośrednio na niższy poziom prowizji za dystrybucję i zarządzanie aktywami oraz usługi maklerskie. Pozostałe linie biznesowe Grupy Kapitałowej Banku Zachodniego WBK S.A. odnotowały wzrosty, szczególnie wysokie w przypadku bancassurance, bankowości elektronicznej oraz prowizji kredytowych. Poniżej zaprezentowano szczegółowo najważniejsze zmiany:

- Dochody netto Grupy z tytułu dystrybucji funduszy oraz zarządzania aktywami wykazały poziom 366 mln zł i były niższe o 43,4% r/r z powodu utrzymującej się dekonjunkcji na światowym rynku akcji. Powstałe w ciągu roku zawirowania wpłynęły negatywnie na wycenę aktywów funduszy inwestycyjnych, wywołały falę umorzeń, a także zwiększyły awersję inwestorów do instrumentów finansowych obciążonych ryzykiem (m.in. fundusze akcji i mieszane).
- Prowizje z tytułu transakcji walutowych wzrosły o 18,7% r/r do kwoty 250,9 mln zł, odzwierciedlając wyższy poziom obrotów oraz marż z tytułu operacji walutowych klientów banku oraz transakcji hurtowych na rynku międzybankowym.
- Wynik z tytułu opłat i prowizji za usługi bankowości elektronicznej wzrósł o 22,3% r/r do poziomu 236,7 mln zł za sprawą dwóch kluczowych linii biznesowych z tego obszaru, tj. „usługi na rzecz obcych instytucji finansowych” oraz „karty debetowe”. Pierwsza z wymienionych pozycji wykazała wyższy dochód prowizyjny (+35% r/r) w efekcie podjęcia przez bank współpracy z kolejnymi instytucjami finansowymi oraz wzrostem liczby obsługiwanych na zlecenie kart i bankomatów. Postęp osiągnięty przez drugą składową (+26% r/r) jest pochodną rozwoju bazy kart debetowych pozostających w dyspozycji klientów banku (+19% r/r) oraz rosnącej ilości i wartości transakcji dokonywanych z ich użyciem.
- Dochody prowizyjne (netto) Domu Maklerskiego BZ WBK S.A. zmniejszyły się o 26,8% r/r i wyniosły 106,2 mln zł w wyniku znacznego spowolnienia dynamiki rynku giełdowego, a wraz z nim obrotów spółki na rynku akcji.
- Prowizje kredytowe zwiększyły się o 26,8% r/r do kwoty 108,3 mln zł, głównie pod wpływem wzrostu ilości kart kredytowych (+21% r/r), większego zaangażowania Grupy z tytułu kredytów w rachunku bieżącym oraz rozwoju działalności faktoringowej.
- Linia produktów bancassurance wygenerowała dochody na poziomie 72,1 mln zł, przekraczając poziom poprzedniego roku o 69,6% pod wpływem rosnącej sprzedaży ubezpieczeń do oferowanych przez bank kredytów.

Przychody z tytułu dywidend

Przychody z tytułu dywidend - w wysokości 70,3 mln zł - zwiększyły się o 8,7% r/r. Najwyższe dywidendy pochodzą ze spółek z Grupy Commercial Union wchodzących w skład portfela inwestycji kapitałowych banku. W 2008 roku bank otrzymał z tego źródła następujące wypłaty: 20,7 mln zł od Commercial Union Powszechne Towarzystwo Emerytalne BPH CU WBK S.A. (16,7 mln zł w 2007 r.) oraz 44 mln zł od Commercial Union Polska Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A. (43,7 mln zł w 2007 r.).

Wynik handlowy i rewaluacja

Wynik handlowy z rewaluacją osiągnął wartość 36,9 mln zł i zmniejszył się o 45,7% r/r ze względu na korektę wyceny wartości godziwej instrumentów pochodnych (w kwocie 81 mln zł) z tytułu wzrostu ryzyka kontrahenta w warunkach wysokiej zmienności rynków w 2008 roku. Wpływ zmiany powstałej na instrumentach pochodnych (-74 mln zł r/r) został częściowo zniwelowany przez znaczny wzrost dochodów z walutowych operacji międzybankowych (+40,4 mln zł r/r), w tym zwłaszcza FX Swap.

Wynik na sprzedaży podmiotów zależnych, stowarzyszonych oraz na pozostałych instrumentach finansowych

Wynik na ww. instrumentach finansowych zamknął się kwotą 58 mln zł, która zawiera m.in. zysk ze sprzedaży pakietów akcji spółek z portfela inwestycyjnego banku, tj. MasterCard Inc. (22,4 mln zł) i Commercial Union PTE BPH CU WBK S.A. (20,6 mln zł), a także dochód z transakcji związanych ze spółką Visa Inc. (23,2 mln zł).

Utrata wartości należności

Obciążenie rachunku zysków i strat z tytułu odpisów związanych z utratą wartości należności kredytowych osiągnęło wartość 364,6 mln zł wobec 3,9 mln zł w poprzednim roku.

Wykazany poziom odpisów z tytułu utraty wartości wynika ze zmiany warunków makroekonomicznych, rozbudowy portfela kredytowego Grupy (+46,7% r/r) oraz dostosowania parametrów ryzyka kredytowego do nowych warunków rynkowych. Przede wszystkim jednak odzwierciedla podwyższone ryzyko kredytowe w związku z wyhamowaniem wzrostu gospodarczego i pogarszającą się kondycją finansową korporacji oraz części gospodarstw domowych. Grupa dokonuje regularnych przeglądów zarówno ekspozycji indywidualnie istotnych, jak i parametrów stosowanych w analizie należności kredytowych w ujęciu portfelowym, co zapewnia szybkie i adekwatne rozpoznanie odpisów na zidentyfikowane i niezidentyfikowane straty.

Koszty

Całkowite koszty Grupy Kapitałowej zamknęły się kwotą 1 682,1 mln zł i były wyższe niż rok wcześniej o 5,4%.

mln zł

Koszty ogółem	2008	2007	Zmiana
Koszty pracownicze i koszty działania, w tym:	(1 547,2)	(1 424,7)	+8,6%
- Koszty pracownicze	(896,4)	(842,8)	+6,4%
- Koszty działania	(650,8)	(581,9)	+11,8%
Amortyzacja	(107,3)	(134,6)	-20,3%
Pozostałe koszty operacyjne	(27,6)	(37,3)	-26,0%
Razem	(1 682,1)	(1 596,6)	+5,4%

Koszty pracownicze i koszty działania

Wygenerowane przez Grupę Kapitałową koszty pracownicze oraz koszty działania w wysokości 1 547,2 mln zł przekroczyły poziom 2007 roku o 8,6% pod wpływem dynamicznego rozwoju kanałów dystrybucji oraz rozbudowy/modernizacji infrastruktury informatycznej w ramach realizacji projektów strategicznych.

- Koszty pracownicze wyniosły 896,4 mln zł i zwiększyły się o 6,4% r/r w efekcie wzrostu zatrudnienia towarzyszącego rozwojowi sieci placówek banku i realizacji projektów centralizacyjnych (1 135 nowych etatów w ciągu 12 miesięcy), a także pod wpływem podwyżki płac (w uśrednionej wysokości około 5%) związanej z corocznym przeglądem wyników i oceną pracowniczą (kwiecień 2008 r.).
- Koszty działania Grupy Kapitałowej zwiększyły się o 11,8% r/r, osiągając poziom 650,8 mln zł. Do wzrostu tej pozycji najmocniej przyczyniły się rosnące koszty najmu i utrzymania powierzchni użytkowych w związku z rozwojem kanałów dystrybucji banku, w tym sieci oddziałów,

specjalistycznych centrów obsługi (Centra Bankowości Przedsiębiorstw i Biura Private Banking) oraz wspierających je struktur Centrum Wsparcia Biznesu. W konsekwencji działań rozwojowych i modernizacyjnych, powstały znaczne koszty renowacji budynków i pomieszczeń oraz wyposażenia jednostek operacyjnych. Motorem wzrostu były też koszty eksploatacji systemów informatycznych, które zwiększyły się w wyniku realizacji przedsięwzięć o znaczeniu strategicznym, takich jak rozwój sieci bankomatów czy wyposażenie w sprzęt, licencje i oprogramowanie nowych placówek bankowych oraz Centrum Operacji Kredytowych (powołanego w ramach projektu centralizacji i optymalizacji procesu kredytowego oraz zabezpieczeń). Podejmowane przez Grupę inicjatywy o charakterze oszczędnościowym oraz rygorystyczny proces planowania i kontroli wykonania budżetów kosztów operacyjnych, ograniczyły koszty działania do niezbędnego minimum.

Amortyzacja

Amortyzacja wyniosła 107,3 mln zł i była niższa o 20,3% w porównaniu z rokiem poprzednim w związku z zakończeniem amortyzacji systemu bankowości oddziałowej ICBS.

2. Wielkości bilansowe

Poniższa tabela przedstawia zmiany, jakie zaszły w kluczowych wielkościach skonsolidowanego bilansu Grupy Kapitałowej Banku Zachodniego WBK S.A. na koniec grudnia 2008 roku w porównaniu ze stanem sprzed 12 miesięcy.

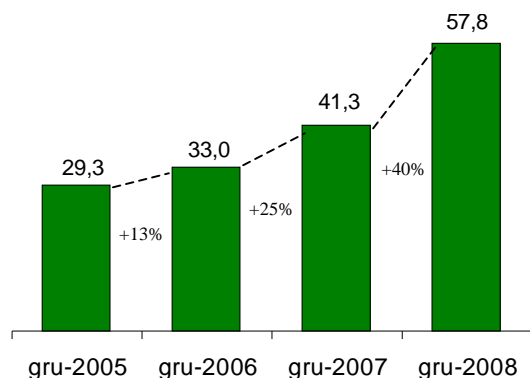
mln zł

Wielkości bilansowe	31-12-2008	Struktura bilansu 31-12-2008	31-12-2007	Struktura bilansu 31-12-2007	Zmiana
Suma bilansowa	57 838,1	100%	41 318,7	100%	+40,0%
Składniki aktywów					
Należności od klientów*	35 137,2	61%	23 949,7	58%	+46,7%
Inwestycyjne aktywa finansowe	12 916,0	22%	9 763,7	24%	+32,3%
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	3 224,9	6%	1 251,7	3%	+157,6%
Gotówka i operacje z bankiem centralnym	3 178,1	6%	2 206,3	5%	+44%
Należności od banków	1 364,5	2%	2 576,9	6%	-47%
Pozostałe aktywa	2 017,4	3%	1 570,4	4%	+28,5%
Składniki pasywów					
Zobowiązania wobec klientów	42 810,7	74%	29 765,7	72%	+43,8%
Zobowiązania wobec banków	4 095,5	7%	4 483,5	11%	-8,7%
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	3 153,9	6%	990,3	2%	+218,5%
Zobowiązanie wobec banku centralnego	1 242,6	2%	-	-	-
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	153,9	0%	353,0	1%	-56,4%
Pozostałe pasywa	1 189,3	2%	1 149,5	3%	+3,5%
Kapitały własne	5 192,2	9%	4 576,7	11%	+13,4%

* uwzględniono odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości

Według stanu na dzień 31 grudnia 2008 roku, suma bilansowa Grupy Kapitałowej Banku Zachodniego WBK S.A. wyniosła 57 838,1 mln zł i była wyższa niż przed rokiem o 40%. Bilans Grupy, a także jego strukturę kształtuje bilans banku, którego udział w całości skonsolidowanej sumy bilansowej stanowił 95,5%.

Aktywa Grupy BZ WBK na dzień 31 grudnia w latach 2005-2008 (w mld zł)

Głównym motorem wzrostu aktywów w ciągu 12 minionych miesięcy były należności od klientów (+46,7% r/r), rosnące pod wpływem dynamicznej akcji kredytowej. Istotny przyrost odnotowały również aktywa finansowe przeznaczone do obrotu (+157,6% r/r) z uwagi na wyższe wolumeny transakcji na rynku instrumentów pochodnych, będące m.in. konsekwencją wzrostu portfela kredytów walutowych na finansowanie nieruchomości. Gotówka i operacje z bankiem Centralnym zwiększyły wartość (+44% r/r) w ramach bieżącego zarządzania płynnością Grupy. Proces ten wymaga uwzględnienia konfiguracji wielu czynników, w tym również obowiązku utrzymywania wyższego poziomu rezerw w Narodowym Banku Polskim w konsekwencji wzrostu bazy depozytowej.

Tendencję wzrostową kontynuowały ponadto inwestycyjne aktywa finansowe (+32,3% r/r), których rozwój jest efektem decyzji podejmowanych w ramach zarządzania strukturalnym ryzykiem bilansu Grupy. Pozycja ta zawiera obligacje Skarbu Państwa, które w październiku 2008 roku zostały przeklasyfikowane zgodnie z ich bieżącą wartością bilansową (6 406,6 mln zł) z portfela dostępnego do sprzedaży do portfela utrzymwanego do terminu zapadalności. Zmiana klasyfikacji umożliwiła przyjęcie zasad wyceny lepiej odzwierciedlających przeznaczenie ww. instrumentów. Należności od banków zmniejszyły się (-47% r/r) z powodu utrzymującej się stagnacji na międzybankowym rynku pieniężnym.

Po stronie pasywów, Grupa Kapitałowa wykazała znaczny wzrost środków pozyskanych od klientów (+43,8% r/r), głównie w formie lokat krótkoterminowych i sald na kontach oszczędnościowych. Pod wpływem transakcji pochodnych, tendencję wzrostową kontynuowały zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu (+218,5% r/r). Zobowiązanie wobec banku centralnego reprezentuje transakcję z przyrzeczeniem odkupu i jest efektem aktywizacji Narodowego Banku Polskiego na krajowym rynku pieniężnym. Wartość zobowiązań wobec banków zmniejszyła się ze względu na sytuację panującą na rynkach międzybankowych (-8,7% r/r). Spadły też zobowiązania Grupy z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych (-56,4% r/r) w następstwie wykupu w terminie zapadalności obligacji wyemitowanych przez bank i leasingowe spółki zależne o łącznej wartości nominalnej 178,3 mln zł.

Portfel kredytowy

mln zł

Należności brutto od klientów	31-12-2008	31-12-2007	Zmiana
Należności od podmiotów gospodarczych	23 289,0	15 945,3	+46,1%
Należności od klientów indywidualnych	9 239,6	6 109,7	+51,2%
Należności z tytułu leasingu finansowego	2 959,0	2 313,8	+27,9%
Należności od podmiotów sektora publicznego i pozostałe*	538,9	165,9	+224,8%
Razem	36 026,5	24 534,7	+46,8%

* pozostałe należności zawierają m.in. transakcje z przyrzeczeniem odkupu

Na koniec grudnia 2008 roku należności brutto od klientów wyniosły 36 026,5 mln zł i przekroczyły stan sprzed 12 miesięcy o 46,8% w wyniku wzrostu głównych portfeli kredytowych Grupy: kredytów dla podmiotów gospodarczych, kredytów dla ludności oraz należności leasingowych.

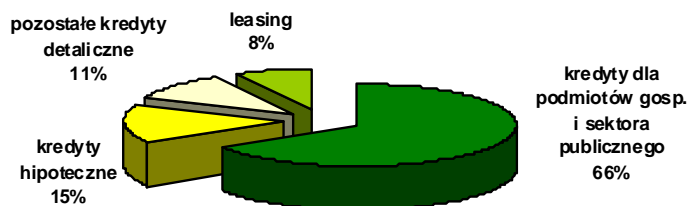
Portfel należności od podmiotów gospodarczych osiągnął wartość 23 289 mln zł i był wyższy o 46,1% w stosunku rocznym. Wzrost ten odzwierciedla wysoki popyt przedsiębiorstw na kredyty finansujące inwestycje, zapasy i kapitał obrotowy. Duży wpływ na dynamikę akcji kredytowej miały przedsiębiorstwa realizujące długoterminowe projekty inwestycyjne, m.in. na rynku nieruchomości.

W ciągu 12 miesięcy portfel należności od klientów indywidualnych zwiększył rozmiary o 51,2% do 9 239,6 mln zł w efekcie silnego przyrostu kredytów gotówkowych i hipotecznych. Kredyty gotówkowe wzrosły o 71% i wyniosły 2 687,9 mln zł, potwierdzając wysoką jakość oferty banku oraz skuteczność pro-aktywnych metod promocji i sprzedaży. Kredyty na finansowanie nieruchomości zwiększyły się o 49,5% r/r do poziomu 5 450,5 mln zł dzięki walorom konstrukcji produktów hipotecznych, udostępnieniu kredytów w walutach obcych, sprawnej obsłudze kredytowej oraz elastycznemu kształtowaniu parametrów oferty w miarę rozwoju warunków rynkowych, zgodnie z przyjętą polityką kredytową.

Portfel leasingowy wzrósł w skali roku o 27,9% do kwoty 2 959 mln zł pod wpływem sprzedaży zrealizowanej przez obie leasingowe spółki zależne, przy czym najwyższą dynamikę odnotowano w kategorii maszyn i urządzeń.

Na koniec grudnia 2008 roku niepracujące należności od klientów stanowiły 2,9% portfela brutto wobec 2,8% 12 miesięcy wcześniej. Wskaźnik pokrycia rezerwą należności niepracujących wyniósł 55% w porównaniu z 65,3% na dzień 31 grudnia 2007 roku.

Struktura należności Grupy Kapitałowej BZ WBK na 31-12-2008

Grupa Kapitałowa Banku Zachodniego WBK S.A. przestrzega norm wynikających z Ustawy Prawo bankowe, określających wielkości koncentracji wierzycelności obciążonych ryzykiem jednego podmiotu oraz podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie.

Według stanu na koniec grudnia 2008 roku największy poziom koncentracji odnotowano w branżach (wg klasyfikacji PKD): „obsługa nieruchomości” (19%), „sektor produkcyjny” (15%) oraz „budownictwo” (14%).

Baza depozytowa

mln zł

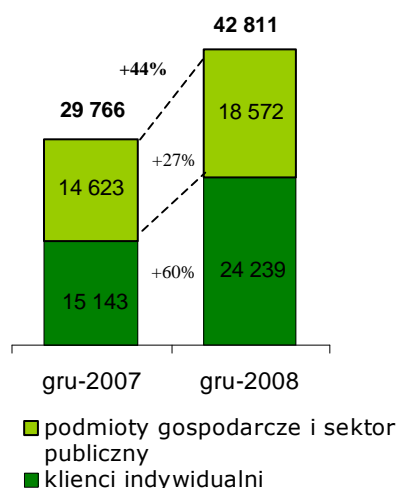
Zobowiązania wobec klientów	31-12-2008	31-12-2007	Zmiana
Zobowiązania wobec klientów indywidualnych	24 239,1	15 142,9	+60,1%
Zobowiązania wobec podmiotów gospodarczych*	15 066,5	12 211,5	+23,4%
Zobowiązania wobec podmiotów sektora publicznego*	3 505,1	2 411,3	+45,4%
Razem	42 810,7	29 765,7	+43,8%

* Zobowiązania wobec podmiotów gospodarczych i sektora publicznego wg stanu na koniec grudnia 2008 roku zawierają kwotę 2 786 mln zł z tytułu kilku znacznej wielkości depozytów, które nie zostaną odnowione w terminie zapadalności.

Zasadniczym źródłem finansowania rozwoju działalności kredytowej Grupy Kapitałowej Banku Zachodniego WBK S.A. są zobowiązania wobec klientów, stanowiące 74% sumy bilansowej. Na koniec grudnia 2008 roku osiągnęły one wartość 42 810,7 mln zł i przekroczyły poziom sprzed 12 miesięcy o 43,8%. Na wielkość tę składają się środki złożone na rachunkach bieżących w wysokości 16 721,9 mln zł, depozyty terminowe w wysokości 25 703,3 mln zł oraz pozostałe zobowiązania.

W minionym roku szczególnie szybko rosły salda na rachunkach terminowych, przewyższając stan z końca grudnia 2007 roku o 80%. Wzrost ten osiągnięto dzięki atrakcyjnej ofercie banku w zakresie lokat terminowych IMPET, ze szczególnym uwzględnieniem szeroko reklamowanej 3-miesięcznej lokaty SzybkoZarabiającej, która na koniec grudnia 2008 roku zgromadziła 7 489 mln zł. Środki na rachunkach bieżących zwiększyły się o 11,1% pod wpływem wzrostu sald na kontach oszczędnościowych (6 831,6 mln zł na koniec grudnia 2008 r.). Wysoki poziom zobowiązań bieżących i terminowych jest pochodną wzrostu dochodów w dyspozycji części gospodarstw domowych oraz niechęci klientów do inwestowania w ryzykowne instrumenty finansowe w związku z pogłębiającą się dekoniunkturą na rynku giełdowym.

**Zobowiązania wobec klientów (w mln zł)
na 31 grudnia w latach 2007-2008**

3. Podstawowe wskaźniki finansowe

Wybrane wskaźniki finansowe	2008	2007
Koszty/dochody	51,6%	53,4%
Wynik z tytułu odsetek / dochody ogółem	50,2%	43,0%
Wynik z tytułu prowizji / dochody ogółem	42,7%	51,6%
Zobowiązania wobec klientów / pasywa ogółem	74,0%	72,0%
Należności od klientów / aktywa ogółem	60,8%	58,0%
Należności od klientów / zobowiązania wobec klientów	82,1%	80,5%
Wskaźnik kredytów niepracujących	2,9%	2,8%
Wskaźnik pokrycia rezerwą kredytów niepracujących	55,0%	65,3%
ROE (zwrot z kapitału) *	20,88%	28,19%
ROA (zwrot z aktywów) **	1,7%	2,6%
Współczynnik wypłacalności	10,74%	13,27%
Zysk na jedną akcję (w zł)	11,72	13,09

W obliczeniach wykorzystano:

* zysk należny udziałowcom jednostki dominującej za okres 12 miesięcy rozpoczynający się 1 stycznia oraz stan kapitału na koniec okresu sprawozdawczego z wyłączeniem wyniku roku bieżącego oraz kapitałów mniejszości;

** zysk należny udziałowcom jednostki dominującej Banku Zachodniego WBK S.A. za okres 12 miesięcy rozpoczynający się 1 stycznia oraz średnie aktywa z końca dwóch porównywalnych okresów sprawozdawczych.

4. Oprocentowanie kredytów i depozytów

W 2008 roku Grupa Kapitałowa Banku Zachodniego WBK S.A. oferowała klientom oprocentowanie produktów na poziomie skorelowanym z wysokością stóp rynkowych (proponowanych na rynku międzybankowym oraz na rynku usług bankowych dla klientów spoza sektora finansowego) i zmianami podstawowych stóp NBP.

Oprocentowanie kredytów Banku Zachodniego WBK S.A. dla podmiotów gospodarczych bazuje na cenie pieniądza na hurtowym rynku międzybankowym (WIBOR, LIBOR), powiększonej o indywidualną marżę. Wielkość marży zależy przede wszystkim od poziomu ryzyka kredytowego danej transakcji/klienta i ustalana jest w procesie oceny kredytowej.

Z uwagi na rosnące koszty finansowania wynikające z niestabilności rynku międzybankowego oraz znacznego wzrostu oprocentowania depozytów klientów (podstawowe źródło finansowania banku), Bank Zachodni WBK S.A. podjął decyzję o uwzględnianiu uwarunkowań rynkowych przy ustalaniu indywidualnych marż kredytowych. W konsekwencji, marża kredytowa zawiera zarówno koszt ryzyka kredytowego, jak i koszt pozyskania funduszy.

Rozwój systemów pomiaru ryzyka kredytowego pozwolił na zróżnicowanie cen oferowanych klientom detalicznym na wybrane produkty kredytowe w zależności od indywidualnej oceny ryzyka kredytowego danego klienta. W przypadku transakcji na większą skalę, stosowane są indywidualne, przeważnie negocjowane warunki oprocentowania, zgodnie z kompetencjami wynikającymi z obowiązujących przepisów wewnętrznych.

Realizując cele strategiczne, w 2008 roku bank kontynuował politykę aktywizacji sprzedaży kluczowych produktów poprzez realizację kampanii promocyjnych, w tym kredytów gotówkowych oraz 3-miesięcznej Lokaty SzybkoZarabiającej wspartej atrakcyjną propozycją w zakresie oprocentowania.

V. Rozwój działalności w 2008 r.

1. Główne kierunki rozwoju - przegląd

Jedną z głównych przesłanek działań Grupy Kapitałowej Banku Zachodniego WBK S.A. w 2008 roku było dążenie do zdobycia istotnej z punktu widzenia klienta przewagi konkurencyjnej w celu poszerzenia bazy klientów, utrzymania lojalności dotychczasowych i - w konsekwencji - podwyższenia udziału w rynku.

Poniżej wyszczególniono najważniejsze nurty aktywności Grupy Kapitałowej Banku Zachodniego WBK S.A. w minionym roku:

- Uzupełnienie oferty o nowe pakiety produktów i usług oraz wzbogacenie istniejących pakietów o dodatkowe atrybuty:
 - Konto Wydajesz & Zarabiasz (zwrot części wartości każdej transakcji bezgotówkowej dokonanej kartą debetową Wydajesz & Zarabiasz);
 - pakiet produktów dla firm rozpoczynających działalność gospodarczą;
 - karta kredytowa Visa Platinum;
 - Visa Business Electron z opcjonalnym pakietem ubezpieczeniowym oraz wizerunkiem firmy na karcie.

- Dalsza dywersyfikacja oferty oszczędnościowo-inwestycyjnej:
 - sprzedaż nowych produktów strukturyzowanych (Certyfikat BZ WBK Nowa Era, Polisa Inwestycyjna, Certyfikat BZ WBK Przyjazna Planeta, Certyfikat BZ WBK Platinum);
 - dystrybucja/subskrypcja nowych funduszy inwestycyjnych (Arka BZ WBK Energii FIO, Arka BZ WBK Akcji Środkowej i Wschodniej Europy FIZ, Arka BZ WBK Fundusz Rynku Nieruchomości 2 FIZ);
 - atrakcyjna lokata SzybkoZarabiająca;
 - wdrożenie do oferty konta oszczędnościowego w GBP i EUR;
 - lokaty IMPET dla klientów biznesowych.

- Wzmocnienie pozycji banku na rynku emigracji zarobkowej:
 - odrębny proces sprzedaży kredytów hipotecznych dla osób przebywających za granicą;
 - możliwość założenia konta oszczędnościowego w GBP i EUR przez internet;
 - szersze możliwości transferu gotówki z Wielkiej Brytanii (tanie i szybkie wpłaty na rachunki w Banku Zachodnim WBK S.A.).

- Wdrożenie innowacyjnych rozwiązań i funkcjonalności w celu zwiększenia atrakcyjności produktów i usług:
 - nowe karty w technologii bezstykowej (karta kredytowa MasterCard PayPass oraz MasterCard<30, karta debetowa Visa Electron< 30 payWave);
 - upowszechnienie zabezpieczeń w ramach technologii 3D Secure;
 - elastyczny system kształtowania cen kredytów gotówkowych.

- Dalszy rozwój usług kredytowych i ich dostępności:
 - Front-Score dla kredytów hipotecznych, tj. wstępna decyzja kredytowa w 15 minut;
 - usprawnienie obsługi kredytowej średniego biznesu w ramach wyspecjalizowanych placówek (Centra Bankowości Przedsiębiorstw);
 - zmiany proceduralne przyspieszające decyzje kredytowe dotyczące finansowania przedsiębiorstw w granicach 1-3 mln zł;

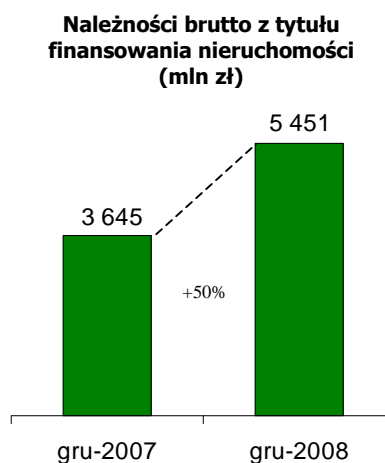
- dalsza centralizacja procesów w obsłudze kredytowej;
 - lepszy dostęp do oferty kredytowej banku dzięki zróżnicowaniu i zwiększeniu funkcjonalności kanałów dystrybucji.
- Wykorzystanie zróżnicowanych narzędzi promocyjno-sprzedażowych w celu zaktywizowania klientów do korzystania z produktów i usług Grupy Kapitałowej Banku Zachodniego WBK S.A.:
 - kampanie reklamowe (kredyt gotówkowy, kredyt mieszkaniowy, konto oszczędnościowe, konto Wydajesz & Zarabiasz, lokata SzybkoZarabiająca);
 - promocje cenowe i akcje sprzedażowe.
- Wzrost efektywności operacyjnej banku dzięki wdrożeniu Programu Aktywizacji Sprzedaży:
 - jednolita metodologia planowania celów sprzedażowych;
 - monitorowanie wyników indywidualnych pracowników i zespołów;
 - nowy system motywacyjny.
- Dalsze postępy w procesie realizacji strategii rozwoju detalicznej sieci sprzedaży:
 - otwarcie 95 nowych oddziałów w ramach Programu Rozwoju Sieci Oddziałów;
 - uruchomienie 30 nowych placówek agencyjnych („minibank”/„BZ WBK Partner”);
 - reorganizacja struktur zarządzania siecią oddziałów.
- Podniesienie poziomu obsługi klientów poprzez wdrożenie nowych modeli biznesowych:
 - otwarcie 7 Centrów Bankowości Przedsiębiorstw;
 - powołanie Biur Private Banking (Warszawa i Poznań) do obsługi zamożnych klientów.
- Permanentne doskonalenie jakości obsługi klientów.

2. Rozwój działalności Banku Zachodniego WBK S.A.

Kredyty dla ludności

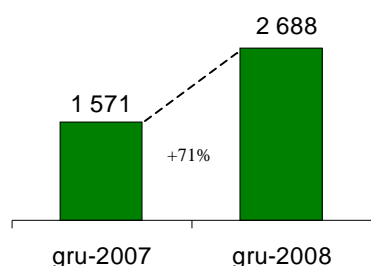
Kredyty hipoteczne

W 2008 roku oferta kredytów hipotecznych Banku Zachodniego WBK S.A. była sukcesywnie modyfikowana pod wpływem dynamicznych zmian w otoczeniu rynkowym. W marcu wprowadzono szereg rozwiązań mających na celu podniesienie przejrzystości i atrakcyjności oferty banku w aspekcie produktowym i cenowym. Między innymi dokonano zmiany terminu stawki bazowej oprocentowania kredytu (z sześciomiesięcznej na trzymiesięczną) w każdej z dostępnych walut oraz zastosowano nową siatkę marż (stałe marże dla poszczególnych kategorii produktów w złotych i w walutach). Korekty przeprowadzone w II półroczu były odpowiedzią na rozwój sytuacji na międzynarodowym rynku finansowym, który doprowadził do wzrostu kosztów finansowania kredytów hipotecznych oraz zmiany profilu ryzyka kredytów denominowanych w walutach obcych. Bank sukcesywnie dostosowywał wybrane parametry kredytów złotych i walutowych do zaistniałych warunków rynkowych. Z końcem roku, zgodnie z sugestiami Komisji Nadzoru Finansowego, ograniczył dostępność kredytów hipotecznych udzielanych w walutach obcych.

W marcu 2008 roku w sieci oddziałów banku wdrożono proces podejmowania decyzji kredytowych w oparciu o nowe narzędzie - Front Score dla kredytów hipotecznych. Umożliwia ono automatyczne przetworzenie wniosku, określenie potencjału finansowego wnioskodawcy i przekazanie mu decyzji wstępnej w ciągu 15 minut od wprowadzenia danych do systemu. Jest to obecnie rekordowy na rynku termin, w jakim klient powiadamiany jest o wyniku oceny zdolności kredytowej. Bank wykorzystał zdobytą w tym obszarze przewagę konkurencyjną w przekazie reklamowej kampanii promującej kredyt hipoteczny, którą przeprowadzono w II kwartale 2008 roku pod hasłem „15 minut i wiesz, że dostaniesz kredyt. Najszybsza decyzja w Polsce”.

Kredyty gotówkowe brutto (mln zł)

Kredyty gotówkowe

Popyt na kredyty gotówkowe Banku Zachodniego WBK S.A. utrzymał wysoki trend wzrostowy dzięki konfiguracji cech pozytywnie wyróżniających ofertę banku, takich jak: elastyczne podejście do potrzeb kredytowych klienta, indywidualnie ustalane oprocentowanie, szybkość podejmowania decyzji kredytowej (10 minut od złożenia kompletnego wniosku), obsługa dostosowana do potrzeb klienta (różnorodność kanałów dystrybucji i trybów składania wniosków), możliwość wyboru okresu kredytowania oraz wykupienia ubezpieczenia.

System elastycznego kształtowania cen (Individual Pricing), funkcjonujący w banku od 25 sierpnia 2008 roku, umożliwia dostosowanie ceny kredytu gotówkowego (w granicach określonego przedziału) do profilu ryzyka klienta ustalonego według indywidualnej punktacji kredytowej. Przyjęty tryb postępowania zwiększył atrakcyjność oferty banku, zapewniając mu lepszą pozycję na rynku oraz bardziej adekwatny poziom dochodów.

Szybkie tempo rozwoju portfela kredytów gotówkowych Banku Zachodniego WBK S.A. to między innymi konsekwencją rozbudowy sieci i wzrostu efektywności kanałów dystrybucji banku. Silnego impulsu sprzedażowego dostarczył także cykl kampanii reklamowych (lutowa kampania „Jak wszyscy,

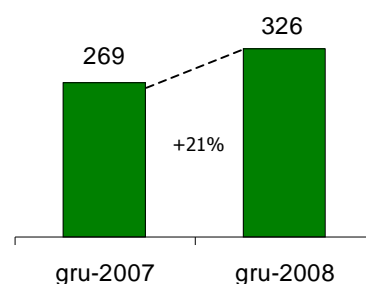
to wszyscy”, wrześniowa „Hit Sezonu: Kredyt Gotówkowy” oraz listopadowo-grudniowa „Wszyscy Biorą na Święta. Weź i Ty!”), które wsparł swym wizerunkiem John Cleese – ikona brytyjskiej komedii.

Zgodnie z umową o współpracy między Bankiem Zachodnim WBK S.A. a Domem Maklerskim BZ WBK S.A. z dnia 12 maja 2008 roku, klientom zainteresowanym kredytem gotówkowym na zakup papierów wartościowych na rynku pierwotnym oraz zorganizowanym rynku wtórnym ułatwiono dostęp do finansowania, umożliwiając składanie wniosków poza siecią banku, tj. za pośrednictwem punktów obsługi klienta Domu Maklerskiego BZ WBK S.A. oraz aplikacji internetowej tej jednostki „Inwestor On-line”.

Karty kredytowe

Bank Zachodni WBK S.A. jako pierwszy w Europie Środkowo-Wschodniej umożliwił klientom dokonywanie płatności bezstykowych, wprowadzając do sprzedaży kartę typu pre-paid Maestro PayPass (koniec 2007 r.). Kontynuacją tych działań było wydanie w marcu 2008 roku karty kredytowej MasterCard PayPass z wykorzystaniem technologii zbliżeniowej (PayPass). Karta posiada specjalny mikroprocesor oraz pasek magnetyczny i jest instrumentem wielofunkcyjnym. Umożliwia dokonywanie płatności bezgotówkowych w POS (w tym zbliżeniowych i z użyciem numeru PIN), wypłat w bankomatów na całym świecie oraz transakcji internetowych i MOTO (zamówienia telefoniczne i pocztowe typu Mail Order & Telephone Order).

Karty kredytowe (tys. sztuk)

Adresatem dwóch kolejnych propozycji banku były segmenty o znaczeniu strategicznym. W czerwcu wprowadzona została karta kredytowa Visa Platinum stanowiąca uzupełnienie oferty dla segmentu VIP, złożonego z osób oczekujących zindywidualizowanej obsługi i zainteresowanych produktami ponadstandardowymi. We wrześniu natomiast uruchomiono sprzedaż karty kredytowej MasterCard<30 z dodatkową funkcją zbliżeniową, która adresowana jest do studentów i ludzi młodych. Pod koniec 2008 roku wznowiona została karta kredytowa dla miłośników narciarstwa z wbudowanym pakietem ubezpieczeniowym oraz programem upustów na sprzęt narciarski.

Aby zwiększyć popyt na karty kredytowe Banku Zachodniego WBK S.A. i zachęcić użytkowników do bardziej aktywnego ich wykorzystywania, bank przeprowadził szereg przedsięwzięć o charakterze promocyjno-sprzedażowym, w tym konkurs „Traf na UEFA EURO 2008”, zindywidualizowane oferty kart kredytowych dla klientów nieposiadających tego produktu oraz akcje sprzedażowe typu „cross-selling”.

Konto osobiste

Rozwój oferty dla posiadaczy kont złotówkowych

W 2008 roku Bank Zachodni WBK S.A. zrealizował szereg inicjatyw mających na celu uatrakcyjnienie oferty pakietów produktowych (zbudowanych wokół kont osobistych) oraz zwiększenie dynamiki ich sprzedaży. W ramach tych działań, w marcu 2008 roku posiadaczom kart Visa Electron Prestiz - wydawanych do Konta24 Prestiz - umożliwiono bezprowizyjne wypłaty ze wszystkich bankomatów w Polsce. W maju natomiast uruchomiona została sprzedaż nowego konta osobistego - Konta Wydajesz & Zarabiasz z towarzyszącą kartą debetową Visa Wydajesz & Zarabiasz wyposażoną w unikatowy na rynku polskim mechanizm zwrotu 1% wartości transakcji dokonanych z jej użyciem (więcej informacji w części „Karty debetowe”). Z myślą o właścicielach Konta<30, wznowiona została promocja wakacyjna polegająca na okresowym zniesieniu prowizji za wypłaty bankomatowe dokonywane kartą Visa Electron<30 za granicą. We wrześniu natomiast rozpoczęto jesienną kampanię Konta<30, realizowaną pod hasłem „Młodych nie golimy”, podkreślającym główny walor produktu - brak opłat za prowadzenie rachunku. Przedmiotem promocji była też debetowa karta zbliżeniowa Visa Electron<30

payWave wydawana do ww. konta, którą Bank Zachodni WBK S.A. wprowadził na rynek jako pierwszy w Polsce.

Rozwój oferty dla posiadaczy kont walutowych

W minionym roku kontynuowano prace nad podniesieniem walorów oferty adresowanej do Polaków przebywających za granicą. W centrum uwagi banku znalazły się potrzeby klientów obecnych na brytyjskim, irlandzkim i niemieckim rynku pracy, w tym funkcjonalność kanałów dystrybucji usług bankowych z perspektywy ww. użytkowników. Ofertę banku (obejmującą bezpłatne internetowe konto walutowe w GBP, EUR i USD, kartę walutową MasterCard w walucie konta, bezpłatne wypłaty z sieci bankomatów AIB w Irlandii oraz niskie stawki w bankomatach na całym świecie) rozszerzono o możliwość uzyskania promesy kredytu hipotecznego na zakup nieruchomości w Polsce, opcję zdalnego otwarcia konta oszczędnościowego w GBP i EUR, obsługę tanich wpłat z Wielkiej Brytanii oraz specjalistyczny serwis internetowy dla emigrantów (www.zagranica.bzwbk.pl).

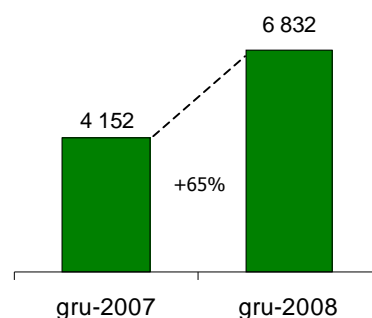
W 2008 roku bank zwiększył skalę działań zorientowanych na promowanie oferty zagranicznej, wykorzystując w tym celu popularne serwisy internetowe, stronę www.bzwbk.pl, system transakcyjny BZWBK24 oraz prasę wydawaną za granicą dla polskiej społeczności.

Produkty depozytowe i inwestycyjne

Produkty depozytowe

W 2008 roku kluczowym składnikiem oferty depozytywnej Banku Zachodniego WBK S.A. dla klientów indywidualnych było konto oszczędnościowe. Popularność tego produktu jest efektem jego konstrukcji, tj. połączenia najlepszych cech lokaty terminowej (wysokie oprocentowanie) i rachunku bieżącego (możliwość korzystania ze środków w dowolnym terminie bez utraty odsetek). Wymienione zalety konta zyskały na atrakcyjności w otoczeniu charakteryzującym się dużą niepewnością, zwiększoną awersją do ryzyka oraz obawami o płynność sektora bankowego. Dzięki rozszerzeniu propozycji banku o rachunki w GBP i EUR oraz wdrożeniu procesów umożliwiających ich otwieranie przez Internet, konto oszczędnościowe stało się również dostępne dla osób pracujących za granicą.

Środki zgromadzone na kontach oszczędnościowych (mln zł)

W IV kwartale 2008 roku bank odnotował wysoki wzrost stanu środków na szeroko reklamowanej 3-miesięcznej lokacie SzybkoZarabiającej. Produkt ten wprowadzono do oferty banku w październiku 2008 roku w reakcji na wzmożoną aktywność konkurencji dążącej do wzmocnienia swej bazy depozytywnej w związku ze stagnacją na rynku międzybankowym. Lokata SzybkoZarabiająca pozyskała dla banku nowe środki depozytowe oraz przejęła część sald z innych produktów depozytowych (w tym również z kont oszczędnościowych), przyciągając klientów wysoką stawką oprocentowania.

Produkty strukturyzowane

W odpowiedzi na zapotrzebowanie klientów poszukujących korzystnych i bezpiecznych instrumentów inwestycyjnych, w 2008 roku bank wprowadzał do sprzedaży kolejne produkty strukturyzowane, dbając o zróżnicowanie i atrakcyjność oferty. Poniżej wymieniono główne przedsięwzięcia z tego zakresu.

- emisje Certyfikatów BZ WBK Nowa Era: podmiot oferujący - Dom Maklerski BZ WBK S.A.; inwestycja oparta na indeksie BZ WBK Nowa Era; 100-procentowa ochrona powierzonego kapitału;

- emisje Certyfikatów BZ WBK Przyjazna Planeta: podmiot oferujący - Dom Maklerski BZ WBK S.A.; inwestycja oparta na indeksach branż: energii odnawialnej, technologii energooszczędnych, gospodarki odpadami i uzdatniania wody; 100-procentowa ochrona powierzzonego kapitału;
- emisje Polisy inwestycyjnej: wprowadzone do sprzedaży wspólnie z BZ WBK-CU Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A.; inwestycja oparta na indeksie BZ WBK Nowa Era; 100-procentowa ochrona powierzzonego kapitału; brak obciążenia podatkiem od dochodów kapitałowych; ochrona w formie ubezpieczenia grupowego;
- emisje Polisy inwestycyjnej: wprowadzone do sprzedaży wspólnie z BZ WBK-CU Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A.; inwestycja oparta na indeksie BNP Paribas Platinum PLN ER; 100-procentowa ochrona powierzzonego kapitału; brak obciążenia podatkiem od dochodów kapitałowych; ochrona w formie ubezpieczenia grupowego;
- emisje Polisy inwestycyjnej: wprowadzone do sprzedaży wspólnie z Commercial Union Polska Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A.; inwestycja oparta na indeksie BZ WBK Nowa Era; 100-procentowa ochrona powierzzonego kapitału; brak obciążenia podatkiem od dochodów kapitałowych; ochrona w formie ubezpieczenia grupowego;
- lokaty strukturyzowane: Euro Plus marzec 2009 oraz Złoty Plus marzec 2009; połączenie elementów tradycyjnej lokaty bankowej (z 6-miesięcznym okresem depozytowym) z inwestycją na rynku walutowym przynoszącą zyski w zależności od zmian kursu EUR/PLN; 100-procentowa ochrona powierzzonego kapitału;
- emisje Certyfikatów BZ WBK Platinum w ramach oferty niepublicznej skierowanej do grupy nie większej niż 99 klientów VIP (Private Placement): inwestycja oparta na indeksie BNP Paribas Platinum PLN ER; 100-procentowa ochrona powierzzonego kapitału.

Fundusze inwestycyjne

Bank kontynuował dystrybucję otwartych funduszy inwestycyjnych Arka BZ WBK (zarządzanych przez BZ WBK AIB Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.), w tym również funduszy specjalizujących się w określonych rynkach geograficznych i branżowych, takich jak Arka BZ WBK Akcji Środkowej i Wschodniej Europy FIO oraz Arka BZ WBK Rozwoju Nowej Europy FIO. Ponadto rozpoczął sprzedaż funduszu Arka BZ WBK Energii FIO (inwestycje w walory spółek związanych z branżą energetyczną) oraz uczestniczył w publicznej subskrypcji transzy detalicznej certyfikatów funduszy zamkniętych: Arka BZ WBK Fundusz Rynku Nieruchomości 2 FIZ, oraz Arka BZ WBK Akcji Środkowej i Wschodniej Europy FIZ.

Karty debetowe

Nowe propozycje w ramach oferty kart debetowych

W maju 2008 roku katalog wydawanych przez bank kart debetowych został rozszerzony o kartę Visa Wydajesz & Zarabiasz, którą wyposażono w unikalny na polskim rynku program premiowy. Zgodnie z założeniami programu, od każdej przeprowadzonej i rozliczonej transakcji bezgotówkowej klient otrzymuje zwrot środków na konto w wysokości 1% wartości transakcji. Dodatkową zaletą nowej karty jest bezpłatny dostęp do usług w ramach kilku sieci bankomatów.

Propozycję produktową banku wzbogaciła ponadto karta debetowa Visa Electron<30 payWave wydawana do Konta<30 dla młodych klientów. Kartę dostosowano do technologii zbliżeniowej i udostępniono studentom w wybranych ośrodkach akademickich kraju (w Warszawie, Wrocławiu i Poznaniu) w ramach jesiennej kampanii sprzedażowej. Karta Visa Electron<30 payWave została

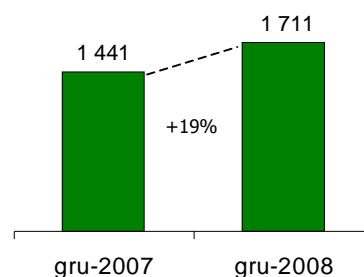
uznana za „najbardziej innowacyjny produkt roku 2008” w konkursie organizowanym pod patronatem Związku Banków Polskich w ramach konferencji Central European Electronic Card.

Bank uatrakcyjnił konstrukcję trzech kart debetowych z dotychczasowej oferty, dodając korzystne dla użytkowników elementy cenowe i funkcjonalne. Posiadaczom karty Visa Electron VIP oraz Visa Electron Prestiż umożliwiono dokonywanie bezpłatnych wypłat we wszystkich bankomatach w kraju, natomiast karta Visa Business Electron została wzbogacona o ubezpieczenie finansowe oraz wizerunek firmy wkomponowany w szatę graficzną awersu.

Nowe funkcjonalności

Od 2007 roku Bank Zachodni WBK S.A. udostępnia klientom usługę Verified by Visa (VbV) opartą na technologii 3D-Secure, która umożliwia dodatkowe zabezpieczanie transakcji internetowych przy pomocy mechanizmów autoryzacji dostępnych w serwisie BZWBK24 Internet. W II półroczu 2008 roku technologia 3D-Secure objęła także karty systemu Maestro/MasterCard w ramach usług zabezpieczających MasterCard SecureCode. W konsekwencji, wszystkie karty płatnicze (debetowe i kredytowe) Banku Zachodniego WBK S.A. mogą być wykorzystywane do realizacji płatności internetowych przy minimalnym ryzyku nieuprawnionego użycia.

Karty debetowe (tys. sztuk)

Od września 2008 roku wszyscy użytkownicy kart debetowych VISA i Maestro dla klientów indywidualnych mogą korzystać z usługi Cash Back, która umożliwia wypłatę gotówki (jednorazowo do 200 zł) podczas dokonywania płatności kartą w punktach handlowo-usługowych znajdujących się na terenie kraju i oznakowanych logo VISA Cash Back lub MasterCard/Maestro Cash Back.

Produkty ubezpieczeniowe

Działalność Banku Zachodniego WBK S.A. w zakresie bancassurance dynamicznie się rozwija i nabiera znaczenia jako źródło dodatkowych dochodów prowizyjnych.

Bank udostępniał klientom produkty ubezpieczeniowe we współpracy z wiodącymi na rynku polskimi towarzystwami ubezpieczeń takimi jak: Grupa Commercial Union, AIG i TU Europa. Ponadto, razem z Aviva International Insurance Ltd., powołał dwa nowe towarzystwa ubezpieczeniowe: BZ WBK - CU Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A. i BZ WBK - CU Towarzystwo Ubezpieczeń Ogólnych S.A., których podstawowym zadaniem jest świadczenie usług ubezpieczeniowych na rzecz klientów banku. Do końca 2008 roku ww. spółki przejęły ochronę ubezpieczeniową produktów kartowych banku oraz ubezpieczenie kredytobiorców korzystających z kredytu gotówkowego.

Zakres dystrybuowanych przez bank ubezpieczeń został wzbogacony o ubezpieczenie komunikacyjne oferowane we współpracy z Commercial Union Towarzystwo Ubezpieczeń Ogólnych S.A. Ubezpieczenie dostępne jest dla wszystkich zainteresowanych w systemie sprzedaży direct tj. przez telefon i Internet.

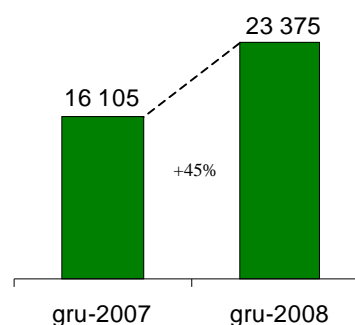
W 2008 roku przeprowadzone zostały emisje produktów strukturyzowanych we współpracy z Commercial Union Polska Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A. oraz BZ WBK-CU Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A. (więcej na ten temat w części „Produkty depozytowe i inwestycyjne”).

Oferta dla dużych przedsiębiorstw

Struktury Bankowości Korporacyjnej Banku Zachodniego WBK S.A. prowadzą działalność w oparciu o przyjęty w banku model CRM (Zarządzania Relacjami z Klientami), w ramach którego wyznaczony dla danego klienta opiekun nadzoruje jego proces kredytowy oraz odpowiada za obsługę w pozostałych obszarach współpracy.

Oferta dla klientów korporacyjnych obejmuje bogaty zestaw produktów kredytowych, począwszy od kredytów obrotowych po długoterminowe finansowanie na cele związane z ogólnym rozwojem, przejęciami i projektami inwestycyjnymi. Bank udostępnia klientom szeroki wybór produktów depozytowych, skarbowych i usług z zakresu zarządzania płynnością, w tym produkty umożliwiające zarządzanie ryzykiem walutowym i stopy procentowej, finansowanie transakcji handlu zagranicznego, cash pooling, obsługę płatności masowych, bankowość elektroniczną. We współpracy ze spółkami zależnymi, proponuje także usługi specjalistyczne, tj. brokerskie, zarządzanie kapitałem i aktywami, leasing oraz faktoring. W sieci oddziałów banku oferowane są specjalne pakiety promocyjne dla pracowników klientów korporacyjnych.

Należności brutto od podmiotów gospodarczych i sektora publicznego* (mln zł)

* bez należności leasingowych

Polityka banku w zakresie finansowania klientów korporacyjnych przewiduje intensywne działania wspierające rozwój obecnych klientów oraz nawiązywanie relacji z kolejnymi przedsiębiorstwami posiadającymi sprawny zarząd i solidną strategię biznesową.

Bank Zachodni WBK S.A. systematycznie umacnia swoją pozycję na rynku bankowości korporacyjnej, czego potwierdzeniem jest wysoki wzrost portfela kredytów i depozytów oraz rentowność segmentu.

Pomimo nowych wyzwań, jakie pojawiły się w otoczeniu gospodarczym w IV kwartale 2008 roku, jakość kredytów korporacyjnych utrzymuje się na dobrym poziomie. Przyjęty przez bank model działania stawia go w dobrej pozycji wyjściowej, gwarantując wysoką sprawność procesu zarządzania relacjami z klientami i portfelem produktów w przyszłości.

Oferta dla małych i średnich przedsiębiorstw (MSP)

Rozwój oferty dla MSP

Dążąc do coraz lepszego zaspokajania potrzeb klientów, w marcu 2008 roku Bank Zachodni WBK S.A. uzupełnił ofertę dla MSP o pakiet produktów i usług adresowany do firm rozpoczynających działalność gospodarczą. Propozycja banku obejmuje prowadzenie rachunku bez opłat w okresie pierwszych 12 miesięcy oraz możliwość skorzystania z kredytu w wysokości do 50 tys. zł na 5 lat lub z finansowania - w formie leasingu - zakupu nowego samochodu osobowego. Wzbogacono ją także o usługi dodatkowe, świadczone we współpracy z partnerami zewnętrznymi, w tym usługi księgowości internetowej, pomoc prawną oraz pakiet usług internetowych (udostępnianie serwerów, tworzenie serwisów internetowych, etc.). Z uwagi na duże zainteresowanie usługami peryferyjnymi, udostępniono je również pozostałym klientom w celu wzmocnienia ich lojalności wobec banku.

Bank kontynuował przyjętą w 2007 roku politykę w zakresie oceny ryzyka kredytowego małych i średnich przedsiębiorstw, ograniczając wymagany zakres dokumentacji (zwłaszcza od małych firm) oraz umożliwiając zaciągnięcie kredytu do określonej wysokości bez zabezpieczenia. Jednocześnie,

wprowadzono zmiany proceduralne w procesie udzielania kredytów w kwocie od 1 do 3 mln zł, co przyspieszyło proces przekazywania zainteresowanym decyzji kredytowej. Skrócono też czas oczekiwania klientów MSP na decyzje cenowe dzięki przeniesieniu odpowiednich kompetencji na niższy szczebel decyzyjny.

W II połowie 2008 roku Bank Zachodni WBK S.A. koncentrował się na rozwijaniu konkurencyjnej oferty depozytowej. Wdrożono nowe lokaty Biznes IMPET w złotych z 1, 3, 6 i 12-miesięcznym terminem zapadalności, proponując szczególnie atrakcyjne oprocentowanie w przypadku lokaty 3-miesięcznej. Ponadto, aby zwiększyć skuteczność pozyskiwania nowych wolumenów, powołano Centralny Zespół Pozyskiwania Depozytów.

W trakcie całego roku kontynuowano działania mające na celu zaktywizowanie przedstawicieli sektora MSP do szerszej współpracy z bankiem. W ramach kampanii sprzedażowej, sprawdzonym klientom przedłożono specjalnie dla nich przygotowane oferty finansowania (kredyt w rachunku bieżącym lub Biznes Ekspres). Inicjatywa banku spotkała się z uznaniem przedsiębiorców i sprawdziła się jako narzędzie w procesie budowania wzajemnych relacji. Pozytywny wpływ na wyniki sprzedażowe banku miały też umiejętności doradców MSP intensywnie rozwijane w ramach cyklu szkoleń (Skuteczny Doradca Klienta MSP).

Model obsługi średniego biznesu

Zgodnie ze strategią rozwoju średniego biznesu, bank dostosował model obsługi najwyższego segmentu sektora MSP do oczekiwań klientów, uwzględniając ich wymagania w zakresie jakości kontaktów z bankiem oraz łatwego dostępu do osób dysponujących kompetencjami decyzyjnymi. Nowy model opiera się na Centrach Bankowości Przedsiębiorstw, tj. specjalistycznych strukturach organizacyjnych ds. obsługi średnich przedsiębiorstw, dysponujących kadrą wyposażoną w odpowiednie kompetencje kredytowe i umiejętności sprzedażowe. Jednostki te powstały w 8 największych ośrodkach miejskich kraju, uzupełniając dotychczasową infrastrukturę dystrybucyjną banku złożoną z sieci oddziałów oraz Centrów Bankowości Korporacyjnej.

W 2008 roku działalność Centrów Bankowości Przedsiębiorstw koncentrowała się przede wszystkim na pozyskiwaniu nowych klientów. Począwszy od 2009 roku przejmą one od oddziałów i Centrów Bankowości Korporacyjnej obsługę wszystkich klientów banku spełniających kryteria przynależności do segmentu średnich przedsiębiorstw (więcej na ten temat w rodz. XI. „Zmiany w organizacji zarządzania”).

Finansowanie projektów w ramach funduszy unijnych

Oferta Banku Zachodniego WBK S.A. w zakresie finansowania przedsięwzięć dotowanych z funduszy unijnych obejmuje kredyt, leasing oraz pożyczkę i zapewnia finansowanie zarówno dotowanej części inwestycji, jak i pozostałych nakładów. Sztandarowym produktem banku jest Biznes Ekspres Unijny, który opiera się na konstrukcji kredytu Biznes Ekspres i - podobnie jak on - może być przeznaczony na dowolny cel związany z działalnością gospodarczą, wymaga spełnienia minimum formalności i gwarantuje podjęcie decyzji kredytowej w ciągu 24 godzin od złożenia kompletnego wniosku kredytowego. Ważnym atutem banku na rynku funduszy z UE jest rozległa sieć doradców europejskich (około 200) wspierających klientów specjalistyczną wiedzą o programach unijnych i wymogach stawianych inwestycjom ubiegającym się o dofinansowanie.

Bank zamierza utrzymać silną pozycję na rynku funduszy UE i w tym celu realizuje strategię działania w ramach budżetu unijnego 2007-2013. Strategia Razem w Unii 2007-2013 zakłada aktywne uczestnictwo banku w procesie absorpcji funduszy unijnych ze szczególnym naciskiem na wspieranie przedsiębiorców z sektora MSP. Bank prowadzi również obsługę klientów ubiegających się o fundusze unijne w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013 w oparciu o kompleksową ofertę unijną zaprojektowaną razem ze spółkami leasingowymi.

Rozliczenia zagraniczne

Wpłaty gotówkowe na rachunki w Banku Zachodnim WBK S.A.

W procesie realizacji płatności zagranicznych, bank wykorzystuje wszystkie dostępne kanały rozliczeniowe, dzięki czemu może proponować klientom najbardziej korzystne opcje.

Oferta banku obejmuje m.in. usługi sieci agentów zagranicznych (z Wielkiej Brytanii, Irlandii i Holandii) w zakresie przyjmowania i realizacji przekazów gotówkowych na rachunki złotowe do Polski. W 2008 roku Bank Zachodni WBK S.A. zawarł umowę o współpracy z jednym z brytyjskich banków na obsługę przelewu Bank Giro Credit. Produkt ten umożliwia Polakom przebywającym w Wielkiej Brytanii dokonywanie tanich i szybkich wpłat gotówkowych i czekowych na rachunki w Banku Zachodnim WBK S.A.

Płatności zagraniczne

Generowane przez bank komunikaty płatnicze od wielu lat cechuje bardzo wysoka jakość, co usprawnia proces rozliczeń i ogranicza koszty obsługi. W dowód uznania za bezbłędne formatowanie komunikatów SWIFT, w 2008 roku dwaj główni korespondenci banku (Bank of New York oraz Deutsche Bank) wyróżnili go nagrodami. Potwierdzeniem wysokiego poziomu organizacji procesów związanych z realizacją płatności zagranicznych i jakości obsługi klientów jest fakt umieszczenia banku na liście instytucji spełniających międzynarodową normę ISO 9001:2000 w zakresie poleceń wypłaty w obrocie dewizowym.

Bank finalizuje projekt mający na celu obsługę płatności w EUR zgodnie ze standardami SEPA (Single European Payments Area), co istotnie wzmocni atrakcyjność jego oferty dla klientów.

W 2008 roku odnotowano wzrost ilości płatności przychodzących o 40% r/r i wychodzących (bez udziału banków trzecich) o 21% r/r.

Przekazy pieniężne Western Union

Bank Zachodni WBK S.A. pośredniczy w realizacji międzynarodowych i krajowych przekazów pieniężnych firmy Western Union. Stworzona przez bank sieć obsługi transferów obejmuje 694 placówki, w tym oddziały bankowe, jednostki partnerskie „minibank”/„Bank Zachodni WBK Partner” oraz agentów pośrednich związanych z bankiem umową i korzystających z jego usług rozliczeniowych. Przekazy realizowane są w uproszczonej formie tj. z pominięciem formularzy, co skraca czas pobytu klienta w placówce. Dzięki zróżnicowaniu kanałów dystrybucji produktu i ich ciągłemu rozwojowi, bank dociera do coraz większej liczby klientów. Gwarantuje przy tym najwyższą jakość usług, o czym świadczy certyfikat systemu zarządzania jakością ISO 9001:2000 w zakresie obsługi transferów Western Union.

Poza tradycyjnymi przekazami gotówki między osobami fizycznymi, bank udostępnił klientom usługę Quick Pay umożliwiającą przekaz środków od firmy do osoby fizycznej.

W 2008 roku obroty banku z tytułu przekazów Western Union wysyłanych za granicę wzrosły o 23% r/r.

Handel zagraniczny

Oferta banku obejmuje pełen zakres usług w zakresie rozliczania i finansowania handlu zagranicznego. Stale rozbudowywana sieć banków współpracujących zapewnia wysoką sprawność procesów obsługi transakcji oraz konkurencyjne warunki cenowe. Ponadto elastyczne podejście do procesu realizacji rozliczeń w handlu zagranicznym pozwala na zindywidualizowanie obsługi klientów. Wysoki poziom

świadczonych usług potwierdza przyznanie bankowi certyfikatu zgodności z międzynarodową normą ISO 9001:2000 dla procesów obsługi transakcji dokumentowych oraz czeków.

W 2008 roku odnotowano wzrost wartości eksportowych transakcji dokumentowych, w tym akredytyw eksportowych o 29% i inkas eksportowych o 37%. Zwiększyła się też wartość czeków przyjętych do inkasa oraz sprzedaż czeków bankierskich.

Usługi elektroniczne na rzecz instytucji finansowych

Bank Zachodni WBK S.A. jest jednym z największych w skali kraju dostawców usług dla banków i instytucji finansowych w zakresie realizacji płatności, usług gotówkowych, wydawnictwa i obsługi kart płatniczych oraz obsługi urządzeń bankomatowych. Korzystając z własnych doświadczeń, bank dostosowuje produkty i funkcjonalności do indywidualnych potrzeb swoich klientów. Proponuje i wdraża nowatorskie na rynku rozwiązania, w tym technologie spełniające wymagania organizacji płatniczych (EuroPay, MasterCard, Visa) oraz SEPA. Bank zapewnia swoim partnerom nowoczesną infrastrukturę informatyczną oraz dostęp do informacji o transakcjach w czasie rzeczywistym. Oferuje wysoką jakość i bezpieczeństwo usług personalizacji kart z paskiem i procesorem, co potwierdziła certyfikacja procesu przeprowadzona przez obie współpracujące z bankiem organizacje płatnicze, tj. Visę Int. i MasterCard Int.

Dzięki skutecznej akwizycji nowych klientów, sukcesywnie wzrasta skala działalności banku w wymienionych obszarach usługowych. Na koniec grudnia 2008 roku Bank Zachodni WBK S.A. utrzymywał relacje biznesowe z ponad 20 bankami i instytucjami finansowymi, obsługiwał 3,2 mln obcych kart oraz zarządzał siecią 1 326 bankomatów innych instytucji.

Produkty bankowości inwestycyjnej

Obsługa emisji instrumentów dłużnych i kapitałowych oraz pozostałych transakcji na zlecenie

W 2008 roku Bank Zachodni WBK S.A. przygotował aranżowane emisje nieskarbowych papierów dłużnych dla 26 podmiotów o łącznej wartości 399,5 mln zł. Zostały one objęte przez podmioty wskazane przez emitentów. Na zlecenie klientów korporacyjnych przeprowadzono dwie emisje obligacji na kwotę 7 mln zł i 10 mln zł, każdą w ramach odrębnego programu emisji o wartości maksymalnej 15 mln zł. Zawarto też 3 umowy subemisji inwestycyjnej dla spółek: Zakłady Azotowe Tarnów S.A. (wartość zobowiązania subemisyjnego - 133,7 mln zł), Enea S.A. (500 mln zł) oraz Atrem S.A. (20,7 mln zł). Ponadto przygotowano i zrealizowano transakcję wykupu menedżerskiego MBO (kwota finansowania w wysokości 5,9 mln zł) oraz transakcję nabycia akcji spółki publicznej na zlecenie (13,1 mln zł).

Działalność doradcza

Bank Zachodni WBK S.A. pełnił rolę doradcy w wielu publicznych i prywatnych ofertach akcji. W następujących przedsięwzięciach doradzał razem z Domem Maklerskim BZ WBK S.A.:

- wtórna oferta publiczna akcji spółki Hydrobudowa Polska S.A. o wartości 308 mln zł, przeprowadzona w ramach podniesienia kapitału;
- pierwsza oferta publiczna akcji spółki Zakłady Azotowe Tarnów S.A. o wartości 295 mln zł, przeprowadzona w ramach podniesienia kapitału;
- wtórna publiczna oferta emisji akcji spółki Barlinek S.A. z prawem poboru o wartości 67,7 mln zł, przeprowadzona w ramach podniesienia kapitału;
- pierwsza oferta publiczna akcji spółki Atrem S.A. o wartości 22,8 mln zł, przeprowadzona w ramach podniesienia kapitału;

- oferta prywatna akcji spółki R&C Union S.A. o wartości 8 mln zł, przeprowadzona w ramach podniesienia kapitału (pierwsza spółka wprowadzona na alternatywny rynek obrotu New Connect);
- wprowadzenie - w ramach „dual listing” - akcji francuskiej spółki Belvedere do obrotu na WGPW S.A. pod nazwą Sobieski.

Zarządzanie portfelami akcji i udziałów

W 2008 roku w portfelu akcji i udziałów Banku Zachodniego WBK S.A. miały miejsce następujące zmiany:

- Bank Zachodni WBK S.A. objął 800 sztuk nowo wyemitowanych akcji spółki CU Polska - Towarzystwo Ubezpieczeń Ogólnych S.A. o wartości nominalnej 2 tys. zł każda. W związku z proporcjonalną alokacją nowej emisji wśród dotychczasowych akcjonariuszy, udział banku w kapitale akcyjnym oraz w głosach na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy (WZA) pozostał na niezmiennym poziomie (10%).
- W marcu 2008 roku podpisane zostały akty założycielskie i statuty dwóch nowych towarzystw ubezpieczeniowych powołanych przez Bank Zachodni WBK S.A. we współpracy z Aviva International Insurance Limited: BZ WBK - CU Towarzystwo Ubezpieczeń Ogólnych S.A. i BZ WBK - CU Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A. Obaj akcjonariusze (posiadający udziały w wysokości 50% każdy) opłacili kapitały zakładowe spółek. Wpłaty Banku Zachodniego WBK S.A. do wyżej wymienionych spółek wyniosły odpowiednio 16,5 mln zł oraz 13 mln zł.
- W marcu 2008 roku podpisano przedwstępną umowę sprzedaży 1 718 105 akcji NFI Magna Polonia S.A. pomiędzy Bankiem Zachodnim WBK S.A. a BBI Capital NFI. Strony uzgodniły, że przeniesienie własności przedmiotowych akcji na BBI Capital NFI odbędzie się poza rynkiem regulowanym w dwóch etapach: 1) przeniesienie własności 1 250 000 akcji stanowiących 9,73% w kapitale zakładowym nie później niż do 14 maja 2008 r.; 2) przeniesienie własności 468 105 akcji stanowiących 3,65% w kapitale zakładowym nie później niż do 14 lipca 2008 r. Umowy właściwe dotyczące I i II etapu transakcji zostały zrealizowane zgodnie z terminem umownym. W efekcie, bank dysponuje pakietem 650 tys. akcji NFI Magna Polonia S.A., stanowiącym 5,06% w kapitale zakładowym spółki oraz 5,06% w głosach na WZA.
- Na podstawie umowy z Commercial Union Polska Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, Bank Zachodni WBK S.A. dokonał sprzedaży 420 udziałów Brytyjsko-Polskiego Towarzystwa Finansowego WBK-CU Sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu o łącznej wartości nominalnej 210 tys. zł, które stanowiły 60% udziału w kapitale zakładowym i dawały prawo do 420 głosów na Zgromadzeniu Wspólników spółki. Cena sprzedaży udziałów wyniosła 1,2 mln zł. W wyniku transakcji, Bank Zachodni WBK S.A. zbył wszystkie posiadane udziały w spółce.
- W czerwcu sfinalizowana została transakcja sprzedaży części pakietu akcji MasterCard Inc, na której bank osiągnął wynik w wysokości 10,4 mln USD, tj. 22,4 mln zł.
- W dniu 28 lipca 2008 roku dokonano sądowej rejestracji podwyższenia kapitałów zakładowych BZ WBK Finanse & Leasing S.A. oraz BZ WBK Leasing S.A. o 13,5 mln zł w każdej z ww. spółek. Akcje nowej emisji zostały objęte przez Bank Zachodni WBK S.A., który posiada udział w wysokości 99,99% w kapitałach zakładowych oraz w głosach na WZA obu podmiotów.
- Bank dokonał również dopłat do kapitału BZ WBK Inwestycje Sp. z o.o. w łącznej kwocie 21,3 mln zł, która została przeznaczona na rozwój działalności podstawowej spółki.

- 14 lipca 2008r. w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych dokonano rejestracji funduszu ARKA BZ WBK Fundusz Rynku Nieruchomości 2 FIZ. Bank nabył 140 205 sztuk certyfikatów nowego funduszu za łączną kwotę 13,6 mln zł.
- W październiku 2008 roku bank otrzymał od spółki VISA Inc. kwotę 5,1 mln USD oraz 63 809 sztuk akcji VISA Inc. z tytułu debiutu ww. spółki na giełdzie nowojorskiej (NYSE).
- W grudniu 2008 roku bank utworzył nową spółkę zależną pod nazwą BZ WBK Finanse Sp. z o.o., w której objął wszystkie udziały. Kapitał zakładowy, wynoszący - zgodnie z umową spółki - 50 tys. zł, został w całości opłacony. Spółka jest holdingiem finansowym, który powołano w celu scentralizowanego zarządzania spółkami zależnymi świadczącymi usługi w segmencie bankowości przedsiębiorstw. BZ WBK Finanse Sp. z o.o. została zarejestrowana przez Sąd Rejestrowy w Poznaniu w styczniu 2009 roku.
- W grudniu 2008 roku bank dokonał przeniesienia własności 152 akcji Commercial Union Powszechne Towarzystwo Emerytalne BPH CU WBK S.A. (CU PTE) na rzecz Commercial Union Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A. w ramach realizacji umowy sprzedaży zawartej w dniu 18 września 2008 roku. Akcje będące przedmiotem transakcji stanowiły 1,11% kapitału zakładowego oraz głosów na WZA spółki. Łączna cena sprzedaży akcji wyniosła 22,2 mln zł, a wynik na transakcji zamknął się kwotą 20,6 mln zł. W efekcie tych działań, Bank Zachodni WBK S.A. jest właścicielem 1 370 sztuk akcji CU PTE stanowiących 10,0% w kapitale zakładowym oraz w głosach na WZA spółki.

Skarb

W 2008 roku odnotowano dalszy wzrost aktywności banku w zakresie operacji skarbowych wykonywanych na rachunek własny oraz na zlecenie klientów korporacyjnych.

Centra usługowe Skarbu, usytuowane w Gdańsku, Krakowie, Poznaniu, Warszawie i Wrocławiu, zintensyfikowały swoją działalność biznesową oraz zwiększyły rentowność. Wolumeny biznesowe, które generują transakcje Skarbowe, dynamicznie rosły we wszystkich liniach produktowych. Szeroko komentowane problemy dużych i średnich przedsiębiorstw, związane z rozliczaniem z bankami walutowych kontraktów terminowych, nie nadwyrężyły mocnej pozycji finansowej banku. Bank podjął odpowiednie środki ostrożności, wprowadzając stosowne korekty do wartości godziwej kontraktów walutowych tych klientów, którzy mogą mieć trudności z wywiązaniem się ze swoich zobowiązań w 2009 roku.

W 2008 roku międzybankowe transakcje hurtowe wygenerowały znaczny dochód w wyniku zajęcia przez bank strategicznych pozycji w oczekiwaniu na spadek stóp procentowych w Polsce. Pozytywne nachylenie krzywej rentowności i wyższa wycena aktywów w następstwie kryzysu zaufania i płynności, przy jednoczesnym niskim poziomie stawek depozytów „overnight”, sprzyjały osiąganiu wysokich zysków. Podobnie jak w latach poprzednich, zrealizowano je przy zachowaniu ostrożnego podejścia do ryzyka.

Za bieżące zarządzanie płynnością w ramach bilansu Grupy odpowiada Skarb. Zawirowania na światowych rynkach giełdowych i pieniężnych, które zaostrzyły się po ogłoszeniu upadłości Lehman Brothers we wrześniu 2008 roku nie wpłynęły znacząco na płynność Banku Zachodniego WBK S.A. ani też na jego zdolność do pozyskiwania finansowania. Warto zaznaczyć, że działania Narodowego Banku Polskiego zapewniły adekwatny system uzupełniania płynności i z powodzeniem wspierały banki w trudnych warunkach. Relacja kredytów do depozytów na poziomie 82% wg stanu na koniec 2008 roku oraz fakt utrzymywania znacznego portfela polskich obligacji skarbowych o dobrym ratingu potwierdza, że bank kontynuuje konserwatywne podejście w zakresie finansowania swojej działalności oraz pozycji płynnościowej, co - w razie problemów z płynnością - umożliwi realizację planu awaryjnego.

3. Rozwój kanałów dystrybucji Banku Zachodniego WBK S.A.

Tradycyjne kanały dystrybucji

Sieć oddziałów

W 2008 roku Bank Zachodni WBK S.A. kontynuował rozbudowę sieci oddziałów. Do końca grudnia uruchomiono 99 nowych placówek bankowych, w tym 95 w ramach Programu Rozwoju Sieci Oddziałów. Powstały one głównie w aglomeracji warszawskiej, na Górnym Śląsku oraz na terenie województwa małopolskiego, łódzkiego i pomorskiego.

W celu podniesienia efektywności zarządzania i zoptymalizowania procesów operacyjnych, W IV kwartale 2008 roku wdrożony został nowy model zarządzania rozbudowaną siecią oddziałów Banku Zachodniego WBK S.A. Zlikwidowano funkcjonującą dotąd nadrzędną strukturę zarządczą w postaci biur makroregionów i powołano stanowisko dyrektora sprawującego nadzór na regionami i siecią oddziałów (Dyrektor Zarządzający Bankowością Oddziałową). Liczbę regionów zmniejszono do 12 poprzez połączenie Regionu Zachodniopomorskiego i Lubuskiego oraz Kujawsko-Pomorskiego i Pomorsko-Mazurskiego. Powstały ponadto nowe jednostki - Oddziały Centrum, których podstawowym zadaniem jest nadzór nad małymi oddziałami oraz wspieranie tych jednostek w działalności biznesowej i operacyjnej.

W konsekwencji podjętych działań, na dzień 31 grudnia 2008 roku bank dysponował siecią 505 oddziałów wspieranych przez 12 struktur regionalnych, podlegających zwierzchnictwu Biura Bankowości Oddziałowej.

Liczba oddziałów Banku Zachodniego WBK S.A. obejmuje Dom Hipoteczny w Łodzi, który jest placówką obsługi wyspecjalizowaną w oferowaniu kredytów hipotecznych. Spełnia przy tym rolę centrum kompetencji w zakresie rynku nieruchomości i metod finansowania. W ramach świadczonych usług, gromadzi i udostępnia oferty deweloperów i biur nieruchomości, co pozwala klientom zaoszczędzić czas na poszukiwanie nieruchomości i rozeznanie rynku.

Centra Bankowości Korporacyjnej

Na koniec grudnia 2008 roku Bank Zachodni WBK S.A. dysponował siecią sześciu Centrów Bankowości Korporacyjnej z siedzibą w Warszawie, Wrocławiu, Poznaniu, Krakowie, Gdańsku i Łodzi oraz biurami pomocniczymi w Szczecinie i Katowicach. W trakcie minionego roku każda z tych placówek powiększyła swój udział w obsłudze lokalnego rynku klientów korporacyjnych.

Centra Przedsiębiorstw

Po udanym pilotażu pierwszego Centrum Bankowości Przedsiębiorstw w Warszawie (2007 r.), w 2008 roku powstało 7 analogicznych jednostek w największych ośrodkach miejskich kraju, tj. w Poznaniu, Wrocławiu, Krakowie, Łodzi, Gdańsku, Szczecinie oraz Chorzowie. Zadaniem tych struktur jest kompleksowa obsługa firm reprezentujących najwyższy segment sektora MSP, w tym zapewnienie sprawnego procesu kredytowego w oparciu o wysoko wykwalifikowane i wyposażone w odpowiednie kompetencje kadry.

Private Banking

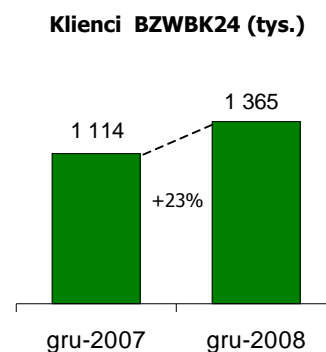
W trakcie 2008 roku uruchomiono nowy kanał sprzedaży zorientowany na potrzeby klientów posiadających aktywa płynne o wartości minimum 1 mln zł. Pierwsze biura Private Banking otwarto w Warszawie i Poznaniu (od początku 2009 roku działa też biuro we Wrocławiu). Obsługa klientów prowadzona jest przez dwuosobowe zespoły specjalistów, często poza siedzibą banku. Nowy kanał dystrybucji specjalizuje się w sprzedaży produktów oszczędnościowych i inwestycyjnych. W 2008 roku w ofercie inwestycyjnej banku dominowały produkty strukturyzowane (np. FX Depo oraz Quo Vadis).

Zakres dostępnych usług obejmuje również doradztwo oraz zindywidualizowane rozwiązania inwestycyjne i finansowanie. Do dyspozycji klientów Private Banking oddano specjalną platformę informatyczną umożliwiającą pasywny dostęp do utrzymywanego portfela inwestycyjnego.

Elektroniczne kanały dystrybucji

BZWBK24

W 2008 roku nastąpił dalszy rozwój funkcjonalności serwisu bankowości elektronicznej BZWBK24. Użytkownikom BZWBK24 Internet umożliwiono aktywną obsługę kart debetowych (aktywacja nowych kart, zmiana numeru PIN, odblokowanie karty) oraz udostępniono wgląd do dodatkowych informacji nt. użytkowanych kart. Z myślą o klientach przebywających w celach zarobkowych za granicą, wprowadzono opcję otwierania przez internet konta oszczędnościowego w walutach obcych (EUR i GBP). Uruchomiono ponadto specjalistyczne serwisy internetowe: serwis wystarczysiec.pl poświęcony płatnościom internetowym oraz serwis tutajdoladuj.pl, który konsoliduje wszystkie dostępne w banku możliwości doładowania telefonu przez internet, umożliwiając dodatkowo zamówienie faktury za doładowanie opłacone Przelewem24.

Serwis BZWBK24 - oprócz swojej podstawowej roli jako kanał obsługi transakcyjnej - zaczął pełnić funkcję edukacyjną, aktywizacyjną i sprzedażową. Przepływ informacji między bankiem a klientem usprawniły komunikaty wyświetlane w ramach transakcyjnego serwisu internetowego w celu prezentacji aktualnej oferty produktowej i promocyjnej banku oraz kwot zaangażowania kredytowego dostępnego dla klientów indywidualnych w ramach kredytu gotówkowego i karty kredytowej (produkty oferowane za pośrednictwem Centrum Sprzedaży Telefonicznej i Elektronicznej). Nowe narzędzie komunikacji wykorzystano w licznych akcjach aktywizujących klientów do zakupu produktów i usług, m.in. konta oszczędnościowego, lokat, funduszy Arka, karty kredytowej, kredytu gotówkowego, Alertów24, etc. Rozwijano też kolejny kanał komunikowania się z klientami i sprzedaży, tzw. microsites czyli strony internetowe dedykowane w całości wybranemu produktowi lub procesowi.

Bezpośredni Kanał Sprzedaży/Centrum Sprzedaży Telefonicznej i Elektronicznej

Centrum Sprzedaży Telefonicznej i Elektronicznej (CSTiE) prowadzi sprzedaż bezpośrednią głównie w formie aktywnych kampanii sprzedażowych, realizując cele związane z CRM i sprzedażą typu cross-selling. W 2008 roku przedmiotem takich kampanii były karty kredytowe, kredyty gotówkowe i limity kredytowe w kontaktach osobistych. Produkty oferowane były w kilku trybach: sprzedaż w ramach infolinii 0801 666 444, sprzedaż Internetowa oraz cross-selling i up-selling w ramach obsługi klienta. Inicjowaną przez CSTiE sprzedaż produktu finalizowano w wybranym przez klienta oddziale Banku Zachodniego WBK S.A. lub przy pomocy kuriera.

Bardzo dobre wyniki sprzedaży telefonicznej i jakość pozyskiwanego portfela kredytowego zdecydowały o dalszym rozwoju potencjału sprzedażowego jednostki.

Bankomaty

31 grudnia 2008 roku sieć bankomatów Banku Zachodniego WBK S.A. liczyła 1 004 urządzenia, co w skali 12 miesięcy oznacza przyrost o 330 sztuk. Szybki wzrost ilości instalacji jest efektem realizacji programu rozwoju sieci bankomatów, który osiągnął założone cele i został w minionym roku zamknięty. Oprócz rozbudowy sieci z użyciem nowoczesnych bankomatów, bank kontynuował modernizację bazy sprzętowej. W wyniku podjętych działań, wzrosła dostępność bankomatów Banku

Zachodniego WBK S.A., liczba transakcji bankomatowych oraz funkcjonalność i bezpieczeństwo sieci (100% urządzeń spełnia wymogi standardu obsługi kart mikroprocesorowych EMV).

W listopadzie 2008 roku zakończono certyfikację obsługi kart mikroprocesorowych Visa i MasterCard we wszystkich typach bankomatów. W grudniu natomiast odbył się przegląd systemu zarządzania jakością 9001:2000 dla procesu zarządzania siecią bankomatów, który potwierdził wysoką jakość obsługi zgodnie z certyfikatem przyznanym w 2007 roku.

Zewnętrzne kanały dystrybucji

Sprzedaż Mobilna

Na koniec grudnia 2008 roku struktury Sprzedaży Mobilnej Banku Zachodniego WBK S.A. dysponowały bazą 23 biur na terenie 10 regionów obejmujących swym zasięgiem całą Polskę. Zespoły złożone z samozatrudnionych Doradców Finansowych (łącznie 290 osób) pozyskiwały dla banku nowych klientów, oferując im kredyt gotówkowy oraz karty kredytowe. W wybranych regionach prowadziły też pilotażową sprzedaż kredytów hipotecznych i produktów dla sektora MSP. Część doradców uczestniczyła w procesie sprzedaży realizowanym z udziałem Internetu, rozszerzając funkcjonalność tego kanału dla klienta.

Sieć placówek partnerskich „Bank Zachodni WBK Partner”

Bank Zachodni WBK S.A. kontynuował rozbudowę sieci placówek agencyjnych zapewniających klientom szybki, łatwy i tani dostęp do podstawowych, wystandaryzowanych usług bankowych (m.in. płatności, konto z kartą, kredyt gotówkowy, transfery Western Union). W 2008 roku powstało 30 nowych agencji, które zwiększyły liczbę funkcjonujących placówek do 56. Punkty te adresowane są do klientów detalicznych zainteresowanych wąskim zakresem usług bankowych. Dzięki wdrożeniu uproszczonych procesów w oparciu o odrębną platformę IT, agencje zapewniają klientom szybką i konkurencyjną cenowo obsługę. Pośredniczą też w sprzedaży kart kredytowych. W celu zwiększenia atrakcyjności placówek agencyjnych dla klientów i wzmocnienia ich pozycji na rynku lokalnym, Zarząd banku podjął decyzję o wsparciu ich swoją marką poprzez zmianę nazwy „minibank” na „Bank Zachodni WBK Partner”. Proces ten zostanie zakończony w całej sieci do w I kwartale 2009 roku.

4. Rozwój działalności kluczowych spółek zależnych

BZ WBK AIB Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.

W 2008 roku sytuacja na rynku funduszy inwestycyjnych zmieniała się dynamicznie pod wpływem dekonjunktury na rynkach kapitałowych. Ceny jednostek i certyfikatów inwestycyjnych znajdowały się w trendzie spadkowym, a inwestorzy znacznie więcej środków wycofywali z funduszy niż do nich wpłacali.

Dynamika sprzedaży funduszy inwestycyjnych zarządzanych przez BZ WBK AIB Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. była odzwierciedleniem rozwoju sytuacji na rynku. Zgromadzone aktywa obniżyły wartość o 63% r/r i na koniec grudnia 2008 roku wyniosły 8 380,5 mln zł. Rezultat ten zapewnił spółce udział w rynku na poziomie 11,3% oraz drugą pozycję w kraju.

W związku z utrzymującą się dekonjunkturą na rynku giełdowym, w 2008 roku największą popularnością wśród klientów cieszył się fundusz bezpieczny Arka BZ WBK Obligacji FIO (wzrost aktywów o 52% r/r). W strukturze aktywów w dalszym ciągu dominowały fundusze Arka BZ WBK Zrównoważony FIO oraz Arka BZ WBK Akcji FIO, z udziałami w wysokości odpowiednio 25% i 19%.

W trakcie 2008 roku spółka wzbogaciła swoją ofertę o nowe fundusze, dzięki czemu pozyskała dodatkowe aktywa. W dniu 25 lutego 2008 roku rozpoczęła się szeroka dystrybucja funduszu

Arka BZ WBK Energii FIO, którego strategia inwestycyjna koncentruje się na walorach spółek związanych z branżą energetyczną. Poza Bankiem Zachodnim WBK S.A. oraz Domem Maklerskim BZWBK S.A., dystrybucję jednostek funduszu prowadził Dom Inwestycyjny i placówki BRE Banku S.A. oraz Bank Millennium S.A. Prestige. W dniach od 31 marca do 25 kwietnia 2008 roku - we współpracy z Domem Maklerskim BZ WBK S.A. - przeprowadzono publiczną subskrypcję certyfikatów funduszu zamkniętego Arka BZ WBK Akcji Środkowej i Wschodniej Europy FIZ. Z uwagi na formułę zamkniętą oraz przyjętą strategię inwestycyjną, nowy fundusz przypomina Indywidualne Portfele Akcyjne Fundamentalne oferowane przez BZ WBK AIB Asset Management S.A. i tak jak one jest adresowany do zamożnych inwestorów. Subskrypcja zakończyła się sukcesem - nabywców znalazły certyfikaty funduszy o łącznej wartości 169,5 mln zł. Certyfikaty inwestycyjne funduszu zamkniętego Arka BZ WBK Akcji Środkowej i Wschodniej Europy FIZ zostały dopuszczone do obrotu giełdowego na Głównym Rynku Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. (pierwsze notowanie 27 czerwca). Powodzeniem cieszyła się także subskrypcja certyfikatów inwestycyjnych funduszu Arka BZ WBK Fundusz Rynku Nieruchomości 2 FIZ, przeprowadzona we współpracy z Domem Maklerskim BZ WBK S.A. w terminie od 5 do 29 maja 2008 roku. Nabywcy - w ramach transzy detalicznej, instytucjonalnej oraz specjalnej - objęli certyfikaty o łącznej wartości 209,8 mln zł. Certyfikaty funduszu zostały wprowadzone do obrotu na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. (pierwsze notowanie 25 sierpnia).

Zgodnie z założeniami, Fundusz Arka GLOBAL Indeks 2007 FIZ został zlikwidowany przy udziale BZ WBK Inwestycje Sp. z o.o, a zgromadzone w funduszu środki zostały wypłacone inwestorom w dniu 5 marca 2008 roku.

17 listopada 2008 roku uruchomione zostały usługi elektroniczne Arka Online, które umożliwiają dostęp do funduszy Arka przez Internet bezpośrednio ze stron spółki www.arka.pl i stanowią alternatywę dla systemu BZWBK24 w zakresie obsługi ww. funduszy.

BZ WBK AIB Asset Management S.A.

Dekoniunktura na rynku giełdowym wpłynęła również na wartość indywidualnych portfeli aktywów spółki BZ WBK AIB Asset Management S.A., która w skali 12 miesięcy obniżyła się o 60% r/r do 1 480 mln zł.

Na koniec grudnia 2008 roku wartość aktywów pod zarządzaniem BZ WBK AIB Asset Management S.A., łącznie z funduszami inwestycyjnymi BZ WBK AIB Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A., wynosiła 9 860,5 mln zł.

Dom Maklerski BZ WBK S.A.

W 2008 roku na Warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych utrzymywał się trend spadkowy, który przybrał na sile w IV kwartale 2008 roku pod wpływem wydarzeń na rynkach światowych.

W związku z niekorzystną koniunkturą giełdową, Dom Maklerski BZ WBK S.A. odnotował spadek obrotów akcjami o 29% r/r, tj. analogiczny do tempa spowolnienia całej giełdy. Wartość obrotów wyniosła 35 522,7 mln zł, co w skali roku oznacza wzrost udziału w rynku akcji (z 10,9% do 11,1%) oraz trzecią pozycję w kraju.

Na rynku kontraktów terminowych, który jest drugim co do ważności rynkiem giełdowym w Polsce, Dom Maklerski BZ WBK S.A. pośredniczył w zawarciu 2 849,3 tys. kontraktów. Osiągnięty wolumen przekracza poziom poprzedniego roku o 41%, zapewniając wyższy udział w rynku (z 10,9% do 11,8%) oraz awans na drugą pozycję w kraju.

W 2008 roku Dom Maklerski BZ WBK S.A. przeprowadził kolejne oferty sprzedaży akcji spółek na rynku pierwotnym. Przedmiotem emisji były akcje następujących podmiotów: Hydrobudowa

Polska S.A., Azoty Tarnów S.A., R&C Union S.A., Enea S.A. i Atrem S.A. Wartość ofert przekroczyła 2,6 mld zł.

Dom Maklerski BZ WBK S.A. pełnił funkcję oferującego dla certyfikatów funduszy zamkniętych Arka BZ WBK Środkowej i Wschodniej Europy FIZ oraz Arka BZ WBK Fundusz Rynku Nieruchomości 2 FIZ. Ponadto, razem z Bankiem Zachodnim WBK S.A., prowadził sprzedaż produktów strukturyzowanych. Od uruchomienia sprzedaży w II kwartale 2008 roku (pierwszy raz w historii spółki) do końca grudnia zrealizowano 10 różnych emisji publicznych i prywatnych (Private Placement) o wartości ponad 302 mln zł.

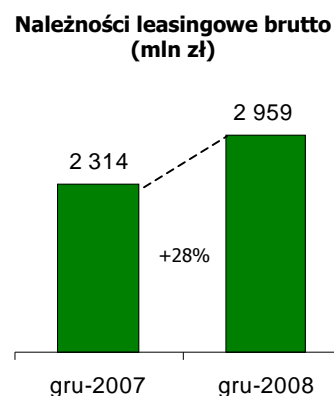
W 2008 roku klienci indywidualni Domu Maklerskiego BZ WBK S.A. złożyli ponad 96% (93% w 2007 roku) zleceń - według wartości obrotu - za pośrednictwem kanałów zdalnych (Internet i uzupełniająco Call Center) na obu podstawowych rynkach giełdy, tj. akcji i kontraktów terminowych.

Gazeta Prawna konsekwentnie uznaje serwis internetowy Domu Maklerskiego BZ WBK S.A. za najbardziej przyjazny klientom w rankingu usług internetowych oferowanych przez 21 biur maklerskich w Polsce. Serwis oceniano m.in. pod kątem ogólnej wartości wizerunkowej, zawartości edukacyjno-informacyjnej oraz ergonomii nawigacji. Na uwagę zasługuje również zwycięstwo w prestiżowym rankingu magazynu „Forbes”, nagroda Forbes Executive Forum oraz tytuł „Najlepszego Partnera w biznesie” przyznany przez magazyn „Home & Market”.

BZ WBK Finanse & Leasing S.A. oraz BZ WBK Leasing S.A.

Spółki leasingowe Banku Zachodniego WBK S.A., tj. BZ WBK Finanse & Leasing S.A. oraz BZ WBK Leasing S.A. oferują produkty finansujące szeroki zakres środków trwałych. Dzięki wsparciu kapitałowemu banku, są także w stanie sprostać różnorodnym wyzwaniom rynku finansowania inwestycji.

Każda ze spółek specjalizuje się w finansowaniu odrębnych kategorii przedmiotowych. BZ WBK Finanse & Leasing S.A. koncentruje się na leasingu maszyn i urządzeń, nieruchomości, komputerów i sprzętu biurowego dla przedsiębiorstw. Posiada też specjalną ofertę dla wybranych grup zawodowych. BZ WBK Leasing S.A. zajmuje się finansowaniem pojazdów i środków transportu na rzecz firm oraz klientów indywidualnych. Ofertę finansowania obu spółek uzupełnia gama produktów ubezpieczeniowych, w tym ubezpieczenie BZ WBK Leasing Assistance.

Dążąc do podniesienia atrakcyjności oferty, w 2008 roku spółki upraszczały procedury udzielania finansowania. Szybkie i proste zasady dotyczą finansowania pojazdów (o łącznym zaangażowaniu do 1 mln zł) oraz maszyn i urządzeń (łącznie zaangażowanie do 800 tys. zł). W trakcie roku rozszerzono zakres maszyn i urządzeń leasingowanych z zastosowaniem przyjaznych procedur. W ramach oferty Banku Zachodniego WBK S.A. dla podmiotów rozpoczynających działalność gospodarczą, udostępniono leasing pojazdów do 80 tys. zł (zaangażowanie klienta) w procedurze uproszczonej. Wdrożono ponadto nowy produkt umożliwiający finansowanie elektrowni wiatrowych oraz uzupełniono propozycję dla lekarzy i weterynarzy o pożyczkę na sprzęt medyczny. Spółki zmodyfikowały również swoją ofertę pod kątem wymogów programów pomocowych UE na lata 2007-2013. W rezultacie, klienci spółek mogą się ubiegać o wsparcie ze środków UE, finansując szeroki zakres inwestycji leasingiem lub pożyczką.

Spółki leasingowe kontynuowały program rozbudowy sieci sprzedaży, kładąc szczególny nacisk na rozwój sprzedaży zewnętrznej, tj. sieci doradców leasingowych odpowiedzialnych za współpracę z dostawcami środków trwałych.

W 2008 roku ww. spółki oddały w leasing aktywa netto w wysokości 1 798,4 mln zł, tj. o 41 mln więcej niż w roku poprzednim. Głównym motorem wzrostu sprzedaży był leasing maszyn i urządzeń (+14%), który jest mocno skorelowany z sytuacją gospodarczą kraju.

BZ WBK Faktor Sp. z o.o.

BZ WBK Faktor Sp. z o.o. świadczy usługi faktoringu z regresem i bez regresu, faktoringu eksportowego oraz faktoringu odwrotnego w obrocie krajowym i zagranicznym. W 2008 roku spółka pogłębiała współpracę z siecią oddziałów Banku Zachodniego WBK S.A., kontynuowała program szkolenia doradców oraz wspólnie z bankiem realizowała akcje sprzedażowe.

Łączna wartość obrotów osiągniętych przez spółkę w tym okresie wyniosła 1 782,3 mln zł i była wyższa o 51% r/r dzięki pozyskaniu nowych klientów oraz wyższej aktywności dotychczasowych. Zaangażowanie z tytułu udzielonego finansowania wyniosło 310,3 mln zł i przekroczyło poziom poprzedniego roku o 29%.

BZ WBK Inwestycje Sp. z o.o.

W 2008 roku spółka BZ WBK Inwestycje Sp. z o.o. kontynuowała działalność w zakresie zarządzania portfelem inwestycji kapitałowych.

Pod koniec 2007 roku spółka skupiła od BZ WBK AIB Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. - w ramach transakcji odkupu - 264 013 sztuk certyfikatów Funduszu Arka Global Indeks 2007 FIZ za 40,8 mln zł i z tytułu zakończenia likwidacji funduszu z dniem 5 marca 2008 roku otrzymała kwotę 41,8 mln zł.

Bank dokonał dopłat do kapitału BZ WBK Inwestycje Sp. z o.o. w łącznej kwocie 21,3 mln zł, która została przeznaczona na rozwój podstawowej działalności spółki, w tym na nabycie w celach inwestycyjnych pakietów akcji spółek Metrohouse S.A. i Centrum Klima S.A. oraz opłacenie emisji nowych akcji w spółce Krynicki Recykling S.A.

W IV kwartale 2008 roku spółka, zgodnie z umową, dokonała wykupu trzech serii obligacji Banku Zachodniego WBK S.A. wyemitowanych w ramach II Programu Emisyjnego Obligacji Lokacyjnych (II PEOL). Łączny wynik na transakcji wyniósł 1 mln zł.

VI. Perspektywy dalszego rozwoju

1. Kierunki strategiczne na lata 2009-2011

Wizja Grupy Kapitałowej Banku Zachodniego WBK S.A.

Grupa Kapitałowa Banku Zachodniego WBK S.A. zamierza umacniać swoją pozycję na rynku finansowym jako organizacja uniwersalna, oferująca pełną gamę usług finansowych w segmencie bankowości detalicznej, biznesowej i inwestycyjnej. Wizja Grupy Kapitałowej Banku Zachodniego WBK S.A. zakłada osiągnięcie następujących efektów:

- wzrost udziałów w poszczególnych segmentach;
- wysoka rozpoznawalność i prestiż marki banku w oparciu o konkurencyjną ofertę i doskonałą jakość obsługi;
- silne i stabilne fundamenty finansowe sprzyjające rozwojowi akcji kredytowej, w tym adekwatny poziom płynności i mocna pozycja kapitałowa;
- liczne i zdywersyfikowane źródła dochodów w trzech podstawowych segmentach działalności: bankowości detalicznej, biznesowej i inwestycyjnej;
- sprawne zarządzanie ryzykiem, spełniające wymagania interesariuszy;
- wysoki poziom zadowolenia akcjonariuszy z wysokości i stabilności generowanego zysku.

Aspiracją Grupy Kapitałowej Banku Zachodniego WBK S.A. jest wykorzystanie zbudowanej sieci dystrybucji do osiągnięcia 10-procentowego udziału w rynku oraz zajęcie wyższej pozycji pod względem aktywów, kapitałów i liczby klientów.

Priorytety strategiczne na lata 2009-2011

Globalny kryzys na rynku finansowym oraz rozprzestrzeniająca się recesja w gospodarce światowej, zmieniły perspektywy rozwoju sytuacji makroekonomicznej w Polsce, powodując konieczność większej koncentracji na następujących priorytetach:

- wzmocnienie bazy kapitałowej i utrzymanie adekwatnego wskaźnika wypłacalności;
- aktywne zarządzanie ryzykiem kredytowym, operacyjnym i rynkowym;
- dalsza dywersyfikacja i poszukiwanie nowych źródeł dochodów;
- dywersyfikacja bazy depozytowej;
- utrzymanie wskaźnika kredytów do depozytów na poziomie zapewniającym odpowiednią płynność;
- aktywne zarządzanie kosztami i niski poziom wskaźnika koszty/dochody;
- maksymalne wykorzystanie potencjału zbudowanego dzięki inwestycjom dokonany w latach 2007 i 2008;
- obniżanie kosztów procesów i upraszczanie procedur;
- zwiększanie zdolności reagowania na potrzeby klientów i wymagania rynku.

Wizerunek marki

Głównym zadaniem w ramach strategii wizerunku jest zmiana percepcji Banku Zachodniego WBK S.A., który nadal postrzegany jest jako instytucja regionalna z siecią placówek na terenie Polski Zachodniej. Dzięki rozbudowie sieci oddziałów oraz działaniom z zakresu komunikacji marki, bank zaistnieje w powszechnej świadomości jako instytucja o zasięgu ogólnokrajowym i będzie rozpoznawalny na terenie całego kraju.

Wizerunek marki Banku Zachodniego WBK S.A. łączyć będzie najlepsze cechy dużej i bezpiecznej instytucji z cechami wyróżniającymi banki młode, dynamiczne i walczące o rynek atrakcyjnymi

parametrami oferty. Klienci będą postrzegać Grupę Banku Zachodniego WBK S.A. jako dużą, ogólnokrajową organizację o następujących cechach:

- dającą klientowi więcej niż inne instytucje finansowe i starającą się bardziej niż pozostali uczestnicy rynku,
- stabilną finansowo i gwarantującą bezpieczeństwo środków,
- oferującą produkty atrakcyjne cenowo, nieskomplikowane, zrozumiałe i łatwe w użyciu,
- wyróżniającą się na rynku nowoczesnymi i pionierskimi rozwiązaniami.

Kultura organizacyjna

Grupa Banku Zachodniego WBK S.A. jest organizacją skoncentrowaną na dostarczaniu wartości dla klienta, czemu sprzyja silne ukierunkowanie na:

- budowanie relacji opartych na zaufaniu i wartościach,
- działania zorientowane na wyniki, a nie czynności,
- chęć uczenia się,
- profesjonalne i terminowe wykonywanie zadań,
- szacunek do pracy i odpowiedzialność za podejmowane działania,
- przestrzeganie przepisów prawa, regulacji wewnętrznych i dobrych obyczajów.

Kultura wewnętrzna Grupy opiera się na zaangażowanych, wyposażonych w odpowiednie kompetencje i zmotywowanych pracownikach, promuje ciągły rozwój zawodowy i osobisty oraz pracę zespołową, respektując indywidualność i potrzeby związane z życiem rodzinnym. W każdym działaniu, Grupa kieruje się najwyższymi standardami etycznymi.

Pozyskiwanie i utrzymywanie klientów

Segment detaliczny

W segmencie detalicznym głównym celem działań akwizycyjnych banku będą osoby wchodzące na rynek usług bankowych, tzw. młodzi (głównie studenci i absolwenci wyższych uczelni) oraz osoby rozpoczynające działalność gospodarczą. Jednym z argumentów przekonujących klientów do podjęcia współpracy z Bankiem Zachodnim WBK S.A. będzie znakomita oferta kont bankowych.

Grupa zwiększy skuteczność działań akwizycyjnych prowadzonych w stosunku do pozostałych grup segmentu detalicznego. Zmobilizuje także zasoby, aby wzmocnić lojalność dotychczasowych klientów oraz zwiększyć zakres i wymiar wartościowy wzajemnych relacji. W tym celu Grupa wykorzysta możliwości informatyczne oraz systemy CRM i wiedzy o kliencie, a także zaoferuje ponadprzeciętną jakość obsługi oraz szeroki zakres produktów oszczędnościowych, kredytowych i rozliczeniowych. Umacniać też będzie pozycję lidera na rynku innowacyjnych produktów oszczędnościowych, budowanych na bazie depozytów, produktów inwestycyjnych i ubezpieczeń.

Wybranym klientom segmentu detalicznego, tj. VIP i Private Banking, zaproponowane zostaną najwyższej klasy standardy obsługi indywidualnej. Unikatowość obsługi polegać będzie na konstruowaniu innowacyjnych i zindywidualizowanych ofert oszczędnościowych i kredytowych oraz wysokich kompetencjach doradców. Obsługa Private Banking prowadzona będzie przez najwyższej klasy specjalistów, we współpracy z renomowanymi międzynarodowymi instytucjami finansowymi, w wyspecjalizowanych centrach.

Klienci segmentu detalicznego będą obsługiwani przez ogólnopolską sieć oddziałów własnych, które uzupełniać będą placówki partnerskie, centrum telefoniczne, Internet, sprzedawcy mobilni i inne kanały dystrybucji.

Priorytetem Grupy Kapitałowej Banku Zachodniego WBK S.A. jest doprowadzenie do pełnej integracji kanałów dystrybucji w celu umożliwienia klientom wyboru dowolnej, zgodnej z indywidualnymi preferencjami, formy kontaktu z bankiem i korzystania z niej w pełnym zakresie obsługi. Integracja polegać będzie na rozszerzaniu dostępu do produktów i procesów oraz dostarczaniu doradcom jednolitej informacji o klientach we wszystkich kanałach.

Segment biznesowy

Dla segmentu klientów biznesowych Grupa Kapitałowa Banku Zachodniego WBK S.A. rozwinie ogólnopolską sieć centrów biznesowych (Centra Bankowości Biznesowej), zlokalizowanych w najważniejszych ośrodkach gospodarczych kraju. Klienci korporacyjni znajdą się pod opieką dedykowanych jednostek w Warszawie, Poznaniu i Wrocławiu. Wszystkim klientom biznesowym zapewniona zostanie indywidualna obsługa przez odpowiednio przygotowanych doradców. W ramach tego segmentu Grupa Kapitałowa Banku Zachodniego WBK S.A. będzie realizować dwa strategiczne działania: dywersyfikację biznesu oraz przeniesienie odpowiedzialności za relacje z klientem na doradców biznesowych. Dywersyfikacja biznesu przebiegać będzie w trzech wymiarach:

- dywersyfikacja portfela kredytowego poprzez równomierną penetrację klientów w przekroju branżowym;
- dywersyfikacja strumienia przychodów w ujęciu geograficznym poprzez wyrównanie udziału w rynku we wszystkich centrach gospodarczych kraju;
- dywersyfikacja strumienia przychodów w ujęciu produktowym poprzez zwiększenie dochodu z produktów pozakredytowych.

Dywersyfikacja oznacza konieczność dalszego rozbudowania oferty, doskonalenia procesów oraz rozszerzania kompetencji doradców klientów biznesowych w celu bardziej efektywnego zaspokajania potrzeb klientów.

Segment bankowości inwestycyjnej

W dobie dekonstrukcji, kluczowym zadaniem Grupy jest poszukiwanie nowych źródeł dochodów, konsekwentne utrwalanie prestiżu marki, podnoszenie standardu usług, uzyskiwanie konkurencyjnych wyników inwestycyjnych i poszerzanie udziału w poszczególnych segmentach rynku kapitałowego (funduszy inwestycyjnych, zarządzania aktywami, usług maklerskich), a także wzrost aktywności w pozostałych liniach biznesowych (np. usługi doradcze, transakcje fuzji i przejęć, wykupy lewarowane).

Efektywność operacyjna i kosztowa

Grupa Banku Zachodniego WBK S.A. będzie kontynuować wysiłki mające na celu optymalizację bazy kosztowej, w tym m.in.:

- upraszczać procesy operacyjne i obsługi klienta;
- centralizować i automatyzować procesy kontrolne i zapleczone w oddziałach;
- wykorzystywać wszelkie możliwości zmniejszania wydatków poprzez wdrażanie programów oszczędnościowych, optymalizację zarządzania i monitorowanie najważniejszych umów z dostawcami, wykorzystanie nowoczesnych technologii teleinformatycznych, etc.

2. Przewidywane warunki rozwoju działalności w 2009 r.

Spowolnienie gospodarcze

Rok 2009 będzie okresem głębokiej recesji w największych gospodarkach świata, m.in. w strefie euro i USA. Przedłużające się osłabienie koniunktury za granicą będzie miało negatywny wpływ na sytuację w polskiej gospodarce. Tempo wzrostu gospodarczego znacznie wyhamuje w porównaniu do lat poprzednich.

Konsumpcja

Konsumpcja prywatna będzie stopniowo słabła, głównie jako efekt negatywnych zmian na rynku pracy. Spadek nominalnej dynamiki funduszu płac będzie znaczny, choć realna dynamika obniży się nieco mniej dzięki spadkowi inflacji. Ponadto dość duża będzie skala kolejnej waloryzacji rent i emerytur (ok. 6%). Dodatkowym wsparciem dla dynamiki dochodów do dyspozycji gospodarstw domowych ogółem będą zmiany w PIT i VAT (wg rządu w kieszeniach podatników zostanie 8 mld zł z PIT i 2 mld zł z VAT), przy czym większość środków z obniżki PIT trafi do osób o wyższych dochodach, a więc niższej skłonności do konsumpcji.

Inwestycje

Wsparciem dla aktywności inwestycyjnej będzie zwiększony napływ środków z UE (o ok. 2 mld euro), co w pewnym stopniu zniweluje efekt niższych inwestycji zagranicznych. Duża niepewność wiąże się z efektami rządowego „planu stabilności i rozwoju”. Niemniej wartość wzrostu limitu poręczeń i gwarancji oraz dodatkowej akcji kredytowej z BGK jest porównywalna z przyrostem kredytów dla firm w 2008 roku (ponad 40 mld zł).

Eksport

Wyniki eksportu będą zależą od wzrostu PKB w UE, choć za sprawą słabszego złotego może wystąpić pozytywny dla polskich towarów i usług efekt substytucyjny. Jednocześnie, słabszy popyt krajowy (przy dużej jego importochłonności, szczególnie w przypadku inwestycji) doprowadzi do silnego obniżenia dynamiki importu, zapewniając dodatni wkład eksportu netto do wzrostu PKB. Deficyt obrotów bieżących powinien obniżyć się w ciągu roku (z 5,3% do ok. 4% PKB), ale pogorszy się struktura jego finansowania.

Inflacja

Znaczne osłabienie popytu wewnętrznego i zmniejszenie napięć na rynku pracy działa w kierunku osłabienia fundamentalnej presji inflacyjnej (niezwiązanej z czynnikami egzogenicznymi). Już w ostatnim kwartale 2008 roku widoczne było obniżenie rocznej dynamiki cen w niektórych kategoriach usług (np. restauracje i hotele). Najsilniej na obniżenie inflacji będzie jednak wpływać działanie czynników egzogenicznych, czyli przede wszystkim cen żywności i surowców. Widoczne już od szeregu miesięcy silne spadki cen surowców rolnych na świecie i większości towarów rolnych w kraju, spowodują znaczne obniżenie rocznej dynamiki cen żywności i napojów bezalkoholowych. Można też założyć, że roczna dynamika cen w transporcie będzie ujemna. Elementem ograniczającym w kraju deflacyjny wpływ spadku cen surowców rolnych i przemysłowych na świecie będzie osłabienie złotego, choć – według szacunków – zniweluje to tylko część spadku cen światowych. Czynnikiem najsilniej inflacyjnym pozostaną koszty użytkowania mieszkania i nośników energii. W sumie, inflacja CPI prawdopodobnie powróci do celu 2,5% w połowie roku, a CPI bez cen żywności i energii już w styczniu spadnie poniżej celu.

Rynek kredytów

Dynamika kredytów ulegnie zapewne znacznemu obniżeniu w 2009 roku. Równolegle oczekiwany jest spadek dynamiki depozytów ogółem. W przypadku kredytów zadziała efekt kursowy (przy założeniu, że na koniec 2009 roku złoty będzie mocniejszy niż na koniec 2008 roku). Dodatkowym powodem będzie wyraźne zaostrzenie warunków kredytowych. Najsilniej obniży się dynamika kredytów mieszkaniowych jako efekt działania ww. czynników oraz wstrzymywania się części potencjalnych kredytobiorców z zakupem nieruchomości przez cały 2009 rok w oczekiwaniu na spadek cen. Z drugiej strony, pozytywny wpływ powinny mieć zmiany w programie dopłat do kredytów.

Stopy procentowe

W reakcji na mocną skalę spowolnienia wzrostu gospodarczego i dalszy spadek inflacji, Rada Polityki Pieniężnej prawdopodobnie będzie kontynuować łagodną politykę pieniężną.

Kurs złotego

W obliczu utrzymującej się podwyższonej awersji do ryzyka na świecie, kurs złotego prawdopodobnie pozostanie pod presją przez znaczą część roku. Należy się przy tym liczyć z występowaniem dużej zmienności kursowej ze względu na niestabilność nastrojów inwestorów. Złotemu nie będzie również sprzyjać odsuwająca się w czasie perspektywa przystąpienia do ERM II oraz trudna sytuacja budżetu. Wyraźne umocnienie polskiej waluty możliwe jest dopiero pod koniec roku wraz z poprawą nastrojów na międzynarodowych rynkach finansowych i początkiem ożywienia w gospodarce.

VII. Zarządzanie ryzykiem

Głównym celem zarządzania ryzykiem w Grupie Kapitałowej Banku Zachodniego WBK S.A. jest prowadzenie efektywnej działalności pozwalającej na rozwój w ramach wyznaczonych parametrów ryzyka. Zarządzanie ryzykiem odbywa się w zakresie określonym przez standardy obowiązujące w sektorze bankowym oraz wytyczne zawarte w Nowej Umowie Kapitałowej (Basel II), i dotyczy ryzyka operacyjnego oraz trzech głównych obszarów ryzyka finansowego: ryzyka kredytowego, ryzyka rynkowego oraz ryzyka płynności.

Zarząd banku, który jest odpowiedzialny za zarządzanie ryzykiem, przekazał swoje uprawnienia następującym komitetom: Komitetowi Zarządzania Aktywami i Pasywami (ALCO/ICAAP Forum), Komitetowi Kredytowemu, Forum Polityk Kredytowych, Komitetowi Rezerw oraz Komitetowi Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym (ORMCo). Komitety te odpowiedzialne są za zarządzanie poszczególnymi obszarami ryzyka, monitorowanie na bieżąco ogólnego ryzyka banku oraz kształtowanie bieżącej polityki w określonych przez Zarząd ramach.

Zarządzanie ryzykiem odbywa się w ramach przyjętego przez Zarząd banku profilu ryzyka, wynikającego z ogólnego poziomu akceptacji ryzyka.

Zarząd uwzględnił również potencjalny wpływ obecnej sytuacji rynkowej na wyniki Grupy. Zidentyfikowano następujące czynniki ryzyka:

- **Otoczenie ekonomiczne** – ostry spadek prognozowanego PKB w UE i pozostałych krajach europejskich.

Zasadniczo ekonomiści są zgodni, że w 2009 roku PKB osiągnie w Polsce wartości dodatnie. Niższy poziom zamówień zagranicznych wpłynie na poziom eksportu, a trudności z uzyskaniem kredytu niekorzystnie odbiją się na inwestycjach, co dodatkowo jeszcze pogłębi spowolnienie gospodarcze. Jednym z następstw tej sytuacji będzie niższa zdolność kredytowa przedsiębiorstw. Rosnące bezrobocie obniży też zdolność kredytową klientów indywidualnych. Na tle innych krajów Unii oraz naszego regionu, Polska jest w stosunkowo dobrej sytuacji ze względu na wyższy wskaźnik PKB do eksportu oraz kredytów do PKB, niższy poziom zadłużenia sektora prywatnego oraz słabszą zależność między wzrostem PKB i przychodów Skarbu Państwa a rynkiem nieruchomości oraz niższą presję inflacyjną rynku nieruchomości. Polski sektor bankowy nie ucierpiał poważnie w związku z bezpośrednim zaangażowaniem w instrumenty finansowe oparte na kredytach hipotecznych sub-prime. Jest też w mniejszym stopniu uzależniony od finansowania zewnętrznego - dotychczas nie było przypadku dokapitalizowania banku przez rząd.

- **Gwałtowny spadek wartości złotego**

W drugiej połowie 2008 roku nastąpiła gwałtowna deprecjacja złotego, która utrzymywała się również w styczniu 2009 roku. Osłabienie złotego jest korzystne dla eksporterów, jednak z powodu rosnących cen importowanych towarów i surowców (przede wszystkim ropy naftowej), zwiększy się presja inflacyjna. Znaczny spadek wartości polskiej waluty - w połączeniu z malejącym eksportem - powoduje, że wiele firm ma problemy z wywiązaniem się z zawartych z bankami transakcji pochodnych. Z tego powodu, istotnie wzrosło ryzyko niewypłacalności niektórych klientów korporacyjnych (prowadząc w kilku przypadkach do bankructw), a także ryzyko kredytowe/rozliczeniowe, które banki zmuszone są wykazywać w swoich wynikach finansowych. Słabnący złoty może również spowodować powstanie strat z tytułu ryzyka kredytowego związanego z kredytami denominowanymi w walutach obcych, zwłaszcza gdy płatności nie zostały odpowiednio zabezpieczone wpływami w tych walutach (np. kredyty hipoteczne zaciągane we frankach szwajcarskich). Kolejną konsekwencją może być rosnąca presja na współczynnik wypłacalności banków.

- **Płynność na rynku międzybankowym**

Polski rynek międzybankowy odczuł kryzys zaufania na rynkach finansowych, który poprzedziły spektakularne bankructwa i straty wielu instytucji finansowych. Sytuacja ta spowodowała wzrost cen pieniądza oraz drastyczne ograniczenie dostępu do źródeł finansowania na dłuższe terminy, w tym produktów walutowych (przede wszystkim walutowych instrumentów pochodnych, takich jak swapy oraz transakcje terminowe), które wykorzystywane są do zamykania pozycji walutowych. Zaostrzyła się także konkurencja cenowa na rynku depozytów klientów indywidualnych, która jednak nie minęła z nadejściem 2009 roku.

1. Zarządzanie ryzykiem finansowym

Polityka kredytowa

Działalność kredytowa Grupy Kapitałowej Banku Zachodniego WBK S.A. koncentruje się na wzroście portfela kredytowego przy zagwarantowaniu jego wysokiej jakości, dobrej rentowności oraz satysfakcji klienta. Polityka utrzymania wysokiej jakości portfela kredytowego realizowana jest poprzez stosowanie zasad udzielania i monitorowania kredytów, które minimalizują ryzyko.

Na politykę kredytową banku składa się zbiór zasad i wytycznych zawartych w systemie procedur i polityk kredytowych wydawanych w formie uchwał Zarządu, zarządzeń członków Zarządu oraz przewodniczącego Forum Polityk Kredytowych.

Podręczniki kredytowe Banku Zachodniego WBK S.A. regulują procesy obsługi kredytowej ludności, podmiotów korporacyjnych i komercyjnych, małej i średniej przedsiębiorczości oraz zabezpieczeń.

Poszczególne polityki kredytowe wskazują kierunki rozwoju akcji kredytowej i warunki, na jakich bank skłonny jest finansować określone segmenty klientów. Zawierają uregulowania dotyczące celu finansowania, minimalizacji ryzyka do poziomu akceptowanego przez bank oraz innych istotnych aspektów procesu kredytowego. Ustalone zasady i wytyczne adresowane są do sieci oddziałów banku i jednostek organizacyjnych Centrum Wsparcia Biznesu bezpośrednio odpowiedzialnych za rozwój i wsparcie biznesu. Ich zadaniem jest zapewnienie zrównoważonego wzrostu portfela kredytowego. Polityki kredytowe podlegają okresowym przeglądom, które mają na celu ich aktualizację i dostosowanie do bieżących potrzeb banku.

Ważnym elementem polityki kredytowej banku są wewnętrznie ustalone limity, które pozwalają na monitorowanie koncentracji zaangażowań w poszczególnych obszarach gospodarki, regionach geograficznych i walutach obcych.

System obowiązujących w banku kompetencji kredytowych reguluje instrukcja „Kompetencje kredytowe w Banku Zachodnim WBK S.A.”. Wskazuje ona zakres kompetencji dla poszczególnych jednostek organizacyjnych uczestniczących w procesie kredytowym. Poziom indywidualnych kompetencji kredytowych jest zróżnicowany w zależności od umiejętności kredytowych, doświadczenia i pozycji w strukturze organizacyjnej banku.

Wprowadzane w banku procedury i polityki kredytowe podlegają zatwierdzeniu przez Forum Polityk Kredytowych, działające pod przewodnictwem Głównego Oficera Kredytowego lub desygnowanego przez niego zastępcy. Skupia ono przedstawicieli Pionu Kredytowego, Pionu Zarządzania Ryzykiem, Pionu Relacji z Klientami i Sprzedaży, Pionu Finansów, Pionu Prawnego i Compliance oraz Obszaru Bankowości Korporacyjnej.

Działalność kredytowa leasingowych spółek zależnych, tj. BZ WBK Leasing S.A. oraz BZ WBK Finanse & Leasing S.A. opiera się na obowiązujących w banku politykach kredytowych. Spółki wykorzystują narzędzia scoringowe/ratingowe funkcjonujące w banku i prowadzą monitoring portfela zgodnie

zaakceptowanymi przez bank zasadami. Spółka faktoringowa BZ WBK Faktor Sp. z o.o. posiada wewnętrzne regulacje dostosowane do specyfiki zarządzanego ryzyka kredytowego, które są spójne ze standardami i politykami banku.

Grupa podjęła szereg działań w celu dostosowania swoich regulacji kredytowych do obecnej trudnej sytuacji gospodarczej. "Deklaracja akceptowalnego poziomu ryzyka" została skorygowana i przyjęto ostrożniejsze podejście w tym zakresie. W związku z mocną dewaluacją złotówki i negatywnymi zmianami na rynku, ograniczono kredytowanie sektora nieruchomości oraz finansowanie w walutach obcych. Zaostrzono także kryteria przyznawania kredytów: wskaźnik LTV, marże i warunki finansowe oraz zweryfikowano „Politykę dużych zaangażowań”.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym

Ryzyko kredytowe Grupy Kapitałowej Banku Zachodniego WBK S.A. wynika głównie z działalności kredytowej na rynku detalicznym, korporacyjnym i międzybankowym. Jest ono zarządzane w ramach polityki ustalonej przez Zarząd na bazie przyjętych procedur kredytowych oraz poprzez system limitów kompetencyjnych dostosowanych do wiedzy i doświadczenia kadry zarządzającej. Stosowany przez Grupę wewnętrzny system monitoringu oraz klasyfikacji kredytów umożliwia wczesne wykrywanie sytuacji grożących pogorszeniem jakości portfela kredytowego.

Zarządzając ryzykiem kredytowym Grupa podejmuje działania na podstawie bieżącej analizy otoczenia makroekonomicznego, w którym działa oraz wewnętrznych analiz poszczególnych portfeli kredytowych. Zaawansowane narzędzia stosowane do oceny ryzyka kredytowego pozwalają na podjęcie działań zaradczych w przypadku pojawienia się pierwszych sygnałów zmian w jakości czy strukturze portfela kredytowego. W II połowie 2008 roku, ze względu na dużą zmienność rynku oraz nadchodzące symptomy pogorszonej koniunktury gospodarczej, bank zweryfikował podejście do zarządzania ryzykiem kredytowym, dostosowując metody oceny ryzyka do nowych parametrów i zacieśniając dotychczasowe polityki kredytowe.

Klasyfikacja kredytowa

Grupa dynamicznie rozwija stosowane narzędzia do oceny ryzyka kredytowego, dostosowując je do rekomendacji Komitetu Bazylejskiego oraz Międzynarodowych Standardów Rachunkowości/Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej.

Modele oceny ryzyka kredytowego wykorzystywane są przez Grupę dla najistotniejszych portfeli kredytowych, w tym klientów korporacyjnych, MSP, kredytów mieszkaniowych, portfela na finansowanie nieruchomości dochodowych, kredytów gotówkowych, kart kredytowych i limitów w kontaktach osobistych.

Grupa prowadzi okresowy monitoring klasyfikacji kredytowej według zasad opisanych w Podręcznikach Kredytowych. Dodatkowo, dla wybranych modeli realizowany jest automatyczny proces weryfikacji klasy ryzyka w oparciu o długość opóźnienia w spłacie lub analizę danych behawioralnych klienta. Zmiana klasyfikacji następuje również w przypadku podejmowania kolejnych decyzji kredytowych lub w przypadku pojawienia się okoliczności uzasadniających jej zmianę, rozpoznanych w ramach bieżącego monitoringu.

Tworzenie rezerw

Zarówno w Banku Zachodnim WBK S.A., jak i w spółkach zależnych rezerwy tworzone są według Międzynarodowych Standardów Rachunkowości/Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (MSR/MSSF). Odzwierciedlają one utratę wartości aktywów kredytowych, która zostaje uznana w przypadku, gdy Grupa posiada obiektywny dowód na to, że nie będzie w stanie odzyskać należności zgodnie z zawartą umową kredytową. Obiektywne przesłanki utraty wartości zostały

zdefiniowane zgodnie z rekomendacjami Komitetu Bazylejskiego oraz według Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (MSR 39).

Utrata wartości mierzona jest na podstawie szacunkowej, możliwej do odzyskania kwoty. Analizując możliwą utratę wartości należności kredytowych, bank stosuje podejście indywidualne oraz portfelowe.

Za realizację polityki Grupy w zakresie utrzymywania adekwatnego poziomu rezerw odpowiedzialny jest Komitet Rezerw.

Testy warunków skrajnych ryzyka kredytowego

Testy warunków skrajnych są jednym z elementów procesu zarządzania ryzykiem kredytowym, służącym do oceny potencjalnego wpływu na sytuację banku zdarzeń zachodzących w jego otoczeniu, możliwych zmian we wskaźnikach finansowych i makroekonomicznych czy też zmian w profilu ryzyka. W ramach testów, przeprowadza się ocenę potencjalnych zmian jakości kredytowej portfeli należności w sytuacji wystąpienia niekorzystnych zdarzeń. Proces ten dostarcza także informacji zarządczej o adekwatności ustalonych limitów i alokowanego kapitału wewnętrznego.

Zwrot z ryzyka

Grupa rozwija i udoskonala oparte na ryzyku metody wyceny kredytów, alokacji kapitału oraz pomiaru efektywności. Aktualnie, dla wszystkich istotnych portfeli kredytowych wdrażane są kolejno modele wyceny ryzyka oparte o metodologię EVA (Economic Value Added).

Proces podejmowania decyzji kredytowych

Proces podejmowania decyzji kredytowych, jako element zarządzania ryzykiem, opiera się na systemie Indywidualnych Kompetencji Kredytowych dostosowanych do wiedzy i doświadczenia pracowników oraz obszarów działalności kredytowej (bankowość detaliczna, korporacyjna oraz MSP). Zaangażowania powyżej 25 mln zł akceptowane są przez Komitet Kredytowy, w skład którego wchodzi przedstawiciele kierownictwa najwyższego szczebla.

Grupa stale podejmuje działania mające na celu dostarczanie najwyższej jakości usług kredytowych przy jednoczesnym dostosowaniu ich do oczekiwań kredytobiorców i zapewnieniu bezpieczeństwa portfela kredytowego. W tym celu, funkcje zatwierdzania ryzyka transakcji i funkcje sprzedażowe zostały rozdzielone. Funkcje związane z podejmowaniem decyzji kredytowych oraz funkcje sprzedażowe łączone są tylko na poziomie Bankowości Oddziałowej i ograniczają się do ściśle określonych kwot zaangażowań. Podejmowanie decyzji kredytowej oraz nadzór nad jakością portfela kredytowego pozostają w kompetencjach Głównego Oficera Kredytowego oraz podległych mu menedżerów.

W celu lepszego zarządzania ryzykiem, Grupa wdrożyła techniki scoringowe dla klientów detalicznych, klientów sektora MSP oraz kredytów mieszkaniowych. Wdrożone techniki scoringowe są stale udoskonalane, co wpływa na polepszenie zarządzania ryzykiem oraz przyspieszenie procesów decyzyjnych.

Przeglądy kredytowe

Grupa dokonuje regularnych przeglądów mających na celu ustalenie rzeczywistej jakości portfela kredytowego, właściwej klasyfikacji i adekwatności rezerw oraz pozwala na obiektywną ocenę profesjonalizmu w zarządzaniu kredytami. Przeglądy dokonywane są przez Departament Przeglądów Specjalistycznych i Departament Przeglądów Oddziałowych, które są niezależne od jednostek podejmujących ryzyko kredytowe w ramach swoich kompetencji.

W reakcji na rosnące ryzyko związane z zawieraniem przez klientów walutowymi transakcjami pochodnymi, bank rozpoczął szczegółowe przeglądy poszczególnych kontraktów i w niektórych przypadkach dokonał aktualizacji wartości godziwej aktywów.

Zarządzanie ryzykiem rynkowym i ryzykiem płynności

Komitet ALCO/ICAAP Forum Banku Zachodniego WBK S.A. odpowiada m.in. za strategiczne zarządzanie bilansem zgodnie z przyjętą przez Zarząd „Deklaracją akceptowalnego poziomu ryzyka” oraz politykami w zakresie zarządzania poszczególnymi obszarami ryzyka. Głównym przedmiotem jego działalności jest zarządzanie kapitałem, źródłami finansowania, płynnością, rozpoznawanie ryzyka rynkowego i zarządzanie nim. W skład Komitetu ALCO wchodzi przedstawiciele najwyższej kadry zarządzającej banku.

Zarządzanie ryzykiem rynkowym i płynnością odbywa się w banku w ramach polityk zatwierdzonych przez Zarząd Banku Zachodniego WBK S.A. ALCO definiuje podstawy zarządzania płynnością oraz ryzykiem stopy procentowej i walutowym, które wynikają ze struktury bilansu banku i jego Grupy Kapitałowej.

Zarządzanie ryzykiem rynkowym

Podstawowym celem prowadzonej przez bank polityki w obszarze ryzyka rynkowego jest ograniczenie wpływu zmienności stóp procentowych i kursów walutowych na rentowność i wartość rynkową banku, podwyższanie dochodów w ramach ściśle określonych parametrów ryzyka oraz zapewnienie płynności banku.

Praktyka Banku Zachodniego WBK S.A. w zakresie zarządzania ryzykiem rynkowym jest zgodna z następującymi zasadami:

- Zarząd, na bazie rekomendacji Komitetu ALCO, zatwierdza strategię i polityki zarządzania ryzykiem rynkowym, a także limity stanowiące maksymalny dopuszczalny poziom ekspozycji na poszczególne rodzaje tego ryzyka.
- Wykwalifikowany personel - przy pomocy odpowiednich systemów i mechanizmów kontrolnych - zarządza ryzykiem rynkowym. Ryzyko stopy procentowej, walutowe i płynności scentralizowane jest w Pionie Skarbu Banku Zachodniego WBK S.A.
- Pomiar, monitorowanie poziomu i zgodności z limitami ryzyka rynkowego przeprowadza wykwalifikowana kadra, niezależna od jednostki zarządzającej i generującej ryzyko. Poziomy ekspozycji na ryzyko rynkowe podlegają regularnym przeglądom na posiedzeniach Komitetu ALCO.
- Limity ryzyka podlegają okresowym przeglądom w celu dostosowania ich do strategii i bieżących celów banku.

Departament Zarządzania Aktywami i Pasywami na bieżąco identyfikuje oraz transferuje ryzyko rynkowe wynikające z działalności detalicznej i komercyjnej do Pionu Skarbu. Ten z kolei dokonuje transakcji (m.in. na rynku międzybankowym, papierach wartościowych, transakcjach pochodnych) w celu utrzymania ryzyka na akceptowalnym poziomie.

Do monitorowania ryzyka stopy procentowej i ryzyka walutowego, bank wykorzystuje metodologię wartości zagrożonej VaR (Value at Risk) - branżowy standard pomiaru ryzyka stopy procentowej i kursu walutowego. Polega ona na zastosowaniu procesu statystycznego w celu określenia prawdopodobnej maksymalnej straty (PMS), wartości ekonomicznej transakcji lub portfela transakcji w

wyniku wystąpienia niekorzystnej zmiany parametrów rynkowych. Bank stosuje metodologię VaR zarówno w odniesieniu do portfela handlowego, jak i bankowego.

Zarządzanie ryzykiem płynności

Komitet ALCO sprawuje ogólny nadzór nad ryzykiem płynności w imieniu Zarządu. Rekomenduje też Zarządowi odpowiednie strategie działania oraz polityki w ramach strategicznego zarządzania płynnością.

Przyjęta przez bank polityka płynności ma na celu zapewnienie pokrycia przewidywanych wpływów środków przez przewidywane wpływy i/lub sprzedaż aktywów płynnych (głównie papierów dłużnych) w momencie wystąpienia wyjątkowych lub trudnych sytuacji, wynikających z działania czynników wewnętrznych (np. nagły wzrost wartości uruchamianych kredytów w ramach przyznaných linii) lub zewnętrznych (np. znaczny spadek płynności na rynku międzybankowym). Polityka obejmuje wszystkie aktywa i pasywa oraz pozycje pozabilansowe mające wpływ na poziom płynności i wykorzystuje statystyczne badania zachowań bazy depozytowej oraz portfela kredytowego. Pomiar ryzyka płynności jest dokonywany codziennie za pomocą raportów zmodyfikowanej luki płynności.

Bank zobligowany jest do posiadania niezbędnych środków finansowych do realizacji wypłat związanych z lokatami, środkami bieżącymi, uruchomieniami kredytów, realizacją gwarancji, rozliczeniami. Nie utrzymuje środków pieniężnych w pełnej wysokości, ponieważ - z doświadczenia oraz z prowadzonych analiz - wynika, że pewien procent środków o krótkim okresie zapadalności zostanie ponownie zainwestowany. Przyjęta w banku polityka przewiduje, że powinien on posiadać środki na pokrycie w 100% przewidywanych wpływów w horyzoncie 1 miesiąca. Obserwacji podlega także sytuacja płynnościowa w dłuższym horyzoncie czasu.

Jednocześnie bank wdrożył wymogi wynikające z Uchwały Komisji Nadzoru Bankowego nr 9/2007, w tym także dostosował proces monitorowania, pomiaru i raportowania płynności. Od momentu wejścia uchwały w życie, tj. od 1 stycznia 2008 roku bank wypełniał regulacyjne wymogi ilościowe w zakresie płynności.

W przypadku wystąpienia niespodziewanych trudności płynnościowych - spowodowanych czynnikami zewnętrznymi lub wewnętrznymi - Grupa Kapitałowa Banku Zachodniego WBK S.A. posiada opracowany i zatwierdzony przez Zarząd scenariuszowy plan działań awaryjnych.

W ramach zarządzania płynnością w pogarszającym się otoczeniu gospodarczym, Grupa koncentruje się na zachowaniu właściwej relacji kredytów do depozytów oraz odpowiedniego poziomu nieobciążonych dłużnych papierów wartościowych. Ponadto Komitet ALCO podejmuje dodatkowe działania zapewniające właściwe zarządzanie ryzykiem finansowania w walutach obcych. Portfel kredytowy objęto zaostrzonymi regulacjami (zob. wyżej) i wprowadzono bardziej adekwatne marże i prowizje. Bank aktywnie promuje swoje produkty depozytowe, oferując atrakcyjne oprocentowanie. Kładzie większy nacisk na pozyskiwanie depozytów terminowych, co powoduje widoczne już zmiany w strukturze bazy depozytowej.

2. Zarządzanie ryzykiem operacyjnym

Grupa Kapitałowa Banku Zachodniego WBK S.A. przyjęła definicję ryzyka operacyjnego w brzmieniu ustalonym przez Komitet Bazylejski ds. Nadzoru Bankowego. Zgodnie z tą definicją, ryzyko operacyjne to możliwość straty wynikającej ze zdarzeń zewnętrznych lub niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, ludzi i systemów.

Ryzyko operacyjne dotyczy wszystkich procesów biznesowych realizowanych przez Grupę, w tym czynności wykonywanych przez podmioty zewnętrzne w ramach outsourcingu oraz podejmowanych we współpracy ze stronami trzecimi. Każda jednostka organizacyjna w Grupie ponosi pełną

odpowiedzialność za identyfikację i zarządzanie ryzykiem operacyjnym w zakresie swojej działalności. Celem zarządzania ryzykiem operacyjnym jest minimalizacja prawdopodobieństwa wystąpienia i/lub ograniczenie skutków niespodziewanych, niekorzystnych zdarzeń.

W Banku Zachodnim WBK S.A. obowiązuje „Polityka zarządzania ryzykiem operacyjnym” oraz „Zasady zarządzania ryzykiem operacyjnym”. Ponadto stosowane są szczegółowe procedury i wytyczne opisujące sposób identyfikowania, szacowania, monitorowania i ograniczania ryzyka.

Powołany przez Zarząd banku Komitet Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym (ORMCo) wyznacza kierunek działań strategicznych z zakresu ryzyka operacyjnego, m.in. w obszarze ciągłości biznesowej, bezpieczeństwa informacji i zapobiegania przestępstwom. Komitet ORMCo stanowi forum, na którym prowadzone są oficjalne dyskusje na temat problematyki ryzyka operacyjnego, określa się i monitoruje cele zarządzania ryzykiem operacyjnym, a także ustala priorytety w sprawach wysokiego ryzyka. Wyniki tych prac przekazywane są Zarządowi banku.

Niżej wymienione procesy zapewniają odpowiedni tryb zarządzania ryzykiem oraz identyfikację najważniejszych zagrożeń:

- Identyfikacja i szacowanie ryzyka operacyjnego

Jednostki organizacyjne, stosując samoocenę ryzyka operacyjnego, identyfikują ryzyka występujące w ich procesach, systemach lub produktach, szacują ryzyka pod kątem prawdopodobieństwa i konsekwencji wystąpienia potencjalnych zagrożeń (na poziomie inherentnym i rezydualnym), opisują stosowane mechanizmy kontrolne. W ramach przeglądu samooceny dokonywana jest analiza potencjalnych zagrożeń mających wpływ na działalność banku. Dla zidentyfikowanych w procesie samooceny ryzyk z wysoką wyceną rezydualną, opracowywane są odpowiednie plany działań, które podlegają kwartalnemu przeglądowi na posiedzeniach Komitetu ORMCo.

- Raportowanie i wyciąganie wniosków ze zdarzeń operacyjnych

Każda jednostka organizacyjna ma obowiązek informowania - w cyklu miesięcznym - o zaistniałych incydentach operacyjnych. Zebrane dane wykorzystywane są do analizy przyczyn oraz skutków wystąpienia zdarzeń operacyjnych, co umożliwia wyciąganie wniosków na przyszłość oraz podejmowanie działań naprawczych i prewencyjnych. Proces wyciągania wniosków ze strat operacyjnych jest narzędziem wzmacniającym i usprawniającym zarządzanie ryzykiem operacyjnym. Zapewnia też zdecydowaną reakcję po zaistnieniu zdarzeń, których skutkiem są lub mogłyby być straty.

- Analiza wskaźników ryzyka

Wskaźniki ryzyka składają się z mierników finansowych i operacyjnych, które dają obraz poziomu ryzyka występującego w Grupie Kapitałowej Banku Zachodniego WBK S.A. Wskaźniki te pełnią rolę sygnałów wczesnego ostrzegania przed pojawiającymi się zagrożeniami i stratami operacyjnymi.

- Plany utrzymania ciągłości biznesowej (BCM)

Każda jednostka organizacyjna ma obowiązek przygotowania i aktualizowania swojego planu BCM w celu zapewnienia nieprzerwanej realizacji krytycznych procesów biznesowych na wypadek ich nieplanowego zakłócenia. Plany te uwzględniają też przypadek niedostępności pracowników. Plan BCM musi być przynajmniej raz w roku testowany przez każdą jednostkę organizacyjną, aby upewnić się, że gwarantuje odtworzenie krytycznych procesów biznesowych na wymaganym poziomie usług i w ustalonych ramach czasowych. Bank dysponuje lokalizacjami zapasowymi do realizacji procesów krytycznych, gdzie w przypadku wystąpienia incydentu możliwe jest odtworzenie działalności.

- Okresowa sprawozdawczość dla Zarządu i Rady Nadzorczej banku

Sprawozdawczość dotycząca zagadnień związanych z ryzykiem operacyjnym, obejmuje m.in.: raport ze zdarzeń operacyjnych, wskaźniki ryzyka, analizę samooceny ryzyka operacyjnego.

- Ubezpieczenie

Bank posiada m.in. polisy ubezpieczenia ryzyk bankowych, przestępstw elektronicznych, odpowiedzialności cywilnej zawodowej.

3. Zarządzanie kapitałem

Nowa Umowa Kapitałowa Bazylejskiego Komitetu ds. Nadzoru Bankowego (Basel II), obowiązująca od 1 kwietnia 2007 roku na mocy Uchwały Komisji Nadzoru Bankowego, została wdrożona przez Bank Zachodni WBK S.A. z początkiem stycznia 2008 roku. Do końca 2007 roku bank korzystał z przejściowego zezwolenia na stosowanie zasad Basel I w zakresie wyliczania aktywów ważonych ryzykiem i współczynnika wypłacalności. Obecny pomiar adekwatności kapitałowej, stanowiący podstawę zarządzania kapitałem, opiera się na zasadach określonych w Basel II.

Nowa Umowa Kapitałowa wprowadziła nowe lub zmienione sposoby pomiaru i szacowania minimalnych wymogów, m.in. włączając ryzyko operacyjne do oceny minimalnych regulacyjnych wymogów kapitałowych oraz zmieniając parametry stosowane w metodzie standardowej do szacowania wymogów kapitałowych. Bank stosuje standardowe metody pomiaru ryzyka kredytowego, operacyjnego i rynkowego. Niemniej, kontynuowane są prace nad implementacją metody wewnętrznych ratingów FIRB - w zakresie objętym zgodą właściwych władz nadzorczych - dla celów związanych z pomiarem ryzyka kredytowego.

Ustalony dla poszczególnych ryzyk wymóg kapitałowy jest bezpośrednio sumowany w celu określenia łącznego regulacyjnego wymogu kapitałowego (Filar 1) i kalkulacji współczynnika wypłacalności. Zgodnie z obowiązującym Prawem bankowym, zarówno Bank Zachodni WBK S.A., jak i Grupa Kapitałowa Banku Zachodniego WBK S.A. zobowiązane są do utrzymywania współczynnika wypłacalności na poziomie nie niższym niż 8%.

W minionych okresach współczynnik wypłacalności Grupy Kapitałowej Banku Zachodniego WBK S.A. kształtował się następująco:

w mln zł

	31-12-2008	31-12-2007
Ogółem wymóg kapitałowy	3 532,9	2 278,7
Fundusze własne po pomniejszeniach	4 743,6	3 780,7
Współczynnik wypłacalności	10,74%	13,27%

Polityka Banku Zachodniego WBK S.A. zakłada utrzymywanie kapitałów w wysokości przewyższającej minimalny wymagany poziom ze względu na poszczególne rodzaje ryzyk towarzyszących prowadzonej działalności oraz efektywne wykorzystanie kapitału w celu zapewnienia wzrostu wartości firmy dla akcjonariuszy. Dlatego też, polityka zarządzania kapitałem Banku Zachodniego WBK S.A. przyjmuje docelową wartość współczynnika wypłacalności na poziomie 10% (zarówno dla banku, jak i Grupy Kapitałowej).

Zarząd banku przekazał uprawnienia do bieżącego zarządzania kapitałem Komitetowi Zarządzania Aktywami i Pasywami (ALCO/ICAAP Forum). Komitet na bieżąco monitoruje wielkość posiadanego kapitału, a także rekomenduje Zarządowi i Radzie Nadzorczej zawarcie wszelkich transakcji mających

wpływ na jego wielkość. Komitet ALCO/ICAAP Forum koordynuje też decyzje dotyczące wielkości kapitałów i funduszy spółek zależnych.

Łączny regulacyjny wymóg kapitałowy (Filar 1) jest podstawą do szacowania kapitału wewnętrznego. Ponadto - w ramach Filaru 2 - prowadzona jest wewnętrzna ocena i kwantyfikacja w postaci dodatkowego wymogu kapitałowego pozostałych ryzyk towarzyszących działalności banku. Zgodnie z przyjętymi przez bank zasadami, w procesie agregacji następuje kwantyfikacja kapitału wewnętrznego, który w ocenie banku określa minimalny poziom utrzymywanych funduszy własnych.

W związku z negatywnymi zmianami w sytuacji gospodarczej, Grupa aktywnie zarządza swoją bazą kapitałową. Za pomocą testów warunków skrajnych i analiz scenariuszowych ustalany jest wpływ różnych czynników na współczynnik wypłacalności banku. Silne osłabienie złotego prowadzi do wzrostu poziomu aktywów ważonych ryzykiem, a pogarszająca się jakość portfela kredytowego obniża dochodowość banków. Oba te zjawiska w dużym stopniu wpływają na współczynnik wypłacalności. Poza podjętymi już działaniami (opisanymi w części dot. regulacji kredytowych i zarządzania płynnością), Grupa zamierza dostosowywać swoją politykę w zakresie dywidend do wymaganego poziomu kapitału tak obecnie jak i w przyszłości. Ograniczane są także nakłady kapitałowe, a koszty operacyjne podlegają ścisłej kontroli.

VIII. Zasoby ludzkie i kultura organizacji

1. Zarządzanie zasobami ludzkimi

Zasoby ludzkie

Według stanu na 31 grudnia 2008 roku, zatrudnienie w Grupie Kapitałowej Banku Zachodniego WBK S.A. wyniosło 10 221 etatów, tj. o 1 135 więcej niż 12 miesięcy wcześniej. Wzrost zatrudnienia jest wynikiem rozbudowy sieci placówek banku i wdrażania nowych modeli obsługi klientów w wybranych segmentach rynku (Centra Bankowości Przedsiębiorstw, Biura Private Banking). W związku z szybkim napływem nowych kadr, Bank Zachodni WBK S.A. kontynuował kompleksowy program adaptacyjny, który usprawnił proces wdrażania nowo zatrudnionych pracowników w kulturę organizacji oraz skrócił czas niezbędny do osiągnięcia przez nich pełnej efektywności na stanowisku pracy. Obsadzając etaty w nowo otwartych placówkach, bank korzystał również z zasobów wewnętrznych, co wiązało się przesuwaniem doświadczonych pracowników do nowych zadań i lokalizacji, często w ramach awansu zawodowego. Dla pracowników oddziałów wytyczona została czytelna ścieżka rozwoju i awansu zgodnie z wymogami poszczególnych stanowisk pracy w nowo wdrożonym modelu oddziału.

Inicjatywy kadrowe

Bank kontynuuje proces Zarządzania Efektywnością Pracy, który obejmuje planowanie indywidualnych celów, monitorowanie ich realizacji i ocenę wyników. Dzięki obowiązującym zasadom, pracownicy banku znają swoją rolę w realizacji strategii, otrzymują wsparcie oraz informację zwrotną na temat efektów swojej pracy. Z uwagi na znaczenie procesu Zarządzania Efektywnością Pracy dla realizacji strategii i rozwoju zawodowego pracowników, w 2008 roku udoskonalono konstrukcję programu w oparciu o konsultacje z załogą. Zmiany zostaną wprowadzone w 2009 roku.

Na początku 2008 roku w sieci oddziałów Banku Zachodniego WBK S.A. wdrożono Program Aktywizacji Sprzedaży, a wraz z nim jednolitą metodologię planowania celów sprzedażowych, skuteczną kontrolę wyników poszczególnych pracowników oraz nowy system motywacyjny. Wprowadzony system premiowy - poprzez indywidualne nagradzanie pracowników za realizację miesięcznych planów sprzedaży - przyczynił się do wzrostu efektywności placówek operacyjnych. Dodatkowy bodziec stanowią premie zespołowe motywujące pracowników do większego zaangażowania w duchu współpracy.

W lutym 2008 roku Bank Zachodni WBK S.A. wprowadził politykę „BZWBK – Bank Przyjazny Mamom”, która przewiduje szereg udogodnień wspierających pracownice banku w ich planach i obowiązkach macierzyńskich. Zastosowane rozwiązania wykraczają poza obowiązujące ramy prawne, obejmując m.in. możliwość wydłużenia urlopu macierzyńskiego oraz elastycznego kształtowania trybu i czasu pracy kobiet w ciąży lub sprawujących opiekę nad małymi dziećmi.

W 2008 roku zakończono wdrożenie nowej platformy informatycznej (SAP) ułatwiającej procesy zarządzania zasobami ludzkimi. Portal e-HR jest obecnie dostępny dla wszystkich pracowników banku, umożliwiając im interaktywny dostęp on-line do swoich danych kadrowych, płacowych i szkoleniowych.

Przeprowadzone we wrześniu 2008 roku Badanie Opinii Pracowników, wykazało najwyższy w historii badań poziom satysfakcji kadr banku w każdej z wyodrębnionych dziedzin oraz wysoki wskaźnik zaangażowania w pracę i rozwój banku. Najwyżej ocenianą kategorią okazała się etyka, a za najważniejsze elementy kultury organizacyjnej uznano zorientowanie na klienta, pracę zespołową, nastawienie na realizację celów biznesowych oraz działanie zgodne z zasadami etyki. Wśród czynników najmocniej determinujących zaangażowanie pracowników najczęściej wymieniano: styl zarządzania, umiejętności i wiedzę jako główne kryterium awansu oraz odpowiedzialność przełożonych za rozwój umiejętności pracowników.

Szkolenia

Bank przykłada dużą wagę do doskonalenia umiejętności i kompetencji pracowników. Realizowane szkolenia są odpowiedzią na potrzeby biznesu i zgodne z priorytetami strategicznymi banku. Spójność celów strategicznych i szkoleniowych zapewnia centralny proces planowania i koordynacji szkoleń, w którym aktywnie uczestniczą przedstawiciele bankowości oddziałowej i poszczególnych obszarów biznesu. Zintegrowany plan szkoleń ułatwia sprawną obsługę logistyczną oraz monitorowanie jakości i kosztów szkoleń.

W 2008 roku zdecydowaną większość projektów szkoleniowych skierowano do pracowników oddziałów, korzystając w szerokim zakresie z systemu e-learning. Przeprowadzone szkolenia obejmowały m.in. następujące bloki tematyczne: produkty strategiczne, techniki sprzedaży wspierające Program Aktywizacji Sprzedaży, kredytowanie małych i średnich przedsiębiorstw oraz obsługa aplikacji i urzędów. Zgodnie ze strategią rozwoju przywództwa, kontynuowano programy adresowane do przedstawicieli poszczególnych szczebli kadry zarządzającej: Liderzy BZWBK (indywidualne plany rozwoju dla najwyższej kadry kierowniczej), Program Rozwojowy dla Dyrektorów, Program Rozwojowy dla Kierowników, Program dla Nowo Mianowanych Menedżerów, ABC Skuteczności Menedżera, Liderzy Przyszłości (V edycja).

Łącznie, lista uczestników szkoleń i programów rozwojowych zorganizowanych w 2008 roku dla pracowników Banku Zachodniego WBK S.A. zamknęła się liczbą 85,3 tys.

Program motywacyjny „Akcje za wyniki”

Począwszy od 2006 roku, Bank Zachodni WBK S.A. uruchamiał rokrocznie trzyletnie programy motywacyjne dla kluczowych pracowników Grupy Kapitałowej Banku Zachodniego WBK S.A., umożliwiając im nabycie akcji banku na preferencyjnych zasadach, pod warunkiem osiągnięcia odpowiednich wyników skonsolidowanych w latach objętych programem.

Dwie pierwsze edycje programu motywacyjnego „Akcje za wyniki” uprawniały uczestników do nabycia obligacji z prawem pierwszeństwa, a w następnej kolejności do objęcia - po cenie nominalnej - akcji banku wyemitowanych w ramach warunkowego podwyższenia kapitału.

W 2008 roku, na podstawie uchwały Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Banku Zachodniego WBK S.A. z dnia 18 kwietnia, wprowadzony został Program Motywacyjny III adresowany do kadry menedżerskiej Banku Zachodniego WBK S.A. oraz spółek zależnych w liczbie nie większej niż 600 osób. Warunkiem nabycia uprawnień jest rekomendacja Zarządu, akceptacja kandydatury przez Radę Nadzorczą oraz podpisanie „Umowy uczestnictwa”, która określa liczbę akcji oraz warunki ich objęcia przez uczestnika po cenie nominalnej (10 zł). Warunkiem realizacji programu jest osiągnięcie minimalnego progu skumulowanego wzrostu skonsolidowanego zysku netto przypadającego na jedną akcję (EPS) w ciągu 3 lat trwania programu (2008-2010). Zaproponowana przez Zarząd lista uczestników została przedłożona Radzie Nadzorczej i zatwierdzona w dniu 22 lipca 2008 roku.

Wdrożone programy mają na celu zmotywowanie kluczowej kadry banku oraz spółek zależnych do dalszej wyężonej pracy, wzbudzenie silnej identyfikacji z celami strategicznymi organizacji, a w konsekwencji zapewnienie wysokiej konkurencyjności i efektywności finansowej Grupy Kapitałowej Banku Zachodniego WBK S.A. w perspektywie długoterminowej, co przełoży się na wyższą wartość banku i przyniesie korzyść akcjonariuszom.

2. Elementy kultury organizacyjnej

Kodeks Etyki Biznesu

W Banku Zachodnim WBK S.A. obowiązuje Kodeks Etyki Biznesu, który wyznacza ogólne standardy postępowania i stanowi fundament kultury organizacyjnej Grupy Kapitałowej.

Zgodnie z Kodeksem Etyki Biznesu, we wszystkich aspektach działalności, bank kieruje się wymogami etyki zawodowej, przestrzega prawa oraz postępuje zgodnie z najlepszym modelem ładu korporacyjnego i zarządzania ryzykiem. Tworzy klimat zaufania w relacjach z klientami, pracownikami, udziałowcami i innymi interesariuszami, promując takie wartości jak: uczciwość, profesjonalizm, ostrożność i kompetencje. Opinia organizacji godnej zaufania postrzegana jest jako podstawowy warunek dalszego rozwoju i sukcesu banku. Ponadto ambicją banku jest, aby ceniono go za partnerstwo i innowacyjność. Będąc organizacją o wysokim poczuciu odpowiedzialności społecznej, bank wspiera programy charytatywne i sponsoringowe.

Kodeks Etyki Biznesu uzupełniają szczegółowe polityki oraz procedury, które podlegają cyklicznym przeglądom i aktualizacjom.

Bank udostępnia pracownikom specjalne kanały komunikacji, poprzez które mogą się konsultować w związku z wątpliwościami natury etycznej oraz zgłaszać wszelkie problemy.

Kultura „Compliance”

Bank przywiązuje dużą wagę do przestrzegania obowiązujących przepisów prawnych, regulacji wewnętrznych oraz najlepszych praktyk w każdym aspekcie swojej działalności. Wyodrębniony w strukturach banku Obszar Zapewnienia Zgodności wdraża i kontroluje skuteczność mechanizmów ograniczających ryzyko wystąpienia niezgodności (non-compliance) między regulacjami wewnętrznymi a regulacjami prawa powszechnie obowiązującego i normami nałożonymi przez Nadzór Finansowy. Ponadto rozwija i propaguje kulturę działania polegającą na ścisłym przestrzeganiu litery prawa, najlepszych praktyk i standardów etycznych. Przede wszystkim jednak, podnosi świadomość indywidualnej odpowiedzialności pracowników za kształtowanie reputacji banku.

Dobrze rozwinięta kultura „compliance” wpływa na wizerunek banku w oczach regulatorów rynku, akcjonariuszy, inwestorów oraz klientów.

Zachowania korporacyjne

Bank podejmuje szereg działań wzmacniających profesjonalne, zgodne z prawem i etyczne zachowania pracowników. Szkolenie z etyki biznesu jest obowiązkowym elementem programu adaptacyjnego dla każdej nowo zatrudnionej osoby. Ponadto w Grupie Kapitałowej Banku Zachodniego WBK S.A. uruchomiono program ustawicznego kształcenia pracowników z zakresu zagadnień związanych z „Compliance” oraz etyką biznesu (COMeT). W ramach programu, personel Grupy objęto obowiązkowym szkoleniem e-learningowym złożonym z sześciu kursów mających na celu podniesienie świadomości pracowników oraz wykształcenie właściwych postaw w sytuacjach konfliktu interesów, niejednoznacznych etycznie lub budzących podejrzenia co do zgodności z przepisami prawa.

3. Realizacja obowiązków społecznych

Zgodnie z deklaracją zawartą w Kodeksie Etyki Biznesu, bank angażuje się w sprawy lokalnych środowisk poprzez różnorodne programy zaangażowania społecznego.

Jednym z kierunków działań Banku Zachodniego WBK S.A. jest edukacja z zakresu przedsiębiorczości. Bank udziela wsparcia finansowego i pozamaterialnego na rzecz inicjatyw i programów edukacyjnych. W partnerskim programie z Fundacją Polska Przedsiębiorcza zorganizowano Dni Polski Przedsiębiorczej w formie konferencji, warsztatów i spotkań skierowanych do studentów z wybranych ośrodków akademickich w Warszawie, Krakowie, Wrocławiu, Poznaniu i Gdańsku. Tematem warsztatów była przedsiębiorczość z zakresu finansów osobistych, zakładania własnych firm oraz odpowiedzialnego biznesu. Łącznie w warsztatach wzięło udział ponad 200 studentów.

Działania o charakterze pomocy charytatywnej realizowane są poprzez programy Fundacji Banku Zachodniego WBK S.A. W centrum uwagi fundacji znajdują się projekty mające na celu pomoc dzieciom z ubogich rodzin. W 2008 roku fundacja udzielała pomocy dwutorowo: poprzez program dotacyjny dla organizacji pozarządowych, świetlic środowiskowych i szkół oraz poprzez autorskie projekty o charakterze edukacyjnym. Dzięki programowi dotacyjnemu wsparcie otrzymało 18 634 dzieci z całej Polski. Dzieciom podarowano wyprawki szkolne, organizowano dla nich wyjazdy wakacyjne, wycieczki edukacyjne oraz imprezy okolicznościowe. W ramach autorskich projektów ufundowano stypendia dla 26 uczniów z rodzin o trudnej sytuacji materialnej wykazujących uzdolnienia w takich dziedzinach jak: nauki ścisłe, nauki humanistyczne, muzyka, sport i plastyka. Każde dziecko w ramach stypendium realizuje roczny plan rozwoju swojego talentu.

W projekcie "Mój świat po 2 stronach kamery z BZWBK" zorganizowano profesjonalne warsztaty fotograficzne i filmowe dla 80 dzieci z Krakowa, Wrocławia, Gdańska, Łodzi i Warszawy. Przez kilka tygodni dzieci pod okiem fachowców uczyły się warsztatu, począwszy od zasad kompozycji po grę aktorską i montaż filmów.

Bank Zachodni WBK S.A. został też jednym z liderów Indeksu BI-NGO za komunikowanie o zaangażowaniu społecznym na stronach internetowych Banku Zachodniego WBK S.A.

Bank jest Partnerem Forum Odpowiedzialnego Biznesu. W ten sposób współpracuje z innymi firmami na rzecz upowszechniania idei odpowiedzialnego biznesu, uwzględniającego potrzeby społeczne i środowiskowe. Ponadto - jako uczestnik inicjatywy Global Compact - deklaruje swe poparcie dla prowadzenia biznesu zgodnie z najwyższymi zasadami etycznymi.

IX. Ład korporacyjny

1. Przestrzeganie dobrych praktyk

W 2008 roku Bank Zachodni WBK S.A. z należytą starannością przestrzegał wszystkich zasad ładu korporacyjnego zawartych w dokumencie „Dobre praktyki spółek notowanych na GPW”, który został uchwalony przez Radę Giełdy z dnia 4 lipca 2007 roku (Uchwała Nr 12/1170/2007) i obowiązuje od 1 stycznia 2008 roku. Wspomniany zbiór dostępny jest na stronach internetowych banku pod adresem: http://inwestor.bzwbk.pl/_items/doc/zalacznik_do_uchwaly_87_dobre_praktyki.pdf.

Bank dokonał implementacji zasad wynikających z „Dobrych praktyk spółek notowanych na GPW” do dokumentów korporacyjnych, w tym m.in. dostosował odpowiednie zapisy w statucie banku, regulaminie Walnych Zgromadzeń oraz regulaminach Zarządu i Rady Nadzorczej. Zmiany zostały zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy z dnia 18 kwietnia 2008 roku. Proces należytego przestrzegania „dobrych praktyk” wspierają procedury wewnętrzne Banku Zachodniego WBK S.A., w których określono zadania poszczególnych jednostek banku w tym zakresie. Z myślą o ułatwieniu wszystkim zainteresowanym dostępu do informacji o Banku Zachodnim WBK S.A., na stronach internetowych banku, w specjalnej zakładce dla inwestorów, publikowane są wszystkie raporty bieżące i okresowe, dokumenty korporacyjne i inne istotne informacje w polskiej i angielskiej wersji językowej.

W myśl § 29 ust. 5 Regulaminu Giełdy, w lutym 2008 roku - równoległe z raportem rocznym Banku Zachodniego WBK S.A. – opublikowany został „Raport dotyczący przestrzegania zasad ładu korporacyjnego w 2007 roku”. Zgodnie z zaleceniami giełdy, bank odniósł się w tym dokumencie do zasad ładu korporacyjnego zawartych w zbiorze „Dobre praktyki spółek publicznych 2005”, ujmując treści wymagane zgodnie z Uchwałą Zarządu Giełdy nr 1013/2007 z dnia 11 grudnia 2007 roku. Analogiczny dokument, przygotowany w oparciu o najnowszy zbiór dobrych praktyk, został dołączony do Raportu Roczno Banku Zachodniego WBK S.A. za 2008 rok.

2. Organy władzy

Sposób działania i uprawnienia Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy

Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Banku Zachodniego WBK S.A. (WZA) odbywa się w trybie i na zasadach określonych w ustawie z dnia 15 września 2000 roku Kodeks spółek handlowych, Statucie Banku Zachodniego WBK S.A. oraz Regulaminie Walnych Zgromadzeń Akcjonariuszy Banku Zachodniego WBK S.A. Treść Statutu Banku oraz Regulamin WZA dostępne są na stronie internetowej banku.

WZA podejmuje uchwały w sprawach zastrzeżonych do jego kompetencji, w szczególności w przepisach kodeksu spółek handlowych, Prawa bankowego oraz Statucie banku.

Zasadnicze uprawnienia akcjonariuszy i sposób ich wykonywania

Z uczestnictwem akcjonariuszy w WZA wiążą się w szczególności następujące uprawnienia:

- akcjonariusze reprezentujący co najmniej jedną dziesiątą kapitału zakładowego mogą żądać zwołania Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia, jak również umieszczenia określonych spraw w porządku obrad najbliższego WZA;
- prawo żądania wydania odpisu wniosków w sprawach objętych porządkiem obrad w terminie tygodnia przed WZA;
- prawo przeglądania księgi protokołów z WZA, żądania wydania poświadczonych przez Zarząd Banku odpisów uchwał;
- prawo żądania tajnego głosowania;

- prawo zaskarżenia uchwał WZA w przypadkach określonych w Kodeksie spółek handlowych;
- prawo żądania udzielenia przez Zarząd banku informacji dotyczących spraw objętych porządkiem obrad WZA w przypadkach i z zastrzeżeniem wyjątków określonych w ustawie Kodeks spółek handlowych,
- prawo do głosu (akcja daje prawo do jednego głosu na WZA).

Akcjonariusze mogą uczestniczyć w walnym zgromadzeniu oraz wykonywać prawo głosu osobiście lub przez pełnomocników.

Przebieg ostatniego Zwyczajnego WZA

W dniu 18 kwietnia 2008 roku odbyło się Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Banku Zachodniego WBK S.A. (ZWZA), które zatwierdziło sprawozdania przedłożone przez Zarząd i Radę Nadzorczą za 2007 rok, uchwaliło podział zysku netto i wypłatę dywidendy oraz udzieliło członkom Zarządu i Rady Nadzorczej absolutorium z wykonania obowiązków w poprzednim roku. ZWZA powołało Członków i Przewodniczącego Rady Nadzorczej Banku Zachodniego WBK S.A. na nową kadencję oraz ustaliło wynagrodzenie dla nich. Uchwalono ponadto wprowadzenie trzeciej edycji trzyletniego programu motywacyjnego przeznaczonego dla pracowników banku i spółek zależnych przyczyniających się istotnie do wzrostu wartości Banku Zachodniego WBK S.A. (więcej szczegółów w rozdz. VIII. „Program motywacyjny”). ZWZA zatwierdziło zmiany do statutu spółki i przyjęło jednolity tekst tego dokumentu. Nowe zapisy wynikały z konieczności dostosowania aktu do znowelizowanego prawa bankowego, potrzeb biznesu oraz „Dobrych praktyk spółek notowanych na GPW” (Załącznik Uchwały Giełdy Nr 12/1170/2007 Rady Giełdy z dnia 4 lipca 2007 roku). Po uzyskaniu niezbędnej akceptacji Komisji Nadzoru Finansowego, zostały one wpisane do krajowego rejestru sądowego z dniem 31 lipca 2008 r. W celu wdrożenia rekomendacji zawartych w „Dobrych praktykach spółek publicznych na GPW”, uchwalono także zmiany do Regulaminu Walnych Zgromadzeń.

Skład Rady Nadzorczej

Poniżej zaprezentowano skład Rady Nadzorczej Banku Zachodniego WBK S.A. na dzień 31 grudnia 2008 roku.

Funkcja w Radzie Nadzorczej	Skład na 31-12-2008
Przewodniczący Rady Nadzorczej:	1. Aleksander Szwarc
Członkowie Rady Nadzorczej:	2. Gerry Byrne
	3. Waldemar Frąckowiak
	4. Aleksander Galos
	5. Maeliosa OhOgartaigh
	6. James O’Leary
	7. John Power
	8. Jacek Ślotała

Wyżej wymienione osoby zostały powołane przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy z dnia 18 kwietnia 2008 roku na okres trzyletniej, wspólnej kadencji. W porównaniu z końcem grudnia 2007 roku skład Rady nie uległ zmianie.

Na dzień 31 grudnia 2008 roku status niezależnego członka Rady posiadały następujące osoby: Waldemar Frąckowiak, Aleksander Galos, John Power, Aleksander Szwarc oraz Jacek Ślotała. Niezależnie od wspólnych posiedzeń, Członkowie Rady Nadzorczej Banku Zachodniego WBK S.A. pracowali w wyłonionych ze swego składu komitetach, tj. w Komitecie ds. Nominacji i Wynagrodzeń, Komitecie Audytu oraz Komitecie Strategii Komunikacji Marki. Większość składu Komitetu Audytu stanowili niezależni członkowie rady. Sprawozdanie z działalności Rady Nadzorczej oraz

funkcjonujących w jej ramach komitetów za okres 2007 roku wraz ze sprawozdaniem rady z badania raportu rocznego banku i Grupy Kapitałowej oraz oceną działalności tych podmiotów w 2007 roku opublikowano w raporcie bieżącym nr 22/2008 zawierającym treść uchwał powziętych przez Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy z dnia 18 kwietnia 2008 roku.

Skład Zarządu

Poniżej zaprezentowano skład Zarządu Banku Zachodniego WBK S.A. na dzień 31 grudnia 2008 roku.

Funkcja w Zarządzie	Skład na 31-12-2008
Prezes Zarządu:	1. Mateusz Morawiecki
Członkowie Zarządu:	2. Paul Barry
	3. Andrzej Burliga
	4. Declan Flynn
	5. Justyn Konieczny
	6. Janusz Krawczyk
	7. Jacek Marcinowski
	8. Marcin Prell
	9. Mirosław Skiba
	10. Feliks Szyszkowiak

W porównaniu ze stanem sprzed 12 miesięcy, w składzie Zarządu banku odnotowano następujące zmiany personalne:

- Michał Gajewski, zarządzający Pionem Relacji z Klientami i Sprzedaży, złożył rezygnację z funkcji członka Zarządu z dniem 30 kwietnia 2008 roku. W dniu 22 lipca 2008 roku Rada Nadzorcza Banku Zachodniego WBK S.A. podjęła decyzję o powołaniu Mirosława Skiby na stanowisko Członka Zarządu Banku nadzorującego ten pion.
- Z końcem września 2008 roku James Murphy zakończył pracę na stanowisku członka Zarządu nadzorującego Pion Finansów Banku Zachodniego WBK S.A., a następnie objął stanowisko w ramach Grupy AIB. W dniu 12 czerwca 2008 roku Rada Nadzorcza podjęła uchwałę o powołaniu Paula Barry na członka Zarządu i powierzeniu mu obowiązków szefa Pionu Finansów z dniem 1 października 2008 roku.

Michael McCarthy objął stanowisko Członka Zarządu Banku Zachodniego WBK S.A. nadzorującego Pion Bankowości Biznesowej ze skutkiem od 1 lutego 2009 na podstawie uchwały Rady Nadzorczej Banku Zachodniego WBK S.A. z dnia 16 grudnia 2008 roku.

Zasady powoływania i odwoływania osób zarządzających

Członkowie Zarządu Banku Zachodniego WBK S.A. są powoływani i odwoływani zgodnie z przepisami kodeksu spółek handlowych i prawa bankowego oraz postanowieniami statutu banku.

Zarząd banku składa się co najmniej z trzech członków (włącznie z prezesem), powoływanych na okres trzyletniej wspólnej kadencji przez Radę Nadzorczą. Przynajmniej połowa członków Zarządu powinna posiadać obywatelstwo polskie. Powołanie dwóch członków Zarządu, w tym prezesa, następuje za zgodą Komisji Nadzoru Finansowego. Członkowie Zarządu mogą zostać odwołani przez Radę Nadzorczą lub walne zgromadzenie w dowolnym czasie.

Uprawnienia osób zarządzających

Zarząd Banku Zachodniego WBK S.A. zarządza bankiem i reprezentuje go. Wszelkie sprawy niezastrzeżone - na mocy przepisów prawa lub statutu - do kompetencji innych władz banku wchodzi w zakres działania Zarządu.

Zarząd podejmuje decyzje o zaciągnięciu zobowiązań lub rozporządzeniu aktywami, których łączna wartość w stosunku do jednego podmiotu przekracza 5% funduszy własnych. Może też - w drodze uchwały - udzielić upoważnień do podejmowania takich decyzji komitetom banku lub innym osobom. Członkowie Zarządu prowadzą sprawy spółki wspólnie, a w szczególności: określają misję banku, wyznaczają długoterminowe plany działania i strategiczne cele banku, ustalają założenia dla planów biznesowych i finansowych banku, zatwierdzają plany i monitorują ich wykonywanie, regularnie informują Radę Nadzorczą o sytuacji banku w zakresie i terminach uzgodnionych z tym organem, powołują komitety stałe i doraźne oraz wyznaczają osoby odpowiedzialne za kierowanie pracami tych komitetów. W skład komitetów wchodzi członkowie Zarządu oraz osoby spoza Zarządu. Wśród funkcjonujących w banku komitetów stałych wymienić można m.in. Komitet ALCO, Komitet Kredytowy, Komitet Rezerw, Forum Polityk Kredytowych, Komitet Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym, Komitet Nakładów Inwestycyjnych, Komitet ds. Strategii Produktów Oszczędnościowych i Inwestycyjnych.

Poszczególni członkowie Zarządu nie posiadają szczególnych uprawnień, w tym również do podejmowania decyzji w sprawie emisji lub wykupu akcji.

Pozostałe informacje dotyczące Zarządu

Wynagrodzenie Rady Nadzorczej i Członków Zarządu

Informacje na temat wynagrodzenia Rady Nadzorczej i Zarządu Banku Zachodniego WBK S.A. za 2008 rok i okres porównywalny zaprezentowano w nocie objaśniającej nr 51 zawartej w „Skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej Banku Zachodniego WBK S.A. za 2008 rok”.

Umowy między Bankiem Zachodnim WBK S.A. a osobami zarządzającymi

Członkowie Zarządu Banku Zachodniego WBK S.A. zawarli umowy o zakazie konkurencji po zaprzestaniu pełnienia funkcji w Zarządzie banku. W przypadku niepowołania na nową kadencję lub odwołania, członkom Zarządu przysługuje jednorazowa odprawa. Odprawa nie przysługuje w przypadku przyjęcia propozycji dalszego zatrudnienia w strukturach banku.

Akcje Banku w posiadaniu Członków Zarządu i Rady Nadzorczej

Według stanu na 24 lutego 2009 roku Waldemar Frąckowiak, sprawujący funkcję członka Rady Nadzorczej Banku Zachodniego WBK S.A., był właścicielem 278 akcji banku o wartości nominalnej 2 780 zł. Pozostali członkowie Rady Nadzorczej oraz Zarządu banku nie posiadali akcji Banku Zachodniego WBK S.A.

3. System kontroli sprawozdań finansowych

System kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem

W Banku działa system kontroli wewnętrznej, który wspomaga procesy decyzyjne, zwiększa skuteczność działań banku, zapewnia wiarygodność sprawozdawczości finansowej oraz zgodność z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi. System kontroli wewnętrznej dostosowany jest do struktury organizacyjnej banku oraz systemu zarządzania ryzykiem i obejmuje jednostki Centrum Wsparcia Biznesu, oddziały oraz spółki zależne. Za opracowanie, wprowadzenie oraz aktualizację pisemnych strategii oraz procedur w zakresie systemu kontroli wewnętrznej odpowiada Zarząd Banku. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad systemem kontroli wewnętrznej oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność.

W Grupie Kapitałowej Banku Zachodniego WBK S.A. proces przygotowania danych finansowych na potrzeby sprawozdawczości statutowej jest zautomatyzowany i oparty na skonsolidowanej Księdze Głównej. Przygotowanie danych w systemach źródłowych podlega sformalizowanym procedurom operacyjnym i akceptacyjnym, które określają zakres kompetencji poszczególnych osób. Przetwarzanie w ramach Księgi Głównej jest procesem objętym specjalistycznymi kontrolami wewnętrznymi. Specjalnemu nadzorowi poddawane są wszelkie manualne korekty lub decyzje zarządcze.

Sprawozdanie finansowe podlega formalnemu zatwierdzeniu przez Komitet ds. Ujawnień, który jest odpowiedzialny za poprawność danych oraz ich zgodność z przepisami prawa i rekomenduje Zarządowi Banku jego autoryzację. Sprawozdanie finansowe podlega też przeglądowi przez Komitet Audytu, który jest organem Rady Nadzorczej.

Sprawność mechanizmów kontrolnych w procesie sprawozdawczości finansowej podlega dodatkowej, niezależnej ocenie w ramach corocznej certyfikacji na zgodność z wymogami ustawy Sarbanes-Oxley.

Kontrola wewnętrzna zgodnie z Ustawą Sarbanes-Oxley

Bank Zachodni WBK S.A. - jako członek Grupy AIB - podlega wymogom Ustawy Sarbanes-Oxley (SOX) w zakresie, w jakim dotyczą one Grupy. Ustawa ta wprowadziła rygorystyczne wymogi odnośnie kontroli wewnętrznej nad sprawozdawczością finansową. Kierownictwo banku potwierdziło prawidłowy przebieg odpowiednich procesów oraz sprawność systemu kontroli wewnętrznej w Grupie Kapitałowej Banku Zachodniego WBK S.A. w ramach certyfikacji Grupy AIB realizowanej za rok 2008.

Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych

Zgodnie z § 32 pkt 10 Statutu Banku Zachodniego WBK S.A. oraz normami zawodowymi, w dniu 10 czerwca 2008 roku Rada Nadzorcza podjęła uchwałę w sprawie wyboru KPMG Audyt Sp. z o.o. jako podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych banku i skonsolidowanych sprawozdań finansowych Grupy Kapitałowej za 2008 rok. Bank korzystał z usług KPMG Audyt Sp. z o.o. w zakresie badania sprawozdań finansowych za poprzednie lata obrotowe. Zatrudnił też inne spółki z Grupy KPMG, które świadczyły na jego rzecz usługi konsultacyjne w zakresie zapewniającym wymagany poziom bezstronności i niezależności audytora, dozwolonym przez przepisy prawa i wewnętrzne polityki.

Wynagrodzenie podmiotu badającego sprawozdania finansowe

Poniżej podano wynagrodzenie otrzymane przez KPMG Audyt Sp. z o.o. z tytułu badania/przeglądu sprawozdań finansowych Grupy Kapitałowej Banku Zachodniego WBK S.A. w oparciu o zawarte umowy:

w tys. zł

Wynagrodzenie KPMG Audyt Sp. z o.o.	Rok obrotowy kończący się 31-12-2008	Rok obrotowy kończący się 31-12-2007
Wynagrodzenie z tytułu badania w odniesieniu do jednostki dominującej ¹⁾	1 539	1 506
Wynagrodzenie z tytułu badania w odniesieniu do jednostek zależnych ²⁾	474	462
Wynagrodzenie za usługi pokrewne ³⁾	182	66
Razem	2 195	2 034

- 1) *Profesjonalne usługi związane z badaniem jednostkowego oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego jednostki dominującej (21 października 2008 r.) oraz z przeglądem półrocznego jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego jednostki dominującej (umowa z dnia 6 czerwca 2008 r.).*
- 2) *Wynagrodzenie z tytułu badania obejmuje kwoty należne lub wypłacone KPMG Audyt Sp. z o.o. za profesjonalne usługi związane z badaniem sprawozdań finansowych jednostek zależnych.*
- 3) *Wynagrodzenie za usługi pokrewne obejmuje pozostałe kwoty należne lub wypłacone KPMG Audyt Sp. z o.o. Kategorie te dotyczą usług poświadczających związanych z badaniem lub przeglądem sprawozdań finansowych jednostki dominującej oraz jednostek zależnych, nieuwzględnionych w punkcie 1) powyżej.*

X. Nagrody i wyróżnienia

W 2008 roku Bank Zachodni WBK S.A. oraz jednostki zależne wchodzące w skład jego Grupy Kapitałowej uhonorowano szeregiem nagród. Najważniejsze z nich zostały omówione poniżej.

Nagrody dla Banku Zachodniego WBK S.A.

Bank Zachodni WBK S.A. otrzymał następujące nagrody lub miejsca w rankingach:

- ⇒ nagrodę miesięcznika „Twój Styl” - Alicja 2007 - za upowszechnienie systemu bezpieczeństwa transakcji internetowych 3D-Secure, który umożliwia klientom dodatkową autoryzację przy dokonywaniu zakupów w sklepach internetowych z wykorzystaniem kart płatniczych (14 lutego 2008 r.);
- ⇒ prestiżową nagrodę CEE Real Estate Quality Awards dla najlepszej firmy z sektora bankowości i finansów za działalność Obszaru Bankowości Korporacyjnej w zakresie finansowania branży nieruchomości (27 lutego 2008 r.); w konkursie nagrodzone zostały projekty, firmy i osoby związane z branżą nieruchomości z 10 krajów Środkowej i Wschodniej Europy;
- ⇒ nagrodę Lamparty i II miejsce w kategorii „bankowość dla mikro-przedsiębiorstw” za kreację wizerunku marki w 2007 roku w oparciu o wyniki badań opinii środowiska bankowego, które przeprowadziła firma Pentor Research International (12 marca 2008 r.);
- ⇒ Medal Europejski za „proces sprzedaży produktów bankowych w formule direct” w XVI edycji konkursu (8 kwietnia 2008 r.); nagroda ta stanowi rekomendację wystawioną usługom bankowości elektronicznej Banku Zachodniego WBK S.A. przez Urząd Komitetu Integracji Europejskiej, Business Centre Club oraz Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny;
- ⇒ III miejsce w piątej edycji rankingu Newsweeka „100 najcenniejszych firm w Polsce w roku 2007” (21 kwietnia 2008 r.), który został opracowany przez redakcję tygodnika „Newsweek” we współpracy z firmą doradztwa strategicznego A.T. Kearney na podstawie wyceny wartości spółek;
- ⇒ nagrodę w 12. Ogólnopolskim Konkursie Reklamy „Kreatura 2008” za kampanię reklamową „Megazarabiające Konto Oszczędnościowe” przygotowaną przez agencję reklamową „Men at work” (11 kwietnia 2008 r.); jury składało się z przedstawicieli międzynarodowej społeczności reklamowej i reprezentowało m.in. prasę branżową, międzynarodowe organizacje reklamy i mediów;
- ⇒ II miejsce (po raz drugi) w klasyfikacji generalnej V edycji Rankingu Banków Kredytujących Deweloperskie Przedsięwzięcia Mieszkaniowe, który przygotowuje Polski Związek Firm Deweloperskich (23 maja 2008 r.) na podstawie oceny jakości współpracy deweloperów z bankami w zakresie finansowania i obsługi inwestycji mieszkaniowych;
- ⇒ bursztynową statuetkę za stosowanie nowoczesnych narzędzi zarządzania zasobami ludzkimi w IX edycji konkursu organizowanego przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych pod nazwą „Lider Zarządzania Zasobami Ludzkimi” (9 czerwca 2008 r.); Bank Zachodni WBK S.A. został laureatem tego konkursu po raz drugi z rzędu;
- ⇒ kolejne nagrody od banków korespondentów za poprawne formatowanie komunikatów płatniczych przekazywanych siecią SWIFT: nagrodę „2007 EUR STP Excellence Award” od Deutsche Bank za wysoką jakość komunikatów przesłanych w 2007 roku oraz nagrodę od Bank of New York (18 czerwca 2008 r.) za wysoki stopień poprawności formatowania komunikatów SWIFT MT 103 (na poziomie 97%);
- ⇒ godło „Firma Przyjazna Klientowi” (29 czerwca 2008 r.) - wyróżnienie przyznane w wyniku pozytywnej weryfikacji obsługi banku w toku trzystopniowej procedury certyfikacyjnej obejmującej: ocenę polityki i strategii zarządzania jakością, weryfikację znajomości procedur jakości wśród pracowników bezpośredniej obsługi klientów oraz badania satysfakcji klientów banku;
- ⇒ nagrodę „Najlepszy Doradca Finansowy i Najlepszy Dom Maklerski” dla Obszaru Rynków Kapitałowych oraz Domu Maklerskiego BZ WBK S.A. (jednostki Pionu Bankowości Inwestycyjnej) za zajęcie I miejsca w rankingu „Rozwój mimo bessy: polski rynek IPO w I półroczu 2008” przeprowadzonym dla redakcji CEO Magazynu Top Menedżerów pod patronatem Komisji Nadzoru Finansowego oraz Uniwersytetu Warszawskiego/University of Illinois (25 września 2008); jednym z kluczowych kryteriów rankingu była wartość emisji akcji;
- ⇒ po raz drugi tytuł lidera komunikacji społecznej zaangażowania (ang. Corporate Social

Responsibility) w internecie w oparciu o wyniki badania przeprowadzonego przez Instytut Partnerstwa Biznesu i Organizacji Pozarządowych w oparciu o Indeks BI-NGO oceniający strony internetowe 500 największych (według dziennika Rzeczpospolita) firm w Polsce pod kątem komunikacji na temat zaangażowania społecznego (październik 2008);

- ⇒ I miejsce w Niezależnym Rankingu Reputacji Spółek Giełdowych „PremiumBrand” i tytuł Spółki Najwyższej Reputacji 2008 w Polsce (październik 2008);
- ⇒ nagrodę za wdrożenie i rozwój systemu automatyzacji zarządzania procesami IT przy wykorzystaniu systemu Remedy w trakcie VII BMC Forum (poświęconego efektywnemu wspieraniu przez IT procesów biznesowych oraz szeroko pojętej automatyzacji Centrów
- Przetwarzania Danych), które uhonorowało nagrodami największe firmy wdrażające rozwiązania BMC w Polsce (28 października 2008 r.);
- ⇒ nagrodę Złote Effie (wspólnie z Domem Mediowym Universal McCann) podczas IX Gali Effie Awards (najważniejszy konkurs reklamowy w Polsce) w kategorii „Najbardziej efektywne kampanie reklamowe 2007 roku” za kampanię kredytu gotówkowego „Wszyscy biorą. Kredyt gotówkowy” zrealizowaną w okresie od września do grudnia 2007 (3 listopada 2008 r.);
- ⇒ nagrodę podczas warszawskiej konferencji Central European Electronic Card za kartę Visa Electron<30 payWave (pierwszą w Polsce kartę debetową wydawaną w technologii zbliżeniowej), którą uznano za najbardziej innowacyjną polską kartę 2008 roku (3 grudnia 2008 r.).

Nagrody dla jednostek zależnych

Spółka **BZ WBK AIB Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.:**

- ⇒ zajęła czołowe miejsca w międzynarodowych rankingach funduszy inwestujących w Europie Środkowo-Wschodniej, przygotowanych przez agencję Lipper z Grupy Reuters (21 stycznia 2008 r.): fundusz Arka BZ WBK Obligacji FIO zdobył pierwsze miejsce wśród funduszy obligacji, a Arka BZ WBK Akcji FIO drugie miejsce w swojej kategorii pod względem stopy zwrotu liczonej w perspektywie 5 lat (od końca grudnia 2002 r. do końca grudnia 2007 r.);
- ⇒ otrzymała po raz trzeci z rzędu statuetkę „Byka i Niedźwiedzia” przyznawaną przez Gazetę Giełdy „Parkiet” (5 lutego 2008 roku) dla najlepszego towarzystwa funduszy inwestycyjnych w 2007 roku, w oparciu o analizę wyników inwestycyjnych funduszy Arka;
- ⇒ zdobyła najwyższą notę (pięć gwiazdek) od amerykańskiej agencji Morningstar (7 marca 2008 r.) za wyniki funduszu Arka BZ WBK Akcji FIO oraz Arka BZ WBK Obligacji FIO w perspektywie 3- i 5-letniej; Arka BZ WBK Akcji FIO oceniona została w kategorii funduszy akcji inwestujących w Europie Środkowej i Wschodniej z wyłączeniem Rosji, a Arka BZ WBK Obligacji FIO w kategorii funduszy obligacji inwestujących w Europie Środkowej i Wschodniej; pod uwagę wzięto stopy zwrotu w danym okresie oraz poziom ryzyka podejmowanego przez zarządzającego aktywami; w dniu 1 grudnia 2008 roku ocena dla funduszu Arka BZ WBK Akcji FIO została zmieniona na cztery gwiazdki, natomiast Arka BZ WBK Obligacji FIO zachowała pięć gwiazdek;
- ⇒ została uhonorowana po raz drugi z rzędu statuetką Orła „Rzeczpospolitej” (28 kwietnia 2008 r.) dla najlepszej i najefektywniejszej instytucji finansowej na podstawie takich kryteriów jak stopa zwrotu z kapitału własnego i aktywów, rentowność netto i dynamika przychodów;
- ⇒ otrzymała tytuł Marki Wysokiej Reputacji PremiumBrand 2008 w kategorii „Finanse” (23 czerwca 2008 r.) w oparciu o badanie reputacji polskich marek przeprowadzone przez TNS OBOP;
- ⇒ zajęła II miejsce w rankingu towarzystw funduszy inwestycyjnych przygotowanym przez dziennik „Rzeczpospolita” (23 czerwca 2008 r.), który premiuje dynamikę wzrostu (BZ WBK AIB Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych przez ostatnie cztery lata zajmowało w tym rankingu I miejsce);
- ⇒ otrzymała najwyższą ocenę w rankingu krajowych akcyjnych funduszy inwestycyjnych (Forbes Investor–SEENDICATE rating) przeprowadzonym przez magazyn „Forbes Investor” we współpracy z Syndykatem Ekspertów Ekonomicznych SEENDICATE. W rankingu uwzględniono fundusze akcji działające na rynku dłużej niż 3 lata, które zostały ocenione na podstawie dwóch równoważnych kryteriów: rentowności i poziomu ryzyka w okresie: roku, trzech, pięciu i ośmiu lat kalendarzowych;
- ⇒ nagrodę główną Grand Prix w konkursie „Laur Klienta 2008”, przeprowadzonym przez Grupę Media Partner w oparciu o badania klientów,

które wykazały, że fundusze Arka są najlepszą i najbardziej znaną krajową marką („Rzecz o biznesie” załącznik do „Rzeczpospolitej” z dnia 29 sierpnia 2008 r.);

⇒ I miejsce w rankingu oceniającym działalność krajowych towarzystw funduszy inwestycyjnych przygotowanym przez dziennik „Rzeczpospolita” i firmę Analizy Online (publikacja z 23.10.2008) ze względu na takie kryteria jak m.in. pięcioletnie wyniki inwestycyjne na koniec września 2008 roku, stabilność zespołu zarządzającego aktywami i zróżnicowanie oferty.

⇒ wysokie oceny w rankingach miesięcznika Forbes:

- 1) jedna z najwyższych ocen Forbes Investor-SEENDICATOR (miesięcznik Forbes nr 09/2008 z dnia 01.09.2008) i II miejsce dla Funduszu Arka BZ WBK Akcji FIO w kompleksowym rankingu 21 funduszy akcji

polskich przygotowanym przez specjalistów ze Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie;

- 2) najwyższą notę w Forbes Investor-SEENDICATOR i I miejsce dla funduszu Arka BZ WBK Obligacji FIO wśród funduszy polskich papierów dłużnych (miesięcznik Forbes nr 10/2008 z dnia 01.10.2008);

- 3) najwyższą notę w Forbes Investor-SEENDICATOR i I pierwsze miejsce dla Arka BZ WBK Zrównoważony FIO w grupie funduszy zrównoważonych oraz aktywnej alokacji (miesięcznik Forbes nr 11/2008, z dnia 01.11.2008).

Dom Maklerski BZ WBK S.A.

⇒ otrzymał (31 stycznia 2008 r.) dyplomy od GPW w trzech kategoriach za aktywność w 2007 roku:

- 1) za najwyższy udział w obrotach instrumentami pochodnymi bez transakcji animatora,
- 2) za najwyższy udział w obrotach na rynku New Connect bez transakcji animatora,
- 3) za całkowity obrót akcjami na wszystkich rynkach organizowanych przez Giełdę.

⇒ został uznany za „Najlepszy dom maklerski w ocenie emitentów” przez Forbes Executive Forum (luty 2008 roku).

⇒ szef Zespołu Analiz Domu Maklerskiego BZ WBK S.A. zwyciężył w prestiżowym VI rankingu analityków giełdowych „Parkietu” i otrzymał tytuł najlepszego analityka branży „banki” oraz zajął trzecie miejsce jako najlepszy strateg rynkowy (5 lutego 2008 r.);

⇒ został uhonorowany przez MTS-CeTO S.A. (8 marca 2008):

- 1) za I miejsce w kategorii „Najlepszy organizator Rynku Papierów Wartościowych CeTO w 2007 r.”;
- 2) II miejsce w kategorii „Największa wartość obrotu na Rynku Papierów Wartościowych CeTo w 2007 r.”;
- 3) III miejsce w kategorii „Największa liczba transakcji na Rynku Papierów Wartościowych CeTo w 2007 r.”.

⇒ otrzymał nagrodę „Najlepszy Dom Maklerski i Najlepszy Doradca Finansowy” razem z Obszarem Rynków Kapitałowych Banku Zachodniego WBK S.A. za zajęcie I miejsca w rankingu „Rozwój mimo bessy: polski rynek IPO w I półroczu 2008” przeprowadzonym dla redakcji CEO Magazynu Top Menedżerów pod patronatem Komisji Nadzoru Finansowego i Uniwersytetu Warszawskiego/University of Illinois (25 września 2008); jednym z kluczowych kryteriów rankingu była wartość emisji akcji;

⇒ drugi rok z rzędu został uznany za najlepszego brokera w rankingu „Forbesa”, otrzymując wysoką punktację we wszystkich kategoriach i I miejsce za „ofertę”, „profesjonalizm” i „jakość obsługi” (Forbes nr 10/2008 z 25.09.2008); inwestorzy indywidualni przyznali mu II miejsce;

⇒ został głównym laureatem konkursu „Najlepszy Partner w Biznesie” w kategorii „dom maklerski” (23.10.2008), który po raz ósmy przeprowadził magazyn Home & Market (Home & Market nr 10/2008).

XI. Pozostałe wydarzenia

1. Zmiany w organizacji zarządzania

Pod koniec 2008 roku Bank Zachodni WBK S.A. przekształcił dotychczasowy model zarządzania oddziałami, dążąc do usprawnienia procesów komunikacyjnych i zarządczych w rozbudowanej sieci placówek banku (więcej na ten temat w rozdz. V, część 3 „Rozwój kanałów dystrybucji”).

W 2008 roku opracowano koncepcję zmian w strukturach organizacyjnych banku związanych z obsługą biznesu oraz w zasadach segmentacji klientów biznesowych. Proces wdrożeń rozpoczęto z początkiem 2009 roku. Zgodnie z założeniami planu reorganizacji, powołano Pion Bankowości Biznesowej, powierzając mu odpowiedzialność za relacje i obsługę klientów biznesowych (przedsiębiorstwa z obrotami pomiędzy 30 mln zł a 150 mln zł i zobowiązaniami kredytowymi nie większymi niż 15 mln zł). Nowy pion będzie też sprawować nadzór nad działalnością spółki faktoringowej oraz spółek leasingowych. Obsługa klientów biznesowych odbywać się będzie w 8 Centrach Bankowości Biznesowej, które powstaną w Warszawie, Poznaniu, Wrocławiu, Szczecinie, Gdańsku, Chorzowie, Krakowie i Łodzi, z połączenia dotychczasowych Centrów Bankowości Przedsiębiorstw oraz Centrów Bankowości Korporacyjnej. Klienci korporacyjni (podmioty z obrotami przekraczającymi 150 mln zł lub zobowiązaniami kredytowymi powyżej 15 mln zł) znajdą się pod opieką Centrum Bankowości Korporacyjnej w Warszawie, które wspierać będą zespoły w Poznaniu i Wrocławiu. Pion Relacji z Klientami i Sprzedaży będzie funkcjonować jako Pion Bankowości Detalicznej, odpowiedzialny za relacje i obsługę klientów indywidualnych oraz firm małych i mikro (obroty do maksymalnej kwoty 30 mln zł; wartość zobowiązań kredytowych do 3 mln zł).

2. Nakłady inwestycyjne

Nakłady inwestycyjne poniesione przez Grupę Kapitałową Banku Zachodniego WBK S.A. w 2008 roku wyniosły 255,8 mln zł i były wyższe o 78,1% r/r. Z całkowitej kwoty nakładów, 123,8 mln zł dotyczyło projektów informatycznych banku.

Wśród przedsięwzięć o charakterze informatycznym wymienić można prace nad rozbudową sieci bankomatów oraz podniesieniem poziomu bezpieczeństwa gotówki przechowywanej w urządzeniach bankomatowych. Przy oddziałach Banku Zachodniego WBK S.A. uruchomiono kilkanaście całodobowych stref samoobsługowych (bankomaty, wpłatomaty, terminale transakcyjne), umożliwiających klientom dostęp do usług bankowych niezależnie od godzin otwarcia placówek. Do dyspozycji klientów banku oddano pierwsze e-Kioski, tj. specjalistyczne jednostki sprzedaży podstawowych produktów bankowych usytuowane w centrach handlowych. W 2008 roku park maszynowy Banku Zachodniego WBK S.A. został wzbogacony o dodatkową, wysoce wydajną i nowoczesną linię produkcyjną służącą do personalizowania oraz dystrybucji kart, w tym również bezstykowych. W celu usprawnienia procesów obsługi kredytowej, wszystkie oddziały banku wyposażone zostały w urządzenia do cyfrowego przetwarzania dokumentacji kredytowej.

Pozostałe nakłady inwestycyjne związane były z rozwojem, modernizacją i dywersyfikacją kanałów dystrybucji banku. Uruchomiono pierwsze biura Private Banking oraz kontynuowano realizację programu rozwoju sieci placówek bankowych. Zmodernizowano kilkadziesiąt oddziałów w celu poprawienia warunków obsługi oraz wydzielenia odrębnych stanowisk dla klientów z wybranych segmentów rynku. Sukcesywnie wymieniano też wyposażenie i urządzenia informatyczne w całej sieci.

3. Pozostałe przedsięwzięcia

Zarządzanie Portfelem Strategicznym

W styczniu 2008 roku wprowadzony został nowy Proces Zarządzania Portfelem Strategicznym w banku. W skład Portfela wchodzi programy, które bezpośrednio realizują przyjętą strategię banku. Kwalifikacja programów do Portfela Strategicznego odbywa się w toku szczegółowej analizy (pod kątem celów strategicznych, kluczowych produktów, itp.) na podstawie przejrzystych kryteriów. Programy Strategiczne realizowane są w oparciu o nowe mechanizmy: oddelegowania pracowników do pracy na rzecz Programów, utworzenie dodatkowych, dedykowanych środowisk testowych, systematyczne monitorowanie przebiegu prac. Zgodnie z decyzją Zarządu banku, w skład Portfela Programów Strategicznych weszło 16 Programów Strategicznych, które wspierają bezpośrednio lub pośrednio efektywne funkcjonowanie oddziałów, wzbogacają ofertę produktową, upraszczają procesy i zmieniają ich wizerunek. Do końca grudnia 2008 roku zrealizowano 6 programów, w tym m.in. program rozbudowy bankomatów, wdrożenie usług Private Banking, centralne repozytorium danych klientów, zmiany w modelu oddziału.

ISO 20000

W styczniu 2008 roku Bank Zachodni WBK S.A. otrzymał - jako pierwszy bank w Polsce oraz 150 organizacja na świecie - certyfikat ISO 20000 dla Systemu Zarządzania Usługami IT. Przyznanie certyfikatu potwierdza, że zarządzanie infrastrukturą teleinformatyczną banku oraz świadczenie usług IT na rzecz klienta wewnętrznego i zewnętrznego odbywa się w oparciu o procesy wykorzystujące „najlepsze praktyki”, podlega skutecznej kontroli oraz ciągłemu doskonaleniu. Dla wszystkich odbiorców usług IT certyfikat ten stanowi gwarancję, że bank zapewnia wysoką dostępność, ciągłość oraz bezpieczeństwo systemów informatycznych, a także efektywne wsparcie dla wdrażanych zmian.

ISO 27001

W grudniu 2008 roku Bank Zachodni WBK S.A. przeszedł pomyślnie audyt zgodności z wymaganiami normy ISO 27001. W ramach audytu badano zgodność z wymogami normy następujących procesów:

- Zarządzanie bezpieczeństwem informacji w banku;
- Personalizacja kart płatniczych;
- Obsługa autoryzacji i rozliczeń kart kredytowych;
- Obsługa systemów internetowej bankowości elektronicznej BZWBK24.

Dla klientów i inwestorów jest to ważny sygnał, że bank przetwarza informacje w sposób zgodny z najlepszymi praktykami w zakresie bezpieczeństwa.

Przegląd funkcji audytu wewnętrznego

Na początku 2008 roku wydany został raport zawierający wyniki przeglądu funkcji audytu wewnętrznego w Grupie Banku Zachodniego WBK S.A., przeprowadzonego przez zewnętrzną firmę audytorską (należącą do tzw. Wielkiej Czwórki). W trakcie przeglądu oceniono m.in. wydajność i skuteczność audytu wewnętrznego oraz stopień przestrzegania Standardów Instytutu Audytorów Wewnętrznych. Porównano praktyki audytu wewnętrznego Grupy BZWBK z międzynarodowymi dobrymi praktykami stosowanymi w sektorze usług finansowych. Funkcjonowanie audytu wewnętrznego oceniono w 20 kategoriach wyróżnionych w ramach następujących obszarów: organizacja, zasoby ludzkie, praktyki pracy audytora, technologia, komunikacja i sprawozdawczość oraz zarządzanie efektywnością pracy i wiedzą. Przegląd potwierdził poprawność działania funkcji audytu wewnętrznego w Grupie Kapitałowej Banku Zachodniego WBK S.A.

XII. Informacje dodatkowe

Tytuły egzekucyjne i wartość zabezpieczeń

Poniżej podano ilość i wartość tytułów egzekucyjnych wystawionych przez Bank Zachodni WBK S.A. w 2008 roku w porównaniu z rokiem poprzednim.

w mln zł

Tytuł egzekucyjny	2008		2007	
	Ilość	Wartość	Ilość	Wartość
Kredyty gotówkowe i limity w koncie	11 975	81,0	3 381	19,6
Karty kredytowe	5 521	15,6	1 801	5,3
Kredyty gospodarcze	172	22,5	33	40,4
Kredyty hipoteczne	63	6,7	9	2,0
Razem	17 731	125,8	5 224	67,3

Wartość zabezpieczeń ustanowionych na rachunkach i aktywach kredytobiorców wyniosła 31 120,2 mln zł.

Depozyty bankowe wg struktury terytorialnej

w mln zł

Bank Zachodni WBK S.A.				
L.p.	Województwo	Zobowiązania wobec klientów		
		31-12-2008	31-12-2007	
1.	dolnośląskie	9 744,6	7 667,4	
2.	kujawsko-pomorskie	1 238,8	848,0	
3.	lubelskie	172,6	61,3	
4.	lubuskie	2 030,2	1 495,9	
5.	łódzkie	858,4	523,0	
6.	małopolskie	983,2	666,5	
7.	mazowieckie	6 388,3	3 947,1	
8.	opolskie	1 336,4	900,4	
9.	podkarpackie	149,6	53,4	
10.	podlaskie	246,8	128,5	
11.	pomorskie	1 940,8	1 460,9	
12.	śląskie	1 666,9	1 224,4	
13.	świętokrzyskie	327,4	196,7	
14.	warmińsko-mazurskie	211,0	124,1	
15.	wielkopolskie	11 365,5	9 366,4	
16.	zachodniopomorskie	1 607,5	1 317,4	
	nieprzypisane	3 113,9	283,3	
Jednostki zależne		532,0	1 038,4	
Grupa Banku Zachodniego WBK S.A.				
	Eliminacje	-1 103,2	-1 537,4	
	Razem	42 810,7	29 765,7	

Transakcje z podmiotami powiązаныmi

Transakcje zawarte przez Bank Zachodni WBK S.A. z jednostkami zależnymi dotyczą operacji bankowych zawieranych na warunkach rynkowych w ramach typowej działalności biznesowej, głównie kredytów, depozytów i gwarancji.

Wg stanu na 31 grudnia 2008 łączna wartość zaangażowania banku z tytułu kredytów udzielonych jednostkom zależnym (głównie: BZ WBK Leasing S.A., BZ WBK Finanse & Leasing S.A., BZ WBK Faktor Sp. z o.o.) wyniosła 852,8 mln zł wobec 801,2 mln zł rok na 31 grudnia 2007 roku. Gwarancje otrzymane/udzielone spółkom zależnym (BZ WBK Finanse & Leasing S.A., BZ WBK Leasing S.A., Dom Maklerski BZ WBK S.A., BZ WBK AIB Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A., BZ WBK Nieruchomości S.A.) wyniosły 100, 5 mln zł wobec 229,6 mln zł na koniec grudnia 2007 roku.

Na 31 grudnia 2008 roku, depozyty utrzymywane w banku przez wszystkie spółki zależne osiągnęły wartość 1 103,2 mln zł wobec 1 537,4 mln zł rok wcześniej.

Powyższe transakcje zostały wyeliminowane ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

W listopadzie 2008 roku Bank Zachodni WBK S.A. zawarł szereg krótkoterminowych transakcji typu buy-sell-back z następującymi funduszami w zarządzaniu BZ WBK AIB Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.: Arka BZ WBK Zrównoważony FIO, Arka BZ WBK Stabilnego Wzrostu FIO, Arka BZ WBK Ochrony Kapitału FIO. Według stanu na dzień 31 grudnia 2008 roku saldo wyżej wymienionych transakcji wyniosło 427,6 mln zł. Zabezpieczenie stanowią obligacje Skarbu Państwa.

Udzielone gwarancje

Według stanu na dzień 31 grudnia 2008 roku, zobowiązania gwarancyjne Grupy Kapitałowej Banku Zachodniego WBK S.A. wyniosły 901,7 mln zł wobec 680,2 mln zł rok wcześniej.

Bank Zachodni WBK S.A. udziela gwarancje zabezpieczające zobowiązania wynikające z bieżącej działalności klientów. Są to przede wszystkim gwarancje: zapłaty, dobrego wykonania kontraktu, rękojmi, przetargowe (wadialne), zwrotu zaliczki, spłaty kredytu oraz gwarancje celne. Zgodnie z „Regulaminem świadczenia usług kredytowych na cele niekonsumpcyjne”, bank udziela poręczeń według prawa cywilnego (głównie: poręczenie spłaty kredytu lub pożyczki, zapłaty za towar lub usługę, zwrotu zaliczki, dobrego wykonania kontraktu, celne, przetargowe-wadialne i inne) oraz według prawa wekslowego (głównie: poręczenie spłaty kredytu lub pożyczki, zapłaty za towar lub usługę i inne).

Proces wystawiania gwarancji i poręczeń oraz zakres wymaganych informacji jest analogiczny do tego, jaki obowiązuje w odniesieniu do kredytów. Odpowiednie regulacje zawarte są w Podręczniku Kredytowym MSP oraz Korporacyjnym Podręczniku Kredytowym.

Wybrane pozycje pozabilansowe

Gwarancje i instrumenty pochodne

Poniższe tabele prezentują wartość zobowiązań warunkowych Grupy Kapitałowej Banku Zachodniego WBK S.A. oraz nominały transakcji pochodnych.

w mln zł

Zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane	31-12-2008	31-12-2007
Zobowiązania udzielone	10 430,5	8 512,9
- finansowe	9 528,8	7 832,7
- gwarancyjne	901,7	680,2
Zobowiązania otrzymane	2 495,2	2 549,4
Razem	12 925,7	11 062,3

w mln zł

Nominały instrumentów pochodnych	31-12-2008	31-12-2007
Transakcje pochodne - terminowe (zabezpieczające)	2 704,7	995,4
Transakcje pochodne - terminowe (handlowe)	139 222,6	136 395,1
Bieżące operacje walutowe	957,3	532,9
Transakcje związane z kapitałowymi papierami wartościowymi	0,9	127,9
Opcje na Euroindex	-	8,7
Razem	142 885,5	138 060,0

Leasing operacyjny

Bank Zachodni WBK S.A. leasinguje powierzchnię biurową zgodnie z umowami leasingu operacyjnego. Standardowo umowy zawierane są na 5 do 10 lat. Całkowite zobowiązanie z tytułu wszystkich umów nieodwołalnego leasingu operacyjnego (łącznie z wartością wieczystego użytkowania gruntów) prezentuje poniższa tabela.

w mln zł

Płatności leasigowe wg terminów zapadalności	31.12.2008	31.12.2007
poniżej 1 roku	119,3	91,0
1 - 5 lat	374,4	299,2
powyżej 5 lat	311,1	239,7
Razem	804,8	629,9

Wszczęte postępowania sądowe

Na 31 grudnia 2008 roku nie toczyły się postępowania przed sądem lub organami administracji państwowej dotyczące zobowiązań/wierzytelności banku lub spółek zależnych, których wartość stanowiłaby 10% i więcej kapitałów własnych Grupy.

Wartość wszystkich prowadzonych spraw sądowych wyniosła łącznie 245,8 mln zł, co stanowi 4,7% kapitałów własnych Grupy na dzień 31 grudnia 2008 roku (analogiczna wielkość na 31 grudnia 2007 roku to 282,8 mln zł czyli 6.5% kapitałów Grupy). W całkowitej kwocie 54,9 mln zł to wartość przedmiotu sporu w sprawach z powództwa (wniosku) banku, 55,5 mln zł - wartość przedmiotu sporu

w sprawach, w których bank jest pozwany, 135,4 mln zł - wartość wierzytelności banku w sprawach o układ lub upadłość.

XIII. Oświadczenia Zarządu

Prawdziwość i rzetelność prezentowanych sprawozdań

Wedle najlepszej wiedzy Zarządu Banku Zachodniego WBK S.A., informacje finansowe oraz dane porównywalne zaprezentowane w „Skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej Banku Zachodniego WBK S.A. za 2008 rok” zostały sporządzone zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości i odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Grupy Kapitałowej Banku Zachodniego WBK S.A. Zawarte w niniejszym dokumencie sprawozdanie Zarządu zawiera prawdziwy obraz rozwoju, osiągnięć oraz sytuacji (w tym opis podstawowych zagrożeń i ryzyka) Grupy Kapitałowej w 2008 roku.

Wybór podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, dokonujący badania rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Banku Zachodniego WBK S.A., został wybrany zgodnie z przepisami prawa. Podmiot ten oraz biegli rewidenci, prowadzący badanie sprawozdania banku i jego grupy kapitałowej, spełnili warunki konieczne do wydania bezstronnej i niezależnej opinii o badaniu, zgodnie z właściwymi przepisami prawa polskiego i normami zawodowymi.

Zasady ładu korporacyjnego

W 2008 roku Bank Zachodni WBK S.A. z należytą starannością przestrzegał zasad ładu korporacyjnego zawartych w dokumencie „Dobre praktyki spółek notowanych na GPW”, uchwalonym przez Radę Nadzorczą GPW w Warszawie w dniu 4 lipca 2007 roku.

Data	Imię i nazwisko	Funkcja	Podpis
24-02-2009	Mateusz Morawiecki	Prezes Zarządu	
24-02-2009	Paul Barry	Członek Zarządu	
24-02-2009	Andrzej Burliga	Członek Zarządu	
24-02-2009	Declan Flynn	Członek Zarządu	
24-02-2009	Justyn Konieczny	Członek Zarządu	
24-02-2009	Janusz Krawczyk	Członek Zarządu	
24-02-2009	Jacek Marcinowski	Członek Zarządu	
24-02-2009	Michael McCarthy	Członek Zarządu	
24-02-2009	Marcin Prell	Członek Zarządu	
24-02-2009	Mirosław Skiba	Członek Zarządu	
24-02-2009	Feliks Szyszowski	Członek Zarządu	

Raport dotyczący stosowania zasad ładu korporacyjnego w Banku Zachodnim WBK S.A. w 2008 r.

Wstęp

Bank Zachodni WBK S.A. realizując postanowienia uchwały nr 1013/2007 Zarządu Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. z dnia 11 grudnia 2007 r. w sprawie określenia zakresu i struktury raportu dotyczącego stosowania zasad ładu korporacyjnego przez spółki giełdowe, przedstawia raport o stosowaniu przez Bank zasad ładu korporacyjnego w 2008.

I. Przestrzeganie zasad ładu korporacyjnego określonych w Dobrych praktykach spółek notowanych na GPW.

Zarząd Banku Zachodniego WBK S.A. oświadcza, że w roku 2008 Bank przestrzegał wszystkich przyjętych przez siebie zasad ładu korporacyjnego, określonych w Dobrych praktykach spółek notowanych na GPW. Decydując się pełne stosowania zasady dobrych praktyk, Bank przyjął na siebie określone obowiązki. W wyniku tych decyzji zmieniony został Statut Banku oraz regulaminy funkcjonowania rady i zarządu.

W 2008 r. nie stwierdzono przypadków naruszenia zasad ładu korporacyjnego.

II. Opis sposobu działania Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy i jego zasadniczych uprawnień oraz praw akcjonariuszy i sposobu ich wykonywania

Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Banku Zachodniego WBK S.A. (zwane dalej: WZA) odbywa się w trybie i na zasadach określonych w ustawie z dnia 15.09.2000 r. Kodeks spółek handlowych, Statucie Banku Zachodniego WBK S.A. oraz Regulaminie Walnych Zgromadzeń Akcjonariuszy Banku Zachodniego WBK S.A. (zwanego dalej: Bankiem). Treść Statutu Banku oraz Regulamin WZA dostępne są na stronie internetowej Banku.

WZA podejmuje uchwały w sprawach zastrzeżonych do jego kompetencji, w szczególności w przepisach kodeksu spółek handlowych, prawa bankowego oraz Statucie Banku.

Z uczestnictwem akcjonariuszy w WZA wiążą się w szczególności następujące uprawnienia:

- akcjonariusze reprezentujący co najmniej jedną dziesiątą kapitału zakładowego, mogą żądać zwołania Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia, jak również umieszczenia określonych spraw w porządku obrad najbliższego WZA,
- prawo żądania wydania odpisu wniosków w sprawach objętych porządkiem obrad w terminie tygodnia przed WZA,
- prawo przeglądania księgi protokołów z WZA, żądania wydania poświadczonych przez Zarząd Banku odpisów uchwał,
- prawo żądania tajnego głosowania,

- prawo zaskarżenia uchwał WZA w przypadkach określonych w Kodeksie spółek handlowych,
- prawo żądania udzielenia przez Zarząd Banku informacji dotyczących spraw objętych porządkiem obrad WZA w przypadkach i z zastrzeżeniem wyjątków określonych w ustawie Kodeks spółek handlowych,
- prawo do głosu - akcja daje prawo do jednego głosu na WZA.

Akcjonariusze mogą uczestniczyć w walnym zgromadzeniu oraz wykonywać prawo głosu osobiście lub przez pełnomocników.

III. Skład osobowy i zasady działania organów zarządzających i nadzorczych spółki oraz ich komitetów.

1. Zarząd Banku

W 2008 r. w Zarządzie Banku miały miejsce następujące zmiany:

- Pan Michał Gajewski w dniu 30 kwietnia 2008 r. złożył rezygnację z pełnienia funkcji członka Zarządu, ze skutkiem na dzień 30 kwietnia 2008 r., bez podania przyczyny rezygnacji.
- Pan James Murphy w dniu 12 czerwca 2008 r. poinformował Radę Nadzorczą, że zakończy pracę na stanowisku członka Zarządu z końcem września 2008 r.
- Rada Nadzorcza Banku w dniu 12 czerwca 2008 r. podjęła uchwałę o powołaniu Pana Paul Barry na stanowisko członka Zarządu z dniem 1 października 2008 r.
- Rada Nadzorcza Banku w dniu 22 lipca 2008 r. powołała Pana Mirosława Skibę na funkcję członka Zarządu Banku Zachodniego WBK S.A.
- Rada Nadzorcza Banku w dniu 16 grudnia 2008 r. podjęła uchwałę o powołaniu Pana Michaela McCarthy na stanowisko Członka Zarządu z dniem 1 lutego 2009 r.

Skład osobowy Zarządu Banku

- Mateusz Morawiecki- Prezes Zarządu
- Janusz Krawczyk
- Declan Flynn
- Justyn Konieczny
- Mirosław Skiba
- Jacek Marcinowski
- Feliks Szyszkowiak
- Paul Barry
- Marcin Prell
- Andrzej Burliga

Zasady działania Zarządu Banku

Zarząd działa w szczególności na podstawie ustawy z dnia 29.08.1997 r. Prawo Bankowe, ustawy z dnia 15.09.2000 r. Kodeks spółek handlowych, Statutu Banku oraz Regulaminu Zarządu Banku, którego treść dostępna jest na stronie internetowej Banku.

Zarząd prowadzi sprawy Banku i reprezentuje go. Sposób reprezentacji Banku określa Statut, zgodnie z którym do składania oświadczeń woli umocowni są:

- a) Prezes Zarządu samodzielnie,
- b) dwaj członkowie Zarządu działający łącznie, albo członek Zarządu działający łącznie z Prokurentem albo dwaj prokurenci działający łącznie.

Mogą być ustanowieni pełnomocnicy działający samodzielnie albo łącznie z osobą wymienioną w pkt b) albo z innym pełnomocnikiem.

Do kompetencji Zarządu należą wszystkie sprawy Banku, które nie zostały zastrzeżone do kompetencji WZA i Rady Nadzorczej. Decyzje Zarządu mają formę uchwał, które zapadają bezwzględną większością głosów w głosowaniu jawnym. W głosowaniu tajnym Zarząd podejmuje uchwały w przypadkach przewidzianych przez prawo, w sprawach osobowych, na wniosek któregośkolwiek z członków Zarządu zaakceptowany przez Zarząd w głosowaniu tajnym. Posiedzenia zarządu zwoływane są w miarę potrzeb. Mają one formę jednoczesnego zgromadzenia członków Zarządu w jednym miejscu albo - przy spełnieniu zasad określonych w Regulaminie Zarządu Banku - komunikowania się członków Zarządu przebywających w różnych miejscach w tym samym czasie przy wykorzystaniu środków telekomunikacyjnych lub audiowizualnych.

2. Rada Nadzorcza Banku

Skład osobowy Rady Nadzorczej

- Aleksander Szwarc - Przewodniczący
- Gerry Byrne
- Waldemar Frąckowiak
- Jacek Ślotała
- John Power
- Aleksander Galos
- James O'Leary
- Maeliosa OhOgartaigh

Zasady działania Rady Nadzorczej

Rada Nadzorcza działa w szczególności na podstawie ustawy z dnia 29.08.1997 r.- Prawo Bankowe, ustawy z dnia 15.09.2000 r. Kodeks spółek handlowych, Statutu Banku oraz Regulaminu Rady Nadzorczej Banku (zwana dalej: Radą), którego treść dostępna jest na stronie internetowej Banku.

Rada sprawuje stały nadzór nad działalnością Banku we wszystkich dziedzinach jego działalności. Decyzje Rady mają formę uchwał, które zapadają bezwzględną większością głosów w głosowaniu jawnym. W głosowaniu tajnym Rada Nadzorcza podejmuje uchwały w przypadkach przewidzianych przez prawo, w sprawach osobowych, na wniosek któregośkolwiek z członków Rady, zaakceptowany przez Radę w głosowaniu tajnym. Posiedzenia Rady zwoływane są w miarę potrzeb, nie rzadziej jednak niż trzy razy w roku obrotowym. Mają one formę jednoczesnego zgromadzenia członków Rady

w jednym miejscu albo przy spełnieniu zasad określonych w Regulaminie Rady- komunikowania się członków Rady przebywających w różnych miejscach w tym samym czasie przy wykorzystaniu środków telekomunikacyjnych lub audiowizualnych.

Komitety powoływane przez Radę Nadzorczą

Rada może powoływać komitety i wyznaczać osoby odpowiedzialne za kierowanie pracami tych komitetów.

W Banku funkcjonują następujące komitety:

- Komitet ds. Strategii Komunikacji Marki,
- Komitet ds. Nominacji i Wynagrodzeń,
- Komitet Audytu.

Działalność komitetów ma na celu usprawnienie bieżących prac Rady Nadzorczej poprzez przygotowywanie w trybie roboczym propozycji decyzji Rady Nadzorczej w zakresie wniosków własnych albo przedkładanych do rozpatrzenia przez Zarząd Banku.

1. Komitet ds. Strategii Komunikacji Marki

Skład osobowy Komitetu

- Gerry Byrne - Przewodniczący
- Jacek Ślotala - Członek.

Do najważniejszych zadań i obowiązków tego Komitetu należy:

- opiniowanie i rekomendacje dotyczące budżetu niezbędnego do wypełnienia przez Bank jego obowiązków względem społeczności,
- opiniowanie i rekomendacje dotyczące polityki oraz działań związanych z angażowaniem się w życie społeczności lokalnej, tj. dotacje na cele charytatywne,
- badanie sprawozdań Zarządu Banku z realizacji planów działań w zakresie integracji Banku z jego otoczeniem,
- składanie Radzie Nadzorczej rocznych sprawozdań z badania sprawozdań Zarządu Banku.

Komitet odbywa przynajmniej trzy regularne posiedzenia w ciągu roku oraz dodatkowe posiedzenia zwołane na wniosek Przewodniczącego. Na każdym posiedzeniu kworum stanowi dwóch członków.

2. **Komitet ds. Nominacji i Wynagrodzeń**

Skład osobowy komitetu

- Gerry Byrne - Przewodniczący,
- Aleksander Szwarc - Członek,
- Jacek Ślotała - Członek.

Do najważniejszych zadań i obowiązków tego Komitetu należy:

- rekomendowanie Radzie Nadzorczej odpowiednich polityk i praktyk w zakresie wynagrodzenia,
- przeprowadzanie corocznego przeglądu wynagrodzeń Członków Zarządu Banku,
- rozpatrywanie propozycji wprowadzenia w Banku lub jego spółkach zależnych form wynagradzania do tej pory niestosowanych, w tym systemów motywacyjnych, lub rozpatrywanie propozycji zmian w formach wynagradzania, które już funkcjonują w Banku.

Komitet odbywa przynajmniej trzy regularne posiedzenia w ciągu roku, oraz dodatkowe posiedzenia zwołane na wniosek Przewodniczącego. Na każdym posiedzeniu kworum stanowić będzie dwóch członków.

3. **Komitet Audytu**

Skład osobowy komitetu:

- John Power - Przewodniczący,
- Waldemar Frąckowiak - Członek,
- Aleksander Galos - Członek,
- Maeliosa OhOgartaigh - Członek.

Głównym zadaniem Komitetu jest nadzór nad procesem sprawozdawczości finansowej Banku, procesami zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej.

Komitet powinien odbyć przynajmniej cztery regularne posiedzenia w ciągu roku w terminach dopasowanych do cyklu sprawozdawczego i audytorskiego oraz zorganizować dodatkowe posiedzenia, o ile Komitet lub jego Przewodniczący uzna to za konieczne. Kworum dla Komitetu stanowią dwie osoby.

IV. Stosowany w banku system kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych.

W Banku działa system kontroli wewnętrznej, wspomagający procesy decyzyjne i przyczyniający się do zapewnienia skuteczności i wydajności działania Banku, wiarygodności sprawozdawczości finansowej oraz zgodności działania Banku z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi. System kontroli

wewnętrznej dostosowany jest do struktury organizacyjnej Banku oraz systemu zarządzania ryzykiem i obejmuje jednostki Centrum Wsparcia Biznesu, oddziały oraz spółki zależne.

Za opracowanie, wprowadzenie oraz aktualizację pisemnych strategii oraz procedur w zakresie systemu kontroli wewnętrznej odpowiada Zarząd Banku. Zarząd Banku odpowiada również za skuteczność systemu kontroli wewnętrznej oraz nadzór nad efektywnością tego systemu, wprowadzając niezbędne korekty i udoskonalenia w razie zmiany poziomu ryzyka w działalności Banku, czynników otoczenia gospodarczego oraz nieprawidłowości w funkcjonowaniu systemów i procesów. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad systemem kontroli wewnętrznej oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność.

Proces przygotowania danych finansowych na potrzeby sprawozdawczości statutowej jest zautomatyzowany i oparty na skonsolidowanej Księdze Głównej Grupy BZWBK. System ten wyposażony jest w automatyczne interfejsy i rekonyliacje.

Przygotowanie danych w systemach źródłowych podlega sformalizowanym procedurom operacyjnym i akceptacyjnym, które określają zakres kompetencji poszczególnych osób. Tworzenie Księgi Głównej Grupy Banku Zachodniego WBK S.A. odbywa się w ramach procesu, który obejmuje specjalistyczne kontrole wewnętrzne. Specjalnemu nadzorowi poddawane są wszelkie manualne korekty lub decyzje zarządcze. Wszelkie tabele finansowe i dane opisowe przygotowywane są przez zespół sprawozdawczy, dla którego głównym źródłem informacji jest Księga Główna. Istnieje obowiązek pełnej rekonyliacji sprawozdań przygotowywanych na potrzeby wewnętrzne i statutowe. Kluczowe osoby odpowiedzialne za poszczególne fragmenty danych zobowiązane są do formalnego potwierdzenia zgodności danych ze stanem faktycznym oraz zgodności ich ujęcia w księgach i prezentacji z Polityką Rachunkowości obowiązującą w Grupie BZWBK.

Ponadto, sprawozdanie podlega formalnemu zatwierdzeniu przez Komitet ds. Ujawnień, który jest odpowiedzialny za zgodność sprawozdania i prezentowanych w nim danych z przepisami prawa i rekomenduje Zarządowi Banku jego autoryzację. Sprawozdanie finansowe podlega też przeglądowi przez Komitet Audytu, który jest organem Rady Nadzorczej.

Sprawność mechanizmów kontrolnych obejmujących sprawozdawczość finansową podlega dodatkowej, niezależnej ocenie w ramach corocznej certyfikacji na zgodność z wymogami ustawy Sarbanes-Oxley.

Ryzyka operacyjne występujące w procesie raportowania zostały ujęte w odpowiedniej Samoocenie Ryzyka. Podlegają one monitorowaniu w trybie przyjętym przez odpowiednie polityki Grupy.

Data	Imię i nazwisko	Funkcja	Podpis
24-02-2009	Mateusz Morawiecki	Prezes Zarządu	M. Morawiecki
24-02-2009	Paul Barry	Członek Zarządu	Paul Barry
24-02-2009	Andrzej Burliga	Członek Zarządu	A. Burliga
24-02-2009	Declan Flynn	Członek Zarządu	Declan Flynn
24-02-2009	Justyn Konieczny	Członek Zarządu	Justyn Konieczny
24-02-2009	Janusz Krawczyk	Członek Zarządu	Janusz Krawczyk
24-02-2009	Jacek Marcinowski	Członek Zarządu	Jacek Marcinowski
24-02-2009	Michael McCarthy	Członek Zarządu	Michael McCarthy
24-02-2009	Marcin Prell	Członek Zarządu	Marcin Prell
24-02-2009	Mirosław Skiba	Członek Zarządu	Mirosław Skiba
24-02-2009	Feliks Szyszkowiak	Członek Zarządu	Feliks Szyszkowiak